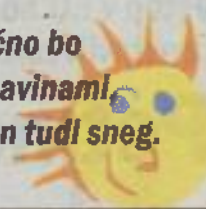

POMURJE 2004

Oblačno bo
s padavinami,
možen tudi sneg.

Murska Sobota, 1. januar 2004, leto LVI, št. 1, odgovorni urednik Janez Votek, cena 300 sit

Str. 10 – Terme 3000 – Potemkinova vas

Prodajali vstopni- ce na svojo roko

Zaslužili 50 milijonov tolarjev

Srečno in
uspešno
novo leto!

uredništvo

Str. 6 – Sedanost s
prihodnostjo ali brez nje

Čas naprej

Str. 7 – Pisateljica
Karolina Kolmančič

Lepote se
globoko za-
režejo v dušo

Str. 8 – Tudi v
pokrajini ob Muri

Sveti Štefan
blagoslovil
konje

Str. 13 – Utrip
iz Vojvodine

Sombor

NAROČNIK

Nepreslišano

Prijateljsko srečanje na meji

Na mejnem prehodu Kobilje - Nemesnép so včeraj pripravili tradicionalno prijateljsko srečanje, ki je izraz dolgoletnega dobrega sodelovanja in življenja ob meji in za njo. Srečanje sta organizirali občina Kobilje in Dobrovniki ter s tem pokazali, da želita živeti in delati skupaj tudi v prihodnje.

Vanja Poljanec

Božič, polnoč- nice in voščila

Božič velja med ljudmi, zlasti med otroki, za najbolj priljubljen krščanski in ljudski praznik. Njegova značilnost je tudi polnočnica, ki je v katoliških cerkvah, evangeličani pa imajo zgodnje božično bogoslužje. Letošnje je iz cerkve v Gornjih Petrovcih prenašala TV Slovenija. Na Razkrižju pa so tudi letos pripravili božično noč pri izviru sv. Janeza. V katoliški cerkvi sv. Nikolaja v Murski Soboti (posnetek) pa je bila v zgodnjem večernem času otroška »polnočnica«.

Značilnost božičnih praznikov so javna voščila cerkvenih dostojanstvenikov in državnih voditeljev. Papež Janez Pavel II. je tudi tokrat prebral tradicionalno poslanico Urbi et Orbi (Mestu in svetu) in Jezusa zaprosil, naj reši svet pred vojnama, terorizmom in med pomanjkanjem poguma pri iskanju miru. - Slovenski nadškof in metropolit dr. Franc Rode je v poslanici zaželel, »naj bo božič praznik radosti in upanja tudi za vas. Bog naj nakloni vse dobro« in dodal, da rojstvo božjega Sina ni samo dogodek izpred 2000 let, ampak presega čas in nas nagovarja tudi danes. - Evangeličanski škof mag. Geza Erniša je želel: »Na božič rojen Odrešenik naj nas tudi v prihodnje obdarja z novo močjo ... Potrudimo se, da bo na svetu čim manj žalostnih, osamljenih, nesrečnih ...« - Ob božiču (res da samo na spletni strani) se je oglašil tudi predsednik Slovenije dr. Janez Drnovšek in zapisal, da je to: »Čas prijaznih misli, veselja, dobrote in pozitivne energije. In čas, ko posameznik še bolj kot druge dni v letu začuti, da pripada: družini, družbi in narodu ...«

Š. S., foto: N. J.

Mercator

Hipermarket Murska Sobota, Pleše 1

FIT EXOTIC LIGHT
1,5 litra, Vino Brežice

99.-

FRUJI FORA - kivi, banana
1,5 litra, Vital Mestinje

99.-

ČOKOLADA DREAM
90 g, mlečna, drobljeni lešniki, rozine... Mercator

89.-

ČOKOLADA MILKA
300 g, s celimi lešniki, Mercator

449.-

**Posebna
ponudba**

ČOKOLADA MILKA
300 g, z rozinami in lešniki, Mercator

439.-

NIVEA DARILNI SET v kovinski škatli
2 vrsti: Wellness, Kremni, Beiersdorf, Ljubljana

1.099.-

BANANE
cena za kg, Mercator

98.-

POMARANČE
cena za kg, Mercator

129.-

Ponudba velja do prodaje zalog.

Vstop v EU bodo Gornje Radgončani proslavili zelo odmevno

Petindvajset ur dogodkov za petindvajset članic

Že pred meseci se je na enem od sestankov med pomurskimi župani in župani iz sosednje Avstrije govorilo, da je treba vstop Slovenije zaznamovati s slavnostnimi prireditvami. Tako je prišla pred dnevi z občine Gornja Radgona tudi informacija o tem, kakšen naj bi bil program prireditvev.

Kot so povedali na občini, so z veseljem sprejeli povabilo Vlade Republike Slovenije, da bi imeli naslednje leto ob vstopu v Evropsko unijo ravno pri njih osrednjo državno prireditev na meji s sosednjo Avstrijo. Poleg Gornje Radgone bodo osrednje državne prireditve še v Novi Gorici na meji z Italijo, na Hodošu na meji z Madžarsko in v Ljubljani. Scenarij oz. program za Gornjo Radgono, ki ga je predstavil na zadnji seji občinskega sveta podžupan Dušan Zagorc, ki vodi organizacijski odbor, je zelo obsežen. Glavna prizorišča naj bi bila: Kulturni dom v Gornji Radgoni, kjer bo slavnostna akademija; avtobusna postaja in del Partizanske ceste, kjer bodo likovne delavnice in športni dogodki; grajski breg in stopnišče na grad, kjer bosta kresovanje in ognjemet; grajsko dvorišče in grajski prostori, kjer bodo slavnostni koncerti in različni pogovori; most na reki Muri, kjer bo množično srečanje ljudi z obeh strani Mure in simbolični stisk rok državljanov; ter še mnoga druga prizorišča z mnogimi drugimi prireditvami in dejavnostmi. Dogajanje naj bi se začelo zadnjega aprila in nadaljevalo prvega maja, ko bo tudi uraden vstop Slovenije v EU. Nepretrgoma 25 ur torej, kar tudi simbolizira število članic EU. Dogodka naj bi se udeležili tudi predsednika obeh držav, predsednika vlad, ministri, poslanci in župani. Stroški prireditve naj bi znašali okrog dvajset milijonov tolarjev, kako pa si jih bosta delili država in občina, se zaenkrat še dogovarjajo.

C. K.

Vanja Režonja - zaposlena v Bruslju, dela v Sloveniji

Stopimo skupaj in izkoristimo možnosti

»Izkoristiti moramo možnosti, ki jih ponuja Evropska unija,« je prepričana Vanja Režonja, ki je kot predstavnica SMS-a svetnica v občinskem svetu v Turnišču, od julija pa je kot svetovalka na področju širitve EU zaposlena v poslanski skupini Zelenih – Evropska svobodna zveza v evropskem parlamentu v Bruslju. Delo Režonjeve je namenjeno povezovanju Slovenije in SMS-a s to poslansko skupino Zelenih, poročanju o politični situaciji v Sloveniji, o projektih, ki se izvajajo, in še čem. Ta evropska koalicija ne deluje samo na okoljevarstvenih področjih, ampak tudi na področju človekovih pravic, enakih možnosti za vse ter za mednarodno povezovanje.

V okviru okoljevarstvenih vprašanj opozarjajo, da Slovenija še ni izpolnila kjotskega protokola, saj so emisije v zraku še vedno prevelike.

Velik poudarek dajejo človekovim pravicam in se ukvarjajo z enakimi možnostmi žensk in moških po starosti, po slojih in podobnem.

»Poslanska skupina Zelenih v evropskem parlamentu, ki ima v vsaki državi pristopniki zaposlenega svojega predstavnika, v vseh članicah apelira, da imajo v odločilnih organih moškega in ženskega predstavnika. Razmišljanje moških je drugačno od razmišljanja žensk. Ženske ne bodo nikoli enake kot moški, prizadevamo pa si, da bi bile ženske enake glede na možnosti,« pravi Režonjeva.

Čeprav je v službi v Bruslju, svoje delo opravlja največ v Ljubljani. »Moja funkcija je koordinacijska, pripravljam prireditve, mednarodne obiske delegacij ter novinarske in tematske konference. Aktivno se vključujemo pri izobraževanju mladih, mednarodnih izmenjavah mladih, sodelujemo z nevladnimi orga-

Vanja Režonja: Delati v evropskem parlamentu je velika priložnost, ki bi jo mladi morali zagrabiti. Pridobiš veliko izkušenj, spoznaš ljudi, naučiš se znati in delati v okolju; prepredenem z ljudmi iz različnih držav in kultur, različnim načinom komuniciranja, razmišljanja. Velika umetnost je, da daš vse to povezati v skupek in da ima na koncu poslanska skupina skupno mnenje, ki ga zastopa pred javnostjo. Še pomembneje pa je, da deluješ mednarodno, svoje izkušnje pa skušaš prenesti na lokalno raven.

nizacijami v Sloveniji in tujini. »V Bruslju se dobimo enkrat, dvakrat mesečno na sestankih, kjer poročamo o dogajanju, usklajujemo mnenja in razdelimo naloge.«

Glede na to, da EFGP sestavljajo poslanci različnih držav, prihajajo iz različnih kultur, je prava umetnost ustvariti enotno mnenje poslanske skupine.

Skrbijo tudi za povezovanje med državami, da naši člani sodelujejo s člani podobnih strank po Evropi.

»Pri tem se veliko naučimo, kakšne izkušnje imajo z Evropsko unijo, kako naj se obnašajo v institucijah in sferah, nakažejo ti zaveznike in kateri to niso, kdo ima več vpliva in na koga naj se obrneš.«

Prizadevanja za decentralizacijo

Njihova poslanska skupina si prizadeva tudi za decentralizacijo in intenzivno dela pri povezovanju in koordinaciji povezovanj pokrajin ob mejah. Režonjeva poudarja: »Avstrijci pravijo, da je EU veliko prispevala k decentralizaciji razvoja. Dobili so več informacij o razpisih in s tem je prišlo v obmejne pokrajine več sredstev. Žal informacije o razpisih ne pridejo do nas, zato moramo v Pomurju usposobiti in izobraziti strokovnjake, ki si želijo delati pri projektih, ter jih seznaniti, kako sredstva pridobiti iz tujine in iz Slovenije. Včasih je še lažje priti do sredstev iz tujine. Tretji problem pa sta lastni delež in kreditiranje, ki se zahteva na razpisih.«

Poleg tega pripravljajo teren za evropske volitve. »Upam, da bodo tisti, ki bodo izvoljeni kot poslanci v evropskem parlamentu, znali lobirati in se ne bodo izgubili po poslanskih skupinah. Želim si, da bi sodelovali kot slovenski poslanci in bi komunicirali med seboj. Odvisno od volitev pa je, kdo bo to in ali bo tudi naša koalicija SMS-a imela svojega predstavnika v poslanski skupini.«

Ali so Slovenci in Pomurci v Bruslju povezani? »Enkrat ali dvakrat na mesec imamo Slovenci, ki delamo v evropski komisiji in evropskem parlamentu, srečanje. Sama večkrat potujem v Prago, Luksemburg in Dunaj, tako da se s vseh ne morem udeležiti. In kaj lahko naredijo za Pomurje? Vsakemu zainteresiranemu za mednarodne povezave in projekte, ki so grajeni na podlagi partnerstva dveh ali več držav, lahko posredujemo veliko informacij in pomagamo najti kontakte. Za Prekmurje bi se dalo veliko narediti, vsi pa moramo stopiti skupaj in izkoristiti možnosti, ki so nam dane.

A. Nana Rituper Rodež

Občina Razkrižje sprejela proračun za leto 2004

LDS ni uspela

Običajna praksa v razkriški občini je, da pošljejo vsakoletni osnutek občinskega proračuna v javno razpravo. Tako je bilo tudi letos. Prejšnji ponedeljek pa ga je občinski svet potrdil.

Kot smo že poročali, je predvideno, da bodo v letu 2004 znašali prihodki 274,9 milijona tolarjev, odhodki pa bodo za 2,3 milijona tolarjev višji. Največ, 58 odstotkov, bodo vložili v posodabljanje cest, začetek gradnje kanalizacijskega sistema, ureditev Slomškovega mlina in zdravstvene postaje na Razkrižju, adaptacijo kletnih prostorov v kulturnem domu, za vodooskrbo na Gibini, javno razsvetljavo idr.

Po besedah župana se je tudi tokrat pokazalo, da so apetiti posameznih javnih zavodov, ki jih sofinancirajo iz občinskega proračuna, večji, kot so njihove finančne možnosti, zato so jim tudi vnaprej postavili svoje okvire.

J. G.

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTNIK
Izdaja: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Ima Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Bernarda Balajic-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Stefan Sobotčan (novinarji), Nataša Juhov, Junj Zauneker (fotograf), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šamen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški pretom).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), n.č. 531 19 60, 534 80 17 (novinarski Vestnik), Venera (tržanje) 534 80 15, št. telefaksa 532 11 75. Nenaročenih nakopov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za domače organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev. Izvod v kolportuži je 300,00 SIT. Celoletna naročnina za internetno izdajo je 12.300,00 SIT oz. 52 EUR. Transakcijski račun za naročnino pri Raiffeisen kreditni banki 24900-900247884.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče.

Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Naklada: 15.500 izvodov.
Elektronska pošta:
Vestnik: vestnik@p-inf.si,
Venera: venera@p-inf.si,
Naročniška služba: oglas@vestnik-p-inf.si
WWW stran: http://www.vestnik.si

S štipendijami stimulirati za

Pomurec na čelu mariborske študentske organizacije - Odnosi z univerzo so čedalje boljši, zato lahko pričakujemo dobro sodelovanje

Vedno več Pomurcev zaseda pomembne funkcije v organizacijah, ki se ukvarjajo predvsem s šolajočo se mladino. Tako smo pred kratkim poročali o dijaku murskosoboške gimnazije, ki je postal predsednik Dijaške organizacije Slovenije, pred dnevi pa so za predsednika študentske organizacije Univerze v Mariboru (ŠOUM) izvolili absolventa Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Zdenka Škrabana iz Dokležovja.

Nekateri študentski časopisi so ga že opisali kot »za to mesto najboljša izbira«, zato smo ga tudi mi povprašali, kakšne ideje ima in kakšni so problemi študentov, ki jih bo v prihodnje reševal z ekipo.

Kdo lahko postane predsednik ŠOUM-a in ali ima ta zadosti pristojnosti?

»Predsednik takšne organizacije lahko postane vsak, ki ima status študenta Univerze v Mariboru in ga izvoli študentski parlament za obdobje dveh let. Ve-

rjetno pa je nekaj prednosti v izkušnjah, ki sem si jih pridobil, saj znotraj organizacije že dobri dve leti delujem na področju socialnih vprašanj. Funkcija predsednika je sicer, da vodi vse funkcije ŠOUM-a, medtem ko imamo še direktorja, ki pa vodi strokovne službe, in mislim, da ima pri tem predsednik zadosti velike pristojnosti, da lahko vodi in rešuje študentsko problematiko.«

Kakšni so tvoji cilji, ki si jih tudi predstavil v svojem programu ob kandidaturi?

»Prvi takšen cilj je zagotavljanje kvalitete visokošolskega izobraževanja po Bolonjski deklaraciji, ki med drugim tudi predvideva oblikovanje skupnega evropskega visokošolskega prostora, drugo je dokončna izgradnja novih študentskih domov, ki so

Brezovica novoletno osvetljena

Bojazen je bila odveč

Pet jih je umrlo,
novorojenčka
pa nobenega

V nedeljo popoldne je bilo vsekakor lepo med domačini in gosti, ki so se zbrali pri gasilskem domu, da pri proslavi novo delovno zmago – namenu so predali javno razsvetlavo. Marsikje drugje tega sploh niso slavili kot pomembno pridobitev, Brezovičani pa so želeli pokazati, da jim to zares veliko pomeni.

Ne le da so pripravili krajšo proslavo s kulturnim programom, ampak so vse udeležence tudi pogostili z bogračem, perci in domačo potico. Med tistimi, ki so bili še posebej zadovoljni, da je končno prišel ta dan, je bil predsednik gradbene odbora Alojz Denša, ki je izrazil zadovoljstvo, da so uspeli urediti razsvetlavo tudi v zasebku Vučja Jama in pri vaški kapeli. Kasneje nam je dejal, da bo Brezovica sedaj lahko razsvetljena tudi ob prehodu starega v novo leto.

Seveda je ob takšnih priložnostih navada, da spregovori tudi župan. Za Andreja Lebarja je bila to prva formalna otvoritev ob novi pridobitvi v njegovem enoletnem mandatu.

V Brezovici je malo otrok. Letos ni bilo nobenega novorojenčka. Kljub vsemu so mladi uspeli pripraviti krajši kulturni program, v katerem sta se izkazala ritmična skupina Lisičke in harmonikar Denis Raj. Foto: J. G.

»Današnja otvoritev ima več pomenov. Dokazuje, da so bile odveč bojazni, da bo Brezovica zaradi tega, ker v občinskem svetu nima svetnika, zapostavljena. Krajanje Brezovice pa so dokazali, da prostovoljno delo na srečo ni stvar preteklosti, ter s tem občini prihranili zelo potrebna finančna sredstva. Dokazuje tudi, da smo občani in

občinski organi skupaj sposobni doseči zastavljene cilje ter da občinska uprava in člani občinskega sveta ne zastopajo samo lokalnih interesov vasi, iz katerih so, temveč je razmišljanje in delovanje zastavljeno širše v smislu enakomernega razvoja cele občine,« je med drugim poudaril župan Andrej Lebar. Omenil je tudi, da je stala naložba sko-

raj štiri milijone tolarjev, da so jo uspeli izvesti v sodelovanju s podjetjema Elektro Maribor in Gradnja Ljutomer, da bodo v Brezovici prihodnje leto gradili mrliško vežico in da je prepričan tudi o realizaciji največjega projekta v velikopolanski občini – zgraditvi kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave.

Jože Graj

V Veliki Polani nekaj
zadnjih odločitev

Največ šolskih točk

Kanalizacija: najprej zbiranje
ponudb za izdelavo študije

Po letu dni dela velikopolanskega občinskega sveta, ki ga vodi in usmerja novi župan Andrej Lebar, lahko ugotovimo, da je šlo doslej vse gladko. Ker se o večini pomembnejših zadev, o katerih odločajo na sejah, predhodno pogovorijo in dogovorijo na občinskih odborih ali kako drugače, trajajo zasedanja sveta največkrat kakšni dve uri. Nikomur pa ni za brezploдне razprave.

Na zadnji letošnji seji ob koncu decembra so imeli na dnevnem redu največ šolskih točk. Potrdili so sistemizacijo delovnih mest v velikopolanskem vrtcu, kot narekujejo normativi, kar med drugim pomeni, da so določili tudi 0,12 faktorja za ravnateljico osnovne šole.

Gre za Marijo Horvat, ki so jo prav tako povabili na zadnjo letošnjo sejo, da so se skupaj z njo lažje odločili še o novi ekonomski ceni za vrtec in obračunavanje plačila stroškov za otroke, ko so odsotni zaradi bolezni ali iz drugih razlogov. Še prej se jim je Horvatova zahvalila za zaupanje, ki so ji ga izkazali v občinskem svetu ob imenovanju za ravnateljico, in tudi za pomoč občine pri dosežanju delu. Svetniki pa so potrdili sklep, da bo znašala ekonomska cena po novem 79.254 tolarjev (za 12 mesecev) oziroma 73.089 tolarjev preračunano na 11 mesecev, kolikor položnic bodo prejeli starši.

Gre za 10-odstotno povečanje glede na letošnji februar, ko so nazadnje določili ekonomsko ceno. Poraba živila enega otroka znaša dnevno 246 tolarjev. Prvi dan otrokove odsotnosti tega zneska ne bodo odračunali, razen med počitnicami, ko starši vnaprej najavijo, da otroka ne bo v vrtec.

V primeru odsotnosti otroka do pet delovnih dni bodo odračunali stroške živila, za daljšo odsotnost, če bodo starši predložili zdravniško potrdilo, pa bodo upoštevali ceno oskrbnega dneva in to razliko zaračunali občini.

Za odsotnost otroka za več kot en mesec (potrebno je zdravniško potrdilo) pa bodo obračunali staršem 25 odstotkov od njihovega deleža. Tudi v tem primeru razliko poravnala občina.

Ker se je OŠ Miška Kranjca Velika Polana odločila, da se vključi v mrežo ekošol, je najprej treba ustanoviti programski svet, v katerem so poleg učencev, učiteljev in staršev tudi predstavniki lokalne skupnosti. Občino bo zastopal Štefan Prša (ni nekdanji župan), ki je kandidiral za svetnika na listi Slovenskega ekološkega gibanja.

Med odločitvami z zadnje seje vsekakor velja omeniti tudi sklep o začetku postopka za zbiranje ponudb za izdelavo študije za gradnjo kanalizacije in čistilne naprave. Ker je tako rekoč že sedaj znano, da tega projekta ne bodo mogli izvesti z lastnimi sredstvi, so predvidene tri variante, in sicer da bi šlo za koncesijo za zgraditev dela kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave ali ustanovitev mešanega podjetja med občino in koncesionarjem ali da bi vse skupaj izpeljali na »leasing«.

J. G.

Z zadnje seje rogaševskih svetnikov

Občina ima prvega podžupana

Še pred prazniki so rogaševski svetniki na svoji seji sprejeli proračun za leto 2004 in imenovali podžupana. Kot kaže, stvari v zadnjem času v občini potekajo nekoliko bolj gladko, čeprav so se s takšnimi zadevami znali včasih zelo dolgo ukvarjati.

Že pred tedni, ko je bila prva obravnava, smo poročali, da proračun ne dopušča skorajda nič manevrskega prostora za

nove investicije, saj je prioriteta odplačevanje obveznosti za novo šolo. S tem so se svetniki sprijaznili, zato tokrat, ob drugi obravnavi, večjih sprememb ni bilo in so proračun v višini 342 milijonov tolarjev tudi sprejeli.

Končno pa so imenovali tudi podžupana. Končno zaradi tega, ker so že pred leti dobili iz službe za lokalno samoupravo opozorilo, ker še nimajo podžupana.

Takrat sta bila pripravljena dva predloga, vendar je bila opozicija v občinskem svetu vedno proti obema kandidatom za podžupana, ki jih ju je predlagal župan Janko Halb. Zaradi tega so, kljub opozorilom države, za nekaj časa prenehali iskati podžupana.

Na srečo sankcij ni bilo, ker je šlo zgolj za opozorilo. Razmere v občinskem svetu pa so se lanske leto po lokalnih volitvah

nekoliko umirile, vlogi opozicije in pozicije v občinskem svetu sta se zamenjali, zato so bile sedaj dobre možnosti za nov predlog in imenovanje podžupana. To jim je tokrat uspelo in prvi podžupan občine Rogošci je postal občinski svetnik iz vrst SDS Stanislav Štötl, sicer inženir strojništva, doma od Sv. Jurija.

C. K.

Stanislav Štötl, novi podžupan občine Rogošci. Foto: N. J.

poklice, ki so v regiji potrebni

zelo potrebni, ter tretji takšen cilj je ureditev štipendiranja namesto s pravilnikom z zakonom, kar je zanesljiveje, pa še določene oblike štipendij bi se dale urediti.

Vedno so bili največji problemi glede študentskih postelj in prehrane. Kako so sedaj tukaj stvari urejene in kaj se še da storiti?

»Področje prehrane se je s sprejetjem novega zakona zelo uredilo, saj tako urejenega sistema ni mogoče zaslediti nikjer v Evropi. Vedno pa se da še kaj spremeniti, kot na primer zmanjšanje čakalnih vrst pri prodaji bonov, naročanje bonov prek interneta in podobne tehnične stvari. Kar se pa tiče študentskih sob, je v začetku novembra minister Gaber položil temeljni kamen, s čimer se je začel ure-

sničevati projekt zagotavljanja študentskih postelj, kar se obljublja že nekaj časa.

Kakšen je odnos na relaciji ŠOUM – Univerza v Mariboru – država?

»Odkar je bil izvoljen novi rektor, so se odnosi z univerzo precej izboljšali. V prihodnje bomo z njimi sodelovali vsak mesec na sestankih, kjer se bomo dogovarjali in izmenjali informacije. Z državo pa študentje komuniciramo prek Sveta vlade za študentska vprašanja. So pa seveda pri komuniciranju z državo in pristojnimi ministrstvi dolge procedure, tako da moramo biti vztrajni in trmasti, če bomo hoteli doseči še kaj več. Predvsem morajo vse študentske organizacije v državi nastopati skupno, s čimer smo močnejši sogovornik.

Pred leti je imela vaša organizacija tudi med študenti nasprotnike v gibanju, imenovano Novi val, ki so vam očitali, da ne delujete dobro. Kako je sedaj s tem?

»Novi val je bilo gibanje za pravice študentov, ki je zamrlo. Gibanje je želelo očrtniti naše delo, zato so obljubljali študentom stvari, za katere niso imeli nobenih podlag. Ko pa bi morali narediti kaj konkretnega, so naleteli na težave. V tem času pa je naša organizacija v javnosti pridobila ugled, predvsem s konkretnimi reševanji študentskih vprašanj, kar je verjetno tudi razlog, da je gibanje zamrlo, saj ni imelo več argumentov za nasprotovanje.

ŠOUM torej skrbi za to, da imajo študentje vse možnosti za kakovostno izobra-

ževanje, toda ali tudi razmišljate o tem, kaj se dogaja s študenti, ko končajo študij in se znajdejo na zavodih za zaposlovanje? Po tem je pomurski prostor še kako značilen.

»Že kot sekretar za socialna vprašanja sem aktivno delal na področju zaposlovanja mladih. Konkretno za Pomurje sem iskal rešitve v novem zakonu o štipendiranju. Nekakšna rešitev je v kombiniranih štipendijah, kjer denar prispevata tako država kot delodajalci. Te štipendije pa bi nato morale upoštevati specifičnosti določene regije, torej bi se podeljevale za tiste panoge, ki so v določenih regijah in imajo perspektivo. Tako bi mlade stimulirali, da bi se odločili za tiste študije, ki so za določene regije potrebne. Delodajalci pa bi bili verjetno tudi zainteresirani, da se

kader, v katerega vlagajo, tudi vrne. Skratka, začetki reševanja tega problema so v stimulaciji za tiste poklice, za katera mesta v regiji so, zato tudi naša organizacija želi biti zraven, ko se bodo reševali ti problemi, ki so v naši regiji še kako očitni.

Funkcija, ki si jo pridobil pred kratkim, se je pri nekaterih že pokazala kot dobra odskočna deska v politiki. Ali misliš v prihodnje nadaljevati prav tam?

»S politiko se zaenkrat še ne nameravam ukvarjati, ker mi bo vzela funkcijo predsednika veliko časa. Če pa se bodo v prihodnje ponudile kakšne priložnosti, pa ne vidim, zakaj jih ne bi izkoristil. Škoda bi bilo zavreči vse znanje in izkušnje, ki si jih človek lahko pridobi s to funkcijo.

C. K., foto: N. J.

TEMPIRANO

Ciril Kavaš
(I), Odranci:
»Bil sem v
Ameriki.

Tam plačuje-
jo mesečno
za štiri are
stavbnega
zemljišča

120 dolarjev,
parcela pa sploh ni njihova last.
Če bomo mi morali po novem
plačevati 10.000 tolarjev letno,
to ne bo tako hudo... V Odrancih
nimamo gozdne ceste, ki bi jo
morali vzdrževati. To je dobro
za nas. Jaz imam tudi 20-arsko
parcelo gozda na Dolnji Bistrici.
Ne vem, kakšna je, ker že dvajset
let nisem bil tam.«

Ivan
Markoja,
župan:
»Težko je biti
glede odloka
o nadomesti-
lu za
uporabo
stavbnega
zemljišča
pošten oz. pravičen.

Če izločimo siromašne, bodo mo-
rali vse plačati bogatejši. Denar
je treba dobiti. Čez dve leti pa
tega ne bo več, ampak bo država
 uvedla davek na nepremičnine.
Šele takrat bo prava katastrofa
za naš narod. Zgradil si je velike
hiše, v katerih živi malo ljudi. To
jih bo ubijalo.«

Štefan Prša,
svetnik
veliko-
polanske
občine:
»Država bi
morala imeti
večji interes,
da bi
podpirala
alternativne vire energije.

Imamo Polanski log. Potreben je
le stroj za sekance, kotel in stvar
je končana. Lahko bi ogrevali šo-
lo. Jaz sem nekaj poskušal, a sem
nazadnje vse vrgel v stran.«

Alojz
Jerebic,
svetnik
Občine
Velika
Polana:
»Pustiti je
treba, naj bo
noč – noč.

Brez zveze je, da luči gorijo do
polnoči.«

Ciril
Zajnkovič,
podžupan
Občine
Razkrižje:
»Odločili smo
se, da bomo
razvijali
drobno obrt
in turizem.
Za kaj
drugega nimamo možnosti.«

Janez Štötl,
soboški
svetnik:
»Nekdanjega
direktorja
študijske
knjižnice
nismo
odstavili,
ampak ga
nismo imenovali za direktorja.«

Anton Slavic, župan MOMS o
praznični razsvetlitvi mesta: »Ko
sem jaz pred slabimi desetimi
leti prišel na občino, je bila ta v
čisti temi.«

Janko Halb, župan občine Roga-
šovci o zakonih: »Če najdeš luk-
njo, boš tako dolgo vrtal v njo,
da prideš skozi.«

Še zadnjič letos v Odrancih

Zemljišča in vrtec

Seznani so se tudi z informacijo o pripravah na gradnjo zvonikov

Odlok o nadomestilu za uporabo
stavbnega zemljišča je bil med te-
mami, ki so v zadnjem času najbolj
»okupirale« odranske svetnike. Na-
posled so rekli zadnjo besedo, kako
in kaj z »dodatkom«, in da bodo za-
deve spremenili, če se bo izkazalo,
da je to potrebno.

Nekateri so izražali bojazen, da bo
med ljudmi zavladalo precejšnje neza-
dovoljstvo, ko bodo zvedeli, da bodo
prispevki precej višji, in še zlasti, da bo
treba plačevati tudi za stavbna zem-
ljišča, na katerih ni hiš, in tudi za parce-
le, na katerih stojijo prazne hiše. Če naj
bi zbrali iz tega naslova blizu 12 milijo-
nov tolarjev, kolikor je predvidela dr-
žava, bi to lahko znašalo v povprečju na
posamezno gospodinjstvo po 30.000
tolarjev letno, kajti če bo znašal ta pri-
spevek v povprečju le okrog 7.000 to-
larjev, bo zbranih samo 2,8 milijona to-
larjev, je ugotavljal Jožef Kociper. Župan
Ivan Markoja je pojasnil, da je ma-
tematično res tako, vendar bodo
državi dokazali, da je skupen znesek
očitno previsok, saj bo treba odšteti
nadomestila tistih, ki bodo po zakonu
oproščeni. Gre za lastnike, pri katerih
skupni mesečni prejemki na družin-
skega člana ne presegajo zajamčenega

osebnega dohodka. Poleg takšnih pri-
merov bo mogoča oprostitev plačila
tudi v primeru elementarnih in drugih
nesreč, ali če bo ugotovljeno, da bi
plačevanje nadomestila ogrožalo social-
no varnost zavezančeve družine. Od-
ločili so se tudi, da se od skupne površ-
ne stavbnega zemljišča odšteje v vseh
primerih po šest arov, kar se bo štel
kot gradbena parcela s funkcionalnim
zemljiščem, preostale površine pa bo-

do obravnavali kot nezazidane stavbne
parcele (nižji prispevki).

Občinski svet je na zadnji letošnji seji
sprejel tudi sklep o 10,6-odstotnem po-
višanju ekonomske cene za otroški vr-
tec, tako da bo znašala po novem 66.070
oziroma 71.543 tolarjev preračunano na
enajst mesecev. Starši bodo namreč do-
bili letno samo enajst položnic, za dva-
najsti mesec pa jim bodo zaračunali le
prehrano, ki znaša mesečno 5.880 to-

larjev na otroka. Sprejem tega sklepa pa
so »pospremili« z ugotovitvami, da je več
staršev zaradi socialnega položaja opro-
ščenih plačevanja prispevkov za vrtec,
zato morajo toliko več sredstev zagoto-
viti v občinskem proračunu. V bogatih
občinah so glede tega veliko na boljšem.
Seznani so se tudi z informacijo, kako
je s pripravami na gradnjo zvonikov pri
odranski cerkvi. Jožef Kociper, ki je član
cerkvenega gradbenega odbora, je med
drugim povedal, da bo znašala vrednost
naložbe okrog 180 milijonov tolarjev,
realizirati pa jo nameravajo do novem-
bra 2004. Župnijski svet pobira meseč-
ne prispevke po 3.000 tolarjev, v občins-
kem proračunu je planiranih 10 milijo-
nov, računajo pa, da bo kulturno mini-
strstvo v celoti odobrilo zaprosen zne-
sek. Prav tako računajo na sofinancir-
anje iz občinskega proračuna še v nekaj
prihodnjih letih ter na sponzorska sred-
stva.

Jože Graj

Soboški svetniki poredko sejejo

Naj izvoljeni položijo svoje račune

Tik pred koncem leta so si svet-
niki mestne občine Murska Sobota
spet vzeli čas za sejo, od poletnih
počitnic je bila ta namreč komaj
druga seja. Še pred novim letom so
se dotaknili odlokov o zazidalnih
in lokacijskih načrtih, ustanavlja-
nja javnih zavodov in dali soglasja
k imenovanju direktorjev javnih
zavodov ter določitvi uspešnosti.
Bolj proti koncu seje je šlo, bolj se

je razprava razvijala in proti koncu
dosegla vrhunec. Ogenj in iskrice pa
so svetniki gasili po koncu seje.

Obravnavali so odlok o spremembah
in dopolnitvah odloka o nadomestilu sta-
vbnih zemljišč v mestni občini. Gre za na-
dgradnjo sedanje ureditve, ki natančneje
opredeljuje načine določanja površin za
odmero nadomestila od nezazidanih sta-
vbnih zemljišč in definira zemljišča, od
katerih ni mogoče odmerjati nadomestila.

Svetnike je ob tem zanimalo, kakšen je
konkreten izračun po novem. Držgo Ru-
žič z oddelka za infrastrukturo, okolje,
prostor in gospodarske zadeve pa jim je
odgovoril, da gre le za uskladitev odloka
in ne pomeni korenitega posega pri plači-
lu. Za nepozidano 5-arsko parcelo bodo
izstavili račun v višini 10 tisoč tolarjev.

Sprejeli so odlok o ustanovitvi javnega
zavoda Galerija in Pokrajinski muzej M.
Sobota. S tem odlokom sta ustanoviteljici
zavodov Galerija M. Sobota ter Pokrajin-
ski muzej dve občini – Mestna občina, ki
razpolaga s 76 odstotki, in občina M. To-
plice s 24-odstotnim deležem – preosta-
lih deset občin pa je ustanoviteljstvo pre-
neslo. Za financiranje delovanja zagota-
vlja 60 odstotkov državni proračun, 20
odstotkov sedežna občina, 20 odstotkov
pa druge občine. Svetniki so razpravljali o
nagradi za uspešnost zaposlenim Galerije
in jo tudi odobrili, čeprav je bil Marko
Martinuzzi ob tem mnenja, češ kako se
jim lahko dodeli nagrada za uspešnost, ko
pa so z vstopninami v enem letu zaslužili
70 tisoč tolarjev. Svetniki so podali tudi
soglasje k imenovanju direktorja Zdrav-
stvenega doma, tako ga bo tudi v priho-
dnjih štirih letih vodil Jože Felkar, dr.
med. Svetnik Martinuzzi pa je ob predsta-
vitvi pričakoval tudi prikaz, kako se bo
zmanjševala izguba Zdravstvenega doma
iz prejšnjih let. Tudi imenovanje Suzane
Szabo Pahič, univ. dipl. nov, za direktor-
ico Pokrajinske in študijske knjižnice ni
bilo brez pripomb. Anton Rous se je ob
tem spomnil na občinsko nefinanciranje
izgradnje knjižnice ter odstavitev nekda-
njega direktorja. Pa ga je predsednik KVL
AZ-a Janez Štötl popravil, da ni šlo za od-
stavitev, ampak neimenovanje, na koncu
pa so Pahičevi dali soglasje k imenovanju.
Svetniki so se tudi zavzeli, da se v priho-
dnosti delovni čas razširi in s tem omogoči
boljši dostop do literature. A. N. R. R.

Soboška evangeličanska občina obdarja

Obdarili so otroke in starejše

V teh prazničnih je vse v
znamenju obdarovanja,
praznovanja in
predpraznične mrzlice.
Veliko pa je takih, ki se v teh
najbolj veselih dneh počutijo
osamljene in pozabljene

Evangeličanska cerkvena občina
Murska Sobota si prizadeva, da ravn-
o v teh dneh obišče svoje vernike
in vernice in tudi druge, ki bi lahko
bili njihovega obiska še posebno
veseli. Vsako leto se v teh dneh
spomnijo svojih vernikov in ver-
nic, ki so starejši od 75 let, pa tudi
mlajših, ki praznikov ne bodo pre-
živeli doma v krogu domačih.

Vsako leto starejše vernike po ne-
deljskem bogoslužju skupaj s prezbite-
rijem in predstavnikom cerkvene obče-
ne povabijo na slavnostno kosilo. Letos
se jih je zbralo okoli sto petdeset, sto
osemdeset vernikov, ki se več ne mo-

rejo udeleževati bogoslužja, pa so
obiskali na domu in jih simbolično
obdarili. Poleg tega se Evangeličan-
ska cerkvena občina vsako leto
spomni tudi vseh varovancev Dijaš-
kega doma v Murski Soboti. Dvanajst
varovancev iz socialno šibkejših dru-
žin jih je letos že nestrpno pričakova-
lo, pa ne toliko zaradi drobnih daril,
ampak tudi zaradi veselja, ki so ga
prinesli v njihova življenja. Na kratki
prireditvi je ob tej priložnosti zapel
otroški pevski zbor, ki ga vodi gospa
Suzana Kodila. V predprazničnih
dneh pa so obiskali in obdarili tudi
otroke, ki se zdravijo na otroškem
oddelku bolnišnice v Rakičanu in le-
tošnjih božičnih praznikov ne bodo
mogli preživeti v krogu svoje dru-
žine. V teh dneh se za darila pripravijo
milijoni, v nepreglednosti podarjene-
ga marsikdo pozabi, kaj je od koga
dobil, so pa ljudje, ki jim stisk roke in
drobna pozornost polepšata in osmi-
slita praznike.

A. N. R. R.

Sončkov
Božiček

Sonček Murska Sobota, ki zdru-
žuje Varstveno-delovni center in
Pomursko društvo za cerebralno
paralizo, je za otroke društva, stare
do petnajst let, pripravil božič-
kovanje. Darila, ki jim jih je pri-
nesel Božiček, je prispevalo dru-
štvo, za pogostitev pa so poskrbe-
le njihove mame. Veselega praz-
novanja se je udeležilo okoli se-
demdeset članov društva, njho-
vih sorodnikov in prijateljev.

Sonček pa se je ves december
predstavljal tudi z razstavo božičnih iz-
delkov, ki so jih izdelali varovanci
Varstveno-delovnega centra. Na og-
led so jih postavili v izložbenem ok-
nu podjetja Fering na Slovenski ulici
v Murski Soboti.

M. H.

Dom starejših občanov Ljutomer Domačnost, strokovnost in odprtost

Postati želijo center celovite skrbi za starejše

Ob drugi obletnici delovanja Doma starejših občanov Ljutomer je njegovo vodstvo pripravilo posvet s predstavniki različnih ustanov pa tudi mnogimi drugimi, ki prihajajo v dom prostovoljno, da stanovalcem in sebi popestrijo življenje. Pogovarjali so se o tem, ali je dom izpolnil pričakovanja in kako naprej. Udeleženci posveta so bili mnenja, da je dom v okolju zelo dobro zaživel, da se s svojimi vsebinami vključuje v lokalno skupnost in da ni moteč.

pravi direktor doma Boris Sunko. To pomeni, da želijo preseči institucionalno varstvo starejših ljudi in usmerjenost zgolj k stanovalcem doma, ter v skrbi za starejše ljudi delovati širše. To pa bodo lahko gradili na že postavljenih temeljih in na ustvarjenem zaupanju stanovalcev in okolice, ki so si ga pridobili s kakovostnimi storitvami.

Čeprav je bila prvo leto delovanja pozornost namenjena predvsem sprejemanju stanovalcev, so zelo zgodaj začeli misliti tudi na vsebine, ki bi prispevale k bolj razgibanemu življenju. »Naš

ti skupine za samopomoč in bila je vrsta prireditve, izletov in krožkov v okviru delovne terapije, kar je prispevalo h kakovosti življenja v domu. Zanimivo pa je tudi, da so nam veliko prireditev ponudili od zunaj,« je povedal sogovornik. Gre torej za pomembno prepletanje med tistimi, kar je »znotraj« in kar je »zunaj«, kar dom resnično umešča v okolje.

Ljutomerski dom starejših pa se lahko predstavi tudi z uspešnim poslovanjem. Polno zasedeni so bili že v letu in pol od odprtja, kar je uspelo le redkim, to pa zaradi dobrega sodelovanja s centri za socialno delo in občinami, pozitivno pa so poslovali že prvo leto. »... čeprav mi na oskrbni dan dobimo manj od povprečja prihodkov slovenskih domov. To pomeni, da smo to lahko dosegli le z obvladovanjem stroškov in racionalnim zaposlovanjem v prvem letu,« je povedal sogovornik. Dom starejših občanov Ljutomer je tri četr-

tine zaposlenih sprejel iz vrst brezposelnih ali brez daljših delovnih izkušenj, saj je bila povprečna delovna doba zaposlenih komaj deset let. Po nekaterih začetniških težavah sedaj že predstavljajo izkušeno in strokovno ekipo.

V prvem letu delovanja pa so se veliko ukvarjali tudi z odpravljanjem pomanjkljivosti v stavbi, sami pa so tudi morali preurediti del prostorov v varovani oddelki za dementne stanovalce. »Škoda, da novi domovi, in v zadnjem času jih je bilo z državnim denarjem zgrajenih deset, nimajo zanje prilagojenih prostorov, da bi potem tudi delo z njimi bilo veliko lažje. Drug naš problem pa je, da imamo premalo enoposteljnih sob. Ob tem da smo dve dvoposteljni sobi spremenili v enoposteljne, jih imamo samo šestnajst, potreb pa je veliko več. S tem pa sta povezana tudi struktura stanovalcev in njihovo zadovoljstvo, saj so ti, preden so prišli k nam, živeli sami in niso navajeni deliti svojih intimnih prostorov z nekom drugim,« je povedal sogovornik.

Dom ni ograjen in to je, kot pravi njegov sogovornik, velika prednost, ki je ne nameravajo spreminjati. Vendar pa ima ta odprtost v park ob koncilu tedna tudi določene neprijetnosti. »Petkove noči so včasih glasne in moteče za naše stanovalce, včasih pa nam tudi kaj poškodujejo. Enkrat so nam zaradi onesnaženja poginile tudi ribice v ribniku, kar vse vznemirja naše stanovalce,« je povedal direktor doma Boris Sunka.

Opozoril pa je tudi na velik problem parkiranja pred domom, saj je zaradi tega ovirana dostava in včasih celo prihod reševalnega vozila.

M. H.

»Postati želimo center celovite skrbi za starejše v okolju s ponudbo raznolikih in kar se da posamezniku prilagojenih storitev. Vizija temelji na treh že znanih ključnih besedah: domačnost (prijaznost), strokovnost in odprtost.«

In kako naprej? »Postati želimo center celovite skrbi za starejše v okolju s ponudbo raznolikih in kar se da posamezniku prilagojenih storitev. Vizija temelji na treh že znanih ključnih besedah: domačnost (prijaznost), strokovnost in odprtost,«

pevski zbor je začel peti zelo zgodaj, hitro so se začele sestaja-

Petkove noči so včasih glasne in moteče za naše stanovalce, včasih pa nam tudi kaj poškodujejo. Enkrat so nam zaradi onesnaženja poginile tudi ribice v ribniku, kar vse vznemirja naše stanovalce.«

Programske usmeritve pomurskih upokojencev S pokrajinsko zvezo do večje učinkovitosti

Na zadnji seji upravnega odbora Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev v letu 2003, ki je bila v Murski Soboti, so najprej obravnavali spremembe in dopolnitve pravil Zveze društev upokojencev Slovenije. Najpomembnejša novost je, da bodo zaradi čim bolj učinkovitega, uspešnega in usklajenega delovanja povsod po državi ustanovili pokrajinske zveze društev upokojencev. Teh je za zdaj devet, tri pa so še v ustanavljanju. Predstavljali bodo vmesni povezovalni člen med društvi upokojencev, ki jih je v Sloveniji že 453, in Zvezo društev upokojencev Slovenije.

In katere bodo poglobljene naloge pokrajinske zveze društev upokojencev na določenem območju? V prvi vrsti naj bi organizirala pokrajinska srečanja upokojencev širšega pomena, razna športna srečanja, revije pevskih zborov ter druge kul-

turne in umetniške prireditve. Poleg tega bodo organizirali razprave o socialnem, pokojninskoinvalidskem in zdravstvenem položaju upokojencev.

V tej zvezi so tudi sprejete programske usmeritve in finančni načrt Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev za leto 2004. Ker je naša država potrdila pomemben nacionalni program, ki zadeva socialno varnost starčje populacije, ga bodo skušali vsebinsko obogatiti s kvaliteto življenja starejših. V prihodnjem letu bo aktivnost

usmerjena tudi na področje varovanja zdravja po predloženi zdravstveni reformi. Nič manjši pomen pa ne pripisujejo organiziranosti pomurske pokrajinske zveze, v katero je vključenih 26.658 upokojencev ali le 56,1 odstotka vseh, zato bo ena od prednostnih nalog pritegnitev novih članov. Na stanovanjskem področju nameravajo hitreje graditi t. i. varovana stanovanja in domove za starejše, saj po številu starostnikov Pomurje izstopa v slovenskem merilu. Glede zdravstvenega varstva pa se po-

murski upokojenci zavzemajo za pravičnejšo porazdelitev finančnih sredstev po regijah.

Govor je bil tudi o možnostih mednarodnega sodelovanja na pokrajinski ravni, zlasti še s sosednjimi državami Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko. Ker bo leta 2005 v Ljubljani kongres EURAG-a (združenja starejših Evrope), bodo priprave na ta veliki dogodek potekale že v letu 2004. V ta namen bodo izvedli tudi anketo o položaju starejših v Pomurju.

Milan Jerše

Predpraznično srečanje na maloobmejnem prehodu v Gerlincih

Občina Cankova na področju družabnih srečanj že nekaj časa sodeluje z občino Klöch iz sosednje Avstrije. To sodelovanje se je v prazničnih dneh še poglobilo, saj so bili ob začetku adventa cankovski občani na ogledu jaslic v Klöchu, kjer so se tudi dogovorili, da bodo advent sklenili s srečanjem na meji. Tako so se zadnje nedeljo v adventu zbrali na

maloobmejnem prehodu Gerlinči - Pölsen, kjer so si sodelujoči izmenjali luč miru. Zbranim, kljub slabemu vremenu jih je bilo veliko, sta tudi spregovorila župana obeh občin. Srečanje so sklenili z besednim bogoslužjem v obeh jezikih in pozneje še s čajem in kuhanim vinom. Padla je ideja, da bi se lahko na ta način srečevali vsako leto ob teh praznikih. C. K.

Razstava slovenskih ekošol v Lendavi Ekološka zavest v prednovoletnem času

V avli hotela Lipa Term Lendava so odprli razstavo del natečaja ne temo Prednovoletni čas, na katerem so s svojimi likovnimi deli sodelovali šolarji ekošol iz vse Slovenije. Natečaj sta organizirala Nacionalna koordinacija Eko šola kot način življenja in Pomurski ekološki center.

Na otvoritvi razstave Prednovoletni čas so pripravili kulturni program šolarji lendavske dvojezične osnovne šole 1.

Pri organizaciji sklepne prireditve v Lendavi, na kateri so dvanajstim po mnenju komisije najboljšim izdelkom podelili priznanja, so sodelovale tudi Terme Lendava, v kulturnem programu pa so nastopili šolarji Dvojezične osnovne šole 1 iz Lendave. Na natečaju je sodelovalo 57 slovenskih ekošol, med prispelimi izdelki pa so izbrali 70 risb, ki jih sedaj razstavljajo. Te risbe bodo na ogled v avli hotela Lipa v Lendavi do 12. januarja, nagrajeni motivi, ki ob prednovoletnem razporejenju izražajo tudi ekološko zavest, pa bodo uporabili tudi kot motiv za božično-novoletne voščilnice. Med dvanajstimi nagrajenci so tudi trije iz Pomurja, in sicer Andrej Kreslin z OŠ Prežihovega Voranca Bistrica, Sandi Špilak iz Dvojezične OŠ 1 Lendava in Vanja Kapun iz OŠ 2 Murska Sobotica. Ob priznanjih in nagradah avtorjem likovnih del so podelili priznanja tudi njihovim mentorjem.

J. Ga.

Občina Veržej – Jih bo Sapard uslišal?

Na zadnji seji veržejskega občinskega sveta v letu 2003 so svetniki v drugi obravnavi sprejeli odlok o občinskem proračunu za leto 2004. Po njem bodo znašali skupni prihodki nekaj več kot 241 milijonov, odhodki pa dobrih 256 milijonov tolarjev.

Pri tem so z dokaj veliko razumevanja potrdili nekatere večje spremembe v proračunu za prihodnje leto, ki so v bistvu posledica načrtovanja dveh velikih investicij, to je obnove vodovodnega omrežja Banovci-Veržej-Bunčani in gradnje novih občinskih cest. Samo za vodovod načrtujejo skoraj 70 milijonov tolarjev, pri čemer računajo, da bodo dobili iz programa Sapard vsaj 75 odstotkov nepovratnih sredstev. Če bodo uspeli na razpisu, se iz državnih virov nadejajo več kot 40 milijonov tolarjev. Podobno je pri predvideni gradnji novih občinskih cest, za kar bodo prihodnje leto namenili več kot 42 milijonov tolarjev. Od tega bo delež države 27 milijonov, preostali denar pa bo zagotovljen iz lastnih virov. Seveda so se na ta račun morali odreči nekaterim drugim posegom, so pa svetniki soglašali z amandmajem Andreja Srake za določeno zmanjšanje sredstev pri tekočem vzdrževanju komunikacijske opreme in računalnikov ter stroškov uradnih objav. Soglasno je bila sprejeta tudi pobuda Janeza Ferenca, da bi 250.000 tolarjev namenili kulturi za nakup nujno potrebnega glasbenega instrumenta za potrebe pevskega zbora. Na seji so potrdili tudi letni program ravnanja s komunalnimi odpadki ter pripombe in predloge iz javne obravnave glede predloga državnega lokacijskega načrta za sanacijo in gradnjo visokovodnih nasipov ob desnem bregu reke Mure od Cvena do Vučje vasi. Cilj tega posega je izboljšanje poplavne varnosti na poselitvenem območju in urejanje vodnega režima.

Milan Jerše

Občina Beltinci – Zelena luč za stavbno nadomestilo

V ospredju pozornosti na zadnji seji občinskega sveta v Beltincih v letu 2003 so bile spremembe in dopolnitve odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Pri tem so v celoti upoštevali predloge odbora za proračun, finance in davčno politiko, ki ga vodi Stefan Ferencak. Po izračunu pristojnega ministrstva bi morali v beltinski občini v letu 2004 na ta račun zbrati 59 milijonov tolarjev.

In katere so poglobljene spremembe, ki so dobile med svetniki zeleno luč? Tako so med drugim sklenili, da se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča zaračunava le od 600 kvadratnih metrov, ne glede na velikost zemljiške parcele. V 18. členu omenjenega odloka je dodano besedilo, po katerem bodo za gostinske terase zaračunavali nadomestilo le za pol leta. Spremenjen je tudi korekcijski faktor, in sicer od prejšnjih 0,1 na zdajšnjih 0,007. Izjema so seveda gostinske terase, za katere velja korekcijski faktor 0,50, ne glede na tlorisno velikost takšne terase. Zatem so beltinski svetniki v prvi obravnavi, čeprav je bilo izraženih nekaj pomislekov, podprli odlok o ustanovitvi javnega zavoda za turizem in kulturo »Marko« Beltinci. Ugotavljajo namreč, da sta v beltinski občini ti dve dejavnosti premalo povezani, čeprav se številne turistične in kulturne prireditve močno prepletajo. Pestra dejavnost številnih kulturnih in turističnih društev, ki so se že doslej dovolj izkazala, po mnenju večine razpravljalcev naravnost sili k ustanovitvi javnega zavoda. Od njega namreč pričakujejo večje tematsko povezovanje, pod okriljem Zavoda za turizem in kulturo pa si obetajo tudi večjo promocijo občine Beltinci.

Milan Jerše

Borzna dogajanja

Pregled letnega dogajanja

Za iztekajoče se leto lahko ugotovimo, da je bilo zelo radodarno do vlagateljev tako na naši Ljubljanski borzi kot na svetovnih borzih. Osrednji slovenski borzni indeks SBI 20 je pridobil na letnem nivoju 18,3 odstotka, indeks pidov PIX pa beleži slabih 25 odstotkov rasti.

Na uradnem trgu A izstopajo po rasti delnice Luke Koper, ki beležijo rast v višini 56,5 odstotka. Omenjena delnica je tudi po donosu dividend med vodilnimi na slovenskem borznem trgu. Zelo zadovoljni so lahko tudi lastniki delnic nafne družbe Petrol, saj je lastnikom omogočila zaslužek v višini 42 odstotkov. Razveselila je tudi družba Radenska, katere delnice so pridobile 31 odstotkov. Novomeška Krka pa sledi s 24-odstotno rastjo, kar tudi ni zanemarljivo. Med razočaranji naj omenim delnice Živil. Save in Term 3000. Kot vidimo iz tabele, so delnice Term 3000 koristile v začetku leta pri vrednosti 2.300 sit, sedanja tržna cena je malenkost nižja, o prevzemni ceni pa se neuradno govori, da je 2.200 sit. Smešno? Najverjetneje večinski lastniki ne bodo privolili v prevzem po ponujeni ceni. Na prostem trgu naj omenim rast delnic Pomurske pooblaščenice investicijske družbe, ki so pridobile 46 odstotkov, sledijo Triglav steber 1 z 28-odstotno rastjo in delnice Juteksa, ki so dražje 23 odstotkov. Rasti pa niso

VREDNOSTNI PAPIR	ENOTNI TEČAJI	6.1.2003	24.12.2003	razlika v odstotkih
Borzna kotacija				
Gorenje, d.d. Velenje		4.400,25	4.989,55	13,39
Intereuropa, d.d. Koper		5.189,95	5.300,59	2,13
Krka, d.d., Novo mesto		42.373,16	52.447,45	23,78
Luka Koper, d.d., Koper		4.503,91	7.049,83	56,53
Mercator, d.d., Ljubljana		24.495,22	33.069,64	35,00
Petrol, d.d., Ljubljana		39.981,82	56.722,62	41,87
Pivovarna Lasko, d.d., Lasko		6.273,60	7.272,16	15,92
Radenska, d.d., Radenci		1.430,03	1.876,34	31,21
Sava, d.d., Kranj		28.471,43	27.643,09	-2,57
Term 3000, d.d., Moravske Toplice		2.300,00	2.280,00	-0,87
Živila Kranj, d.d., Naklo		16.340,02	14.000,00	-14,32
Prosti trg				
Juteks, d.d., Zalec		22.235,53	27.300,00	22,79
KD Holding d.d., Ljubljana - redne		6.700,61	7.928,52	18,33
KD Holding d.d., Ljubljana - predn.		6.002,00	5.356,65	-10,76
Liv Postojna, d.d., Postojna		17.121,32	14.100,65	-17,64
Obveznice na prostem trgu				
SI Odškodninski sklad 2 izdaja		97,92	102,83	5,01
Prosti trg investicijske družbe				
Infond ID, d.d., Maribor		1.917,86	2.033,38	6,02
KD ID, d.d., Ljubljana		143,73	161,13	12,11
NFD1, d.d., Ljubljana		194,92	239,2	22,72
Triglav steber 1, ID, d.d., Ljubljana		224,14	286,4	27,78
Zlata Moneta 1, ID, d.d., Maribor		182,14	208,7	14,58
Prosti trg - delnice PID				
PMIN, d.d., Murska Sobota		222,97	258,19	15,80
PPIR, d.d., Murska Sobota		29,13	42,61	46,28
INDEKSI				
Slovenski borzni indeks SBI20		5.320,55	3.930,60	18,37
Indeks delnic PID-ov PIX		2.706,04	3.373,59	24,67

sledile delnice Liva iz Postojne, ki so se pocenile za 18 odstotkov.

Za pogumnejše in informirane investitorje je na voljo tudi investiranje na tujih borzih, kjer je neprimerno več vrednostnih papirjev z močnimi večjimi donosi in, moram omeniti, tudi izgubami. Ampak zadnje leto je bilo tudi na tujih borzih zelo radodarno za vlagatelje. Naj naštejem nekatere zmagovalce z nem-

škega borznega trga. Družba izdelovalca gum Continental vam je obogatila žep za 116 odstotkov, bančna delnica Commerzbank vas je razveselila z donosom 106 odstotkov, družba MAN s 95 odstotki, SAP z 78 odstotki in Deutsche Post s 70 odstotki. Razočarali pa sta pozavarovalnica Münchener Ruck z minus 16,5 odstotka in farmacevtska družba Schering, ki na letnem nivoju ni doživela spremembe. Na ameriškem tehnološkem sektorju Nasdaq naj omenim znani družbi Amazon, ki je pridobila 129 odstotkov, in Yahoo, ki sledi z rastjo 117 odstotkov. Zagotovo mamljivi podatki, hkrati pa opozarjam, da v nekem prihodnjem obdobju lahko dobijo tudi negativen predznak. Kdor je investirjal v zlato, je oplemenitil svoje prihranke za 18,6 odstotka, evro pa je proti ameriškem zelenцу pridobil dobrih 18 odstotkov. Tendencia v prihodnje pa je še vedno na manj vrednem dolarju, hkrati pa lahko pričakujemo dražje zlato.

Za konec vam želim še veliko poslovnih uspehov in uspešnega investiranja v prihajajočem novem letu. SREČNO! (Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.)

Borzni posrednik
ŠTEFAN KERČMAR

Nova prodajalna v Gornjih Petrovcih

S kratko slovesnostjo so v Gornjih Petrovcih odprli novo Mercatorjevo prodajalno. Trgovina ima hišno številko 40 na območju, kjer so že banka, pošta, zavarovalnica, mesnica in diskont, ima 140 kvadratnih metrov prodajne površine, ponujala pa bo živila in blago splošne porabe. Čez teden je odprta od 7.30 do 18. ure, v soboto pa od 7. do 12. ure. - T. K.

Sedanost s prihodnostjo ali brez nje
Čas naprej

Začetek novih zgodb

Letošnje leto prinaša v našo nacionalno zgodovino novo dimenzijo. Postajamo polnopravni člani Evropske unije in Nata. Kam se je v času priprav na ta korak umestilo Pomurje kot regija? Vprašanje je, kakšna izhodišča za prihodnost smo si ustvarili. Je bil obmurski prostor dovolj aktiven, da lahko čaka na zanesljivo prihodnost? Zdi se, da bo kljub močnemu retoričnemu naboju, ki ga je čutili na eni strani, regijo na valu inertne sedanosti poneslo v prihodnost. Vse pa le ni tako črno, če se ozremo na drugo stran. Gre za vprašanje, koliko je pokrajini uspelo zavedanje, ki ga prinašajo grožnje prihodnosti in globalizacije, kako se bo rešila dediščine delovno intenzivne tekstilne panoge, ki jo še naprej poriva v slepo ulico. Vprašanje je, kako spremeniti krhko in navidez brezperspektivno sedanost.

Če sledimo eni medijsko poudarjeni liniji, potem bi lahko rekli, da se vrtimo v labirintu brez izhoda, kjer se ponavljajo naučene zgodbe o pomanjkanju kadrov, preslabi podjetniški pobudi, premalo državnega denarja za razvoj, vzporedno s tem pa se zapirajo vse poti, da bi to raven presegli. Podjetniški center nam kaže to dovolj nazorno, saj v njem spet ni nobenega novega podjetnika, ampak se vrtijo že znana imena, ki so na tak ali drugačen način že ves čas abonirana na državne bonitete. Konference in tarnanja se vrtijo ves čas v istem krogu in porivajo naprej zmeraj iste. In četudi so v tem, recimo mu konferenčnem krogu, probleme zaznali, nimajo ne interesa in ne moči, da bi jih odpravili.

Se bodo abonenti umaknili

To je ena plat zgodbe, ki pa je na srečo dobila svojo protitež in znotraj katere bi v prihodnje morale tudi lokalne skupnosti ali na koncu regija, če do nje pride, videti svojo perspektivo. Teh krogov je kar nekaj, toda, če jih poskušam lokalno definirati, sta brez dvoma najmočnejša v radgonskem, pa tu nimam v mislih Radenske, in soboškem koncu. Lendavski del žal še vse preveč obremenjuje »državni sesalec« Nafta. V Ljutomeru pa je po uspešnem tranzicijskem zagonu večina podjetnikov – ali pa vsaj tisti, ki bi lahko pomenili razvojno perspektivo – poniknila ali jih je odneslo v neke druge »mešetarske vode«. V Radgoni je dobro, da se je na pogorišču nekdanjega Elrada in Avtoradgone dvignilo nekaj feniksov, ki z današnjim razvojem in obsegom proizvodnje postopo-

ma ustvarjajo možnosti za razvoj nove podjetniške strukture, ki bo postopoma sanirala socialne posledice prej omenjenih gigantov.

V soboškem okolju se je zgodba začela vrteti okrog nekoč že odpisanega gradbeništva, kmetijstva, nov zagon z napovedanimi povezavami pa dobiva tudi turizem, ki s »tujim kapitalom« povezuje tisto, kar je že bilo povezano, in cilja predvsem na evropski trg. Turizem z zadnjo projekcijo prostorske ureditve, ki je predstavljena v Cankarjevem domu, dobiva novo dodatno razvojno vizijo. Ne samo vizijo, ampak kar realno podoba. V tem krogu, recimo mu kar Polaničev krog, v nasprotju s prej omenjenim, ki ga sedaj tudi lahko kar imenujemo Cipotov krog, namreč brez konferenc in tarnanj uresničujejo zastavljeno vizijo in se počasi vpenjajo v evropski prostor.

V Ljubljano in nazaj

V Ljubljani je predstavljen projekt ureditve Soboškega jezera, za katerim stojijo trije tvorci: arheolog dr. Mitja Guštin, investor Stanko Polanič in arhitekt Andrej Kalamar. Podrobneje je projekt že bil predstavljen. Ob tem je pomembneje poudariti, kako naj bi prišlo do uresničitve projekta. Ta naj bi bil izveden v partnerstvu z Ministrstvom za kulturo, Darsom in skupnostjo prekmurskih občin ter delno financiran iz evropskih sredstev. Ker gre za projekt, ki potrebuje evropsko finančno podporo, je pot, kako priti do kapitala, zanimiva. Za idejo je treba prepričati potencialne ključne partnerje, a ti niso v Prekmurju, ampak v Ljubljani, prav tako ne samo predstavnike domačih, ampak tudi evropskih institucij. Prav zato je to velik korak k temu, da bo projekt zaživel. Če bi ga začeli predstavljati doma, bi se to verjetno spet vrtelo v krogu domačih razpravljalcev in brez pravega učinka na tiste, ki naj bi sodelovali kot sofinancerji. Je pa še nekaj, ko se bo projekt »pojaval« pred domačo javnostjo, bi bilo treba predvsem strniti sile in s projektom začeti živeti.

Tu pa smo že pri neki drugi zgodbi. Doslej se je namreč ves čas govorilo o pomanjkanju tujega kapitala in tujih investitorjev, toda tudi ti ne točijo meda in mleka, zato bi bilo dobro, če bi se začeli zgledovati po nekaterih uspešnih domačih modelih. Ni treba posebej omenjati, kaj vse se je dogajalo s smučiščem na Golteh, ko so ga prevzeli tujci. Na koncu so ti dvignili roke in odšli. Pobudo za ponovno ožvitev in kapitalsko udeležbo je zagotovil Rudnik Velenje, v konzorcij pa so se aktivno vključile lokalne skupnosti – občine – in smučišče je dan pred božičem začelo obratovati. Upajmo, da bodo tudi domače lokalne skupnosti v projektu videle izziv in ga aktivno podprle.

J. V.

Puconska občina dala besedo mladim

Zanimanje za pogovor

Po novem nismo več na robu Slovenije, ampak v srcu Evrope

Občina Puconci je že v prejšnjih tednih pozivala mlade študente, ki želijo v prihodnosti delati v domačem kraju, da naj se najavijo v občinski upravi, sedaj pa je prešla na še konkretnije dejanje. Na španovski domačiji v Moščancih je pripravila pogovor na temo Občina Puconci jutri in vključevanje mladih v razvoj.

Pokazalo se je, da mladim v občini Puconci (in tudi v sosednjih občinah) nikakor ni vseeno, kakšna bo prihodnost v njihovem domačem okolju, saj jih je prišlo na razgovor kljub običajno »mrtvemu« času zgodnjega sobotnega popoldneva skoraj dvajset. Še prijetnejše presenečenje je bilo ob njihovi lastni predstavitvi, saj se je izkazalo, da je večina od njih že delala pri kakšnem projektu ali pa je vanj

vključena, nekateri so se izobraževali že tudi v tujini, njihovo področje izobraževanja pa zajemata velik spekter, od agromije, konfekcijske tehnologije in gozdarstva do gospodarstva, prava, gradbeništva, turizma, oblikovanja, pedagogike, informatike in geodezije. Darko Serec, Andrej Sapač, Darja Čerpniak, Jernej Ščančar, Denis Šparaš, Urška Cipot, Nataša Kuzma, Sabina Kuzma, Marina Car, Polona Gujtmn, Boštjan Zelko, Boris Smodiš, Lea Vlaj, Matej Štivan, Bojan Panker, Janez Žekš, Zinka Zadavec, Stanka Veron in mag. Igor Šantavec so presenetili z lastnimi idejami in s tem, kako dobro poznajo razmere v puconski občini. To so jim priznali tudi podžupan Ernest Nemec, direktor Keme Puconci Branko Drvarič, predsednik gospodarskega odbora v občini

Rudi Cipot, direktorica podjetja Naša vas, d. o. o., Marta Horvat, direktor občinske uprave Geza Sočič in predsednik občinskega odbora za okolje in prostor, turizem in kulturo Milan Grlec. Ernest Nemec je menil, da je v mladih, ki so se predstavili, veliko znanja, zato upa, da jim bo občina lahko ponudila možnost za kakovostno zaposlitev. Rudi Cipot, ki je spregovoril v imenu programskega odbora pri Regionalni razvojni agenciji, je napovedal, da bodo v letu 2004 z izvedbenim razvojnim programom 2004-2006 skušali odpreti 1500 novih delovnih mest, na katere se bo kasneje vezalo še

na internetu:
www.p-inf.si

Priloga za informiranje: d. r. 10. d. Novaka 13, M. Sobota

dodatnih 520 zaposlitev. Branko Drvarič je svetoval mladim, da so lahko uspešni pri svojem delovanju samo, če želijo biti boljši od drugih, in za primer navedel arhitekta Andreja Kalamarja, ki je pred kratkim dobil nagrado v Miamiu. »Treb pa se je zavedati, da smo tudi mi, ko smo bili mladi, potrebovali nekaj časa, preden smo se uveljavili v podjetju,« je še opozoril na potrpežljivost. Marta Horvat pa je naštel projekte, ki naj bi se kmalu začeli izvajati v občini, in mlade pozvala k sodelovanju, ki naj sega tudi na področje društvene dejavnosti, saj imajo zelo malo izobraženega kadra. Tudi Cipotu se je med razgovorom ugnilo nekaj idej, pri katerih bi bili potrebni nekateri od mladih študentov, formalni del pa se je končal s povabilom podžupana na pogostitev.

T. K.

Za Galušak je cesta okno v svet

Vaščani Galušaka so se skupaj s številnimi gosti, poslancem v Državnem zboru RS Ferijem Horvatom, županom Antonom Slano, župnikom Štefanom Grabarjem in svetniki občine veselili dveh kilometrov dolge in štiri metre široke asfaltne ceste. Skupna vrednost investicije je znašala okrog 62,6 milijona tolarjev, od tega je delež države za demografsko manj razvite kraje 75-odstoten. Dela je opravilo Cestno podjetje Murska Sobota. Slovesnost se je začela z nagovorom župana Antona Slane, ki je med drugim povedal: »Ni strma samo pot v nebo, ampak tudi v Galušak. Vendar z asfali-ranjem in ureditvijo odvodnjavanja je strmina postala prijaznejša. Za ta del naselja Galušak bo z ureditvijo ceste cesar bližje, Bog pa nižje. Z ustrezno ureditvijo ceste, ki povezuje občini Sv. Jurij in Sv. Andraž v Slovenskih Goricah, so tudi ustrezni osnovni infrastrukturni pogoji za razvoj tega dela podeželja in gospodarstva na tem delu. Pričakujem, da bomo v bližnji prihodnosti ustrezno uredili v tem delu zaselka tudi oskrbo z vodo. Ob tej priložnosti želim Feriju Horvatu izraziti zahvalo za razumevanje ljudi, ki so daleč od oblasti, je pa on s svojim občutkom za pravičnost pomagal uresničiti vaše večletne sanje.« Nato je spregovoril poslanec Feri Horvat, ki je dejal, da je skupaj s krajanji srečen, da so prišli do asfalta. Sam je v mladosti, na Goriškem v Prekmurju, hodil po blatnih cestah in tako lažje razume željo krajanov Galušaka. V priložnostnem kulturnem programu so nastopili Mateja Maguš, Karmen Veingerl, Andrej Seršen in David Šalamon.

Ludvik Kramberger

Pisateljica Karolina Kolmanič

Lepote se globoko zarežejo v dušo

Roman *Zarja upanja* (izdala Pomurska založba) in zbirka dramskih besedil *Povejmo in se nasmejmo* (Edicije revije Separatio) sta 16. in 17. samostojna knjiga pisateljice Karoline Kolmanič. V drugi knjigi - ki je hkrati 16. knjiga edicije Separatio - je urednik Robert Titan - Felix zbral 13 besedil iz dosedanjega dramskega ustvarjanja Karoline Kolmanič. Po številu prevladujejo igrice in dramske skice za otroke, primerne za šolske uprizoritve, zadnje tri (*Agencija vročih knjig*, *Idila na vasi* in *Sanje mladega Goloba*) pa na hudomušen in satiričen način obravnavajo življenjske situacije in so namenjene srednješolski stopnji ter uprizoritvam amaterskih gledaliških skupin. Za knjigo je ilustracije prispeval akad. slikar Igor Banfi.

Zarja upanja nadaljuje niz avtoričinih romanov za odrasle, začel leta 1975 z *Marto*, v katerih avtorica gradi fiktivne svetove z zapletanjem in razpletanjem zgodb, z realistično zasnovano pripovedjo, obogateno s svojevrstno sentimentalnostjo, domačijsko tematiko, človeško občutenim obravnavanjem likov in literarnih situacij. V jezikih velikih narodov tovrstne izdaje doživljajo množične - da ne rečem milijonske naklade - in so nepogrešljivi del sodobne književnosti, ne glede na to, kakšen pomen jim pripisujeta kritika in literarna znanost. Tudi z imenom Karoline Kolmanič je podpisana vrsta literarnih uspešnic, o njeni priljubljenosti pa pričajo podatki o izposojah v knjižnicah.

Karolina, Vaš bibliografski popis registrira blizu 160 enot - približno polovico del za otroke in mladostnike, drugo polovico izpolnjujejo dela za odrasle bralce, predvsem romani. Se je literarna bera, ki je namenjena otrokom in mladostnikom, navdihovala iz Vašega vsakodnevnega stika z odrasčajočimi - iz dolgoletnega pedagoškega dela?

KAROLINA KOLMANIČ: Kar človeka spremlja, temu se pač ne more izogniti. Že s sedemnajstimi leti sem se aktivno ukvarjala z otroki kot vodnica v počitniški koloniji. Dva meseca sem živela z invalidnimi otroki in vojnimi sirotami. Čeprav zelo mlada, sem jim takrat morala biti mati, tolažnica in jih pozitivno usmerjati. Pozneje sem v poklicu živela z mladostniki, poslušala njihove skrivnosti. Saj niti sama ne vem, zakaj so se mi zaupali. Zнала sem se z njimi smejati in tudi jokati in iz otožnih oči marsikaj prebrati. Že kmalu so se preselili v moje literarne pripovedi in v njih ostali do danes. Vedno sem jih imela v središču pozornosti, saj se mi je zdelo, da so del mene, da jim to dolgujem, da jim imam veliko povedati. Polnili so me z energijo in mi odstirali nova spoznanja v vrtnicu čustvovanja mladega človeka.

In kaj naj bi - po Vašem mnenju - pisec skozi književnost sporočal mladi generaciji? Tudi vzgojna in moralna načela? Je književnost zavezana tudi tej funkciji?

KAROLINA KOLMANIČ: Kaj jim sporočam s svojim pisanjem? *Sence na belih listih* in *Lotosov cvet* so del njihovega čustvovanja, skratka, del mladih z njihovo prešernostjo, naivnostjo in žalostjo, ki jim jo povzročajo odrasli in njihovi vrstniki. Vedno trdim, da se mladi vsega naučijo od odraslih. Nihče se ne rodi z orožjem, drogo in alkoholom. Mislim, da v mojih delih ni nobenih moralnih nauk. V njih se mladi sami spoznavajo in iz njih razbirajo, kar menijo, da jim ustreza. Posredno jih na koncu le usmerjam, da znajo izluščiti dobro od slabega, vendar ne z dvignjenim prstom.

KAROLINA KOLMANIČ

Rojena leta 1930 v Lomanošah pri Gornji Radgoni, živi v Murski Soboti, upokojena prosvetna delavka, pisateljica in prevajalka, avtorica črtic, povesti, zgodb in romanov, objavljenih v literarnih revijah in drugem tisku doma in na tujem ter v naslednjih 17 samostojnih knjižnih izdajah:

Sonce ne išče samotne poti, povest, 1968

Srečno, srebrna ptica, povest, 1972

Marta, roman, 1975

Sence na belih listih, roman, 1980, ponatis 1997

Sanje o zlatih gumbih, mladinska povest, 1983

Posodite mi svoj obraz, novela, v Nemčiji, 1983

Tvoja skalljena podoba, roman, 1986

Sadovi ranih cvetov, roman, 1988

Srebrno kolo, mladinska kratka proza, 1990

Klanec vlničarke Ane, povest, 1992

Vračam vam soproga, roman, 1993

Pozno poletje, roman, 1994

Razcvet sončnice, roman, 1997

Lotosov cvet, mladinski roman, 1999

Ni sonca brez senc, avtobiografski roman, 2000

Zarja upanja, roman, 2003

Povejmo in se nasmejmo,

zbirka dramskih besedil, 2003

Pri kom ste se učili, zgledovali?

KAROLINA KOLMANIČ: Če sem iskrena, sem v mladosti prebirala predvsem klasike, kot so Tolstoj, Remarque, Goethe, Hemingway in književnost s Severa. To so mojstri besede, katerih vrednote nikdar ne poniknejo. Tu možki dokazujejo, da so živeli v človeško - tudi žensko - občutljivost in z najfinjšimi vzgibi orisujejo človeško srečo in bolečino. To so vrednote, ki so večne, in se mi nikdar ne bomo prišteli mednje. Od žensk bi prištela mednje recimo uspešno Judith Kranz.

Vaše pisanje označujemo kot realistično pripoved. Ste se povsem zavestno odločili za ta pripovedni način, je le-ta izraz Vašega razumevanja besedne umetnosti?

KAROLINA KOLMANIČ: Včasih so jo označevali kot lirčno pripoved z realistično vsebino. Res je, še vedno iščem

fabulo, ki sloni na kronološkem redu. Ker hočem pač nekaj povedati. Ne morem se ozirati na to, ali je to komu všeč, in gotovo se ne bom spremenila. Sodeč po izposojah v knjižnicah pa marsikomu prija in mu ugaja.

Kaj vas drži v tej areni - navsezadnje ste ob spodbudnih ocenah doživljali tudi kritične obravnave? Spoznanje o poslanstvu, nuja, da se javno izpovedujete, občutek, da lahko bogatite osebnost drugih, ali kaj povsem četrtega?

KAROLINA KOLMANIČ: Ko imam v sebi dovolj čustvenega naboja, pišem, ker ne morem ohranjati samo zase nenačasnih usod, svojih ali drugih. Spodbudne in kritične obravnave me ne navdihujejo in ne dotolčejo. Če se človek izpostavi, ve, da bodo letete puščice. Delo ne odslkava samo temne in svetle resnice, vmes so še nasmeh, spoštovanje, sponta-

ni vzgibi pomoči in ljubezen. Ja, ta plemeniti človeka in je njegova spremljevalka od rojstva do konca. In najbrž je to tisto četrto: da pišem za ljudi, gotovo, saj so edina bitja, ki znajo brati.

Objavljate od leta 1960, Vaša prva knjiga je izšla pred 35 leti (povest Sonce ne išče samotne poti, 1968). Smemo to - ustvarjanje skozi nekaj desetletij - imenovati tudi umetniška rasti in zorenje? Imate občutek, da danes z večjo lahkoto oblikujete zgodbo, like in njihove usode kot na začetku pisateljavanja?

KAROLINA KOLMANIČ: Gotovo so desetletja del mojega bogastva in rasti. Skozi moja dela veje široka paleta strpnosti, liki in njihove usode so, ne glede na spodrsrljaje, še vedno topli in razumevalajoči, da jih moraš imeti rad, tudi takšne, kot so, z napakami.

Vaš najnovejši roman je Zarja upanja. Prizorišč sicer ne poimenujete, tudi ne določite natančno časovnega okvira, vendar iz vsebine lahko razberemo, da se dogaja v zadnji tretjini prejšnjega stoletja v naših krajih. Rahelina zgodba je svojevrstna prisposoda življenja, mar ne?

KAROLINA KOLMANIČ: Osvetlila sem pot preprostega dekleta, ki se zave da sebe in hoče do zvezd. To je usoda mlade ženske, ki šele na koncu izve zgodbo o svojem očetu. Tega, ki ga ima dolgo za svojega, razume, razume njegovo zaprtost in mu odpušča. Hotela sem povedati, da je danes vedno več podobnih življenjskih poti, da se nekateri unesejo, nekateri pa ostajajo trmastii in vztrajni uporniki.

Povsem takih poti, kot jih je prehodila junakinja Rahela, ni, je pa vrsta podobnih, le da se vsak mora poiskati in živeti v svoje težave. Zgodba se naslanja na naše okolje, ker to pač najboljše poznam in se le težko odtrgam od svojih korenin.

Nedvomno gre tudi za spoznanje o vrednosti enkratne osebnosti junakinje. Bi smeli reči, da gre za upodobitev Vašega vrednostnega sistema (mislim predvsem na čustveno razmerje med rahločutno učiteljico likovnega pouka in k materialnim dobrinam zagledanim možem, veterinarjem)? Smemo roman brati celo kot zagovor individualnega življenjskega načela?

KAROLINA KOLMANIČ: Upodabljam pač primer enega od mnogih zablodilih zakonov. Mladi ljudje se naslanjajo na ljubezen in erotiko. Tako je prav. Seveda se jaz ne morem izvzeti iz Rahelinih pogledov, doživljanj in čustvovanja. Rahela in njen mož Andrej sta imenitna človeka, vsak zase, le skupaj ne znata živeti.

Njune poti se razhajajo, čeprav ves čas vidimo, da je Andrej zelo razumevaljoč človek in izžareva plemenitost vse do usodne noči. Košček individualnega se že skriva v romanu, vendar ti stega Rahelinega usodnega stavka sama ne bi znala in zmogla nikoli izreči, v še tako veliki stiski ne.

Junaki romana potujejo po svetu - po Nemčiji in Italiji, po severu in zahodu Evrope. (Tudi sami ste velikokrat zunaj.) Je ta tako visoko opevana Evropa že prizorišče našega življenja? Gre po Vašem mnenju za soočenje sorodnih svetov ali trk raznorodnih ozvezdij?

KAROLINA KOLMANIČ: Junaki romana so zares gibljivi in dobesedno hlastajo po odkrivanju tujih kulturnih dobrin. Tudi sama sem obiskovala domove in dežele velikih ljudi, od Rusije, Francije, Italije, Španije, Švice in Nemčije do Egipta. Lepote ne gredo mimo človeka, temveč se globoko zarežejo v dušo. In kakor skrbnemu turistu beleži vtise kamera ali fotoaparati, tako dozorevajo v meni orisi, ki jih skušam takoj ali kdaj pozneje ubesediti. Tudi v tem romanu Rahela - in z njo bralci - spoznava Dresden, Benetke, Rim ...

Ja, Evropa je pred vrati. Bolj kakor zgodovina in gospodarstvo me zanimajo duhovne dobrine. Ob srečanjih s kolegi pisatelji na tujem se pogovarjamo o umetniškem ustvarjanju. Rekla bi, da smo kar sorodnih pogledov. Odraščamo in živimo pod enakim ozvezdjem in skupno nam je, da bi radi živeli v miru, manj stresno in ne tako zelo usmerjeni k materialnim dobrinam.

Zdaj, ko smo v mesecu praznovanju in dolgih večerov, bi nas rada opomnila, da si sezimo v roke in pozabimo stare zamere. Strpnost in ljubezen sta vodilo v svetle, lepše dni za vse ljudi.

Ludvik Sočič, foto: N. J.

Cene v kmetijskih trgovinah

SKZ Črenšovci, prodajalna Odranci		
Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-predstarter	10/1	128,10
pu-starter	10/1	103,50
pu-starter	40/1	98,70
s-doj	40/1	64,70
bek 1	40/1	65,10
Bek 2	40/1	62,90
S super	50/1	91,20
Super pit f	50/1	89,00
super bek 35	10/1	100,40
super bek 35	40/1	96,70
tl-starter	10/1	79,00
tl-starter	40/1	74,20
tl-pit 1	40/1	56,50
tl-pit 2	40/1	55,50
bro štarter	10/1	88,00
Nsk super	10/1	94,10
ns-k (za nesnice)	10/1	78,30
krmlilo za kunce	10/1	77,60
Mk-18.briketi	50/1	63,90
Mk super 32	40/1	77,80
sojline tropine	rinfuza	81,50
pšenični otrobi	40/1	32,50
pesni rezanci	35/1	43,20
živinska sol	25/1	37,80
vitaredin	2/1	318,90
kravimin 3 bio Zn	5/1	270,00
zmovital	30/1	197,80

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Dobrovnik

Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-starter	10/1	100,00
bek 1	50/1	62,99
super bek 35	10/1	100,00
super bek 35	50/1	95,00
tl-starter	10/1	78,00
tl-pit 1	50/1	61,40
bro štarter	10/1	90,00
ns-k (za nesnice)	10/1	75,00
krmlilo za kunce	10/1	74,00
pšenični otrobi	30/1	33,85
pesni rezanci	35/1	38,40
vitaredin	2/1	585,00
kravimin 6 bio Zn	5/1	950,00

Turnišče: cene pujskov

Na zadnjem letošnjem sejmu pujskov v Turnišču so rejci prodajali le 14 živali, vendar po njih ni bilo pretiranega zanimanja in lastnike je uspelo zamenjati le šestim pujskom. Za pujska, starega do enajst tednov in težkega od 24 do 30 kilogramov, je bilo treba odšteti 10 tisoč tolarjev.

Sanacija posledic suše v letu 2003

Akontacija državne pomoči pred iztekom leta

V kmetijskem ministrstvu pravijo, da je država s tem izpolnila obljubo, protestirajo pa lastniki trajnih nasadov, ki trdijo, da niso v enakopravnem položaju z drugimi oškodovanci

Iz ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so sporočili, da so še pred iztekom leta uspešno opravili tehnični in vsebinski del izplačil akontacij upravičencem zaradi pojava suše in hruševega ožiga v letošnjem letu. V četrtek, 18. decembra, so bila namreč izvršena prva izplačila akontacij državne pomoči 27.468 upravičencem v višini 3.500.000.000 tolarjev, preostalih 4.443 upravičencem pa so nakazali sredstva v višini 567.000.000 tolarjev 23. decembra. Akontacija temelji na oceni škode do 31. julija

2003 in je bila izračunana za travinje in poljščine.

V skladu s programom odprave posledic škode, ki so jo letos v kmetijstvu povzročile naravne nesreče, ta program pa je vlada sprejela 30. oktobra 2003, je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 26. novembra izdalo 32.449 odločb o akontaciji državne pomoči in na osnovi teh odločb so bila zdaj opravljena tudi izplačila.

Nekateri upravičenci, ki so vložili vlogo za povračilo škode zaradi suše in hruševega ožiga, teh je približno 12.000, pa akontacije še niso prejeli. V ministrstvu

za kmetijstvo pravijo, da ti namreč do 31. julija 2003 niso dosigli praga za izplačilo škode, ki znaša 57.500 tolarjev, oziroma so bile vloge nepopolne, zato niso bili upravičeni do letošnjega izplačila. Njihove vloge bodo obravnavane v končnem obračunu naslednje leto. Med prejemniki akontacij so tudi upravičenci, ki so kot nadomestilo za škodo zaradi suše prejeli koruzo. Tem se je znesek za prejeto koruzo odštel od izračunane akontacije. Sicer pa znaša povprečje akontacije državne pomoči zaradi suše in hruševega ožiga na osebo 127.000,00 tolarjev.

V ministrstvu zatrjujejo, da je bila s tem izpolnjena obljuba, ki je bila dana kmetom in drugim oškodovancem, da bodo dobili akontacije za delno poplačilo škode zaradi naravnih nesreč v letošnjem letu do konca leta 2003. Vendar takšna trditev ne drži v celoti, saj odločb o škodi in akontacij niso prejeli lastniki trajnih nasadov, ki so nad takšnim odnosom ministrstva ogorčeni. Ne zadovoljuje jih namreč trditev, da do 31. julija še ni bila dokončno ocenjena škoda v trajnih nasadih in zato tudi niso mogli določiti akontacije pomoči. Tudi akontacija za

travinje in poljščine namreč temelji na oceni škode do 31. julija, saj pri nekaterih poljščinah (sladkorna pesa, koruza) do tega datuma dokončna škoda še ni bila ocenjena. Ocena škode pa je bila do 31. julija opravljena tudi v trajnih nasadih in so lastniki le-teh zahtevke za državno pomoč posredovali državni komisiji istočasno z zahtevki za travinje in poljščine. Lastniki trajnih nasadov zatrjujejo, da niso v enakopravnem položaju z drugimi oškodovanci, in bi morali biti prav tako upravičeni do akontacije državne pomoči.

Protest lastnikov trajnih nasadov je še toliko bolj upravičen, ker je vlada 24. decembra sprejela dokončno oceno neposredne škode po suši in neurjih s točko v letu 2003, ki jo je glede na stanje oktobra 2003 izdelala in potrdila državna komisija za ocenjevanje škode. Po tej oceni znaša skupna škoda 31 milijard 276 milijonov tolarjev.

Akontacije državne pomoči so izplačali na osnovi prijav, ki so jih vložili upravičenci, za dokončni obračun pa bodo morali vsi upravičenci do 31. januarja 2004 vložiti še zahtevke za povračilo škode.

Ludvik Kovač

Tudi v pokrajini ob Muri

Sveti Štefan blagoslovil konje

Sveti Štefan je krščanski mučenik, ki pa se v zadnjih letih v ljudskem verovanju v Sloveniji vedno bolj uveljavlja tudi kot zavetnik konj. Tradicija, ki je bila značilna predvsem za Dolenjsko, se je iz nekaterih krajev naše širše domovine prenesla tudi v Pomurje, kjer je na štefanovo iz leta v leto več blagoslovov konj. Prvi so začeli na Kobilju, pred dnevi pa so župniki blagoslovili konje tudi v Lipovcih, na Razkrižju, v Pristavi in še nekaterih pomurskih vaseh. Na štefanovo se je ponekod blagoslavljalo oves, z blagoslovljeno štefanovo vodo pa so poškopili konje in krmo.

T. K.

V Dobrovniku so dobili konji po ceremoniji blagoslavljanja zaslužen počitek pri vinotoču Varga, kamor so se šli okrepčati tudi njihovi gospodarji. Blagoslov konj se je v Dobrovniku sedaj zgodil prvič, župnik Franc Režonja pa je blagoslovil šestnajst konj. Foto: T. K.

Na praznik sv. Štefana, zavetnika živali, je kapelski župnik Tone Hribernik pred cerkvijo sv. Magdalene na Kapelskem Vrh blagoslovil nekaj več kot 40 konj in njihovih jezdecev, članov Društva ljubiteljev konj - Radenske konjenice, in še nekaj konjev tamkajšnjih domačinov. To pa je bil tudi prav lep in zanimiv dogodek za več kot 300 domačinov in gostov, ki so božične praznike preživeli v zdravilišču Radenci. Po opravljenem obredu je bilo družabno srečanje v Western salonu Jahač na Janževem Vrh. - Foto: O. Bakal

Prekijci ima konjereja dolgoletno tradicijo, kar 130 let pa je tam doma tudi kasaški šport in preleški kasači so med najboljimi v državi. V občini Križevci pri Ljutomeru so se zato odločili, da na štefanovo, 26. decembra, prvič pripravijo blagoslovitev konj, kot je tradicija v več slovenskih krajih. Sveti Štefan je namreč zavetnik živali in še posebej konj. Na blagoslovitev v Križevcih je svoje konje pripeljalo več kot dvajset družin, ki se ukvarjajo z vzrejo teh plemenitih živali, dogodek pa je privabil tudi množico obiskovalcev. Blagoslovitev je opravil domači župnik Štefan Vinkovič, zbrane pa je nagovoril župan Feliks Mavrič in pri tem posebej opozoril na 130-letnico kasaštva v Prekijci, ki bo v letu 2004.

Oživiljanja mita so se že drugič zapored spomnili člani konjeniskega kluba Zaton na Petanjcih, kjer se je kljub nizkim temperaturam zbralo lepo število obiskovalcev, ljubiteljev konj in častilcev sv. Štefana. Foto: O. H.

Po naših znanih poteh

Kaj obeta turistična cona Razkrižje-Štrigova?

Tudi nekaj bisero

Kulturna dediščina, turistične kmetije, vinotoči in še kaj

Čeprav gre za območje, ki je razdeljeno med Slovenijo in Hrvaško, so ljudje na razkriško-štrigovskem območju dokaj povezani. Resnici na ljubo so se začele vezi krhati, kajti v tem prostoru ni več take svobode gibanja, kot je bila pred osamosvojitvijo leta 1991, shengenski mejni režim na naši strani pa bo prinesel še strožje kriterije. Ampak kažejo se tudi svetlejša točka.

V mislih imamo projekt z naslovom Turistična cona Razkrižje-Štrigova (Štrigova-Razkrižje), ki je že dobil zeleno luč na obeh straneh meje. Tako v občini Razkrižje kot v občini Štrigova so ugotovili, da nimajo izrazi-

Vse kaže, da bo Ščavnica vendarle tekla skozi Razkrižje čistejša, in takrat se bo res prijetno podati ob njej po urejeni poti, ki vodi od župnijske cerkve, mimo Ivanovega izvira in najvišjega slapa v Pomurju do obnovljene pranaselbine ter sotočja Ščavnice in Mure. Foto: J. G.

Mimo Kunčičeve turistične domačije, ki je že na hrvaški strani, bo vodila ena od poti v okviru turistične cone Razkrižje-Štrigova. Foto: J. G.

lih možnosti za razvoj industrije. Precej pa si lahko obetajo od turizma. Območje leži med petimi zdraviliškimi središči. Gre za razmeroma dobro ohranjeno in čisto okolje s številnimi naravnimi, krajinskimi in kulturnozgodovinskimi znamenitostmi. Tako ponuja odlične možnosti za lovski, t. i. kolesarski in pohodniški turizem, ki vključuje poleg vinorodnih krajev tudi reko Muro. To pa je priložnost, da bodo zaživel tudi turistične kmetije in vinotoči na obeh straneh meje in skupno nastopili na trgu s posebnim turističnim produktom, ki bo temeljil na ekoturizmu in drugih vrstah turizma. Seveda bodo imeli na ta način nekateri domačini možnost stalne zaposlitve v domačih krajih, po redno korist pa si lahko obetajo tudi drugi.

Kako in kaj na ogled?

Po besedah župana razkriške občine Stanka Ivanušiča »to ni procedura, da bi se komu klanjali, ampak želimo omogočiti tu-

ristično dejavnost, gibanje ljudi, peš ali s kolesi, pri čemer gre za obojestransko željo in korist«. Izhodišče za ustanovitev turistične cone pa sicer daje Sporazum o malobomejnem sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško,

ki sta ga razkriška in štrigovska občina konkretizirali še s podpisom sporazuma o medsebojnem sodelovanju.

Prehodna mesta v okviru turistične cone so predvidena na relaciji Šafarsko-Gibina-Vušičak, Razkrižje-pokopališče-Kunčič in Kopriva-Veščički Vrh-Banfi. No, ne gre za povsem svobodno gibanje, ampak se bo treba držati določenih pravil, kar med drugim pomeni, da bo mogoče le vnaprej napovedano in vodeno prestopanje meje ter ogledovanje kulturnozgodovinskih znamenitosti z vodniki.

In kaj naj bi pritegovalo turiste v ta konec? Snovalci turistične cone so prepričani, da obstajajo na obeh straneh meje tudi nekateri biseri oz. točke, ki si jih je vredno ogledati. V občini Razkrižje so to Ivanov izvir, Slomškov mlin, župnijska cerkev, obnovljena naselbina iz bakrene dobe, kovaški muzej, najvišji slap v Pomurju, prireditev Božična noč ob Ivanovem izviru itd. Na hrvaški strani pa so nekaj posebnega cerkev sv. Jeronima (s tremi zvoniki), Fodrocijev dvorec, dvorec Kalec, velika vinska klet pri Štrigovi idr.

Jože Graj

Razvoj in promocija mladinskega turizma

V turistično ponudbo več vsebine za mlade

Kako pritegniti mlade turiste, je vprašanje, ki si ga vse pogostejše zastavljajo slovenske turistične organizacije in podjetja, saj se marsikje zavedajo, da so se v preteklosti preveč posvečali samo ponudbi za starejše goste, mladi popotniki z nahrbtniki pa so bili manj prijazno sprejeti in z občutkom, da je ta človek v našo pokrajino najbrž zabldil.

Smo pa veseli, če se ta gost, ki je pred leti iskal najcenejše prenočišče in jedel v najbolj poceni restavracijah, čez kako desetletje vrne z družino in veselo zapravlja, ob tem pa nam pove, da so mu ostali naši kraji v zelo prijetnem spominu, ko je nekoč kot študent potoval skozi nje z avtoštopom in nahrbtnikom. Turistična ponudba za mlade pa je lahko tudi zelo koristno dopolnilo za upokojence v zdraviliščih, saj se mnogi od teh še vedno radi počutijo mladi, če jim turistični ponudniki to omogočajo.

Med turističnimi podmladki pomurskih osnovnih šol so med aktivnejšimi na OŠ I Murska Sobota, ki se je lani uvrstil na državno tekmovanje Turizmu pomaga lastna glava z gledališko uprizoritvijo projekta Jože Kološa - Kološ Sobote nega več.

Prav zato so dali tudi Slovenska turistična organizacija, Turistična zveza Slovenije in Urad RS za mladino v Strategiji razvoja slovenskega turizma poseben poudarek prav razvoju mladinskega turizma. Prizadevanja na tem področju postavljajo v ospredje znanje in mlade kot poglobitvene subjekte razvoja turizma z namenom, pospešiti pomladitev in širitev kroga turističnih delavcev z mladimi, izobraženimi kadri, ki bodo poklicno ali ljubiteljsko z znanjem in inovativnostjo postopoma dvignili turistično dejavnost na novo kakovostno raven. Aktivnosti so usmerjene v spodbujanje mladih v osnovnih, srednjih, višjih in visokih šolah, da z več znanja pomagajo pri razvoju turizma in ga ustvarjalno sooblikujejo ter v njem najdejo tudi priložnost za osebno zadovoljstvo in poslovno kariero.

Splošna ugotovitev vseh akterjev, ki si prizadevajo za večji razvoj in promocijo mladinskega turizma v Slovenije, je, da je mladinski turizem premalo izkoriščena priložnost za Slovenijo. Slovenija trenutno razpolaga z 926 posteljami za mlade in v mladinskih prenočiščih so letos imeli okrog 35.000 prenočitev. To se bo v prihodnjih letih izboljšalo, saj načrtujejo odprtje več mladinskih hotelov, in po mnenju koordinatorjev programa Znanje, mladi in turizem na nedavnem prvem mladinskem turističnem forumu je mladinski turizem v Evropi med tistimi turističnimi panogami, ki se najhitreje razvijajo, in je pod najmanjšim vplivom negativnih značilnosti okolja.

Jože Gabor

Romana Karas priporoča

Ajda nekoč in danes

Prašno ajdo sejemo sredi maja ali junija, strniščno ajdo pa sejemo v različnih krajih različno - vsekakor pa mora biti posejana do 1. avgusta. Po žetvi ajde z žitnimi kombajni jo je treba čim prej posušiti na približno 12-odstotno vlažnost. Tako ohranimo v ajdovih zrnih kakovost vseh sestavin in njen značilni okus. Če je ajda predolgo vlažna, lahko začne plesniti, včasih pa se utegne tudi pregreti. Z vsem tem pa izgubi svoj značilni okus. Plesniva ajda, tudi če jo pozneje posušimo, nima samo zatohlega okusa, ampak lahko zaradi glivičnih strupov njeno uživanje škoduje zdravju. Ajda mora imeti svež vonj in okus ter jasen lesk luske. Če je luska nekoliko motna, neizrazite barve ali če ajda celo diši po zatohlem, so to slaba znamenja.

Ajda in zdravje

Beljakovine

Ajda vsebuje zelo kakovostne beljakovine, ki imajo glede na naše potrebe primernejšo sestavo kot beljakovine mesa, mleka ali soje. Edino beljakovine kokošjega jajca imajo ugodnejšo sestavo od beljakovin ajde. V ajdi je v suhi snovi 12,2 % surovih beljakovin. Glavni delež beljakovin ajde predstavljajo globulini (43,3 %), najmanjši pa prolamini (0,8 %), medtem ko je v žitih ravno slednja frakcija najmočnejše zastopana. Kemične in imunološke raziskave potrjujejo, da minimalen delež prolaminov omogoča uvrstitev ajde kot vira beljakovin v prehrano posameznikov, občutljivih za gluten (bolezen celiakija). Velika biološka vrednost ajde (93,1) je posledica ugodne aminokislinske sestave beljakovin. Vsebnosti lizina, treonina, triptofana in aminokislin z žveplom so

namreč tu veliko večje kot v žitih, zato biološka vrednost ajde močno izstopa v primerjavi z biološko vrednostjo pšenice (62,5), ječmena (76,3), rži (75,4) ali koruze (64,3).

Smetanova juha iz ajdove kaše

500 g prekajene svinjske krače, 150 g ajdove kaše, 200 g kisle smetane, sol, poper, timijan, bazilika, majaron, lovorjev list

Svinjsko prekajeno kračo skuhamo do mehkega. V juho, v kateri smo kuhali meso, damo oprano ajdovo kašo in začimbe. Ko je kaša kuhana, jo zgostimo s podmetom. Pred serviranjem dodamo še malo kisa in kisle smetane. Serviramo v lončeni skledi.

Zabeljena ajdova kaša z mlekom

130 g ajdove kaše, 1 1/2 l mleka, sol, 50 g surovega masla ali 1 dcl kisle smetane
Kašo zakuhamo v vrelo, osoljeno mleko. Skuhamo jo do mehkega, zabelimo s surovim maslom ali kisljo smetano in ponudimo.

Kokošja obara z ajdovo kašo

1000 g kosov kokoši, 2 korenčka, 2 peteršiljevi korenini, 1 čebula ali šalotka, 2 žlici moke, 2 žlici masti, malo belega vina ali kisa, majaron, 1 1/2 l kisa, 1 čebula, 2 žlici masti ali masla, 1 l slanega kropa, sol

Kokoš razsekamo na manjše kose, zalijemo z vodo, pristavimo na ogenj in solimo. Očiščeno korenje in peteršilj nastrgamo ali narežemo na kocke in stresemo k mesu. Ko se kokoš kuha, zarumenimo sesekljano šalotko in z moko napravimo svetlo prežganje, ki ga zalijemo in razkuhamo, dodamo še majaron in poper ter solimo. Tako začinjeno prežganje zlijemo v juho, ki jo okusimo z dobrim belim vinom in prevremo. Oprano in na krpi posušeno kašo stresemo v kozico na ogreto maščobo, na kateri smo zarumenili sesekljano čebulo, jo hitro prepražimo in zalijemo z vrelo vodo. Kozico postavimo za 20 minut v vročo pečico, da se kaša z vseh strani enakomerno segreva in skuha. Na kuhano kašo nadrobimo kosme masla in jo z vilicami zrahljamo. Kašo ponudimo k obari.

(Se nadaljuje)

Kar imenujemo »sreča«, je skladnost in vedrina, zavedanje cilja, pozitivna usmeritev, prepričanje in odločnost duha, skratka duševni mir. (Thomas Mann)

Zgodilo se je ...

Med 22. in 29. decembrom se je zgodilo na pomurskih cestah 31 prometnih nesreč, v katerih se je ena oseba huje telesno poškodovala, pet lažje, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 23-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 13-krat na javnih krajih in 10-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 25, med njimi 10 tatvin, 5 vlomov, 5 poškodovanj tuje stvari ter 5 pona-rejanj denarja in listin. Na mejnih prehodih so zavrnil 24 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Avtobus v pešca

Prometna nesreča s hudimi telesnimi poškodbami se je zgodila v torek, 23. decembra, na avtobusni postaji v Murski Soboti, kjer je voznik avtobusa I. P. trčil v pešca. Slednji se je pri trčenju hudo telesno poškodoval in je bil prepeljan na zdravljenje v rakičansko bolnišnico.

1, 58 promila

Voznik osebnega avtomobila je zaradi vožnje pod vplivom alkohola, alkotest je pokazal 1, 58 promila, in zaradi neprilagojene hitrosti v krožišču (krožnem križišču) v Radencih zapeljal na otok v sredini krožišča in nato trčil v nasproti vozeči avtomobil. V nesreči se je en udeleženec lažje telesno poškodoval, na vozilih pa je nastalo za milijon dolarjev materialne škode.

Hitra voznica in hiter voznik

V Krašjih je voznica neregistriranega osebnega avtomobila zaradi neprilagojene hitrosti zapeljala s ceste. Pri tem sta se dva sopotnika v vozilu lažje telesno poškodovala. Voznik osebnega avtomobila S. Č. je v Markišavcih zaradi neprilagojene hitrosti zapeljal v jarek ob cesti. Voznik se je lažje telesno poškodoval.

Kršitve javnega reda in miru

Javni red in mir je bil kršen 23-krat, od tega 13-krat na javnih krajih in 10-krat v zasebnih prostorih. Izstopa kršitev pred gostinjskim lokalom v Zenkovcih, kjer sta se v soboto, 27. decembra, sprli dve skupini moških. Med preprirom je eden od udeležencev prepira z avtomobilsko dvigalko udaril drugega udeleženca in ga hudo telesno poškodoval. Policisti bodo zoper osumljenega podali kazensko ovadbo na Okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti.

Vlomilci ne počivajo

Da vlomilci tudi v tem božično-novoletnem času ne počivajo, pričajo naslednji vlomi: vlom v gostinski lokal, iz katerega so odnesli 280.000 tolarjev, v Trimlinih je bilo vlomljeno v trgovino, od koder je neznan storilec odtujil motorno žago, vlomilcu v Dolgi vasi ni uspelo priti v notranjost hiše, vlom v trgovino v Lipi, kjer je nastalo za 200.000 tolarjev škode, in vlom v zlatarno v Ljutomeru.

Ukradli so

Mobilni telefon v Murski Soboti, digitalni fotoaparati v Renkovcih, gradbeni material v Lipovcih, stroj za mletje grozdja na Stari Cesti, oblačila iz stanovanjske hiše v Dolgi vasi, gasilni aparat v Murski Soboti ...

Požar

V petek, 26. decembra, ob pol sedmih zjutraj je prišlo do požara v kuhinji stanovanjske hiše na Kukeču. Lastnik, ki se je očitno želel ogreti, je na kuhinjskih tleh zakuril ogenj. Pri tem se je ogenj razširil tako, da sta zagorelo še pohištvo in posteljnina. Požara sam ni mogel pogasiti, zato se je umaknil v sosednji prostor, kjer pa je zaradi gostega dima in opeklin omagal. Prepeljan je bil v bolnišnico Rakičan, kjer je zaradi hudih poškodb ostal na zdravljenju.

A. B.

Med kandidati tudi Darko Anželj in Aleksander Jevšek

Kdo bo novi »general« v slovenski policiji?

Natečajna komisija, ki jo je ustanovil uradniški svet, je v ponedeljek, 22. decembra 2003, notranjemu ministru Radu Bohincu poslala imena šestih kandidatov za generalnega direktorja policije. Med njimi sta tudi nekdanji direktor Policijske uprave Murska Sobota in svetovalec v kabinetu notranjega ministra Darko Anželj ter sedanji direktor Policijske uprave Murska Sobota Aleksander Jevšek.

Na razpis za generalnega direktorja policije se je prijavilo 20 kandidatov, komisija pa je med njimi notranjemu ministru predlagala šest kandidatov. Poleg omenjenih Anželja in Jevška so predlagali še uslužbenca pravne službe ministrstva za obrambo Boštjana Hožiča, nekdanjega kriminalista Draga Kosa z urada za preprečevanje korupcije, nekdanjega direktorja slovenske policije Boruta Likarja ter vodjo sektorja za državne meje in tujce pri Generalni policijski upravi Antona Travnerja. Funkcija generalnega direktorja policije je postala z javnim razpisom mamljiva za mnoge, saj ima direktor status uradnika, s tem pa mu pripadajo določene ugodnosti. Mandat direktorja traja pet let. Ime novega generalnega direktorja policije oz. »generala« – tako direktorju pravijo policisti – bo znano po 1. januarju 2004. Izbral ga bo notranji minister Rado Bohinc, potrditi pa ga mora vlada. Darko Anželj in Aleksander Jevšek naj bi bila torej med najprimernejšimi kandidati za mesto direktorja slovenske policije.

Andrej Bedek

Terme 3000 – Potemkinova vas

Vstopnice prodajali na svojo roko

Zaslužili 50 milijonov tolarjev

Se še spomnite, kaj vse so Katarini Veliki govorili in razkazovali njeni ljubimci? Eden od njih, Gregorij Potemkin, je gradil vasi in mesta v upanju, da jo bo omrežil in dobil le zase. Vendar ga je Katarina spregledala, saj ta mesta niso bila mesta, ampak le zelo lepo obzidje, vidno od daleč, znotraj pa ni bilo nič. Zunaj blišč, znotraj beda. Potemkinova vas. In kaj ima s tem naravni park Terme 3000?

Lahko si le predstavljamo, kako so se počutili vodilni v zdra-

vilišču Moravske Toplice oz. v naravnem parku Terme 3000, ko so izvedeli, da naj bi nekdo prodajal vstopnice za kopanje za svojo korist – natančno rečeno za svoj žep – in ne v korist podjetja. Prodali naj bi skoraj 15 tisoč vstopnic, neznanec ali neznanca pa naj bi s tako »prodajo« zaslužili 50 milijonov tolarjev.

S Policijske uprave v Murski Soboti so nam sporočili, da še poteka zbiranje obvestil in raziskovanje okoliščin dogodka, več informacij pa nam zaradi interesa poteka preiskave ne morejo posredovati.

Vse skupaj smo želeli preveriti tudi pri odgovornih v naravnem parku Terme 3000, vendar nam niso mogli (?) pomagati, saj

so nas po telefonu le prevezali do pravno-kadrovske službe, tam pa nismo dobili nikogar. Očitno je to postala njihova praksa, saj nismo dobili nobenih informacij ali izjav tudi takrat, ko smo želeli preveriti obtožbe zaradi spolnega nadlegovanja.

Po vsej verjetnosti se je v medijih lažje pojavljati z dobrimi stvarmi, kot je recimo ta, da so bile Terme 3000 izbrane za najboljšo slovensko kopališče, kot pa priznati napake ali vsaj pokomentirati obtožbe glede spolnega nadlegovanja in prodaje vstopnic.

Zunaj blišč, znotraj beda.

A. B.

A. B.

Reorganizacija uprave za zaščito in reševanje

Novo vozilo Izpostavi za zaščito in reševanje Murska Sobota

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) je v državnem logističnem centru v Rojah pri Ljubljani predstavila novo opremo za zaščito in reševanje, minister za obrambo dr. Anton Grizold pa je vodjem izpostav za zaščito in reševanje izročil 13 ključev novih štabnih terenskih vozil.

V zadnjih treh letih je bila končana reorganizacija uprave za zaščito in reševanje tako, da je z letom 2003 vzpostavljena nova organiziranost na regionalni ravni, ki zagotavlja večjo racionalnost ter učinkovitost ukrepanja ob naravnih in drugih

Martin Smodiš, vodja Izpostave RS za zaščito in reševanje Murska Sobota in poveljnik Civilne zaščite za Pomurje.

Vozilo Nissan Terrano II 2.7 6+1 je specialno vozilo za delo štaba oz. štabno terensko vozilo. Uporablja ga štab Civilne zaščite za Pomurje. V primeru naravnih in drugih nesreč ga lahko opremijo z vso opremo, ki omogoča delovanje štaba na terenu.

nesrečah. Zagotovljena je operativna pripravljenost enote za hitro posredovanje Civilne zaščite, ki je razvita na ravni države in kateri so izboljšali logistično ter tehnično opremljenost. Nadaljevali so tudi z organizacijskim in funkcionalnim sodelovanjem med silami za zaščito in reševanje ter Slovensko vojsko. To omogoča racional-

nost in učinkovitost pri izvajanju določenih nalog zaščite in reševanja, kot je reševanje v gorah, gašenje požarov in podobno.

Martin Smodiš, vodja Izpostave RS za zaščito in reševanje Murska Sobota in poveljnik Civilne zaščite za Pomurje, nam je povedal, da nakup novega vozila sodi v program opremljanja ci-

V nesreči na avtocesti Celje–Arja vas udeleženi Pomurci

28. decembra ob 9.00 je 19-letni voznik iz okolice Lendave peljal z osebnim avtomobilom po avtocesti od Celja proti Arji vasi.

Ko je z vozilom pripeljal v neposredno bližino počivališča Lopata, kjer se izvajajo dela na cesti, je z vozilom sunkovito zavil v levo, zaradi česar je vozilo pričelo bočno drseti proti kovinski ograji in s prednjo desno stranjo trčilo vanjo. Nato je vozilo dvignilo, da je z zadnjim delom drselo po ograji in zapeljalo na travnato površino, ki ločuje obe smerni vozišči. Vozilo je z zadnjim delom večkrat trčilo v stebriček varnostne ograje, nato pa ga je odbilo nazaj na smerno vozišče v smer proti Arji vasi, kjer je obstalo prevrnjeno na levem boku. Pri tem je padel iz vozila 28-letni potnik iz okolice Lendave, ki je zaradi hudih poškodb umrl na kraju nesreče. V nesreči se je hudo telesno poškodovala 23-letna potnica iz okolice Lendave, voznik in 18-letna potnica iz Murske Sobote pa sta dobila lahke telesne poškodbe.

A. B., foto: J. Z.

Pesniški prvenec

Notranje uho sveta

Še preden spregovorim nekaj besed o pesniškem prvenecu Marka Bunderle *Notranje uho okna* (Edicije Separatio 14, Murska Sobota ZKD, 2003), moram dodati, da so pesmi v omenjeni knjigi dobrega zganile tudi naoknice mojih oken. Njegovi ekspresivni, z bolj ali manj inovativnimi podobami nabiti natrgani verzi upesnjujejo prav drobtinčavost in natrganost današnjega sveta, kakršen odseva skozi njegovo notranjo čutnost.

Pesnik Robert Titan - Felix, sicer urednik knjige, zapiše, da je to »poezija, ki je v svojem primarnem nastavku predvsem izrazito svobodna in večplastna,

ki s svojim prostim asociativnim tokom neredko deluje nekoliko nadrealistično«. Seveda je v tej poeziji mogoče najti tudi modernistične nastavke, ki se kažejo predvsem v upornosti proti nehumanemu svetu. Poleg tega, da v nekaterih pesmih spregovori kar naravnost, v mnogih raje prikrije to svojo nezadovoljstvo v raznorodni paleti podob, ki pa mu, čeprav jih »kontrolira«, včasih, najbrž zaradi mladosti, tudi uidejo v patetičnost, kot npr. »brezdomci odžaganih glav / se odkotalijo« ali »volkovi si brusijo čokane«.

V njegovih pesmih vlada bajna »gospodarica sanj«, ali v vlogi večne poželjivke telesa ali večne budičke sanj. Večna in hkrati ne-

razložna razlika med dobrim in zlim, med temo in svetlobo (»trda tema / spremlja temo / svetlobe«) ga pripelje na razpotje, na katerem se mora odločiti, ali naj »sune v polno, razpara meglo in izpije ustnice smrti« ali naj se vkrca na »sanjski ekspres«. Seveda ga bolj mika v slednji vlak, na katerem bi lahko mirno oddrdal v neskončne pričakovanje ljubezni in erotike (»grizi / dvigni me / gor / gor med / lepote / ženskosti«). Prav erotika, bolj rečeno pričakovanje in jemanje (ljubljene in večno skrivnostne) ženske, v kateri »medenica razpira / cvet obdan z mistiko«, je tista skoraj edina vitalna svetloba, ki prameni skozi potemnjeno Bunderlovo izpoved.

Zavedanje, da »majhne želje / jutranje neboljnosti / okusiti ob svitu / ljubljeno kožo« niso odločujoče za svet, temveč le plamenček osebne sreče, ga napolnjuje s skepso in dilemo. Tako zapiše v eni od pesmi: »... križ / odloži pri naslednjem / razpotju / se sploh poslušamo ko podiramo pravljice.«

Res, ali se sploh poslušamo? Ali znamo prisluhniti tudi poeziji? In to takšni, Bunderlovi, ki zahteva skrbnega in malce zamaknjenega bralca? Še znamo sestaviti svet iz drobcev? Ga znamo gledati skozi mrežo čebelnih oči?

Na vse to pomislimo, ko se prebijamo skozi sunkovit plaz Bunderlovih verzov, tudi vzklikov, zarekanj, skozi »žeblje, ki naj jih zabijamo z golimi očmi«, kajti občutljivo pesnikovo okno, ki odbira predvsem z notranjim ušesom, je odprto na stečaj, hkrati pa tudi ranljivo. Tu in tam ga kakšen nenadni piš zaloputne, da »ogenj (več) noče zagoreti«, zato pa je treba znova poiskati »suhljad / trske / prepojeno s smolo«.

Bunderlovo pesniško okno je torej odprto. Da vedno znova posrka tako grenkobo sveta kot male radosti sveta in nas nesramčljivo zapre od zunaj. Da smo večno znotraj. Kot je mladi, a zgolj po letih, pesnik Bunderla, ki je s svojim prvencom smelo razbil led in zaplul v pesniške vode.

Milan Vincetič

Praznični dnevi v Radencih

V organizaciji enega najmlajših društev v radenski občini, Društva prijateljev mladine (DPM), pod vodstvom predsednika Vladimirja Rantaše je potekala v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih tradicionalna dobrodelna kulturno-zabavna prireditev Podarimo objem, nekaj dni kasneje pa sta nastopili skupini Drotmantraši in Akord.

Številne obiskovalce so navduševali otroci Vzgojno-varstvenega zavoda Radenski mehurčki z enotami Kapela, Janžev Vrh in Radenci, učenke in učenci OŠ Radenci - otroški pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje Vere Stanjko ob klavirski spremljavi Berislava Budaka ter plesni studio X Murska Sobota s svojimi plesalci ter Glasbena šola Gornja Radgona (učenci OŠ Radenci in Kapela). V DPM se dobro zavedajo vedno hujše socialne stiske otrok v radenski občini ter pomena kvalitetnega preživljanja prostega časa, zato so se odločili, da celoten

izkupicek od prostovoljnih prispevkov s prireditve (198 tisoč tolarjev) namenijo otrokom iz socialno ogroženih družin za organizirano preživetje med zimskimi počitnicami. Nekaj dni kasneje pa je potekal božično-novoletni koncert KUD-a BUBLA z nastopom tamburaškega društva Drotmantraši in komornega zbora Akord, katerih moto »Prijatelj, prijateljica, letos zaigrajmo in zapojmo skupaj; za nas in za vse naše prijatelje« je v dvorano privabil mnogoštevilne poslušalce željnih poslušati pesmi, ki prihajajo iz srca za srce in dušo. Izvedbi znanih slovenskih in tujih prazničnih pesmi: Slava Bogu na višavah, Otroci v božični noči, Poletna noč, Jingle Bells, White Christmas, Yesterday ... je sledil skupen nastop. Pod taktirko vodje komornega zbora Vanje Žitek so zaigrali in zapeli odlomek iz opere G. Verdija Nabucco (Zbor sužnjev), ki jo je za tamburaško skupino priredila njihova voditeljica Simona Pirc.

D. M.

Drotmantraši in Akord

Mohorjeva redna zbirka med nami 152. leto

Prekmurje najbolj ekumensko območje Slovenije

Mohorjeva družba Celje je pripravila za leto 2003 pestro redno zbirko. Tokrat prevladujejo tuji avtorji. Za naše območje je posebej zanimiv Mohorjev koledar 2004. Prekmurje je namreč najbolj ekumensko območje Slovenije. V Prekiji pa je bilo rojenih več pomembnih mož.

V Mohorjevem koledarju piše Stanko Janežič o zaporedju ekumenskih pogovorov v Prekmurju. Jože Zavravec iz leta v leto bolj obdružuje mnoga imena prekmurskih rojakov, ki so ohranjali kulturno dediščino rodov slovenske okrogline.

Sledijo prispevki o generalu Maistru, Edvardu Kocbku, Ksaverju Mešku in drugih. In naš rojak naslovni škof Vekoslav Grmič se lotiva morilcev in samomorilcev na naših cestah.

Redno zbirko bogati delo francoskega avtorja Michel Zonglerja Naše ljube gospe. Knjigo je prevedel mag. Boštjan Zupančič. In posebej za slovensko izdajo je ilustriral mlada Angležinja Rosemary Garfitt. Udeležila se je nedavne domiselno pripravljene knjižne

predstavitve na blejskem otoku. Tam je razstavila originalne ilustracije.

Ivan Kordež, preprost koroški kmet, je doživel tri države in bistro opazoval svet okrog sebe. Doživetja in spomini je naslov njegove knjige. Duhovna avtobiografija je delo pastirjeve hčere, vdove po pastorju in matere sina pastorja, uveljavljene pisateljice Catherine Marshall. Pisateljica se je pozneje poročila z vdovcem in mu pomagala vzgojiti tri majhne otroke. Francoska novinarka Marie-Christine d'Welles se je pogovarjala z mladimi o »šitu« in nastala je knjiga Kaj, ko bi spregovorili o hašišu. Dr. Bogdan Polajner je dodal opis naših razmer in nakazal poti reševanja odvisnikov.

Mohorjeva redna zbirka je med nami 152. leto. Sicer pa Mohorjeva družba izdaja knjižna dela za vse generacije vse leto. Letos še posebej izstopa biografija o popularnem ljudskem pisatelju Janezu Jalnu. Pripravil jo je prof. Franca Pibernik. Franček Štefanec

Lep umetniški dosežek mladega pevskega zbora

Konec prejšnjega tedna se je v Galeriji v Murski Soboti predstavil s svojim prvim celovečernim koncertom Ženski akademski pevski zbor Vugaš pod vodstvom zborovodkinje Mileve Kralj Buzeti. Na tokratnem koncertu je bilo 23 mladih pevk, ki so pokazale dovolj obetajoče kvalitete za nadaljnje delo. Doslej se je zbor predstavil na siceršnjih pevskih manifestacijah in s krajšimi priložnostnimi nastopi, spomladi pa se je udeležil tudi mednarodnega tekmovanja v Olomoucu na Češkem, kjer si je pripel bronasto priznanje tekmovanja (po mojem mnenju in primerjalno z drugimi zbori podobnih sestavov, ki sem jih poslušal, je bil ocenjen odločno prenizko!). Lahko torej ugotovimo, da je delo zbora kljub neugodnim razmeram (vaje ima le enkrat tedensko, ker študentke prihajajo domov le ob koncu tedna) uspešno, kvalitetno in perspektivno.

Na koncertu so pokazale mlade pevke zelo solidno glasovno-tehnično znanje: petje je bilo vseskozi intenzivno, brez intonacijskih labilnosti, z lepo poenotenim barvnim oblikovanjem zborovskega zvoka. Za še boljše ravnotežje med nizkimi in visokimi glasovi bi bilo dobro povečati število altov – v glasnejših dinamičnih niansah so namreč prevladovali soprani na škodo ravnovesja, kar zmanjšuje kvaliteto interpretacije. Tudi mladost pevk, ki še nimajo dovolj velikega pevskega volumna v nizkih glasovnih legah, in manjša prodornost nizkih glasov opozarjata, da bi bilo dobro povečati število nizkih glasov, če je to le mogoče.

Spored koncerta je bil sestavljen iz devetih ljudskih in sedmih umetnih pesmi. Morda bi veljalo za naslednje koncerte vendarle razmisliti, kako oblikovati zaporedje skladb. Tudi sam nisem privrženec kronologij v zaporedju pesmi, pa vendar: iz čisto fizičnih razlogov ni dobro peti zahtevnih skladb proti koncu ali celo na koncu koncerta. Utrujenost pevca (pa tudi poslušalca) se s trajanjem koncerta povečuje, zato je dobro, če je težji del programa na začetku, vedrejši, lažji pa na koncu, še posebej, če poje zbor cel koncert brez odmora, tako kot je bilo tokrat. Izbor pesmi pa je bil narejen premišljeno – slišali smo nekaj vrhunskih skladb tako med umetnimi kot tudi priredbami ljudskih pesmi.

Interpretacije posameznih pesmi so bile oblikovane zelo lepo, z ustreznim fraziranjem in dobrim dinamičnim niansiranjem v kitičnih pesmih. Zborovodkinja je znala svojo veliko muzikalnost prenesti tudi na mladi pevski sestav tako, da je polna Galerija poslušalcev uživala ob lepem, kultiviranem petju. Zboru želimo še veliko umetniških dosežkov!

Ivan Vrbanič

Zdenek Bily's Dixieland Band v Mariboru

Trdi grad v dixie izvedbi

V teh prazničnih predbožičnih dneh je nastopila v evangeličanski cerkvi v Mariboru pomurska glasbena skupina Zdenek Bily's Dixieland Band s pevko Matejo Horvat Zver.

V prijetnem ambientu so se predstavili s klasičnimi iz svetovne zakladnice dixieland glasbe in zimzelenimi melodijami slovenske glasbene scene, kot so Modre oči, Zemlja pleše in podobnimi. Še posebno prijetno pa je bilo prisluhniti božičnim in prazničnim skladbam, publiko pa so presenetili tudi z dixie izvedbo evangeličanske himne Trdi grad, ki jo je po psalmu 46 priredil Martin Luter.

Prejšnji ponedeljek je bil za evangeličane, ki živijo v Maribo-

ru, in tudi za druge prav poseben večer. Tamkajšnja cerkvena občina je povabila pomursko glasbeno skupino Zdenek Bily's Dixieland band, katero sestavlja sedem glasbenikov in pevka, da bi zbranim pričarali prijeten predbožični večer.

Mnogi med poslušalci so bili Prekmurci, ki tukaj živijo, koncerta pa se je udeležil tudi naslovni škof dr. Vekoslav Grmič.

Po koncertu so se zbrani družili in pogovarjali v prostorih cerkvene občine, tako kot se dobivajo vsako nedeljo po božji službi. »To so zelo pomembni trenutki, ko si lahko vzamemo čas drug za drugega in se osebno pogovorimo,« je povedala evangeličanska duhovnica Mesaričeva, ki si zelo prizadeva, da

združi in poveže evangeličanske vernike v mariborski cerkveni občini. To je za to najmanjšo cerkveno občino še posebno pomembno, saj evangeličanski verniki v Mariboru desetletja po vojni niso imeli svojega stalnega duhovnika in stalne božje službe, zanje pa so občasno skrbeli evangeličanski duhovniki iz Prekmurja. Mesaričeva je prišla v Maribor pred šestimi leti, danes ima mariborska cerkvena občina okoli sto aktivnih vernikov, predvidevajo pa, da naj bi jih bilo v Mariboru in okolici okoli petsto. Sredstva, ki so jih zbrali na predbožičnem koncertu, bodo namenili za dejavnost EHO-podpornice – mobilna diakonija.

A. N. R. R.

Barometer

Janez Božorič, predsednik uprave Save, je nejevoljen, ker mu transferji za ohranitev nizke cene delnic Term 3000 niso povsem uspeli in ga sedaj pred uradno objavo delničarji stiskajo z bistveno višjo odkupno ceno.

Janko Halb je potem, ko je postal spet samo župan, začutil preobremenjenost, zato si je končno dal izvoliti podžupana.

Franc Knaus je na obravnavi poročila računskega sodišča nezadovoljne napotil na sodišče. Ob tem mu pač manjka, da so voljeni funkcionarji dolžni delati v skladu z zakoni in v interesu davkoplačevalcev, ne pa ocenjevati, kako veliko ali majhno napako je kdo storil. Dejstvo je, da poslovanje občine ni bilo v skladu z zakoni, in tega bi se moral zavedati.

Vanja Režonja, nesojena poslanka na listi SMS-a, je postala svetovalka za širitev v poslanski skupini Zelenih v Bruslju.

Zdenko Škraban iz Dokležovja je postal predsednik študentske organizacije v Mariboru.

Deset let skupine za samopomoč Štorklje

Hvala prijatelji, da ste mi polepšali dan

»Tu je naša Zdenka, ki ni le naša voditeljica in iskrena prijateljica, ampak pravi steber skupine. Brez nje bi bili vsi naši sestanki enolični in prazni,« pravijo članice skupine Štorklje.

Kaj so skupine starih za samopomoč? »Tiha revolucija«, ki ustvarja novo solidarnost v vsakdanjem življenju, pravi Zdenka Kutnjak, voditeljica skupine starih za samopomoč v krajevni skupnosti Lendava, ki so jo poimenovali Štorklje. Skupino namreč ustvarjajo medsebojni odnosi članov in čim polnejši so, tem žlahtnejše je življenje skupine. A čeprav v skupini šteje predvsem kakovost medsebojnih odnosov, saj jo to drži pokonci in ohranja pri življenju, je vendar pomemben vsak njen član. Skupina je namreč tisti drugi dom, kjer lahko govori in je poslušan vsak član skupine.

Kadar govorimo o skupinah za samopomoč, moramo omeniti tudi Združenje za socialno gerontologijo in gerontagogiko Slovenije, ki je krovna organizacija za razvoj programa skupin starih za samopomoč. Je nevladna neprofitna organizacija, ki deluje v javnem interesu socialnega varstva že enajsto leto in povezuje okoli štiristo sedemdeset skupin, v katere je vključenih več kot pet tisoč starejših ljudi. Več kot polovica skupin deluje v domovih za starejše ljudi in posebnih socialnih zavodih, številčne pa so tudi v lokalnih skupnostih. Vodi jih več kot sedemsto usposobljenih voditeljev. Prve skupine za samopomoč so nastale pred šestnajstimi leti na Primorskem, potem pa se kot zelo dobrodošla novost širile po vsej državi. Skupina starejših za samopomoč v krajevni skupnosti Lendava je bila ustanovljena sedemindvajsetega decembra pred desetimi leti. In zakaj Štorklje?

Skupina za samopomoč v krajevni skupnosti Lendava Štorklje je praznovala desetletnico.

»Poimenovali smo jo Štorklje, po lepih belih pticah naših močvirij in logov. Res da nas vsako jesen zapustijo, a se vedno zvesto vračajo na naše domove, v svoja gnezda. One so naš simbol zvestobe in upanja,« je povedala Vera na jubilejnem srečanju v imenu vseh članic. Deset jih je: Ilonka, Baka, Lola, Marija, Mimika, Marička, Vera, Neda, Mica in Fanika. Najstarejša med njimi jih šteje štiriinosemdeset in najmlajša devetinpetdeset let, vse pa s svojo vedrino in življenjskim optimizmom izpričujejo irski pregovor, da ljudje živimo v zavetju drug drugega. Tudi v trenutkih žalosti in slovesa. Skupino so namreč za vedno zapustile Pepika, Dušanka, Katica in Ana. Ob praznovanju okrogle obletnice skupine so se spomni-

li tudi nanje pa tudi bolne članice, ki na srečanje ni mogla priti, kajti skupina je skana iz nežnih vezi in čustev, ki se prepletajo ob povsem običajnih pogovorih. »Obdelamo vse teme, od kulture, zdravstva, umetnosti, ne ustrašimo se niti svojih upokojenskih problemov. Medicinske sestre nam merijo krvni tlak in sladkor, da bi bolj zdravo živele, poslušamo predavanja o zeliščih, sokovih pa tudi gnojenju vrtov. Učile pa smo se tudi nemščine in madžarščine. Obiskujemo muzeje, vrtce, razstave in skromno obhajamo rojstne dneve članic. Tudi na grobove umrlih članov ne pozabimo.

Kolegica je dokončala lep prt in nam ga je prinesla pokazat, druga, ki je dobra kuharica, pa nam postreže s kolači in podari

še recept. Če nam gre na jok, tudi to se nam zgodi, se najde kdo, ki nas z dobro šalo spravi do smeha. Skupaj nam je res lepo,« je Vera predstavila utrip skupine. Tudi na izlete hodijo, in potem ko se vračajo v svoje samotne domove, v njihovi srcih ni več žalosti in ne tesnobe. »Zadovoljne in srečne pomislimo: Hvala prijatelji, da ste mi polepšali dan!«

»Program skupine je raznovrsten, vse z namenom, da smo si v oporo, da premagamo stiske, osamljenost ter da se počutimo čim bolje. Razvijamo pomoč in samopomoč, ohranjamo socialno vključenost v okolje, medgeneracijsko sožitje in prostovoljno delo. Pomembno je, da članice, prostovoljci in voditelji ohranimo zdrav način življenja, in to

nam je tudi skozi vsa ta leta uspelo,« je povedala o pomenu skupine za samopomoč njena voditeljica in socialna delavka Centra za socialno delo Zdenka Kutnjak.

Skupina se sestaja vsak torek v prostorih Ljudske univerze v Lendavi, ki jim jih brezplačno daje v uporabo, okroglo obletnico pa so praznovali v prostorih centra za socialno delo, kjer je zbrane pozdravila tudi direktorica Erika Vogrinčič. O razlogih za ustanovitev skupine je povedala: »Veliko starejših ljudi je osamljenih, odtujenih brez svojcev, zato smo čutili potrebo po zapolnitvi te bivanjske prvine. V desetih letih se je skupina razvijala in ima mesto v lokalni skupnosti pa tudi v širšem slovenskem okolju. Naša skupina je tudi učno mesto za usposabljanje voditeljev.

Pozneje je bila dana pobuda za delovanje še drugih skupin za samopomoč. Tako imamo skupino za pomoč mlajšim invalidnim osebam, skupino za samopomoč staršev zasvojenčev, najnovejši program pa je pomoč otrokom s težavami v razvoju, v katero se vključujejo prostovoljci s srednje šole.

Veselo razpoloženje ob obletnici skupine, ki so ga članice pričarale s tistimi okroglimi in šaljivimi ter domačo pesmijo, so z njimi podelili še prijatelja skupine in prostovoljca Ivan Kocut in Jože Vidič, patronažna sestra Marija Horvat, vedno radostna Ružica Bernjak in direktorica lendavskega doma starejših mag. Angela Hozjan. S svojim obiskom pa jih je počastil tudi župan mag. Anton Balažek.

Majda Horvat

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

Božič v domu starejših občanov v Ljutomeru

V domu starejših občanov v Ljutomeru, so svojim varovancem letos že tretjič po vrsti pripravili božično rajanje.

S koncertom božičnih pesmi so jim popoldan popestrili člani Mešanega pevskega zbora iz Veržej, pod vodstvom profesorice Tatjane Rozmarič Postrak, ki tam gostuje vsako leto.

Varovanci so bili z nastopom pevcev zelo zadovoljni. Da bo božično praznovanje popolno, pa jih bo v prihodnjih dneh, obiskal tudi dedek Mraz. - Vanja Poljanec

Cankova: blagoslovili opravljena dela

Ne le cankovska šola, ampak tudi bližnje župnišče in cerkev sta od pred kratkim priključena na ogrevanje z biomaso. Potem so se je župnijski gospodarski svet odločil še za ureditev okolice cerkve, ki je v nadaljevanju že prej urejenega parka sredi vasi. Skupna vrednost presega šest milijonov tolarjev. Več kot polovico so verniki namensko zbrali z darov, del pa so prispevali donatorji. Opravljeno je bilo tudi veliko prostovoljnega dela. Na prvo adventno nedeljo je pridobitve blagoslovil (ob navzočnosti domačega župnika Andreja Zrima in upokojenega župnika in častnega občana Antona Fakina) dekan g. Martin Voršč. Zbrane je nagovoril tudi župan g. Drago Vogrinčič. Potem so se ljudje še zadržali pred cerkvijo ob kozarčku vina in dohrotah pridnih gospodinj. V cankovski župniji pa gledajo tudi naprej in se že veselijo dneva, ko bo tudi notranjost cerkve sv. Jožefa zasijala v novi preobleki.

Sicer pa so na Cankovi slovesno miklavževali, mimo pa je tudi tradicionalno srečanje starejši. Najprej je bila maša, potem pa v gasilskem domu kulturni program in kosilo za 150 ljudi. - Š. S., foto: N. J.

Utrip iz Vojvodine Sombor

Mešanje kultur bogati zgodovino mesta

Tako mesta kot ljudje imajo svoje življenje, polno vzponov in padcev. Mesta se rojevajo, nastajajo, zorijo, umirajo in se starajo ...

Sombor je mesto, ki leži na severozahodu Vojvodine in je največje mesto Bačke. V njem živi okrog 50.000 prebivalcev, ki so pripadniki več kot dvajsetih različnih narodov, tu se stikata katoliška in pravoslavna vera. In ravno to je tisto, kar dela mesto za nekaj posebnega. Ljudje so preprosti, zelo prijazni, radodarni. Velikih tovarn v

družino. V pravoslavni veri se družine po čaščenju teh svetnikov celo ločijo, se pravi, da si tisti, ki imajo enak priimek in različnega hišnega svetnika, niso v sorodu.

Ob tej priložnosti pred sliko svetnika ob prihodu prvega gosta prižgejo sveči, ena ostane pred sliko, drugo dajo na mizo, in dokler sveča ne zgori popolnoma, ne sme nihče domov. Ko se vsi gostje zberejo, gostitelj, njegov sin, boter in duhovnik ob molitvi posvetijo hišo in kruh, ga razdelijo na štiri dele, polijejo z rdečim vinom in s ščepcem

Sliko bitke pri Senti je ob tisočletnici madžarskega kraljevanja leta 1896 naslikal Ferenc Ajzenhot. Platno je visoko pet metrov in 57 centimetrov in dolgo 9 m ter krasi občinsko dvorano.

Somborci ob zvokih tamburašev zelo radi zaplešejo.

mestu in okolici ni, pač pa se v glavnem preživljajo s kmetijstvom, kar za neskončno ravnino, ki jo vidiš za mestnimi zidovi, ni nič presenetljivega.

Sama sem se odpravila na »slavo« - pravoslavni družinski praznik. Družina Zorković 19. decembra, na dan svetega Nikolaja (pri nas bolj znanega svetega Miklavža), časti hišnega svetnika in ga prosi, da zaščiti njihovo hišo in

Dobrovnik

Lovska družina Dobrovnik upravlja 4.390 hektarjev površin, od katerih je 515 hektarjev nelovnih. Prevladuje predvsem mala divjad (zajci, fazani, jerebice ...), vedno več pa je tudi srnjadi, jelenjadi in - divjih svinj. V želji, da povečali stalež male divjadi, v lovišče vlagajo jerebičke in fazančke. Lovci v okviru svojih možnosti skrbijo za prehrano divjadi, zato bo koruznjak, ki je pri lovskem domu, postopoma prazen. (J. Ž.)

»Još malo i nestalo« se sliši na vsakem koraku po tržnici, kjer mrgoli ljudi. Ponudba je velika: sadje, zelenjava, sir, meso in tudi žive živali.

soli ponudijo gostom. Takrat se prava zabava šele začne. Mize se šibijo od dobrot in gostje ob zvokih tamburašev radi zaplešejo in zapojejo. Slava se začne zgodaj popoldne in konča zgo-

daj jutraj. Še dobro, da je takšno slavo le enkrat na leto, saj bi bila obilica zaužite hrane za še tako »vrle« jedce pogostejše zanesljivo preveliko breme.

Vanja Poljanec, foto: V. P.

Barometer

Janez Kučan se bo moral ponovno aktivirati, sicer grozi soboški odbojki izbris s športnega zemljevida.

Zdenka Kutnjak je voditeljica skupine starih za samopomoč in za to so ji članice društva, imenovanega Štor-klja, izredno hvaležne.

Aljoša Žnidaršič, enajstletni učenec iz Sitarovec, je povedal, da ime njegove rojstne in najmanjše pomurske vasi prihaja od sitovca, ki je močvirna rastlina s ščetinastimi listi in cveti v glavicah.

Regina Cipot, ravnateljica Gimnazije Murska Sobota, je poskrbela, da se o šoli pišejo tudi dobre stvari.

Branko Drvarič, direktor Keme, ob uspešnem vodenju podjetja najde čas za mlade, sicer pa mu to ni tuje, saj je ravno zaradi pozitivnega odnosa do mladih strokovnjakov podjetje tako uspešno.

N A S I H
100 let

Podjetje za informiranje, ul. arhitekta Novaka 13, Murska Sobota

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

Vestnik praznuje in nagrajuje

VESTNIK

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prileški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

December - digitalni fotoapar

Decembra smo sestavljali digitalni fotoapar. Tokrat objavljamo jokerja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic. Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 7. januarja 2003 pošljite na naslov: VESTNIK, ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za digitalni fotoapar: prekmurskih, prileških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagrajila posebna komisija.

Zrebanje bo v živo v sredo, 7. januarja, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 8. januarja, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada DIGITALNI FOTOAPARAT in 10 jubilejnih Vestnikovih majic ter knjiga za domači izraz

Domači izraz meseca:
digitalni fotoapar

Piknik in finalno žrebanje
maja 2004 v Termah 3000

november - radio • december - digitalni fotoapar • januar - mikrovalovna pečica • februar - dvd predvajalnik • marec - sušilni stroj • april - Vestnikovo kolo

Ižakovci: tradicionalno po Muri

Kljub hladnemu vremenu se v PGD Ižakovci tudi v letošnjem decembru niso izneverili tradiciji in pripravili so spust po Muri od kroškega broda do ižakovskega Otoka ljubezni. S petimi gumijastimi čolni se je popeljalo okrog petdeset ljudi, med njimi tudi petnajst novincev, ki so jih potem »kristili«. Najmlajša udeleženka je bila komaj pet let stara Nives Balazic, najstarejši pa petinšestdeset let star Pavel Prša. Seveda ne bi bili gasilci, če se ne bi »po gasilsko« fotografirali. – Foto: J. Ž.

Dolina: Julijan in njegova Bela

V Dolini pri Lendavi je bilo nekoč več kot ducat konjev, s katerimi so si kmetje pomagali pri delu na polju in drugod. In kako je zdaj? Devetinosemdesetletni Julijan Šoš je povedal, da imajo pri njih doma konje že vrsto desetletij. Tudi sam se že dolgo družijo z njimi, saj je – med drugim – tudi dober del vojaščine preživel v konjenici. »Konja je treba imeti rad, ga negovati, hraniti in on ti hvaležnost vrača,« je povedal priletni Julij. Tradicijo konjereje ohranja v današnji čas, saj mu je še ostala kobila Bela, ki je breja in na pomlad bo skotila žrebička. Da bi bila za ta dogodek v kondiciji, se z njo večkrat sprehodi po vasi. Vesel je, da se mladina zanima za njegovo kobilo, in godi mu, ko jo tudi tu in tam pobožajo oziroma »pocartajo«. – Foto: J. Ž.

Ižakovci: orehov jim ne manjka

V teh prazničnih dneh gredo orehi odlično v promet, saj pri vsaki hiši pečejo potice. Medtem ko večina gospodinjstev v trgovinah kupi orehova jedra, pa se pri Režonjevih v Ižakovcih morajo zanje truditi – s kladivom! Jernej je nazorno pokazal, kako to gre, in nobenkrat se ni udaril po prstu. Pri čiščenju orehov so pomagali tudi družinski člani. Sicer pa, če se malo pošalimo, orehi menda niso dobri le za pekovske dobrote, ampak še za kaj. – Foto: J. Ž.

Benedikt: športna dvorana

V oktobru so začeli graditi v Benediktu v Slovenskih goricah večnamensko športno dvorano, v kateri bo 200 kvadratnih metrov igralnih površin, namenjenih tako šolarjem kot rekreativcem; tako imenovana bruto površina pa bo obsegala celo 1.600 kvadratnih metrov. Dvorana, njena oprema in ureditev okolice bodo stali po predračunu 450 milijonov tolarjev, kar je za Občino Benedikt seveda visok finančni zalogaj, zato otvoritve ne bo kmalu, ampak šele v maju leta 2005. Športno dvorano gradi Trgovsko-proizvodna zadruga Lipa Lenart. – Foto: Š. S.

Damjanove medene jaslice

Medičar Damjan Celec iz Murske Sobote je naredil božične jaslice iz medenega peciva. Kakšne so, prikazuje naš posnetek. Za svoj izvirni izdelek je prejel priznanje območne obrtne zbornice. – Foto: J. Ž.

Božična zgodba

Hrepenenje po njemu dragih

Natanko ob polnoči so se oglasili zvonovi in ljudi, ki so se namenili k polnočnici, povabili v cerkev. Prišlo jih je veliko več, kot je bilo v njej prostora, zato je nekaj vernikov ostalo zunaj. V oddaljenih ulicah je bilo slišati pokanje petard, še zdaleč pa ne toliko kot v prejšnjih letih.

Marko, osemdesetletni varovanec doma za starejše ljudi, je tudi ta večer v družbi s sestanovanci gledal televizijski program. Kar dolgo je vztrajal, saj ga spanec ni priganjal v posteljo. Najbrž zato ne, ker je popoldne počival nekoliko dlje kot druge dni. Tja proti polnoči pa je le odšel v sobo, ki jo je delil s starostnikom Ivanom. Ta je pred tednom umrl in tako je ostal za nedoločen čas sam v sobi. Ko so Marka pred dvema letoma pripeljali v dom in ga dali k neznanemu sstanovalcu, se ni počutil dobro. Postopoma pa sta se sprijateljila in njegova smrt ga je močno prizadela.

»Zdaj sem jaz na vrsti,« je Marko večkrat dejal v družbi oskrbovancev doma.

»Ti? Prej bomo umrli vsi drugi,« so ga rotili. »Ti si kmečka korenina!«

Da, Marko je bil kmet. Velik kmet. Imel je kmetijo z desetimi hektarji obdelovalne zemlje in tri hektarje gozda. Redil je govejo živino, v hlevu pa je imel dva konja, s katerima je obdeloval zemljo; včasih pa ju je tudi zapregel in z ženo Ano sta se zapeljala v gorice ali pa tudi v toplice.

Marko je sedel na posteljo in se ozrl po prazni postelji svojega umrlega sotrpina. Potem se je dvignil in sedel na njegovo posteljo ter se oziral po svoji. Hotel je videti, kako bo videti v sobi, ko tudi njega ne bo. Potem je vstal, odprl okno in se ozrl po mestnih ulicah. Zabundal si je:

»Česa neki sem se učakal! Tam, v Poljani je moja hiša, tudi še nekaj zemlje; imam tri hčere in štiri sinove pa vnukinje in vnuke, pa sem tukaj sam med tujimi ljudmi. In sveti večer je, ko bi bil tako rad pri katerem od mojih.«

Marko je bil v mladih letih res kmečka korenina. Zelo ponosen in tudi pomembnega se je delal, da je velik kmet. Najbrž nikoli prej, razen ko mu je umrla sicer zelo poslušna žena, ni jokal. Zdaj, na božični večer, pa ga je prišlo: zajokal je kot malo dete.

V sosednji sobi doma za ostarele, kjer je bilo šest starčkov, je eden od njih nekajkrat s pestjo udaril po steni. Skoznjo so slišali ihtenje in hoteli so, da izgine.

»Jočem, jaz, Marko,« se je skušal zbrati. »Še dobro, da so oni v sobah tuji; le kaj bi rekli moji sovaščani, če bi me slišali jokati.«

Kar z rokavom si je še enkrat obrisal solzne oči, stopil do okna in ga odprl. Zunaj je bilo hladno in svež zrak ga je zbistril. Okna pa vendarle ni takoj zaprl, ampak je prisluhnil nočnemu utripu. Tudi on je slišal nekaj pokov petard, potem pa je zavladala tišina. Sklonil se je skozi okno, nakar je nekje od daleč zaslišal petje zbora:

»Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč ...«

Božič! Marku je spet šlo na jok. Hitro se je spomnil, kako je bilo v njegovih mladih in srednjih letih pa potem, ko so otroci odšli zdoma in sta nazadnje ostala sama z ženo Ano. Bila sta dva. Otroci so ju obiskovali, vsekakor na sveti večer, ko so prišli vsi in ostali do začetka polnočnice. Zdaj, ko je umrl še sstanovalec, pa je v sobi mestnega doma za ostarele in onemogel ostal sam.

Še je slišal božično petje ali pa se mu je samo zdelo, da ga sliši: »...le devica z Jožefom ...«

V hiši, kjer sta Jožef in Marija, ki je bila v visoki nosečnosti, iskala posteljo, nista dobila prenočišča.

Končno se ju je usmilil meščan Betlehema in jima dal na voljo hlevček. Tam je Marija rodila Jezusčka.

Marko je razmišljal.

»Saj tudi jaz sem revež! Doma nisem mogel ostati sam, ker četudi imam sedem otrok in tri zete ter štiri snahe, tudi že odrasle vnuke in vnukinje, zame, kot so mi rekli, ne morejo skrbeti. In tako sem moral v dom, čemur sem se dolgo upiral, a po Anini smrti sem klonil.«

Hladna polnoč mu je resnično zbistrila misli. Potem pa je le zaprl okno, da se ne bi prehladil, dobil pljučnico in, Bog ne daj, umrl.

»Zdaj sem jaz na vrsti,« je večkrat dejal sstanovalcem, na tistem pa si je le želel, da se to ne bi zgodilo. Tudi na božično noč, ko je sicer čutil odtujenost od doma in njemu najdražjih, si je na tistem zaželel vsaj še kako leto življenja. Pokrižal se je in v ta namen pomolil očenaš, potem si je popravil vzglavnik, legel na posteljo in skušal zaspati.

Spanec ga ni maral. Še in še je mislil na svoje otroke in jih skušal razumeti, ker so ga pustili samega. Zavedel se je, da se je pač tudi njemu zgodilo to, o čemer je nekoč bral v pismu sorodnika Johna iz Amerike, češ da tam poročni otroci dajo ostarele starše v dom in zanje drugi skrbijo. To se je Marku dolgo zdelo neverjetno, tudi nepošteno, potem pa so tudi pri nas zgradili domove za ostarele in onemogle. Sam je sicer dolgo mislil, da le za tiste, ki nimajo otrok in zemlje, a se je kmalu pokazalo, da tam pristajajo tudi drugi. Tudi nekoč, kot je tudi sam bil, veliki kmetje, a zdaj onemogli starčki in babice.

»Je kdo od mojih pri polnočnici in se me vsaj tam spomni? Me bo kdo vsaj jutri, na božič, obiskal?« je razmišljal Marko.

Na vrata, ki niso bila zaklenjena, je nekdo potrkal.

»Naprej!«

V sobo sta vstopila oskrbovanca iz sosednje sobe.

»Dolgo sva se pogovarjala in skušala zaspati, pa ne moreva. Vesel božič, Marko,« je voščil eden od njiju, nato pa so si segli v roke.

»Tudi jaz še ne spim. Bil sem sklonjen na okno in poslušal božično pesem pa veliko sem razmišljal,« je priznal nočnima obiskovalcema.

»Sveto noč si slišal? Seveda, gledali smo prenos polnočnice,« je dejal drugi.

»Ne, iz cerkve tam dol v mestu sem jo slišal.«

Sotrpina iz doma se nista marala prepričati, od kod neki je slišal ali pa se mu je le dozdevalo, da sliši petje svete noči. Še malo sta posedela na prazni postelji pokojnega Ivana, nato pa sta voščila lahko noč.

»Lahko, mirno božično noč naj imam, tu v domu?« je Marku skorajda šlo na jok, ko se je v postelji obračal na drugo stran, da bi morda le zaspal. Zdaj ga ni več toliko mučilo, ker je na božični večer sam, brez svojcev in v domu na tuji postelji, ampak ker ga je preganjala negotovost.

»Me bodo obiskali vsaj jutri in morda odpeljali h kateremu od njih na božično kosilo? Tako si to želim, saj že dolgo nisem bil doma. Pa vnuke bi rad videl.«

Polnočnica je minila in ljudje, ki sto prišli iz cerkve, so si zaželeli srečen in blagoslovljen božič, potem pa so se razšli na domove. Tu in tam je bilo še slišati pokanje petard, potem pa ne več. Mesta in vasi, tudi božična drevesca na prostem so ostala razsvetljena in zavladal je spokojni nočni mir. Proti drugi uri je Marko zaspal.

Štefan Sobočan

Na kratko

Vidonci

V Vidoncih smo po dolgoletnih prizadevanjih končno le uspeli in zgradili mrliško vežico ter obnovili križ na pokopališču, nato – 5. oktobra – pa je domači župnik med mašno daritvijo vse to blagoslovil. Moram pa priznati, da gre veliko zaslug g. Wolfu, ki se vseskozi zavzema, da dela na pokopališču potekajo v najlepšem redu. (Mateja F.)

Na kratko

Martjanci

Člani, zlasti pa članice TD Martin Martjanci so v adventnem času izdelale ducat adventnih venčkov in drugih okrasov, nato pa so vse to predstavili pred domačo cerkvijo in poželi veliko odobravanje. Na ogled in za nakup je bilo tudi nekaj za pod zob, izkupek pa so namenili za nadaljnji razvoj turizma. (J. Ž.)

Na kratko

Lendava

Nekdanji dom TVD Partizan (domačini so mu rekli kar Titov dom) je bil vrsto desetletij hram športa in zbirališče mladih, zdaj pa je že nekaj let podrtija v bližini srednješolskega centra, zato je tudi nevarnost, da se na koga zruši.

Kako dolgo bo še tako? (F. Bo.)

Zlatoporočenca Klemenčič

Srečna in zadovoljna sta v krogu domačih in prijateljev praznovala zlato poroko Elizabeta in Andrej Klemenčič iz Spodnje Ščavnice. Tako kot pred 50 leti sta tudi tokrat oba obreda, posvetnega in cerkvenega, opravila v Gornji Radgoni. V poročni dvorani sta zlatoporočni obred opravila župan, ki je njun sovaščan, Anton Kampuš in občinska svetnica Milena Marovič. Župan je zakoncema izročil zlatoporočno listino in darilo občine zlato radgonsko penino ter Kuharsko knjigo sestre Vendeline. V cerkvi je zahvalno mašo, tako kot pred 50 leti, daroval upokojeni župnik mons. Franc Puncer.

Zakonca sta si po poroki ustvarila dom v Spodnji Ščavnici. Tam je žena Lizika, ki se je rodila 1933. leta v Spodnji Ščavnici, skrbela za gospodinjstvo in delala na mali posesti, ob tem pa vzgojila tri sinove: Janeza, Milana in Marjana, ki so ju obdaruili s štirimi vnukinjami in dvema vnukoma. Andrej, ki se je rodil 1929. leta v Ivanjševcih ob Ščavnici, je bil zaposlen kot tesar. Ob tem je mnogim s tesarskim znanjem tudi v prostem času pomagal, da so prišli do svoje strehe. Ker sta še pri močeh, še naprej obdelujeta manjšo posest, Andreju pa je v veliko veselje obdelovanje manjšega vinograda, kjer ima svoj »vrh« ali, kot bi rekli, »vikend«. Že deset let sta naročena na Vestnik in ga rada prebirata. - Ludvik Kramberger

Smeh za zdravje in srečo

● Smeh prinaša upanje, ki ga bolni otroci potrebujejo na poti do zdravja in sreče. Druženje z vedro klovneso in sredstva za nakup potrebne opreme šestnajstim ustanovam, ki skrbijo za bolne otroke, so naše darilo malim bolnikom ob novem letu. In izpolnitev zaobljube, da bomo skrbeli za zdravje in kakovost življenja.

Srečno in nasmejano 2004.

Lek farmacevtska družba d. d.
www.lek.si

Vestnik na obisku v domnevno najmanjši pomurski vasici Zakaj so Sitarovčani?

Enajstletni Aljoša je pred učenjem šel »opravlat«

Sitarovci. Razložena vasica na južnem obrobju Ščavniške doline leži na ilovnatih terasi med potokom Turjo, vzhodno od Bučkovcev, ob odcepu od ceste Ljutomer-Bučkovci. Prevladujoči dejavnosti sta živinoreja in sadjarstvo. Število prebivalcev: 33.

Prepričan sem, da bralcu ti poluradni podatki ne zadostujejo, da bi spoznal življenje in ljudi v Sitarovcih, ne nazadnje tudi, po čem je dobila vasica ime, zato ponujam v branje vtise z obiska. Morda najprej odgovor na vprašanje, po čem je vasica dobila ime. Sam sem bil prepričan, da najbrž po kakem izdelovalcu rešet in sit.

»Sitarovci se imenujejo po sitovcu,« me je poučil enajstletni Aljoša Žnidarič, ki se je pravkar vrnil iz šole, pozdravil, nato pa prisedel k veliki mizi, za katero smo sedeli njegova starša Franc in Tilička ter podpisani novinar. Ni kaj, zelo bister fant je učenec petega razreda osnovne šole, ki si želi postati avtomehanik, sam pa menim, da bo dosegel še kaj več.

Aljoša je pojasnil, da je sitovec močvirna rastlina s ščetinastimi listi in cveti v glavicah.

»Sitovec imamo tudi v grbu vasi na pozdravni tabli pri glavni cesti,« je pojasnil fant. Sam sem se potem sam sebi čudil, da je nisem opazil. Pozneje, ko sem jo fotografiral, sem v grbu opazil še podkev, ki menda prinaša srečo.

Aljoša je bil na trnih, kot pravimo: rad bi še posedel za mizo, po drugi strani pa je vedel, da mora iti v hlev »opravlat« – pomagat bratu Branku pri večernih delih: krmljenje, kidanje gnoja, strojna molža ... Naenkrat je kar izginil in tako nas je pri mizi ostala le še trojica. Še najbolj zgovoren je bil oče Franc, šestdesetletnik, ki pa je svoj del kmetije že predal starejšemu sinu, ki zdaj ve, za koga dela. Sicer pa je Branko

zneje pa sem se odločil za kmetovanje. Ta čas imamo 38 glav goveda, od tega 12 molznic,« je po daljšem premišljevanju le povedal Franc, hkrati pa dodal, da bi to moral izreči sin, ki je po novem gospodar, on pa da je zdaj že nekaj mesecev upokojenec. Vem pa, da je to le formalno, kajti še naprej tudi sam pridno dela na dvanajstih hektarjih domače in povrh še nekaj hektarjih najete zemlje. Sejejo koru-

Je ime kraja Sitarovci nastalo po kakem rešetarju, sitarju? Enajstletni Aljoša Žnidarič je rekel, da ne. Odkod potem - Sitarovci?

V Sitarovcih je manj domačij, kot je prstov na dveh rokah. Osem: Borovičevi, dvoji Rakuševi, Vidičevi, Vrzalovi, Kovačičevi, Žnidaričevi in Fajfarjevi. Kaj pa je s Špindlerjevo domačijo?

Pozdravna tabla Sitarovec ob cesti Ljutomer-Bučkovci (Mala Nedelja) z vaškim grbom pojasnjuje, po čem je vasica dobila ime: rastlini sitovec, ki pa jo je že težko najti, kajti zelo delavni kmetje so kultivirali skoraj sleherno pod nekoč zamorjenega in nerodovitega sveta ob potoku Turja.

Aljoša je po vrnitvi iz šole pozdravil, odložil torbo, nekaj malega pojedel, novinarju povedal, da ime kraja ni nastalo po kakem sitarju, ampak izhaja iz sitovca, potem pa oddiral v hlev pomagat bratu pri »opravljanju«. Za hip sta se vrnila zaradi fotografiranja. Proti večeru pa pridejo na vrsto domače naloge.

končal kmetijsko šolo in pridobil poklic kmetijca – živinorejca. Zakonca Žnidarič imata tudi dve šolani in zaposleni hčerki: Natašo in Mojco, ki pa ne živita več stalno doma, ampak s svojima partnerjema.

Po poklicu sem mizar in v isto let sem delal v nekdanjem obratu Marlesa v Ljutomeru, po-

zo, pšenično ..., pa tudi travo, saj zgolj na travnikih ne morejo pridelati dovolj sena.

Vse sitarovske domačije

Tako je na Žnidaričevi kmetiji. Podobno je verjetno še na drugih. Kmetijo Jožefa Boroviča

smo bralci Vestnika že spoznali, saj je že večkrat sodelovala v akciji na pomursko naj... kmetijo.

V Sitarovcih živi ta čas le 31 ljudi! Sitarovci so vasica, morda celo najmanjša v Pomurju, kajti imajo le devet hišnih števil. Poleg že omenjenih gospodarjev (Žnidarič, Borovič) so še družine Stanislava Rakuša, Marte Vidič,

Cecilije Vrzal, Feliksa Kovačiča in Marije Fajfar. Na eni domačiji živi en sam človek (Emil Rakuša), od Špindlerjeve hiše pa ni veliko ostalo, ker so jo podrli.

»V Sitarovcih nimamo marsičesa, kar sicer imajo v drugih vaseh,« je nadaljeval Franc Žnidarič, ko je na mizo postavil liter domače rdečke in slatino. Tilička pa se je odpravila v kuhinjo, da bi prinesla nekaj za pod zob, a sem to hvaležno odklonil, ker sem se malo prej druge okrepčal. No, kozarec rdečega pa sem le zvrnil. Pa še enega bi, ko bi vedel, da ne bom naletel na policijsko zasedo.

»Sitarovčani smo močno navezani na sosednje Precetince, s katerimi imamo skupno tudi kapelo, tja hodimo volit itd., še bolj pa morda na Radoslavce, kajti člani tamkajšnjega gasilskega društva so tudi iz naše vasi. Tja (in drugam) hodimo v trgovino ...« je pojasnil Franc Žnidarič.

Tako je v Sitarovcih, kjer je zdaj nekaj ljudi manj kot pred leti, še vedno pa so v povprečju štirje na domačijo. In pomembno je, da vztrajajo z delom na zemlji in kar dobro gospodarijo. Tudi vasica je urejena (asfalt in drugo).

Besedilo in foto: Š. Sobočan

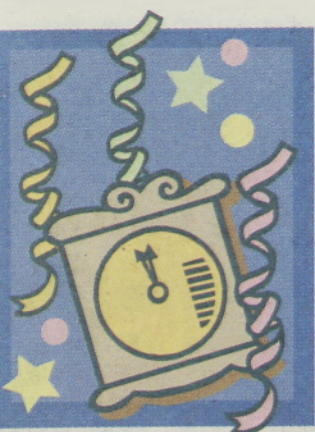
Občina Radenci - za 4 odstotke dražji pokopi

Na predlog vodstev krajevnih skupnosti Kapela in Radenci je v občini Radenci izdano soglasje k novemu ceniku storitev na pokopališčih na Kapeli in v Radencih za leto 2004. Upoštevajoč dvig cen življenjskih potrebščin in davek na dodano vrednost bo podražitev 4,3-odstotna.

Tako bo stalo vzdrževanje pokopališča po novem 3.030 tolarjev (prej 2.904 SIT), najemnina za enojni grob 2.700, za družinski grob 3.890, za žarni grob pa 2.700 tolarjev. Za najemnino večjega groba bo treba odšteti 5.210, za grobnico pa 7.570 tolarjev. V letu 2004 bo treba za dnevno uporabo mrliške vežice plačati 5.730 tolarjev, za uporabo mrliškega vozička pa 2.620 sit. Medtem ko so soglasje za postavitev spomenika na pokopališču na Kapeli ovrednotili s 6.520 tolarji, bo treba v Radencih za omenjeno soglasje ter postavitev spomenika s temeljem za žarni in enojni grob odšteti 17.447 tolarjev.

M. J.

Novo leto

Tika-taka, tika-taka,
kaj se oglašča,
ob pričakovanju novega leta
veselje nam prinaša.
Tika-taka, tika-taka,
še dve uri manjkata,
da rakete izpustimo
in kozarec šampanjca
izpraznimo.
Tika-taka, tika-taka,
kdaj je čas,
da podamo si roko
in si srečno novo leto zaželimo.
Tika-taka, tika-taka,
ob novem letu
naj vas vse
sreča in veselje čaka.

Tija Kuhar, 5. b, OŠ Puconci

Tri zvezdice

Tri zvezdice svetleče,
s pentljami bleščeče,
po nebu se svetlikajo
in sem ter tja mežikajo.

Oblak nežno bel
s sabo jih je vzel
in odjadral k luni zlati,
da bodo imele kje prespati.

Denis Prša, 4. a,
OŠ Franceta Prešerna
Črenšovci

Šolska uspavanka

Zvonec že kliče,
učitelj pa siče.
Snov nam razlaga,
da tvoja utrujenost zmaga.
V sanjah zaspiš
in se izgubiš.
Potoneš v spanec,
greš čez klanec.
Zaspi, šolarček, zaspi,
da te razmišljanje ne zamori!

Barbara Vogrinčič, 8. raz.,
OŠ Bogojina

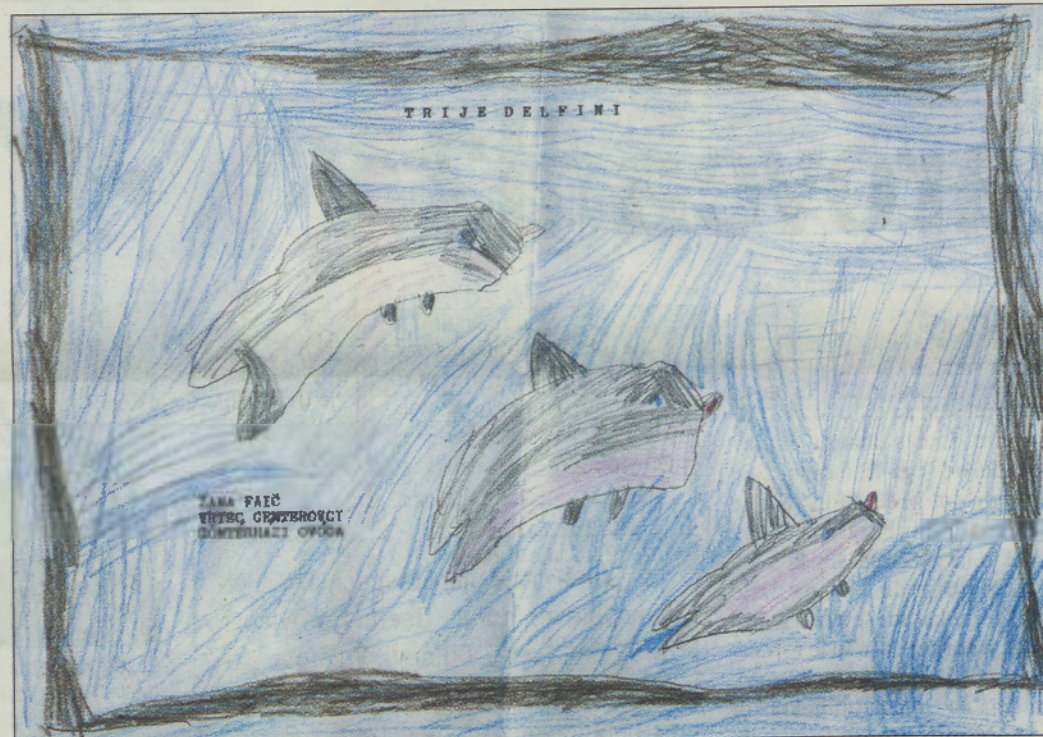
Zajec prvak v vožnji traktorja

Nekoč je šel zajec v trgovino
kupit sir, klobase, margarino in
kruh. Ko se je vračal, je zagledal
traktorje. Bili so bele, modre,
rdeče, zelene, vijoličaste in sive
barve. Šel je dalje in spet zagle-
dal traktorje enakih barv. Ustavil

se je in vse kupil. Drugi dan so
priredili dirko. Tudi zajec se je
prijavil in že vnaprej vedel, da bo
zmagal. Bilo je trideset tekmoval-
cev. Po startu je vodila lisica
pred zajcem kar za celo minuto.
Nato so ga prehiteli še drugi.

Naenkrat je počila guma na trak-
torju, s katerim se je peljala lisi-
ca. Vsi drugi so se zaleteli vanjo,
le zajec se je izognil, prišel v vod-
stvo in zmagal z veliko predno-
stjo.

Urban Bertalančič,
3. b/9, OŠ Tišina

Srečanje s Snežno kraljico

Nekoč je živela družina Ku-
stec. Mama je vsako noč pripo-
vedovala sinu Tinetu pravljico o
Snežni kraljici.

Nekega večera je Tine tik
pred koncem pravljice zbežal.
Prethotopil se je v letalo in od-
letel v Snežno deželo. V deželi
je bil sam sneg. Nenadoma je

opazil snežni grad in potihno se
je odpravil noter. Ko je vstopil v
grad, ni bilo videti nikogar, le
veliko sob.

Prehodil je skoraj vse prostoro-
re. Ko je končno odprl vrata za-
dnje sobe, je zagledal Snežno
kraljico in jo pozdravil. Snežna
kraljica mu je potožila, kako je

osamljena. Nekaj dni je Tine
ostal pri njej, nato se je vrnil
domov in zaspal.

A to so bile le sanje. Tine pa
je ves presrečen vsakemu pripo-
vedoval, kako je bilo pri
Snežni kraljici.

Mateja Hozjan, 4. a, OŠ
Franceta Prešerna Črenšovci

Žiga Pitan,
2. a OŠ Bakovi

Intervju s kravo Berto

Krava Berta iz naših krajev je postala popularna manekenka za
oglaševanje čokolade Milka.

Pred odhodom na svetovno turnejo sem opravila kratek pogovor
z njo.

Iris: Dobrodošla Berta! Kako to, da si prav ti postala glavna
manekenka za čokolado Milka?

Berta: Veš, da so dandanes ljudje površni. Pri barvanju ograje
na pašniku so obarvali tudi mene. Nakar je sledilo slikanje za Ve-
stnik ... Nadaljevanje zgodbe seveda poznaš.

Iris: Kako boš potovala v tujino?

Berta: Poletela bom!

Iris: Kako, prosim?!

Berta: Dobro si slišala, letela bom, saj tudi krave pijemo RED
BULL (smeh)! No ja, slovenska vlada mi je odstopila svoje najno-
vejšo letalo. Saj sem vendar znana osebnost!

Iris: Glede na tvoje nepoznavanje tujih jezikov bi te podobni in-
terviji v tujini spravili v neprijeten položaj?

Berta: Ne, kje pa, saj govorim kar nekaj jezikov. Pomagam si
tudi z »mukanjem«, ki je univerzalni jezik, s katerim porušiš prav
vse tabuje in meje!

Iris: Kako to, da imaš vedno tako čudovito postavbo?

Berta: Veš, v preteklosti sem bila zelo debela. Ja, prav grozna!
Sledilo je obdobje suše. Padavin ni in ni bilo. Prepovedano je bilo
tudi zalivanje in trava ni bila več tako sočna, sploh je ni bilo. In
hočeš nočeš začneš hujšati.

Iris: Zdaj, ko si tako popularna, boš gotovo pozabila na domači
kraj?

Berta: Kje pa, kljub vsemu Lendava ostaja »zakon«.

Iris: Kako se boš oddolžila svojim oboževalcem v Lendavi?

Berta: Poglej, ob vsakokratnem obisku v osnovni šoli me je kar
groza, v

kakšnem slabem stanju je. Odločila sem se, da bom namesto
obnove šole raje zgradila tovarno čokolade. Učenci bodo zavijali
čokolade. Plačilo za delo bo čokolada po izbiri. Za vsak kilogram
osebne teže dobiš kilogram čokolade.

Iris: To bi bilo res čudovito. Povej mi, ali nas boš presenetila s
kakšnim novim proizvodom?

Berta: V času suše sem se prehranjevala z grozdom, vmes po-
pila tudi kakšen kozarček vina. Tako je nehote nastala nova vin-
ska čokolada, ki je primerna tudi za otroke, saj vsebuje alkohol le
v sledih.

Iris: Si mogoče bila kje na dopustu?

Berta: Bila, bila. Taborila sem ob Bukovniškem jezeru. Na ener-
getskih točkah sem nabirala energijo
za naporno delo.

Iris: In še za konec... Tvoja želja za
prihodnost?

Berta: Želim si le, da bi Jupol še
dolgo proizvajal vijolično barvo.
Saj veš, da moraš biti vedno
v trendu!

Iris: Zahvaljujem

se ti za
odgovo-
re in ti
želim
uspe-
šno
svetov-
no turnejo.

Berta: Hvala
za lepe želje in
ne pozabi,
čokolada Milka
je »the best«!

Iris Drvarič,
7. b/8, DOŠ I
Lendava

Pol stoletja Kajak kanu kluba Mura Krog

Medalje z največjih svetovnih tekmovanj jih spodbujajo

Nekdanji tekmovalci in trener Štefan Varga

Odličen kanuist Borut Horvat

Predsednik Ivan Obal

Le redkokateri športni kolektiv v Pomurju se lahko ponaša s kar 42 naslovi nekdanjih jugoslovanskih in državnih prvakov v mladinski in članski konkurenci ter tudi s 23 medaljami s svetovnih in evropskih mladinskih in članskih prvenstev v posamezni in moštveni konkurenci kot Kajak kanu kluba Mura Krog.

Prvi večji uspehi segajo že v leto 1973, ko je postal Jože Mataj jugoslovanski pionirski prvak, naslednje desetletno obdobje pa zaznamuje Štefan Varga, ki je prevladoval v mladinski konkurenci. Leta 1980 je bil tudi neuradni evropski mladinski prvak, leta 1986 pa je postal jugoslovanski članski prvak. Udeležil se je tudi številnih svetovnih, mednarodnih in državnih tekmovanj. Po koncu kariere je svoje bogate izkušnje prenašal na mladi rod. Zelo uspešno je namreč opravljal trenerske posle, saj je iz kanuističnih vrst izšel tudi njegov naslednik, 25-letni Borut Horvat, zaposlen v športnem oddelku Slovenske vojske. Ta je bil kar trikrat svetovni mladinski prvak, osvojil je bronasto medaljo na evropskem članskem prvenstvu, ponaša se s šestimi medaljami s svetovnih prvenstev (tudi v kategoriji 3 x C1), leta 1999 pa je v članski konkurenci zasedel tretje mesto v svetovnem pokalu na Novi Zelandiji. Tistega leta je bil tudi drugi v Evropi. Po številnih uspehih na mednarodnih tekmovanjih so njegove misli sedaj usmerjene na konec maja 2004, ko bo v nemškem Garmisch Partenkirchnu svetovno prvenstvo. Čaka ga tudi tekmovanje za svetovni pokal na reki Soči, kjer bodo tri izbirne tekme za uvrstitev v reprezentanco.

Plaketa Kajakaške zveze Slovenije

Ob 50-letnici delovanja Kajak kanu kluba Mura Krog so pripravili slovesnost, na kateri jim je direktor slovenske reprezentance Andrej Jelenc podelil posebno plaketo Kajakaške zveze Slovenije. V imenu Športne zveze Murske Soboti jim je plaketo izročil predsednik Stanko Kerčmar. Ob tej priložnosti se je predse-

dnik kluba Ivan Obal najprej spomnil skromnih začetkov. »Leta 1953 so kroški mladinci ugotovili, da bi bilo bolje začeti s kakšnim drugim športom kot z nogometom, saj so takrat namreč izgubili tekmo v Beltincih. Odločili so se za šport, ki bo povezan z reko Muro. Tako so pred 50 leti ustanovili Pomorsko brodersko društvo Krog, ker so začeli voziti sandoline. Z več ali manj uspeha je to trajalo do leta 1957, ko je dejavnost nekoliko zamrla.«

Nov zagon z letom 1973

Kmalu se je tovrstna športna dejavnost v tem kraju vse močnejše razvijala. Nov zagon so dobili leta 1973, ko so ponovno ustanovili brodersko društvo. Takrat je v bistvu prišlo do prvega nakupa pravih kajakaških tekmovalnih čolnov.

»Od tedaj pa vse do konca leta 2003 se Kajak kanu klub Krog ukvarja z vzgojo mladega rodu, ki bi rad tekmoval v tem zelo plemenitem športu. Gre za to, da moraš sam sebi na tekočih vodah dokazati, da si pravi športnik. V tem času smo dosegli veliko uspehov. Iz naših vrst izhajajo

mladinski in pionirski prvaki že v nekdanji Jugoslaviji kot tudi v novi državi Sloveniji. Tudi v članski konkurenci smo dosegli rezultate, ki imajo svetovno vrednost. Imeli smo mladinskega svetovnega prvaka v spustu, nekajkratnega zmagovalca v pokalnem tekmovalstvu, več skupinskih zmagovalcev v Evropi. Skratka, bili so uspehi, na katere smo upravičeno ponosni,« pravi Ivan Obal.

Prihodnost je v mladih

Seveda so cilji usmerjeni v prihodnost. »V lanskem letu smo ugotovili, da bo treba delati več z mladimi, zato smo lani in tudi letos vključili približno 50 mladih fantov, ki jih vodimo od tega, da se naučijo plavati, do dobre vožnje s čolni in tekmovanji. Nekateri so že tekmovali na državnih prvenstvih, in to dokaj uspešno. Poleg vzgoje mladega rodu smo začeli z urejanjem pogojev za delovanje, saj smo uredili kopalnice, garderobne prostore in prostore za društveno

dejavnost. Hkrati skušamo lastniško urediti ves kompleks ob kroškem brodu. Smo upravljalci vsega premoženja, nismo pa lastniki, zato bi v prihodnjem letu radi uredili lastniške odnose.

Menimo namreč, da je ta prostor ob brodu izredno zanimiva turistična točka. Če to povežemo z gledanjem tekmovanj in treningov, je zanimivo tudi s turističnega vidika. Zadovoljni smo tudi z dvema večjima prireditvama, ki ju organiziramo. Spomladi se bomo že 10. srečali z našimi prijatelji na drugi strani reke Mure s Prekci. Na to prireditev pride skoraj vedno okrog 3.000 ljudi. Poleg tega smo soorganizatorji prvomajske prireditve v Murski Soboti,« končuje Ivan Obal.

Milan Jerše, foro: M. J.

Predsednik Športne zveze Murske Soboti Stanko Kerčmar (desno) podeljuje plaketo predsedniku Kajak kanu kluba Mura Krog Ivanu Obalu. Dobili so tudi plaketo Kajakaške zveze Slovenije (na posnetku).

Tiskovna konferenca NK Mura

Poglavitna je uvrstitev v ligo za prvaka

Prevelika pričakovanja sedme sile, da bo na tiskovni konferenci soboškega prvotigaša, ki jo je kot predstavnik za stike z javnostjo vodil Simon Horvat, zvedela kaj več o igalskih okrepitvah, so se žal izjalovila. Trener Milan Miklavč, za katerega je poglavitna uvrstitev v ligo za prvaka, je namreč povedal naslednje: »Glede igalskega kadra trenutno ni nič novega, kar pomeni, da je vse po starem. Bili so sicer pogovori z nekaterimi nogometaši, toda ker ni bilo nič konkretnega, bi bilo odveč omenjati njihova imena. To bi se lahko sprevrglo v negativno plat in bi težje prišli do teh igralcev. Če ne bomo pridobili boljših igralcev od teh, ki jih premoremo, bomo ostali pri njih. Seveda pa se situacija lahko spremeni sleherni dan.«

Edina konkretna sprememba po koncu jesenskega dela sezone je ta, da je doslej kot edini zapustil Fazanerijo Vladimir Kožul, ki naj bi se s predsednikom Geomom Subanom dogovoril, da bo kariero nadaljeval v kakem drugem klubu. »Če bo kateri od naših igralcev dobil ponudbo od kakšnega kluba iz tujine, ki bo pripravljen zadovoljiti naše pogoje, mu bomo omogočili prestop. Jasno pa je, da bo to težko, saj je konkurenca na evropskem tržišču čedalje hujša,« je pripomnil direktor Željko Fundak. Prestopni rok za nogometaše traja od 1. do 31. januarja, prestop pa bo mogoč tudi kasneje.

Februarja v Turčijo

Direktor kluba Željko Fundak nas je tudi seznanil, da »bodo igralci izkoristili odmor za res dober počitek, vendar pa so že začeli s posameznimi individualnimi treningi po programu, ki so ga prejeli od strokovnega vodstva. Tako bodo vsi, ki bodo prišli na začetek priprav 12. januarja, na določeni stopnji pripravljenosti. To bo preverjeno takoj na prvem treningu in nato na zdravniškem pregledu, saj jih čakajo v nadaljevanju spomladanskega dela prvenstva veliki napor. Če bo vreme v Murski Soboti lepo, bomo s treningi nadaljevali doma, v nasprotnem primeru pa se bomo 17. ali 18. januarja preselili v toplejše kraje, predvidoma ob morje ali v Italijo, kjer bi ostali približno teden dni in odigrali vsaj eno tekmo za trening. Po vrnitvi sta predvideni dve prijateljski tekmi, vendar nasprotnika še nista znana. V Turčijo bomo odpotovali 1. februarja in tam vadili 14 dni. V Turčiji bo več tekem za trening, ker se bo tam pripravljalo več uglednih moštev. Iz Turčije se vrnemo 15. februarja in se bomo do starta 29. februarja, ko se bo z 19. krogom nadaljevalo prvenstvo, pripravljali v Fazaneriji.«

Do 15. marca licence za sezono 2004/2005

Sicer pa je bil medtem v Zrečah sestanek vseh klubov 1. slovenske lige, na katerem je bila ponovno obdelana problematika glede licenc klubov 1. in 2. slovenske nogometne lige. »Glavna tema je bila analiza trenutnega stanja. V zvezi s tem smo prejeli dokumentacijo, po kateri je treba najkasneje do 15. marca poslati vlogo za licenco za sezono 2004/2005 z igranjem v 1. slovenski nogometni ligi in za morebitno igranje za evropske nogometne pokale. Kar zadeva naš klub, je zadeva precej problematična, saj ne izpolnjujemo nekaterih pogojev. Če se dotaknem športnega kriterija, je problem v tem, ker Murina nogo-

Željko Fundak

Milan Miklavč

metna šola deluje kot samostojna pravna oseba. Gre za povezano pravno osebo, zato bo treba urediti te zadeve v razmerju s športnim društvom NK Mura, ki je nosilec licence.

Garderobe ne ustrezajo predpisom

Večji problemi bodo pri infrastrukturnih kriterijih, ker naše garderobe pod tribuno skoraj v celoti ne izpolnjujejo kriterijev za pridobitev licence, zato bodo potrebni nekateri posegi za spremembo stanja. Škoda, da se takrat, ko se je tribuna gradila, ni posvetovalo z odgovornimi ljudmi. Zdaj so namreč pomanjkljive garderobe s prhami ali brez njih, sodniki pa nimajo primerne garderobe, saj v tej spodnji sobi ni sanitarij. Morali bi imeti štiri primerne garderobe. Že za tekmovalno sezono 2004/2005 bodo potrebni določeni posegi, da bomo sploh lahko igrali v ligi. Enako velja za nastope za pokal Uefae. Pri administrativno-kadrovskih kriterijih je pomembno, da morajo biti vse pogodbe, ki jih imajo zaposleni v klubu, s strokovnim vodstvom in igralci sklenjene s prisilcem za licenco. Ker bo vsak moral imeti svojo pogodbo, nas čaka obilica dela,« še zvezo od direktorja kluba.

Marketinški korak naprej

Kot smo zvedeli, bo najmanj problemov pri pravnih kriterijih, saj ima NK Mura veljavni statut, zato je le stvar upravne enote, da izda ustrezno dokumentacijo. Poseben problem pa bo finančni kriterij, ker NK Mura v okviru testnega podeljevanja licenc ni predložil nobenih finančnih dokumentov. Ker je treba tudi te kriterije izpolniti do 15. marca, bo treba zaključni račun za leto 2003 dati v oceno revizorju, ki-poda mnenje. Je pa storjen korak naprej na marketinškem področju. Odprta so vrata za dogovarjanje s sponzorji in za podpise novih pogodb. Sponzorjem bodo predstavili svojo vizijo in cilje ter možnosti pri sodelovanju z NK Mura. »Verjamem, da bodo to okolje in odgovorni v firmah imeli posluh in se priključili naši veliki družini sponzorjev. Računamo namreč na podporo tega okolja, kjer je nogomet zelo popularen,« je končal Željko Fundak.

Milan Jerše: foto: M. J.

Šport od tod in tam

Nogomet – Na prednovoletnem turnirju mladih nogometašev v Körmendu so v kategoriji U-8 brez poraza zmagali mladi igralci soboške Mure, v kategoriji U-10 je bila lendavska Nafta četrta, Dobrovničani pa peti (prvak Szombathely).

V kategoriji U-12 so bili Lendavčani sedmi, Pucončani pa osmi. Med igralci U-14 so bili Lendavčani peti (zmagal je avstrijski Gnas). (F. B., F. H.)

Nogomet – Na regijskem prvenstvu OŠ je v skupini A zmagala OŠ II MS, ki se je uvrstila na področno tekmovalje, pred OŠ Beltinci, Grad in Gornji Petrovci. V skupini B pa je zmagala OŠ III MS (uvrščena na področno tekmovalje) pred OŠ Puconci, Sveti Jurij in Šalovci. (M. S.)

Nogomet – Duško Vicković, nekdanji nogometaš Mure, Potrošnika in Nafta, igral pa je tudi na Češkem, v hrvaški in slovenski ligi, je pristopil v vrste martjanske Čarde, tretjeličgaškega prvaka minule sezone. Tako bo trener Jože Sečkar z njegovimi izkušnjami prav gotovo okrepil svojo ekipo. (F. B.)

Odbojka – Na medobčinskem tekmovalju za učence OŠ je zmagala OŠ Beltinci pred Bogojno in OŠ III MS. Pri učenkah pa je bila prva OŠ III MS pred Beltinci in Bogojno. Obe zmagovalni ekipi sta se uvrstili na področno tekmovalje. (M. S.)

Plavanje – Na mednarodnem tekmovalju v Mariboru za mlajše kategorije je v štafeti ravskega fužinarja nastopil tudi obetavni Lendavčan Aron Horvath. S štafeto 4 x 50 m mešano so za skoraj sekundo podrl 5 let star državni rekord pri mlajših dečkih. Nova znamka je 2:14,34. (F. B.)

Badminton – V 2. krogu 2. državne lige je druga ekipa lendavske Mladosti premagala Pišce s 6 : 2, izgubila pa s Kungoto 3 : 4. (F. B.)

Namizni tenis – 2. kolo medobčinskega prvenstva Ljutomer: Cven IV – Bar Milena 6 : 1, Bar Milena – Kamenščak II 6 : 0. Na 2. memorialnem turnirju Dušana Rajnarja pa je nastopilo 9 članov in 12 veteranov (nad 40 let). Pri prvih je zmagal Andrej Onišak, ki je osvojil prehodni pokal, pred Danijem Štermanom in Alešem Plojem (vsi Cven), med veterani pa Igor Podkrižnik (Ljutomer) pred Jankom Vargazonom (Cven) in Dragom Krznarjem (Branoslavci). (N. Š.)

Kegljanje – Premor v ligi so lendavski kegljači izkoristili za prijateljski srečanja s Horizontom iz Kaposvara. Obakrat so zmagali Lendavčani (prva in druga ekipa) s 7 : 1. (F. H.)

Šah – Na decembrskem hitropoteznem turnirju ŠD Radenska – Pomgrad iz Murske Sobotice je med dečki zmagal Uroš Markoja s 4,5 točke, sledila mu Uroš Markoja, 3,5, in Domen Serec, 3. V skupnem seštevku za leto 2003 je zmagal Uroš Žižek (114 točk), drugo in tretje mesto z 92 točkami pa si delita Domen Serec in Matej Titan. (M. J.)

Šah – Zmagovalec skupnega seštevka hitropoteznih turnirjev ŠD Radenska – Pomgrad v letu 2003 v mladinski konkurenci je Denis Gjurjan s 120 točkami pred Majom Vučko 83 in Jernejem Buzetijem 81. Na decembrskem brzoturnirju je slavila Maja Vučko pred Gjurjanom in Čajnikom, novembra pa Gjurjan pred Boštjanom Hočvarjem in Vučko. (M. J.)

Najboljša športnica Pomurja Marika Kardinar

V najboljši formi v pravem trenutku

Marika ni treba posebej predstavljati; vsaj v pokrajini ob Muri, kjer je že »zaščitna znamka«. Večkratna svetovna prvakinja in rekorderka, legenda slovenskega ženskega kegljanja in najboljša slovenska kegljačica vseh časov, je ob izteku leta 2003 osvojila še naslov najboljške kegljačice leta. Ker medalje v vrhunskem športu ne »padajo« pogosto, so toliko slajšega okusa ...

»Leto, ki se izteka, mi je prineslo veliko uspeha in radosti. Bilo je tudi leto jubilejev; med najpomembnejšimi je proslava 50. rojstnega dne in osvojitve 30. kolajne na velikih kegljaških tekmovanjih. K naslovu prve športnice Pomurja pa sem sedaj dodala še priznanje kegljačice leta.«

Konec leta je bil blesteč. Zla-

to in srebra! Med letom sem imela težave s poškodbami in tudi boleznijo. Stisnila sem zobe, dvigala formo in v pravem trenutku »eksplozirala«. Ekipno zlato na svetovnem klubskem pokalu na Češkem mi je vtilo dodatnih moči. Slab mesec za tem sem v Skopju osvojila še srebrno medaljo na tekmovanju za svetovni pokal državnih prvakinj. Zares sanjski konec leta! Ko ti gre, ti niti sreča ne obrača hrbta! Še na nekoliko bolno roko sem pozabila.

Kaj vam ob tolko priznanjih pomeni naslov kegljačice leta? Vsako priznanje človeka veseli, saj je nagrada za vložen trud in dosežene uspehe. V teh tridesetih letih aktivne kegljaške kariere je bilo veliko odrekanih.

Sicer sem kegljačica leta v Sloveniji že devetlet, a je dobiti priznanje še prijetnejši občutek. Do tega je resnično vsako leto težje priti, saj sistematično strokovno delo z mladimi kegljači v nekaterih klubih že daje sadove. Polni ambicij in željni dokazovanja mlade napadajo, a se »stare« ne damo! Sicer pa zdrava konkurenca le koristi in te prisili k še intenzivnejšemu delu. Prizadevam si, da si na izbirnih tekmovanjih za sestavo reprezentance priigram še eno vozovnico za svetovno prvenstvo, ki bo spomladi v Romuniji. Glede na svoje izkušnje nisem brez možnosti. Seveda mislim pri tem na »lov« za novim odličjem, saj je v moji vitrini še nekaj prostora ...

Franc Bobovec, foto: F. B.

Slovo najboljšega pomurskega športnika Robija Markoje od leta 2003

»Sanjal sem o medalji, kakršnikoli ...«

Robi Markoja, športnik Pomurja za leto 2003, je že od malih nog v strelskem športu. Sezone, kot je bila letošnja, ne pomni. Po njegovi zaslugi mnogi sedaj točno vedo, kje je njegov rojstni kraj Gomilica. Toča čestitk pa ni prav nič spremenila skromnega Robija, ki je leto 2003 zaznamoval z naslovom svetovnega prvaka s samostrelom.

»Ne, takšne sezone še ni bilo! Sanje so postale realnost. Že v nekaj primerih iz prejšnjih let sem bil blizu vrha na kakšnem velikem tekmovalju, a nikoli nisem uspel priti najvišje. Zelo sem si želel medaljo, kakršnekoli barve. Garal sem za njo in zdaj jo imam! Dobro sem delal, zato imam občutek, da bi tudi z malokalibrsko puško v bližnji prihod-

nosti lahko ponovil nekaj podobnega. Brez obremenitve bom čakal na priložnost. Sicer pa gre za sorodni disciplini (MK puška in samostrel), ki se lepo dopolnjujeta.«

Uspehi prinašajo zaslužena priznanja. Vsako priznanje človeka veseli in ustvarja ugodje, saj je potrditev dobrega dela in doseženih rezultatov, predvsem pa nagrada za vložen trud. Po svetovnem prvenstvu v Belgiji so čestitke kar deževale, seveda pa sem bil najbolj vesel dveh priznanj – izbran sem bil za športnika Pomurja in prejel sem zlato plaketo Strelske zveze Slovenije. Upam, da Olimpijski komite Slovenije ne bo spregledal mojih uspehov.

In leto 2004? »Od velikih tekmovanj me čaka evropsko prven-

stvo z zračno puško na Madžarskem, toda tja se je treba uvrstiti na kvalifikacijah. V Moskvi bo najbrž tudi evropsko prvenstvo s samostrelom. Drugih večjih izzivov v prihodnjem letu zame ne bo. Morda le še tekmovalje za svetovni pokal, pri čemer bosta le dve tekmovalji v Evropi. Oddaljena Bangkok in Sidney bi bila prevelik finančni zalogaj. Kljub temu bom maksimalno vabil, saj želim obdržati visoko raven forme in kontinuiteto dobrih rezultatov. Leto 2004 naj bi bilo namreč nekakšno zatišje pred burjo, ki me čaka v letu 2005 ... Ob koncu bi rad izkoristil priložnost in vsem ljudem dobre volje zaželel srečno in uspešno leto 2004. In zaupajte vase!

Franc Bobovec, foto: F. B.

Odbojka

Polovični izkupiček

Po odigranih preloženih tekmah v 3. DOL vzhod za moške se vrstni red na vrhu prvenstvene lestvice ni bistveno spremenil. Že od prej je bilo znano, da je prva ekipa Beltinec, ki je zbrala 20 točk in ima razliko v setih 21 : 6. Sledita Poljčane, 19, 20 : 7, in Maribor, 17, 19 : 9. Ljutomerčani so na predzadnjem mestu s 4 točkami (6 : 21). V 12. krogu prvenstva, ki se bo nadaljevalo 24. januarja 2004, bodo Beltinec gostili četrtouvrščeni Fužinar II Metal (15 točk), ekipa Ljutomer pa bo gostovala pri Partizanu Fram (15 točk).

Tudi v 3. DOL vzhod za ženske so končali s prvim delom tekmovalja. V 11. krogu sta pomurski predstavnici iztržili polovičen izkupiček. Odbojkarice Puconec so na domačem igrišču s 3 : 1 (21, 19, 22, 21) premagale Braslovče, medtem ko so igralka Sonimexa iz Radenec z 0 : 3 (-18, -6, -23) klonile proti Benediktu II. Vodi Dravograd z 32 točkami pred Partizanom Črna, 30, in Branikom II, 25. Odbojkarice Radenec so trenutno osme z 9 točkami, ekipa Puconec pa zadnja s 3 točkami. V 12. krogu (24. januarja 2004) bodo gostovale igralka Sonimexa Radenci pri Kajuhu iz Šoštanj, ekipa Puconec pa se bo doma pomerila z Branikom II.

M. J.

Strelstvo

Maja Dular četrta

V Ljubljani je bil tradicionalni dvoboj reprezentanc Slovenije in Hrvaške v streljanju z zračnim orožjem. Skupno so slavili Hrvati s 6 : 2. Slovenci so bili boljši le v kategoriji mladincev s puško in mladink s pištolo.

Od pomurskih strelcev so nastopili: Maja Dular (MI Pomurka),

ki je bila med članicami s puško četrta (390 krogov), mladi-nec Uroš Maučec je bil prav tako četrti (577), Robi Markoja (oba Š. K. Turnišče) je pri članih zasedel šesto mesto (586), Izidor Hreščak (Janko Jurkovič) pa sedmo (584).

M. J.

Hokej na ledu Ledene strele – Petanjci 4 : 0

V šestem kolu medobčinske rekreacijske lige v hokeju na ledu je bil na drsališču v Mariboru prekmurski derbi med Ledenimi strelami iz Murske Sobotice in hokejisti Petanjci. Zmagali so soboški hokejisti s 4 : 0. Za Ledene strele so bili strelci zadetkov Jurgen Petrič dvakrat ter po enkrat Boštjan Vukan in Matej Kučan. (tg)

Šah

Grega Nerat in Melisa Benkič

V Murski Soboti je potekalo pomursko regijsko prvenstvo osnovnošolcev v šahu. Pri fantih do 15. leta starosti je sodelovalo kar 37 mladih šahistov, kar je gotovo spodbudno za nadaljnji razvoj igre na 64 črno-belih poljih v Pomurju. Igrali so 9 kol po švicarskem sistemu.

Pri fantih je zmagal 12-letni Grega Nerat z Osnovne šole III v Murski Soboti, ki je zbral 8 točk. Drugi je bil Denis Hardi z Dvojezične OŠ I Lendava, prav tako z 8 točkami (odločil je Bucholz), tretji pa Uroš Markoja

(OŠ Turnišče) s 7,5 točke.

Pri dekletih je bila prva 11-letna Melisa Benkič z 8 točkami, druga pa Tina Novak (obe OŠ III MS) s 7 točkami. Tretje mesto je pripadlo Jacinti Horvat (OŠ Turnišče) 7.

M. J.

Namiznoteniški komentar

Jesenski del po pričakovanju

V jesenskem delu tekmovalja v prvi slovenski namiznoteniški ligi za člane sta obe prekmurski ekipi skoraj izpolnili pričakovanja. Kema Puconci je ob sedmih zmagah, enem neodločenem izidu in enem porazu osvojila odlično drugo mesto, ki so ga ob nekoliko spremenjenem igral-skem kadru pričakovali le največji optimisti. V svojih vrstah so imeli odličnega Mitjo Horvata, ki je bil tretji najuspešnejši igralec v ligi, kar je njegov najboljši rezultat doslej v ligi.

Izkušeni Mirko Unger je dodal, kar se je od njega pričakovalo, presenetil pa je tretji igralec Matej Petar z boljšim izkupičkom, kot je bilo pričakovati. Najboljša in neporažena v ligi pa je ostala dvojica Unger - Horvat, kar je veliko prispevalo k uspešnosti ekipe. Sicer pa so igralci Keme v prvem delu dosegli naslednje rezultate: Horvat 21 : 4, Unger 12 : 10, Petar 6 : 14 in dvojica Unger - Horvat 8 : 0. Ob dobrih igrah se bodo Pucončani v drugem delu

potegovali, da obdržijo to mesto, saj jim uvrstitev v končnico med prve štiri ne more uiti.

Igralci Moravskih Toplic Sobotice so ob treh zmagah in šestih porazih pristali na osmem mestu, kar je sicer manj, kot so si želeli. Treba pa je upoštevati, da so ostali v novi sezoni brez svojega najboljšega igralca Nevana Karkoviča, ki je bil zadnja tri leta nosilec ekipe.

Najmlajši član ekipe, 18-letni Bojan Ropoša, ki naj bi nadomestil izkušenega in kakovostnega Karkoviča, tega v celoti ni mogel narediti. Tega od njega tudi nihče ni pričakoval, saj igra v prvi ligi šele drugo leto. Njegov nastop lahko ocenimo pozitivno, ker je sam dosegel 14 zmag in je bil deveti najuspešnejši igralec v ligi, preostali trije igralci skupaj pa le 15 zmag. Zlasti se je več pričakovalo od izkušenih Gregorja Kocuvana in Jureta Koščaka, ker že vrsto let igrata v prvi ligi in jima izkušenj ne manjka. Tomi Ocepek pa bo mo-

ral vložiti več dela, da bo lahko zmagoval v prvi ligi. Sobočani imajo veliko rezerve v igri dvojic, ker trenerju Miranu Močanu še ni uspelo sestaviti zmagovite kombinacije, saj so dobili le eno partijo. Prav zaradi tega so izgubljali dvoboje.

Igralci so dosegli naslednje rezultate: Ropoša 14 : 8, Kocuvan 8 : 13, Koščak 7 : 11, Ocepek 0 : 3, Ropoša - Kocuvan 1 : 0, Ropoša - Ocepek 0 : 5, Kocuvan - Koščak 0 : 1. V drugem delu ostaja Sobočanom hud boj vsaj za osmo mesto, ki zagotavlja obstanek v ligi, ker deveto mesto prinaša kvalifikacije za obstanek.

Maribor	9	9	0	0	54	11	18
Kema	9	7	1	1	47	28	15
Križe	9	7	0	2	48	27	14
Prešerje	9	5	1	3	41	38	11
Krka	9	3	2	4	37	41	8
Olimpija	9	3	1	5	38	40	7
Ptuj	9	3	1	5	35	38	7
MT Sobotla	9	3	0	6	30	41	6
Vegrad	9	2	0	7	28	45	4
Vesna	9	0	0	9	5	54	0

M. U.

Rokomet

Evropske prvakinje pri nas

Minuli konec tedna je hotel Ajda v Moravskih Toplicah ponovno gostil evropske klubske prvakinje v rokometu, članice ekipe Krim Eta Malizija iz Ljubljane. Ekipa pod vodstvom trenerja Roberta Beguša je prispela v Terme 3000 neposredno po tekmah na svetovnem prvenstvu na Hrvaškem. Sestavljajo jo igralke, ki so se izkazale z nastopi v svojih državnih reprezentancah. Čas priprav v Moravskih Toplicah je ekipa želela izkoristiti v miru za treninge v dvorani v Murski Soboti, da bi dosegla čim boljše pripravljenost za naslednje naloge v zahtevnih tekmovanjih. Z rezultati bivanja v Termah 3000 je bila celotna ekipa zadovoljna.

M. J.

Mali nogomet

Mednarodna veteranska liga

Sekcija veteranov malega nogometa pri Športno-rekreacijskem društvu Gornji Slaveči, ki jo vodi Slavko Krpič, že več let uspešno sodeluje s športnimi organizacijami tudi v tujini, s porabskimi Slovenci in drugimi združenji v Avstriji in na Hrvaškem. Sodelujejo z občino Hrvace pri Sinju, s katero so pobrateni in se dvakrat letno športno srečajo.

Spomladi 2003 so začeli s petimi ekipami: ŠRD G. Slaveči, ŠD Srebrni breg Martinje, ŠRD Matja-

ševci, Gornji Senik in Slovenska ves. Bolj so se angažirali lansko poletje in tako so pred jesensko-spomladanskim ligaškim tekmovanjem skupno oblikovali pravilnik za veteransko ligo. S tekmovanjem so začeli 20. septembra. V ligi nastopa 9 ekip, od tega 3 iz Madžarske in 6 iz Slovenije.

Spomladi se bodo še enkrat pomerili med sabo. Po končani ligi so organizirali še tradicionalni veteranski turnir, kjer so nastopali veterani iz Celja, občine

Kuzma, občine Lendava, občine Hrvace pri Sinju, Gornjega Senika in domača ekipa. Zmagala je ekipa iz občine Kuzma, ki je v finalu s 4 : 2 premagala Hrvace.

Monošter	8	8	0	0	75	18	24
Slovenska ves	8	6	0	2	33	16	18
Tromejnik	7	5	0	2	32	25	15
O & V	8	4	1	3	41	33	13
G. Slaveči	8	4	1	3	19	14	13
Maljaševci	8	4	0	4	26	36	12
Srebrni breg	7	2	0	5	30	30	6
Stanjevci	8	1	0	7	17	67	3
Gornji Senik	8	0	0	8	11	42	0

M. J.

Vsi nastopajoči na mednarodnem turnirju

Odbojka

Nadaljevanje šele 17. januarja

S 13. krogom, ki bo na sporedu 17. januarja, se bo nadaljevalo prvenstvo v 1. državni odbojarski ligi za moške. Odbojkarji Pomurja Galexa Regala, ki se krčevito borijo za obstanek v ligi, bodo gostovali pri drugouvrščenih ekipi Šoštanja Topolšice. Prav tako bodo gostovale Ljutomerčanke, ki se bodo v 13. krogu 1. DOL za ženske pomerile z ekipo Avto Prstec Ptuj, ki pa jo glede na stanje na prvenstveni lestvici morale premagati. Zatišje pa bo tudi na rokometnih igriščih, saj bodo igralci radgonskega Arconta odigrali tekmo 12. kroga v 2. državni ligi z Radečani šele 14. februarja. Torej po končnem evropskem rokometnem prvenstvu, ki bo potekalo ravno pri nas.

M. J.

Tenis

Aleš Čerpnjak dvakratni zmagovalec

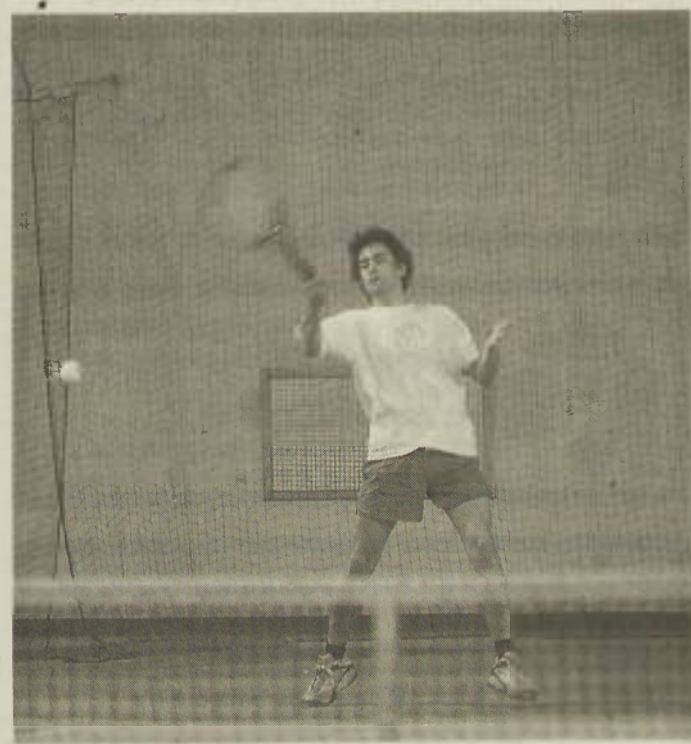
Teniški klub Radenci - Forming je pripravil zanimiv novoletni turnir za otroke in odrasle. Prvi so se pomerili v ameriških dvojicah, mini tenisu, dvojicah, merjenju hitrosti servisa, zadevanju v tarčo in pikadu. Za odrasle pa so organizirali turnir žrebanih dvojic, merjenje hitrosti servisa, zadevanje v tarčo in pikado. Vse skupaj so popestrili še s prihodom dedka Mraza.

Čeprav rezultati niso v ospredju, vendarle kaže omeniti najuspešnejše posameznike. Pri odraslih, kjer je nastopilo 24 pomurskih tenisačev, sta pri žrebanih dvojicah zmagala Aleš Čerpnjak in Igor Banič pred paroma Sandi Kumer - Marjana Volf in Peter Polanič - Edi Starčič. Aleš Čerpnjak je slavil tudi v merjenju hitrosti servisa, in sicer s 172 kilometri na uro. Drugouvrščen Sandi Kumer je dosegel 165 kilometrov na uro. Sodelovalo je tudi 70 otrok, udeležencev teniške šole. V mini tenisu je bil prvi Matej Gruškovnjak pred Kristjanom Kolaričem, tretje in četrto mesto

pa sta si razdelila Grega Donša in Hana Šavel. Še hitrost servisa: 1. Aljaž Primožič 103 km/h, 2. Ma-

tej Gruškovnjak 95 km/h, 3. Alja Gabor 89 km/h.

M. J.

Na teniških igriščih v Radencih je bilo živahno. Foto: J. Z.

Košarka

Poraz s prvim

V 11. krogu 1. B-lige so igralci Radenske Creativa Sobotice doživeli še en visok poraz in se še bolj oddaljili od prvega mesta. Na gostovanju v Mariboru so proti tamkajšnjemu Braniku izgubili z 80 : 106 (53 : 83, 37 : 50, 20 : 24). Motivirani Prekmurci so sicer povedli s 7 : 2, toda kasneje so Mariborčani prevzeli vajeti v svoje roke in vztrajno višali razliko. V drugem polčasu so Sobočani poskušali s posamičnimi akcijami, kar pa je bila le voda na mlin Mariborčanom. Poleg tega sta sodniku Miliču prisodila tehnično napako in ga kasneje celo odstranila s klopi. Strelci so Sobočane: A. Novak 19, Milič 13, Adamovič 12, Majc 10, Dominko 8, Juteršnik 7, Ravnikar 5, Bratkovič 4 in T. Novak 2.

Drugi izidi: Banex - Parklji Bežigrad 80 : 88, Ajdovščina - Loka kava TCG 76 : 96, Union Olimpija ml. - Fragmat 73 : 76, Nova Gorica - Radovljica 93 : 59, ŽKK Maribor - GD Hrastnik 82 : 86, tekma med Litijo in trboveljskim Rudarjem je bila preložena.

Vrstni red: Parklji Bežigrad in Maribor Branik po 21, Loka kava TCG in Radenska Creativ Sobotica po 19, Nova Gorica, Fragmat in Banex po 17, GD Hrastnik 16, Rudar Trbovlje (-1) 15, ŽKK Maribor, Litija (-1) in Ajdovščina po 14, Union Olimpija mladi 13 in Radovljica 11 točk. Z 12. krogom se bo prvenstvo nadaljevalo šele 10. januarja 2004, ko se bodo Sobočani na domačem igrišču pomerili z Ajdovščino.

Milan Jerše

Nogomet

Licenčni seminarji

Območno združenje nogometnih trenerjev obvešča svoje člane, da bo organiziranih več licenčnih seminarjev za vodenje ekip v letu 2004. Prvi seminar Pro bo že 10. in 11. januarja v hotelu Paka v Velenju, kjer bo 17. januarja licenčni seminar A. Poleg tega bodo pripravili 7. februarja v dvorani gostilne Slave Maučec v Gančanih licenčni seminar A in B.

Hkrati bo Medobčinska nogometna zveza Murska Sobotica že 8. januarja od 13. do 17. ure zbirala članarino za leto 2004, ki je pogoj za udeležbo na omenjenih licenčnih seminarjih. Informacije je mogoče dobiti po GMS 031 362 325.

M. J.

Božično-novoletni turnir nogometašic

Krka v slogu prvakinj

Leto je naokrog in v ŠD ŽNK Pomurje Len Filovci so se odločili, da organizirajo drugi tradicionalni božično-novoletni turnir, ki je bil v pravem pomenu besede praznik ženskega nogometa. Turnir, na katerem je sodelovalo 12 ekip iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Črne gore ter Madžarske, je potekal v soboto v športni dvorani tretje

S turnirja v Murski Soboti. Foto: J. Z.

osemetke v Murski Soboti. Ekipa so bile razdeljene v štiri predtekmovne skupine, prvouvrščeni iz vsake skupine pa sta se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. V četrtfinalu, v katerem so se zmagovalci skupin pomerili z drugouvrščenimi ekipami, so igrali takole: Maribor - Bubamara (Niš) 1 : 0, Krka - Pomurje Len II 6 : 0. Škale - Senožeti 2 : 0 in Pomurje Len I - Pregrada Kunateks 2 : 3 (po streljanju sedemmetrov, v rednem delu 1 : 1). Zanimivo pa je, da so polfinalna para določili z žrebom. Izida polfinala: Škale - Maribor 4 : 5 (po streljanju sedemmetrov, v rednem delu 1 : 1), Pregrada Kunateks (Hrvaška) - Krka 1 : 7. V srečanju za 3. mesto so Škale s 5 : 2 premagale Pregrado Kunateks, v finalu za 1. mesto pa je Krka kar z 10 : 1 ugnala nogometašice Maribora. Končni vrstni red: 1. Krka Novo mesto, 2. Maribor, 3. Škale in 4. Pregrada Kunateks. Najboljša strelka turnirja je bila Karmen Weis (Krka), najboljša vratarica Andreja Pavlovski (Maribor), za najboljšo igralko pa so izbrali Dragano Todorovič (Krka). Ob tej priložnosti so odigrali tudi dve revialni srečanja. V prvem so nogometni funkcionarji MNZ Lendava premagali IO ŽNK Pomurje Len s 4 : 3, v drugem pa deklice OŠ III Murska Sobotica vrstnice Pomurja Lena s 6 : 0.

Milan Jerše

Strelstvo - Ormožani zmagali v Sebeborcih

Na tradicionalnem božično-novoletnem tekmovanju strelcev s serijsko zračno puško je v Sebeborcih nastopilo 11 ekip s 45 strelci. V ekipni konkurenci so zmagali na šeststезnem strelišču strelci Ormoža, ki so zadeli 553 krogov, pred Bakovci (544) in Gederovci (538), domači Sebeborci, ki so v letu 2003 praznovali 20-letnico delovanja, so zadeli 528 krogov in bili peti. V posamični konkurenci je zmagal Stiven Vočanec (Ormož) s 190 krogi, drugo mesto pa sta si razdelila Robert Kos (Gederovci) in Robert Čontala (Sebeborci); oba sta zadela po 187 krogov. (tg)

Male oglase za objavo v Vestniku sprejemamo vsak delavnik do 15.30, za objavo v četrtek je treba oddati oglas v ponedeljek do 15.30.

CENIK:

- mali oglasi – do 80 znakov 1.785,00 sit
- mali oglasi – vsak naslednji znak 23,00 sit
- zavezanci za ddv, s. p. – dodatek + 20 %; - poudarjen tisk – dodatek + 50 %; - naslov/sifra v upravi lista – 2.500,00

Osmrtnice in zahvale za fizične osebe:

- 2 kol x 7 cm - 16.520,00 sit
- 2 kol x 8 cm - 18.880,00 sit
- 2 kol x 9 cm - 21.240,00 sit
- 2 kol x 10 cm - 23.600,00 sit
- 2 kol x 11 cm - 25.960,00 sit

Naročniki Vestnika imajo 20 % popusta. Dodatek za fotografijo 4.000,00 sit. Vse cene so bruto in imajo vračunan 20-odstotni ddv.

posesti

GRADBENO PARCELO prodam. Tel.: 548 14 63. m17973

NA NOVO UREJENO HIŠO Z GARAŽO, na parceli, veliki 23,23 ara, v Gornji Bistrici, prodam. Tel.: 041 832 069. m17993

VINOGRAD V DOLINI, 14 arov, prodam. Možna menjava na Hrvaškem. Tel.: 040 873 384. m18000

VINOGRAD V DOBROVNIKU, v bližini Bukovniškega jezera, 9 arov, 630 trsov (chardonay, renski rizling), prodam. Tel.: 031 555 861. m18001

STANOVANJE ALI HIŠO do 15 km iz M. Sobote vzamem v najem. Tel.: 031 786 227. m18005

DVE GRADBENI PARCELI v središču Kapele prodamo. Tel.: 566 15 65. m18013

UREJENO HIŠO V M. Polani damo v najem s poznejšim odkupom. Tel.: 576 14 02 m17974

kmetijski pridelki

VIŠNJEVO VINO prodam. Tel.: 525 12 74, GSM: 031 570 398. m17995

KVALITETNO BELO MEŠANO VINO (chardonay, souvignone) iz Lendavskih goric prodam za 230 SIT/l. Tel.: 041 836 333 m 17996

kmetijska mehanizacija

SILAŽNO SAMONAKLADALCO SIP, 28 m3, 24 nožev, kombajn Class Consul, kosa 2,60 m, kombajn za koruzo, 3-redni, tribrazdni hidravlično-obračalni plug, 12 col, rotacijsko koso SIP 190, z gnetilnikom, cepilec drv za traktor ali na elektromotor prodam. Tel.: 041 357 368. m17990

MIKSER ZA KORUZO, SEJALNICO IMT in ličkalnik za koruzo prodam. Tel.: 554 10 77. m18020

razno

DVE KRZNENI JAKNI IN KRZEN PLASČ prodam. Tel.: 040 210 313. m17997

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, kompletno, spalnico z novimi vzmetnicami in mizo za jedilnico s 6 žametnimi stoli ugodno prodam. Tel.: 572 16 87. m18017

Sporočamo žalostno vest,
da je umrl sodelavec

VILJEM ERVEŠ

Ohranili ga bomo
v lepem spominu.

Sodelavci
Carinskega urada Murska Sobota

Bili so dnevi sreče,
bila so leta radosti, ostalo je srce boleče
in dnevi tihe žalosti.
Zdaj prazen dom je in dvorišče,
ni več tvojega smehljaja, le trud in delo
tvojih pridnih rok ostaja.

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je nepričakovano v 65. letu zapustil naš ljubljani mož, oče, dedek, brat, stric in znanec

Ladislav Lazar

z Vaneče 61

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavcem Avtobusnega prometa, Dušanovim sodelavcem, vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili pisno in ustno sožalje ter darovali cvetje, sveče in v dobre namene.

Lepa hvala obema duhovnikom za čuteče opravljen obred, pevcem žalostink, godbenikom, gospe Heleni za ganljive besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Vsem prisrčna hvala!

Vsi tvoji najdražji, ki te pogrešamo!

Vso svojo ljubezen si nama dal,
zato vedi, da v najinih srcih boš
za vedno ostal!

Tvoja vnuka Julija in Jure

Sredi temne, dolge noči
mi ostali smo takrat sami.
V mislih smo se spraševali,
kam odšel si sinko ti.
Usoda kruta je med nas posegla,
žalost, bolečino nam postregla,
ki še zmeraj hudo boli.

V SPOMIN

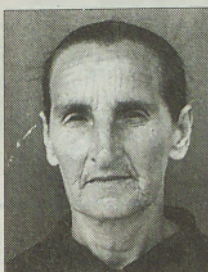
Žalosten in boleč je spomin na 1. januar pred 10 leti, ko nas je komaj v 22. letu zapustil naš predragi sin, brat in stric

Milan Žerdin

iz Trnja

Ne solza ne čas nas ne morejo potolažiti, ker se vedno znova sprašujemo, zakaj te je usoda izrgala iz našega doma. Pogrešamo te vselej in povsod. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Z žalostjo v srcu tvoji najdražji

ZAHVALA

V 100. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica, prababica in teta

Gizela Zver

iz Cvetne ul. 6 v Odrancih

Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali sveče, za svete maše in za zvonike ter nam izrekli sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, molilkam živega rožnega venca, gospe Kavaševi za besede slovesa, sosedi gospe Kociprovi za vso pomoč in pogrebništvu Ferenčak.

Žalujoci:

sinova Štefan in Jože z družinama

In pride dan,
ko se končajo upajoče sanje;
in prišel je dan,
ko se končalo tvoje je trpljenje,
toda spomini lepih trenutkov
bodo trajali večno.

ZAHVALA

V 67. letu nas je za vedno zapustil dragi mož in oče

Jožef Zelko

iz Gornje Bistrice, ki je živel v Nemčiji

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Helena in hčerka Marianne z možem

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST
NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM.
PLAČILO TUDI NA VEČ
OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,
TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMUNALA Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNISTVO..
telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km.
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

Hiša naša zdaj je prazna,
odkar vaju več med nami ni,
prej bila nam je tako prijazna,
sedaj otožna, tuja se nam zdi.

V SPOMIN

28. decembra je minilo leto dni od takrat, ko je zavedno odšla od nas

Marija Zver

iz Brezovice 50

24. septembra 2003 je zatisnil trudne
oči tudi naš dragi

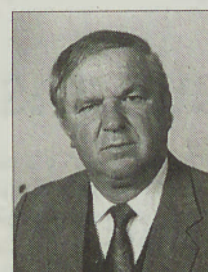
Jože Zver

iz Brezovice 50

Odšla sta, drug za drugim, tako hitro,
da se še zavedli nismo, kdaj, vendar
upamo vsi, da nekoč tam nekje
snidemo se v večnosti.

Hvala vsem, ki postojite ob njunem grobu ter prižgnete svečko v očetov in mamin spomin.

Pogrešamo vaju - otroci: Jože, Stanislav in Marija z družinami

Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Ni več petja, ne smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
ostaja.

V SPOMIN

3. januarja mineva leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil naš dragi

Jožef Bernjak

iz Ižakovec 160

Iskrena hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu,
hvala za vsak cvet in prižgano svečko.

Z žalostjo v srcu vsi tvoji

Skromno, tiho si živela,
za nas si delala in trpela.
Spočij si žuljave dlani,
za vse še enkrat - hvala ti!

ZAHVALA

V 72. letu nas je po neozdravljivi bolezni zapustila naša draga mama, tašča, mamca in sestra

Marija Zver

iz Nedelice 65

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovane svete maše, za vežico, cvetje in sveče.

Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivoma Leka Lendava in Montaže Lendava, društvu upokojencev in pogrebništvu Ferenčak.

Žalujoci:

sinova Štefan in Alojz z družinama,
vnuki in sestra Rozalija

Ko sonce vzhaja in zahaja,
tudi življenje nas obdaja.
Le ti, Šarika, si morala v grob prerani,
saj že eno leto te ni več med nami.

V SPOMIN

Z bolečino v srcu se spomnimo 28.
decembra 2002, ko nas je mnogo
prerano, komaj v 45. letu, zapustila
draga žena, mamica, babica in sestra

Šarika Grah

iz Vidonec

Hvala vsem, ki se je spomnite, ji podarite cvetje
ali prižgete sveče.

Vsi tvoji najdražji

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zavedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

Ana Donko

iz Gaberja

Z veliko bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše in druge namene ter nam izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, molilkam živega rožnega venca in pogrebništvu Ferenčak.

Žalujemo otroke: Jože, Tone, Marija, Anica, Olga in Vera z družinami ter sin Ignac

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...*

ZAHVALA

V 51. letu nas je zapustil dragi sin, brat in stric

Anton Kozelj

iz Polane 5

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, sveče in za svete maše ter nam izrekli sožalje.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

*Tonči - pogrešali te bomo:
mama ter bratje in sestre
z družinami*

V SPOMIN

29. decembra mineva žalostno leto brez drage

Emilije Škodnik

iz Fikšinec

Hvala vsem, ki ste jo ohranili v spominu.

Žalujemo mož Jože in sin Drago

*Zaman sprašujemo se, zakaj,
saj tebe več ne bo nazaj.
Na dolgo pot si se podal,
a v naših srcih zavedno boš ostal!*

ZAHVALA

V najlepšem - predbožičnem času, času pričakovanja, je v 58. letu odšel v večnost naš dragi oče, dedek, brat, stric, sin in tast

Alojz Horvat

iz Turnišča

Štefana Kovača 120

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu

pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter večico in bolnišnico, nam pa izrazili pisno in ustno sožalje.

Iskrena hvala g. župniku Ratniku in g. Zveru za poslovilne besede, hvala Damjani za odigrano Tišino, pevkam in MPZ Marije pod logom ter pogrebništvu Banfi.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Njegovi najdražji!

*Najpomembnejša stvar
v življenju ni zmaga,
ampak boj;
kako boli, ko od bolezni usihajo
življenjske moči,
več samo Ti in vemo mi;
zato ni bistveno, da smo zmagali,
ampak, da smo se pogumno bojevali.*

ZAHVALA

V 63. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Ferdinand Fifonja

iz Gornje Bistrice

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v humanitarne namene, nam pa izrekli sožalje.

Hvala zdravstvenemu osebju v Črenšovcih, Lendavi in Rakičanu, g. župniku za pogrebni obred ter g. Branku za ganljive besede slovesa.

*Žalujemo:
Vsi njegovi*

*Jutranji mraz je vzel tvoje srce,
oko solzno zaman povsod te išče.
Že leti dve grob cvetje ti krasi,
edino v srcih naših še živiš.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 2. januar 2002, ko nas je za večno zapustila naša draga

Marija Pintarič

iz Zbigovec 76

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 89. letu zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Rozalija Nežič

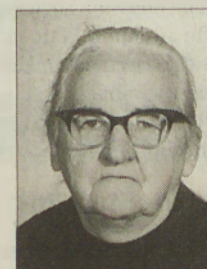
roj. Rous, z Ivanec 58

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v druge dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Ferenčak. Posebna hvala g. Inki Trajbarič iz Murske Sobotice in gđ. Petri ter dobrim sosedom za vso pomoč.

Vsem - iskrena hvala!

*Žalujemo:
Vsi, ki smo jo imeli radi*

*Kako boli in duša trpi,
ko od dolge bolezni in starosti
usihajo moči, veš ti in vemo mi,
ki smo bili ob tebi dolge trpeče dni.*

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustila draga babica, tašča, prababica in praprababica

Irena Lipič

iz Moravskih Toplic, Cuber 34

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na vrt počitka, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.

Posebej hvala g. škofu Eniši in kaplanki Jani za pogrebni obred in pevcem žalostink, pogrebništvu Banfi ter družini Gorčan iz Bogojine.

Še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo: Vsi njeni najdražji

*Umrli je mož! ... Umrli je poštenjak! ...
In skusil je notranje boli,
notranj je čutil mnog vihar;
a tožil, plakal ni nikoli,
sprejel je moški slednji udar ...
Stal vedno neupognjen je junak,
le nji se uklonil je, ki mora se ji vsak ...
A mi? Pomnik postavimo mu tak,
da slednji skuša biti mu enak!
(Simon Gregorčič)*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 77. letu za vedno zapustil naš dragi oče, dedek, tast in brat

Franc Zakojš

iz Odranec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice M. Sobota in Zdravstvenega doma Lendava za požrtvovalno zdravljenje in nego ter vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter prispevali za svete maše in v dobrodelne namene.

Iskrena hvala tudi gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za besede slovesa, Društvu upokojencev Odranci in pogrebništvu Ferenčak.

*Žalujemo:
Vsi njegovi najdražji*

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih
pridnih rok ostaja.*

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 46. letu zapustil naš dragi sin, brat in stric

Jože Rituper

iz Otovec 79

Iskreno se zahvaljujemo botrini, sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Lepa hvala dr. Kiršnerju, internemu oddelku bolnišnice v Rakičanu, Kliničnemu centru Ljubljana in nekdanjim sodelavcem na Elektru Murska Sobota.

Hvala duhovniku za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Žalujemo:
mama, oče, brat Janez, sestra Marjana z družinami,
posebno nečak Simon,
in drugo sorodstvo*

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...*

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Marija Zorko

iz Trstenjakove ul. 37
v Murski Soboti

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli pisna in ustna sožalja, darovali cvetje in sveče ali prispevali denar za porodnišnico.

Posebno zahvalo izražamo zdravstvenemu osebju SB Murska Sobota, gospodu župniku Martinu Horvatu za ganljivo slovo, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in pogrebništvu Komunala M. Sobota.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi njeni najdražji

RELAX TURIZEM Slovenska 25, 9000 M. Sobota, 02 530 37 80

Na naših prodajnih policah že katalogi za leto 2004:

SENIOR 2004 in APARTMAJI ZASEBNE SOBE
in **PENZION HOTELI 204**

Vsem bralcem Vestnika želimo Srečno, zdravo in uspešno novo leto 2004!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNE KATALOGE!

Robert Kukovec, s. p., Mlinska ul. 22, 2000 Maribor

Do 6 let za vse zaposlene in upokoјence (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretjine. Stari kredit ni ovira.

Tel.: 02/252 68 26, GSM: 041 750 500

UGODNI KREDITI DO 6 LET

Za vse zaposlene in upokoјence! Možnost obremenitve OD prek 1/3, stari kredit ni ovira.

VIVA, posredništvo, Matej Prapotnik, s. p.,
Pivkova ul. 19, 2250 Ptuj.

Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

Kopanje s kosilom le za 1900 tolarjev

Obiščite naš savna center ter fitnes studio!
Ob petkih in sobotah nočno kopanje do 23. ure

1. nagrada: vikend paket v hotelu Jelovica Bled • 2. nagrada: sezonska vstopnica za kopanje v Termah Lendava • 3. nagrada: 10 vstopnic za kopanje
Žrebanje 26. decembra 2003. Kupone pošljite na naslov: Terme Lendava, Marketing, Lendava.

BETONARNA PETELIN

PE G. RADGONA **PE PUCONCI**
tel.: 02/56 43 060 tel.: 02/54 59 590

BETON IN **Pisarna tel.: 02/22 96 570**

BETONSKI IZDELKI POSEBNI JESENSKI POPUSTI

BETONARNA PETELIN

PE G. RADGONA **PE PUCONCI**
tel.: 02/56 43 060 tel.: 02/54 59 590

Vesela decemberske dni in srečno novo leto 2004
vam želi kolektiv Betonarne Petelin, d. o. o.

Lendavska 18, 9000 M. Sobota
tel.: 02 527 10 64

nider's

posojila
devize
delnice

ŽELIMO VAM
OBILO OSEBNE SREČE V NOVEM LETU.
HVALA ZA ZAUPANJE.

NOVO - LAŽJE IN HITREJE DO POSOJILA!

BONAFIN, d. o. o. ZASTAVLJALNICA

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA

garancije: plačilne kartice, osebni dohodek, pokojnina

MS, Staneta Rozmaná 16, tel.: 02/524 16 30
LJ, Slovenska 27, tel.: 01/425 20 75

KURILNO
OLJE

KURILKO
Tel: 54 59 280
KONKURENČNE CENE - CEKI
TRAJNIK, NA 9 OBROKOV

ČISTILNI SERVIS NEGA

Bagari Marko, s. p.

Tišinska 21, 9000 Murska Sobota, 041 374 880

Ekstrakusko čiščenje talnih oblog, preprog, oblaženjenega pohištva, notranje čiščenje stavb, lokalov, pisarn, hiš itd. Čiščenje marmorja in premazi

VESTNIK
VESTNIK
na internetu:
www.p-inf.si

MEDIAFIN, d. o. o., Ljubljana
Trgovina in finančne storitve

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA

do 300.000,00 SIT na 12 OBROKOV

UGODNA HIPOTEKARNA

POSOJILA DO 20 LET

PE LENDAVA:

031 797 715, 031 589 448

ČISTILNI SERVIS NEGA

Bagari Marko, s. p.

Tišinska 21, 9000 Murska Sobota, 041 374 880

Ekstrakusko čiščenje talnih oblog, preprog, oblaženjenega pohištva, notranje čiščenje stavb, lokalov, pisarn, hiš itd. Čiščenje marmorja in premazi

PREROKOVANJE ONIKS

Narečila za osebnostni oblik ali predplačila - 01/430 11 11

SKUPINA NAJBOLJŠIH PREROKOVALCEV

44-73 **71-73**

186,55 SIT/min 41-73

126,05 SIT/0,5 min

Možen tudi večinski stik - v 2700.

VEDEŽEVANJE

SVETOVANJE

090 42 84

KURILNO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,

Gorja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

NOVO NA STAREM MESTU!

GOTOVINSKA

POSOJILA

po najnižji obrestni meri -

pokličite in preverite

tel.: 02/22-82 335

Garancija: pokojnina, plačila, kartice...

Mensa d.o.o., Cankarjeva 21, Maribor

KURILNO

OLJE,

PREMOG

Ugodne cene in

možnosti plačila!

KURILNO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,

Gorja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

POMURSKO DRUŠTVO

ZA BOJ PROTI RAKU

MURSKA SOBOTA, ARH.

NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke

občanov in organizacij na

račun pri Ljubljanski banki:

02340-0019232476

ZA DAROVANA SRED-

STVA

SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite

po tel.: 031 438 342

Z našega

štedilnika

Branko ČASAR,

kuharski mojster

v hotelu Diana

Pošlran losos

z žafranovo omako

400 g lososovega fileja, šopek zelišč, sol, 5 cl majoneze, 15 cl

sladke smetane, limonin sok, 20 g žafrana.

Lososovemu fileju odstranimo kožo in kosti. Narežemo za centimeter

debele rezine in jih v majhni količini slane vode s šopkom zelišč pasiramo

pet minut. Odstranimo z grelne plošče in pustimo, da se ohladi. Žafran

prevremo v pol decilitra vode nato ohladimo. Majonezo pomešamo s sla-

dko smetano, začnimo s soljo, okisamo z limoninim sokom ter primeša-

mo ohlajeno žafranovo vodo. Na krožnik položimo lososov file, dodamo

žlico žafranove omake in poljubno okrasimo.

Krepka juha s šunko

60 g masla, 40 g škrobne moke, 80 g šalotke, 120 cl čiste goveje

juhe, 100 g prešane šunke, 100 g šampinjонов, 100 g brokolijskega

20 g peteršilja, sol, beli poper, muškadni oreh, 15 cl sladke smeta-

ne.

V kozici segrejemo maslo, na njem zarumenimo na kocke narezano

šalotko, pomokamo in hitro prepražimo da moka ne potemni. Zalijemo z

govejo juho. Med večkratnim mešanjem kuhamo 10 minut. Nato juho

precedimo in jo ponovno zavremo. Dodamo na kocke narezano šunko, na

lističe narezane šampinjone, sesekljan peteršilj ter začnimo. Vse skupaj

kuhamo 10 minut. Na koncu dodamo majhne cvetove brokolijskega

mo še pet minut. Pred serviranjem dodamo še smetano.

Sinfonija z dušenimi puranjimi prsi in »Štorkljo«

600 g puranjih prsi, 120 g mesnate slanine (hamburger), sol,

poper, 60 g rozin, 50 cl suhega traminca štorklja, 50 g masla, 150

g pora, 160 g zamrznjenih jurčkov, 10 cl sladke smetane.

Puranje prsi pod hladno vodo splaknemo in s krpo osušimo. Slanino

narežemo na trakove. Na delovni površini puranje prsi preslaninimo, kar

pomeni da trakove slanine s pomočjo igle za preslaninjenje med mesna

tkiva damo slanino. S tem izboljšamo okus. Preslaninjena prsa solimo, po-

pramo in damo v primerno posodo. Potrosimo z rozinami ter prelijemo s

suhim tramincem. Vse skupaj pustimo na hladnem čez noč, da se marini-

ra. Drugi dan puranje prsi vzamemo iz marinade, jih obrišemo s krpo in

na razgretem maslu opečemo. Opečene preložimo v drugo posodo, a na

preostanku maščobe posteklenimo por. Pridamo narezane odtaljene ju-

rčke in zalijemo s samo marinado. Prevremo in prelijemo po mesu. Po-

krijemo z alu folijo in pokrovko. Robove dobro stisnemo, da nam para ne

uhaja. Damo v pečico in dušimo 30 minut pri 180°C. Prsi poberemo iz

omake in shranimo na toplem. Omako gladko zmiksamo, ponovno prista-

vimo, dodamo smetano in z narezanim mesom serviramo.

Nadevane riževe kroglice

100 g čebule, 80 g zelene, 150 g sveže rdeče paprike, 20 g če-
sna, 3 cl olja, 20 g paradižnikove mezge, sol, poper, 40 g graška,
10 cl zelenjavne osnove, peteršilj, origano, 240 g riža, 1 jajce, 20
g masla, 20 g naribanega parmezana.

Sestavine za paniranje: Jajca, moka, drobtine in olje za
cvrenje.

Olupljeno čebulo, zeleno, svežo rdečo papriko narežemo na drobne
kocke. Česen sesekljamo. Olje v ponvi segrejemo, na njem postekleni-
mo zelenjavo. Nato dodamo sesekljan česen, premešamo, da zadiši. Do-
damo mezgo in zalijemo z zelenjavno osnovo. Pridamo grašek, sesekljan
peteršilj, začnimo s soljo, poprom in origanom. Kuhamo pet minut,
nato odstavimo in ohladimo. Riž zdušimo, ga ohladimo, primešamo
jajce, maslo in parmezan. Iz riža oblikujemo kroglice, vsako kroglico
nekoliko sploščimo, obložimo z žlico zelenjavnega nadeva in ponovno
oblikujemo kroglico. Riževe kroglice paniramo in ocvremo v vročem
olju.

Witlov v solati s špinačo

200 g belgijskega radiča »Witlov«, 200 g sveže špinače, 15 cl
majoneze, 3 cl balzamičnega kisa, 20 g sardelnega fileja, 15 g če-
sna, 20 g gorčice, sol, poper, 2 cl limoninega soka, 10 cl hladne
juhe, 5 cl kisle smetane.

Belgijski radič očistimo, liste operemo in narežemo na trakove. Špi-
načo preberemo, odstranimo peclje in temeljito operemo. Iz majoneze,
kisa, sardelnega fileja, česna, gorčice, soli in popra naredimo s paličnim
mešalnikom kremasto omako, katero razredčimo z juho. Pridamo kislo
smetano in limonin sok. Vse skupaj dobro premešamo. Radič in špinačo
premešamo, damo na primerne krožnike, pokapamo s pripravljeno
omako in dekoriramo s paradižnikom »češnjevce«.

Božična kocka

Sestavine za biskvit: 6 jajc, 150 g čokolade, 150 g sladkorja, 50
g orehov, 50 g drobtin, 1/2 pecilnega praška.

Sestavine za kremo: 400 g kakija, 20 cl sladke smetane, 50 g
sladkorja, 9 g želatine.

Sladkor za posip, čokoladni ostružki za dekoracijo.

Rumenjake s polovico sladkorja malo umešamo. Dodamo raztopljeno
čokolado in mešamo do penastega. Beljake s preostalim sladkorjem ste-
pemo v trd sneg, polovico snega umešamo v čokoladno maso, dodamo
mlete orehe ter drobtine s pecilnim praškom. Enakomerno razmešamo.
Na koncu narahlo primešamo še preostali sneg. Maso porazdelimo po
pekaču, katerega smo obložili s papirjem za peko. Pečemo 25 do 30 mi-
nut pri 175°C. Ko je čokoladni biskvit pečen ga pustimo na papirju in
ohladimo. Ko je popolnoma ohlajen ga prerežemo na štiri enake dele
ter premažemo s tri četrt kakijeve kreme, a s preostankom kreme
namažemo robne stene. Po vrhu potresemo s sladkorjem v prahu in
dekoriramo s čokoladnimi ostružki. Pustimo, da se dobro prepoji.

Priprava kreme:

Zrel (mehki) kaki olupimo in ga s sladkorjem s paličnim mešalnikom
dobro sesekljamo. Nato dodamo stepeno sladko smetano ter namočeno,
ožeto in raztopljeno želatino. Narahlo premešamo.

Spored na radiu Murski val

UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 2. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro, samo jutranja mora ... (vreme, ceste, vic, časopisi ...) – 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž – 09.40 Kultura, šport – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Od petka do petka (Dejan Fujs) – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.20 Predstavljamo vam – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.30 Romskih 60 minut – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.40 Mali oglasi – 17.30 Murski val nagraduje – 18.00 Alboom – 19.00 Mladi val (Maja, Viktorija, Timotej) – 20.00 Ugasni televizor – 24.00 SNOP

SOBOTA, 3. 1.: 05.00 Dobro jutro – 08.30 Mali oglasi – 9.00 Poročila – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 11.00 Poročila – 11.15 Potepajte se z nami – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Nagrada tedenskega pokrovitelja – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.05 Obvestila – 14.15 Oddaja tedna – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Pesem našega srca – 19.00 Poročila – 19.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje (Bojan Rajk) – 24.00 SNOP

NEDELJA, 4. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro – 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eory) – 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov – 08.30 Zamurjenci – 09.00 Izbor pesmi tedna – 09.30 Srečanje na Murskem valu – 10.25 Obvestila – 10.30 Nedeljska kuhinja: križanka s Suzano Panžer – 12.30 Poročila – 12.35 Obvestila – 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) – 13.30 Naj-

lepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) – 19.00 Poročila – 20.00 Lujzekova nedeljska ordinacija (Darko Kegl) – 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 5. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma in Boštjan) – 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana Sukič – 09.15 Ponedeljkova tema – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Anketa – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Za zdravje, kontaktna oddaja z zdravniškimi nasveti – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 MV DUR – 19.00 Poročila – 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi (Vida Toš) – 20.00 Brez okvirjev (Vida Toš) – 24.00 SNOP

TOREK, 6. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro (Vida in Bojan) – 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 13.30 3x country – 14.00 Poročila – 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Nevenka Emri) – 19.00 Poročila – 19.15 Eti ta je muzika – 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa – 24.00 SNOP

SREDA, 7. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro (Gabrijela in Duško) – 07.40 Peter Potočnik iz Beograda – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Trn v peti (Boštjan Rous) – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 12.15 Pütra – 12.30 Intervju – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 17.30 Murski val nagraduje – 17.40 Mali oglasi – 18.00 Biba buba baja – 19.00 Poročila – 19.15 Panonski odmevi, ponevitev – 19.45 Anekdota – 20.00 Mursko-morski val, mediteranska glasba, nagradne igre, Simona Špindler – 24.00 SNOP

ČETRTEK, 8. 1.: 05.00 Vedro v dobro jutro (Nataša in Dejan) – 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna – 8.15 Kmetijski nasvet – 09.15 Kuharski nasvet Branka Časarja – 10.00 Poročila – 10.05 Obvestila – 10.30 Mali oglasi – 11.00 Poročila – 11.15 Reportaža tedna – 11.45 Šport za vse – 12.00 Poročila BBC – 12.05 Obvestila – 13.00 Poročila – 13.15 1. oseba ednine – 14.00 Poročila – 14.15 Domača plošča, lestvica – 15.30 Dogodki in odmevi – 17.00 Osrednja poročila – 17.20 Obvestila – 18.00 Mali radio – 19.00 Poročila – 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) – 20.00 Geza se zeza – 24.00 SNOP

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Poroke

Na območju Upravne enote Murska Sobota so se poročili:

Mensur Salihović, zdravnik, iz Murske Sobote in Šeila Edhemović, dipl. pravnica, iz Distrikta Brčko;

Jožef Jančarič, delavec, iz Noršinec in Tatiana Ivanova, kuharica - slaščičarka, iz Starega Oskola;

Mitja Perš, univ. dipl. ekonomist, iz Murske Sobote in Tadeja Šoš, univ. dipl. pravnica, iz Veščice pri Murski Soboti;

Peter Janežič, gimnazijski maturant, in Polona Uhan, dipl. ekonomistka, oba iz Ljubljane;

Andrej Horvat, elektrotehnik - elektronik, iz Gorenje Brezovice in Nina Cigut, univ. dipl. ekonomistka, iz Nemčave;

Matej Bertalančič, kmetovalec, iz Dolnjih Slaveč in Doris Bhuijan, slaščičarka, iz Izakovec;

Primož Miholič, kmetijski tehnik, iz Murske Sobote in Darja Forjan, živilska tehnika, iz Lipovec;

Dejan Žido, frizer, iz Markovec in Nada Krajcar, ptt tehnika, iz Dolenec.

Vestnik vam čestita!

BORZA ZNANJA je informacijsko središče, v katerem brezplačno zbiramo in posredujemo podatke med ljudmi, ki znanje iščejo, in tistimi, ki znanje ponujajo. Kdaj in na kakšen način boste znanja izmenjali, je prepuščeno vam samim!

Informacije: BORZA ZNANJA M. SOBOTA, pri Ljudski univerzi Murska Sobota, Slomškova 33, telefon 536 15 66, vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 1. januarja: Ni predstav!

Petek, 2. januarja: Ni predstav!

Sobota, 3. januarja: ob 18.00 in 20.00 ameriška shrhljiva drama Skrivnostna reka

Nedelja, 4. januarja: ob 18.00 in 20.00 ameriška shrhljiva drama Skrivnostna reka

Sreda, 7. januarja: ob 18.00 in 20.00 slovenska drama Pod njenim oknom

Pozor: Zveza kulturnih društev Murska Sobota obvešča obiskovalce kina Park, da se bodo filmi od srede do nedelje vrteli po programu, kot je objavljen v medijih, tudi če si bo film želel ogledati le en obiskovalec. Ne samo to: v letu 2004 bo ob sredah vstopnica za kino cenejša za 200 tolarjev!

Ljutomer

Sobota, 3. januarja: ob 19.30 ameriška romantična komedija Gin in čokolada

Nedelja, 4. januarja: ob 17.30 in 19.30 ameriška komična drama Dobri vojak Šverc

Gornja Radgona

Petek, 2. januarja: ob 18.30 ameriška komedija Plonkarji, ob 20.30 ameriški znanstvenofantastični akcijski film Matrica: Revolucija

Nedelja, 3. januarja: ob 17.30 Plonkarji, ob 19.30 Matrica: Revolucija

Koledar kulturnih prireditev

KONCERT

VELIKA POLANA

V soboto, 3. januarja, ob 18. uri bo v cerkvi nastopil mešani pevski zbor Franca Cigana iz Črenšovec.

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

- V torek, 30. decembra, ob 16. uri bo v mestnem središču glasbena predstava V deželi tamtaram, kjer bo nastopila Andreja Zupančič iz Ljubljane.

- V torek, 30. decembra, ob 17. uri bo v grajski dvorani nastopila klovnesa Eva Š. Maurer s predstavo Pojoči cirkus ali pa bo lutkovna predstava Nekoč je bila ... v izvedbi Lutkovnega gledališča TRI iz Kranja.

RAZKRIŽJE

V soboto, 3. januarja, ob 18. uri bo pri Ivanovem izviru gledališka predstava Božična noč.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna muzejska razstava. Zaradi velikega zanimanja je podaljšan ogled razstave Modro zlato - svet vode do 1. februarja. Odpiralni čas muzeja je od 9. do 17. ure od torka do petka ter od 9. do 13. ure v soboto in nedeljo. V nedeljo imajo obiskovalci muzeja prost vstop.

- V Galeriji je do 20. januarja na ogled pregledna razstava slik akademskega slikarja mag. Vladimira Potočnika iz Ljutomer.

- V prostorih kluba PAC si lahko ogledate razstavo del 6. mednarodnega natečaja v podvodni fotografiji Vodan 2003.

- V MIKK-u je na ogled razstava stripov Matjaža Bertonclja.

- V BTC-ju je do 31. decembra na ogled fotografska razstava Fotokluba Murska Sobota, razstava novoletnih izdelkov Vrtcev Murska Sobota in izdelkov likovnega kotička.

- V razstavnem prostoru podjetja Fer-Ing, d. o. o., v Slovenski ulici si lahko ogledate razstavo Sončkovih izdelkov, ki so jih izdelale osebe s cerebralno paralizo, vključene v varstveno delovne centre Sonček in v Pomursko društvo za cerebralno paralizo.

LENDAVA

- V sinagogi je na ogled stalna razstava Zgodovina dolnjelendavskih Židov, v stopniščnem delu pa stalna zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza. Do konca decembra si lahko ogledate izbrana ročna dela mojstrice ljudske umetnostne obrti Margit Horvat. - V prostorih lendavskega gradu je do 31. decembra na ogled razstava del 31. mednarodne likovne kolonije Lendava. V Galeriji - Muzeju si lahko ogledate razstavo Madžarska knjižna ilustracija izven meja Madžarske od leta 1918 do danes. Galerija - Muzej je od 1. januarja odprta od ponedeljka do petka od 9. do 16. ure in v soboto od 10. do 14. ure.

LJUTOMER

- V hotelu Jeruzalem si lahko do konca leta ogledate dela z likovne kolonije Jesen v Globoki.

- V Galeriji je na ogled razstava Kronološki pregled gledališke dejavnosti od 1903 do 2003.

DOKLEŽOVJE

V vašem domu je do 16. januarja na ogled razstava del Geze Gibičarja.

LAAFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je na ogled razstava del Venceslava Špragerja. Zaradi velikega zanimanja je razstava fotografij štajerskega vojaškega poveljstva podaljšana do februarja 2004!

Kupon za brezplačno čestitko v Vestniku

Besedilo:

Pošilja:

Kupon št. 1 - glasujem za skladbo

GLASBA
NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMU
ZABAVNE GLASE

Ime in priimek
ter naslov:

Delimo vstopnice za kino

Originalni naslov filma Gospodar in bojevnik je Master and Commander, našo nagrado pa prejme Aleš Pukšič, Gajevci 12, 2272 Gorišnica. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje se glasi:

Kdo je režiser filma Gospodar in bojevnik?

Kupon št. 1 - odgovore pošljite do torka, 6. januarja, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIKOV KOLEDAR

1. januar, četrtek,	novo leto
2. januar, petek,	MAKARIJ
3. januar, sobota,	GENOVEFA
4. januar, nedelja,	ANGELA
5. januar, ponedeljek,	SIMEON
6. januar, torek,	GAŠPER
7. januar, sredo,	ZDRAVKO

1. januarja bo sonce vzšlo ob 7. uri in 44 minut, zašlo pa ob 16. uri in 27 minut. Dan bo tako dolg 8 ur in 43 kar je za dobro minuto dlje kot prejšnji teden. 30. decembra ob 11. uri in 4 minute bo na nebu nastopil prvi krajec.

Menjalniški tečaji za tolar
Banke Slovenije 25. decembra 2003

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	235,9151	236,6250	237,3349
Hrvaška	HRK	191	1	30,8709	30,9638	31,0567
Madž.	HUF	348	1	0,9006	0,9033	0,9060
Švica	CHF	756	1	151,1017	151,5564	152,0111
V. Brit.	GBP	826	1	335,7744	336,7848	337,7952
ZDA	USD	840	1	190,2234	190,7958	191,3682

VANĀK VICI

Ocena

»Kdaj si boš popravil negativno oceno?« vpraša sošolec Janezka. »Tako, ko pridem do redovalnice,« odurne Janezek.

Vic poslal: Martin Maučec, Lukavečci 2, 9226 Mor. Toplice

Resnica poroke

V pravljičah vitez vedno ubije zmaja in se poroči s prelepo princeso. V praksi nikogar ne ubije in se poroči z zmajem.

Moški in parket

Kakšna je podobnost med moškim in parketom? Če na začetku dobro položiš, lahko še dolgo hodiš po njem.

Pašteta

Mladi Gavrilović je kot vajenec delal v očetovi mesnici. Na koncu napornega dne, ko so zaklali kar nekaj govedi, prašičev, ovac, zajcev, kur itd., mu je tata zabijal, da mora vse pospraviti in počistiti, potem pa lahko gre domov. Ko tako pometa na kup vse tiste parkeljčke, ušeska, repke, kljunčke itd., ga prešine misel: »PA ŠTETA je sve ovo bacati!« In tako se je začelo ...

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmajali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

Vestnik v svetovnem spletu

Hitreje in ceneje

Dobro leto je že minilo, odkar smo vaš regionalni tednik prelili tudi v elektronsko obliko. Uporabniki interneta ste v preteklih dvanajstih mesecih obiskali strani, ki domujejo na naslovu www.vestnik.si, skoraj milijonkrat ter se na vsebino odzvali s komentarji, pripombami in pohvalami. Moramo priznati, da je bilo tako imenovano za nas poskusno obdobje dela v novem mediju uspešno, zato tudi v novem letu ostajajo ogrode vsebin internetnega Vestnika novice iz dežele ob Muri, ki jih pripravljajo novinarji regionalnega tednika, namenjene pa so tudi anketam, vsebinam za sprostitev in razvedrilo, napovedim dogodkov, izmenjavi in neposrednemu izražanju mnenj ter objavi oglosov in drugih sporočil. V letu 2004 bomo dodali še tako imenovani forum in arhiv, s pomočjo katerega boste lahko prelistali vse izdaje Vestnika v tekočem letu.

Za dostop do celotne vsebine boste po novem potrebovali geslo, ki je povezano z naročnino za tiskano oziroma elektronsko izdajo časopisa. Pridobili ga boste z izpolnitvijo obrazca, ki se bo samodoljno odprl na internetni strani Vestnika, če boste

želeli podrobneje prebrati objavljene članke.

Celoletna naročnina za internetno izdajo bo 12.800 tolarjev oziroma za naročnike v tujini 52 evrov. Za naročnike tiskane izdaje bo dostop do časopisa v spletu brezplačen. Naročnina na elektronsko izdajo bo še posebno dobrodošla za bralce v tujini, saj bodo lahko prebrali Vestnik prek spleta še isti dan, ko ga bo-

do dobili tudi bralci v Pomurju, s tem pa se izognili visokim poštnim stroškom, ki nastajajo pri pošiljanju tiskanih izdaj v tujino. Za vse podrobne informacije lahko pišete lahko tudi na naslov: narocnina@p-inf.si.

Poleg tega vas vabimo, da si poleg spletnih strani časopisa Vestnik ogledate tudi stran radija Murski val, ki je na naslovu www.radiomurski.si.

Dvojčice so med nami (6.)

Obe radi plešeta

Za tale zimski čas je morda poletna fotografija dvojčic »vroča«, toda kaj, ko pa kake druge nismo našli v njenem arhivu. Pa še nekaj je, kar opravičuje tudi takle posnetek: dvojčici sta še vedno zelo živahni, tudi glasni.

Rodili sta se 16. avgusta 1942. leta očetu Francu, po poklicu železokrivcu, in materi Jožefi Brunec, zaposleni v Muri. Tedaj je družina še stanovala v Dokležovju. Nekaj let pozneje pa se je preselila v Satahovce, od koder je bila doma mati. Skupaj sta obiskovali osnovno šolo v Krogu. Ker tedaj ni bilo takih možnosti za nadaljnje izobraževanje, sta si dvojčici kar poiskali zaposlitev: Helena je

Katera je katera? Na levi je Helena iz Satahovca, na desni pa Marija iz Murske Sobotice. Skoraj nemogoče bi jima bilo živeti, ko bi ne imeli druge druge. V naravi dvojčkov in dvojčic je, da so še bolj povezani kot drugi bratje oziroma sestre.

odšla na delo v Nemčijo, Marija se je zaposlila v soboški Muri.

Tedaj so se njune poti malo »ločile«, tudi zato, ker se je Marija zelo mlada (še ne osemnajstletna) poročila z Maksom Hafnerjem iz Škofje Loke. Nato sta si s prihranki zgradila v mestu hišo, dobila pa sta tudi sina Cveta. Za pa se je zgodila tragedija: v cvetu mladosti (devetnajst let) je v prometni nesreči Cveto omahnil v smrt, leto dni pozneje pa je umrl Maks. Izguba dveh najdražjih je Marijo seveda močno prizadela in kar nekaj let je potrebovala, da se je spet pobrala in začela verjeti, da je jutri še en dan, da ni

vsega konec, ampak se je usoda z njo le »poigrala«. Helena pa si je tudi ustvarila družino! V Nemčiji se je, stara dvajset let, poročila s Stankom Špurrom iz Krapja. Tam so se jima rodili trije otroci in vsi so prišli do poklicev in si tudi ustvarili družine: Roman je samostojen podjetnik – vrtnar – in živi v Medvodah, Jürgen se je zaposlil v Muri in stanuje z družino na domačem gruntu v Satahovcih, Lidija je medicinska sestra, zaposlena v bolnici v Rakičanu, dom in družino pa ima v bližini rojstne hiše v Satahovcih. Špurrovi (zakonca in otroci) torej niso za vedno ostali v tujini, kajti deset let jim je bilo dovolj. Stanko in Helena sta po vrnitvi nadzidala domačo hišo, posodobili gospodarski del in se začela ukvarjati z drevesničarstvom. To je bilo samoumevno, saj izhaja Stanko iz krapenske drevesničarske družine. Imata šest vnukov, starih od šest do dvajset let.

»Zapišite, da se z Marijo vsak dan obiščeva: jaz grem k njej v Mursko Soboto ali pa ona pride sem v Satahovce. Zagotovo se vsak dan po nekajkrat pokličeva po telefonu. Četudi tega ne bi storili, imam občutek, da druga o drugi veva, kaj je pri kateri novega,« je povedala Helena Špur. Nato je še nadaljevala: »Neločljivi sva. Kadar greva kam skupaj, sva obvezno enako oblečeni; obe sva glasni, radi se smejeva, pleševa ... Slednje seveda šele v zadnjem obdobju, ko se je Marija sprijaznila s svojo usodo, po drugi strani pa spoznala, da je treba še naprej – živeti, čeprav stanuje sama v veliki hiši. Obe sta že upokojenki. Nobena ni potožila, da bi bili na tesnem s časom. Sicer pa obe šivata gobeline, pečeta pecivo, radi hodita na izlete. Dvojčici iz Satahovca oziroma Murske Sobotice si tako bogatita življenje in šest desetletij starosti zanju sploh ni nobeno breme.

Š. Sobočan

Gorički kmetje te dni čakajo, da jim bosta poslanska skupina LDS in podpredsednik parlamentarnega odbora za kmetijstvo Geza Džuban poslala navodila o izvajanju Zakona o lovstvu. Predvsem ji zanima, iz kakšnih materialov naj bodo zaščitne ograje, ki jih morajo postaviti na lastne stroške, da jim divjad ne bo več rila po njivah in travnikih. Upajo, da za ograje ne bo predpisana rdeča barva. Materialov iz rdeče barve skorajda ni na voljo, ker se jih uporablja za proizvodnjo rdečih šalov, ki so zdaj v modi v Državnem svetu.

Veržejci, ki računajo na nekaj evropskega denarja za nekatere razvojne projekte, so se odločili, da bodo ves denar porabili strogo v katastrskih mejah lastne občine. To je že užalostilo sosedo iz Križevca, ki so bili vajeni, da jim je tu in tam kak kilometer asfalta »pokrila« občina Veržej.

Informacija, da Zdravilišče Radenska naj ne bi prišlo pod kapo Term 3000, ne drži. Kot pravijo, je nakup treba malo zavleči, ker Laščani še niso uspeli uskladiti prostih terminov gostov, ki naj bi sodelovali pri slovesnem podpisu pogodbe o prodaji Zdravilišča. Na podpisu si močno želijo poleg skupine Old boys tudi Herberta Šeferja in Alojza Behka.

Šalovskemu županu Aleksandru Abrahamu je minuli torek na najbolj prometni ulici v Murski Soboti zaradi višje rahlja spodrsnilo. Hudi posledic ni bilo, zato je problem rešil sporazumno.

Delovni inšpektorji zaradi prezašedenosti nimajo časa, da bi ugotovili, kje v prsti prodaji je mogoče priti do kisline, ki naj bi se po narodnosti polila nekemu občanu po nogi, ki je potem iskal pomoč v bolnišnici. Predvsem pa je zanimivo, da ni zanimalo ne inšpektorjev in ne policistov, zakaj je bil poškodovanec deležen tako velike pozornosti celotne podjetniške družine, pri kateri naj bi bil zaposlen. Presenečeno, da tudi to, kako je vsem, ki so bili priče nesreči, odpovedal spomin. Ponesrečencu pa grozi v primeru, da se spomni, kje se mu je polila kislina po nogi, da ostane na cesti.

Na radenski avtobusni postaji bo veliko silvestrovanje na prostem. Ker pričakujejo močan pritisk obiskovalcev od blizu in daleč, so poskrbeli tudi za dostavo gostov. Goste naj bi vozil Avtobusni promet, ki bo imel v tem času nekaj prostih zmogljivosti, za organizacijo potnikov pri vstopanju na avtobuse pa bo skrbel Klasek.

BESEDA NI KONJ

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

ime
in priimek:

kraj:

ulica:

številka:

poštna številka:

pošta:

davčna številka:

datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

c) po položnici - trimesečno

Pozornost
novemu
naročniku:

majica

Ob naročilu dobite
štiri številke Vestnika
brezplačno.

**p
e
n**

... naj van
klika
z dneva
v dën.

foto Natalija Juhnov

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
1. januarja
2004,
105. številka

**Aljoša
Bagola**

Pogumne spremlja sreča in posnemati jih ni greh. V prestopnem letu 2004 izkoristite vse priložnosti in vsak zadnji četrtek v mesecu preberite PEN. Naslednji izide 29. januarja.

Dravec in Banfi zašla v Prekmurskem skalovju!

Saj ni res, pa je!

Tou je samo tuta, sploj sva nej zabloudila!

Bila je panika, pa je k sreči hitro minila – ondan sta se namreč izgubila v neznano ŠTEFAN DRAVEC (Pomurska turistična zveza) in nekdanji kriminalist JOŽE BANFI. Doma so sicer vajeni njunih izletov v bližnjo in daljno naravo, a bolj kot običajno so se bali zato, ker tako Štefan kot Jože ob odhodu nista napovedala daljše odsotnosti. Pa ju ni bilo cel dan in noč, pojavila sta se šele naslednje jutro. In sicer z dokazom (fotografijo) v roki – premamilo ju je Prekmursko skalovje, kakor sta navdušena nad njegovimi lepotami poimenovala predel pri kamnolomu Sotina. Malce sta se zasedela in zaklepetala in pozabila na čas, ki v naravi teče čisto drugače kot v vsakdanji ihti! jog

Oste Bakal od kronista do pianista

Adijo, novine ... dober dan, sviranje!

Pokrajina ga bo pomnila kot najbolj ažurnega med kronisti. Sedma sila namreč doslej ni imela moža (ali žene), ki bi o vsem, kar sodi v poglavje črna kronika, vedel prej kot policisti, preiskovalni sodniki in drugo uradno osebje. In ga tako kmalu ne bo imela – prvo

kroniško pero Slovenije OSTE BAKAL se namreč umika v povsem druge vode.

Pentute so izvedele, da je Oste v popolni tajnosti in na samem (nekje globoko v iglastem gozdu) predano vadil klavir zadnjih devet let in pol. Zdaj tudi uradno naznaja, da se z letom 2003 umika iz novinarskih in se priklanja umetniškim vodam. Poslej bo namreč solist-klavirist-pianist, njegov prvi koncert pa bo 30. aprila 2004 (ob 23.00) na mostu čez Muro, ki povezuje obe Radgoni. Naslov dela: Koncert za Evropo brez meja v d-molu.

ovša

Kariere

Tuta tut I

Pucko novi predsednik Nogometne zveze Slovenije

Sušljalo se je, a šele redakcija Pentut je prišla stvari do dna: s starim letom 2003 se je dokončno iztekla poslanska kariera Varošanca CIRILA PUCKA, ki bo poslej na novem delovnem mestu – prevzel bo vodenje slovenske nogometne barke, saj bo na predsedniškem mestu nacionalne nogometne zveze zamenjal Janeza Zavrla. Novica niti ni tako nepričakovana ob spoznanju, da je (bil) Pucko daleč najboljši »žogobrcar« med poslanci, Zavri pa je vrh svoje kariere dosegel in presegel z dvakratno uvrstitvijo Slovenije na najprestižnejši nogometni prvenstvi. Pomursko nogometno občestvo seveda upa, da bo Slovenija šla naprej tudi v Puckovih časih. Lokalno okolje pa je bolj skromno – zadovoljno bi bilo na primer že s finančno injekcijo NZS za postavitev žarometov v Fazaneriji!

Gor nan vužgi, Ciril!

Tuta tut II

Starejši Cifer trener Olimpije

Kot strela z jasnega je udarila vest, da se je šef ljubljanskega prvoligaša Schollmayer odločil za radikalen ukrep – zaradi poslovnih težav je namreč moral znižati proračun svojega nogometnega kluba za 45 odstotkov. Največ se pač lahko privarčuje pri trenerju, zato je po napornih pogajanjih prišel do sklepa, da bo sedanjega šefa stroke Beširovića zamenjal s Prekmurcem – in to ne katerikoli: od novega leta bo trener Olimpije ena od prekmurskih nogometnih legend, FERI CIFER starejši.

Pentute so ga ujele takoj po podpisu dveipolletne pogodbe – ta po prešernem smehu sodeč vendarle ni tako slaba – in Cifer bo poslej gotovo med najboljše plačanimi Sebeborčani. Pri podpisu je sodeloval kot overitelj Cifrov osebni tajnik gospod ŽGARNJAR, ki si je po srečnem dogodku privoščil malce zdrave prehrane – centralnostadionski pomfrit.

riyat

Suban me je nej ščou, za Olimpijo san pa dober!

Irma in Nevenka ob jubileju

Nedavno je matična hiša, brez katere Pena ne bi bilo (in bi si vi končno oddahnili), praznovala jubileja, ki šesteta pomenita celo stoletje (Vestnik 55, Murski val pa 45 let). Če združimo leta dveh dam, ki sta bistveno pripomogli k ugledu Podjetja za informiranje, smo približno pri enaki cifri. A bolj kot to je pomembno, da sta IRMA BENKO (zdajšnja direktorica) in NEVENKA EMRI (voditeljica in lektorica) še vedno v pravi formi in skupaj obljubljata, da bo njuno tudi naslednje stoletje!

ovša

Za domovino z radiom in časopisom naprej!

Dajte mi rujnega (in sladkega)!

Fajv kvins of vino

Ce ste zamudili zgodovinsko priložnost, srečati pet (s številko 5) kraljic naenkrat, so Pentute zato, da vam pomagajo! Petkratni cvet vinske lepote (in znanja) je prišel v Dobrovniške gorice. Za bralce Pena so v čast prihajajočega leta 2004 in za zlahnost letošnje kapljice dobrohotno nazdravile: Milena Horvat, Melita Gaber, Lea Lehner, Simona Vida in Milena Kovač Toplak.

gegra

**NAGRADNI
NATEČAJ
2003**

Uganite Penutarsko osebnost leta!

*Mali človek –
velki jezik!*

Ob koncu leta vsi izbirajo nekaj, kar je NAJ, zato smo se tudi pri Penutah odločili, da ne bomo zaostajali za sodobnimi trendi. Ampak stvar smo malce zakomplicirali, saj je penutarska osebnost leta hkrati uganka, na katero morate odgovoriti. Vprašanje je preprosto: kdo je NAJ osebnost Pentut 2003?

Nekaj pomoči, da boste lažje ugibali:

1. Je najbolj zaposlen regijski muzikant, ki najraje piha.
2. Posebej v decembru.
3. Januarja ga bo spet več slišati na radijskih frekvencah 94.5 MHz, kjer je v službi.
4. Sicer pa je marko, čeprav ni Marko.

Odgovore pošljite do izida naslednjega Pena na naslov: Pen (za NAJ osebnost Pentut), Arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Najsrečnejši med izžrebanci bo doživel presenečenje z osebnostjo leta (čeprav osebnost tega še ne ve oziroma je izvedela zdaj).

Zarota zoper ministra?

Spomini na krst nekoč divje in umazane tekočine (vinski mošt) še živijo, posebej, če so sodelovali kralji. V OTOVCIH je že bilo tako, saj so ga preskušali kralj sadjarske kmetije VLADO SMODIŠ (drži se malo bolj žalostno, saj so pili njegovega ...), dobrovoljniški »škof« JOZSEF VARGA, ki je vsako leto kralj ob Martinovih prireditvah, in ERNEST NEMEC (najnižje na fotografiji), ki kraljuje – oziroma ravnateljuje – OŠ Puconci. gegra

Keber, véj pa odi sé!

Benka Pulko zašla med Ptujem in Soboto

Najpogumnejša med svetovnimi popotnicami, PTUJČANKA BENKA PULKO, je dosegla svojevrsten rekord: po 2 tisoč dneh popotovanja po vsem svetu s svojim soprogom (motorjem BMW) in vseh zgodah in nezgodah, ki jih je preživela, se ji je nedavno na poti v svoj drugi dom (Prekmurje) primerilo, da je zašla. In to na kratki poti od Ptuja do Sobote! A nič ne de, saj jo je njena managerka, murskovalovka SILVA EORY, izsledila nekje med murskimi mrtvicami in jo nato (varno) pospremila do Sobote. Nadaljevanje – multimedijska predstavitev Benkinih motorističnih podvigov v soboški kinodvorani – pa je tako ali tako ena sama zgodba o uspehu. Benka se je namreč ob prekmurski gibanici zaljubila tudi v pokrajino in njene ljudi (oni pa v njo ...)

Pred taščo tudi policisti ostajajo brez besed ...

Tašče o zetih & Zeti o taščah

Pentutarska
nadaljevanje

8

poleg Tjaše in Anje ima hčerko (Brino) tudi sin Boštjan.

Zet Marjan Misja, ki bo v prihodnjem letu napolnil 40 let, je bil v zadnjih letih komandir prometne policije v Murski Soboti, ravno v teh dneh pa se seli na položaj glavnega prometnega inšpektorja Urada unifor-

Marija Kampuš je po rodu sicer iz Maribora, že nekaj desetletij pa je prava Radgončanka, pravzaprav Ščavničanka, kajti potem ko je pred skoraj štiridesetimi leti spoznala nekoč uglednega podjetnika iz Spodnje Ščavnice Antona Kampuša, danes radgonskega župana, je kmalu od Drave »priveslala« do Mure. Kljub temu je ostala še nekaj časa zaposlena v mariborski Elektrokovini, leta 1990 pa se je zaposlila v domači firmi Tokam. In ker ima poleg sina Boštjana, ki ga poznamo kot svoj čas enega najboljših voznikov moto-krosa in večkratnega državnega prvaka, še hčerko Tanjo, je torej Marija Kampuš tudi ponosna tašča. In čeprav menda pri večini policistov, ki imajo taščo, velja pravilo, da »pred taščo tudi policisti obmolknejo«, to pri Mariji in našem drugem tokratnem sogovorniku Marjanu Misji ne velja. Pravzaprav molk sploh ni potreben, kajti že odkar sta se spoznala, sta prijatelja, se medsebojno spoštujeta in cenita, tako da nikoli ni bilo prav nobenih težav.

»Dejansko je tako, kajti o Marjanu lahko povem vse najboljše. Že od takrat, ko ga je Tanja prvič pripeljala domov, da sem ga spoznala, mi je bilo jasno, da bo njun zakon uspešen. In to se je tudi uresničilo, saj je Marjan zelo pozoren do vseh v družini, najpomembnejše pa je, da se s Tanjo odlično razumeta in lepo vzgajata svoji hčerkici,« pravi tašča Marija, ki tudi danes veliko dela v podjetju, veliko je tudi na takšnih in drugačnih sprejemih in srečanjih moža župana. Kljub temu pa veliko časa posveča tudi trem vnukinjam, kajti

mirane policije PU Murska Sobota. Otroštvo je preživel na Plitvičkem Vrhu, torej blizu Spodnje Ščavnice, tako da ni bilo težav s spoznavanjem prihodnje soproge Tanje Kampuš. Poročila sta se 1. septembra 1990, saj, kot pravi sedaj, nikoli ne more pozabiti na obletnico, kajti gre za datum, ko se vedno začneja novo šolsko leto. Svojo življenjsko sopotnico je spoznal šest let pred poroko in tako dolgo sta tudi živela »na koruzi«. Zanimivo je, da Tanja in Marjan posebno pozornost namenjata športu in predvsem lastni rekreaciji, tako da niti ne preseneča, da sta se spoznala pri »otroškem smučanju« na hribočku ob ščavniški šoli. Hitro se je spletla ljubezen, ki se je nenehno poglabljala. »Tanja se je takoj zagledala v odličnega smučarja in me več nikakor ni spustila. Tako se je začelo in kmalu po poroki sta prišli tudi hčerkici Anja (12) in Tjaša (8), ki sta tudi vsestranski športnici, enako kot njun oče,« pravi Marjan, ki pa se ni spomnil, kdaj ga je Tanja prvič predstavila staršem, a misli, da približno dve leti po tistem, odkar sta začela resno hoditi. Nekaj pa Marjan nikakor ne pozablja. »Resno moram povedati, da takšne tašče, kot je Marija, ni na svetu. Tako umirjeno, pošteno, skrbno in spoštljivo žensko, taščo, mamó, soprogo, habico redko srečaš. Vedno nam je v pomoč in sem tudi sam ponosen, da sem njen zet,« pravi navidezno strogi policijski inšpektor. In če je tako, ni vzroka, da ne bi verjeli, da je Marija Kampuš enkratna tašča, on pa ravno tako enkratni zet.

Oste B.

*Juhéj, juhéj, Benka má
najrajši menéj!*

Prednovoletna druženja niso zgolj zabava ...

... je zadnja leta ugotavljala vodilna garnitura delniške družbe Avtobusni promet iz Murske Sobotice in njenih profitnih centrov, ko se je odzivala na povabila na prednovoletna druženja svojih poslovnih partnerjev. So sproščena poslovna druženja, kjer se izreče veliko poslovnih idej in odpre marsikatera vrata. In zakaj ne bi te priložnosti izkoristili tudi mi, so se vprašali in letos na izziv tudi odgovorili. Prvič, in to prvi v pokrajini, so svojim poslovnim partnerjem poslali povabilo na druženje v Zvezdino Mursko republiko. »Ker je bilo prvič, odziva nismo mogli predvideti, bil pa je nad mojim pričakovanjem in bilo je kot neke nove energije za prihodnje napore. Vsekakor prijetnejše in učinkovitejše, kot če nekaj dni individualno obiskuješ poslovne partnerje. Vredno nadaljevanja v prihodnjem letu,« je bil ob koncu druženja zadovoljen direktor Jože Veren. Zadovoljni smo bili tudi povabljeni. Presenetili so nas z izvrstno predstavo, dobro hrano in izjemno pozornostjo.

Direktor Jože Veren je bil najprej govornik, potem pa pravi gostitelj, ki se je utegnil pogovoriti z vsemi. Z ravnateljem osnovne šole Puconci Ernestom Nemcem (desno), tudi podžupan občine, sta nekaj besed izmenjala o šolskih prevozi. Ti so pomembna dejavnost podjetja, saj šolarje vsak šolski dan prevaža okrog 50 avtobusov. Sicer pa je avtobusnih potnikov iz leta v leto manj, v zadnjih petnajstih letih kar za četrtno. Upajo, da tudi k nam prihajajo evropski trendi, kjer se zaradi odgovornosti do okolja vse več ljudi prevaža z javnimi prevozi. Pogovoru je z zanimanjem prisluhnil soboški evangeličanski duhovnik mag. Leon Novak.

Druženje poslovnih partnerjev profitnih centrov Prevozi, Turistična agencija Klas, AS, Peugeot, Hyundai ter Turizem in gostinstvo je popestril nastop Majce Partljič, ki je publiko nasmejela z odlično interpretacijo očetovega teksta (pisatelj in poslanec Tone Partljič) Čistilka v parlamentu. Kar dobro, da je med povabljenimi prevladovala moška publika – nekaj krepkih jim je namenila kot dobronamerno opozorilo in v poduk. Dober izbor za poslovno družabno srečanje!

Irma B.

Jurij Z.

K poslovnim prednovoletnim srečanjem sodi obložena miza. Današnji trend niso velike pojedine. Pomembno je, da ponudiš kaj izvirnega, okusnega, na pogled prijetnega in da to ponudiš s srcem. Gostitelji so bili v trendu in gostje so z veseljem izbirali in poskušali. Bilo je dobro. In osnovni cilj so dosegli – ljudje so se družili in komunicirali.

V resen pogovor, čeprav ob hrani in pijači, so se zadnji četrtek v novembru zapletli Bernarda Maučec Cigan, vodja profitnega centra Peugeot (levo), Franc Banfi iz profitnega centra Hyundai in Miran Jablanovec iz Galexa. In bila je razprava o avtomobilih in zdravilih. Oboje vedno aktualna tema in zanimiva za vsako uho. Bomo varčevali pri avtomobilih ali zdravilih?

Še dva pomembna poslovna sogovornika: dr. Darja Odar v dveh funkcijah, in sicer članica uprave Mure in podžupanja občine Ljutomer, v sredini pa Feliks Mavrič, župan Križevca pri Ljutomeru. Direktor ni skrival, da mu odnos občin do javnega prevoza ni všeč. Z več sodelovanjem bi ljudem lahko ponudili bolj usklajene vozne rede in kakovostnejši javni prevoz. »Prepričan sem, da bo prišel čas, ko se bodo ljudje spet vozili z avtobusi,« je občinska funkcionarja prepričeval direktor Jože Veren. Podjeten, kot s svojo ekipo je, pa že razvija nov profitni center za prodajo in montažo klimatskih naprav.

Čas za druženje je dobra naložba

V porabski vasi Andovci morajo živeti prav posebni ljudje. Leta 2000 so postavili spomenik živim – sami sebi ob prehodu v novo tisočletje. Na ploščo so vklesali vseh 66 imen takrat živih prebivalcev Andovca. Pravzaprav je vsa vas en sam pomnik preteklosti. Da so bili od nekdaj odmaknjeni od sveta, je za današnjo rabo pustilo tudi dobre sledi. To, da živijo po starem, postaja turistična zanimivost, ki jo bodo morda bolje unovčili, kot če bi sodobno kmetovali ali imeli ekološko oporečno tovarno.

Drugo prednovoletno druženje delniške družbe Avtobusni promet pa že diši po konkretnem poslovnem projektu in obeta nov zanimiv tržni produkt. Odzvali so se na pobudo Vasivolana, prevoznika iz Sombotela, da bi skupaj vzpostavili redno avtobusno progo med Pomurjem in Železno županijo oziroma Porabjem maja prihodnje leto ob vstopu v EU. S tem bi ugodili želji ljudi z obeh strani meje, predvsem sorodnikom in nakupovalcem, pa tudi turistično postaja območje na obeh straneh meje čedalje zanimivejše. Da bi javnosti povedali, kaj vse se da v enem dnevu videti in doživeti med Mursko Soboto in Monoštro, so skupino zainteresiranih poslovnih partnerjev prvo sredo v decembru popeljali na enodnevni izlet. Iz vsebinsko bogatega izleta smo odbrali nekaj utrinkov, da bi vas prepričali, koliko zanimivega in še neodkrita je tu okrog nas.

Na Gornjem Seniku, ki je največja slovenska vas na Madžarskem, se ob drugih zanimivostih lahko ustavite tudi pri ljudski umetnici Anni Nagy, ki izdeluje zanimiva ročna dela. Čeprav je Madžarka, se boste lahko z njo brez problemov sporazumeli in z veseljem vam bo pokazala, kako spretno prste ima. V predprazničnem času je izdelovala okraske za božična drevesca, predvsem angelčke in srčke, ki krasijo tudi božična drevesca v domači cerkvi. Nekaj njenih okrasov bo krasila tudi jelko v soboškem dilaškem domu, za kar je poskrbele Marija Balažic (na fotografiji desno).

Med najzanimivejše porabske zanimivosti sodijo njihove vaške cerkve. Takole so udeleženci izleta, med njimi je bil tudi župan občine Gornji Petrovci Franc Šlihthuber, občudovali gornjeseniško cerkev, v kateri so podobno kot v števanovski najzanimivejše podobe križnega pota. V obeh primerih so besedila na podobah napisana v stari prekmurščini.

Med ogledovanjem zgodovinskih in turističnih zanimivosti in tudi po njem se vedno prileže okrepčilo. Za druženje udeležencev so v turistični agenciji Klas izbrali slovenski hotel Lipa v Monoštru, kjer je vedno na ogled še zanimiva razstava, za dober začetek pa so se ustavili na naši strani meje – pri družini Rengeo v Šalovcih, kjer je gospodinja Zorica pripravila bogato pogrnjeno mizo domačih dobrot. Vodja turistične agencije Klas Edita Sever (desno ob gostiteljici) je bila s sprejemom nad vse zadovoljna in prepričana, da lahko tej družini zaupajo aktivno vlogo v svojih prihodnjih turističnih projektih. Vedno znajo ponuditi še kakšno zanimivost. Tokrat jim je gospodar Mirko navdušen pokazal en dan starega prašička prave posebne sorte, rojenega kot simbol sreče za leto 2004.

Amerika, Amerika

Amerika, Amerika, Kalifornija, hotel Crowne Plaza. Imeniten hotel v bližini letališča, s katerega vsake tri minute poleti letalo, vsaki dve minuti pa se spusti na zemljo. Jeklene ptice letijo na vse strani sveta kot razseljene osebe. Regularna cena sobe je bila sto dvajset dolarjev na noč. Velika postelja, televizor, vsako jutro pred vrati svež The Los Angeles Time, televizor seveda moraš najeti, »rentirati«.

Prijatelj, sicer indijski filmski producent, ki sem ga spoznal letos na Mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu in ki je bil vse do jeseni eden od menedžerjev v Crowne Plazi, je dobil zame poseben popust. Plačal se samo petinštirideset dolarjev plus takso skupaj sedeminpetdeset dolarjev. Poleg tega mi je dal posebne bloke za evropski zajtrk: lahko sem vzel z mize vse razen kuhane, pečene ali ocvrte hrane. Za ocvrta jajčka, golaž, palačinke bi moral doplačati nekaj dolarjev, a jih nisem skušal sem biti malo na dieti, vendar nisem uspel, kajti prijatelji so me stalno vabili na bogate večerje. Petnajst dolarjev na dan je stala garaža. V hotelu sem bil gost dvajset dni, pa ti, Branko, izračunaj, koliko je to privarčevanega denarja. Indijski prijatelj mi je dal tudi posebno kartico in sem imel garažo zastoni. Ko sem zvečer pustil avtomobil pred hotelom, so mi ga uslužbenci odpeljali na zavarovano parkirišče, jaz pa sem vsakič dal vozniku dolar. Tudi te napitnine se je nabralo. Vsako jutro sem se odpeljal v Los Angeles, kjer je bilo prve dni decembra kar naprej okrog trinajset stopinj. Američani so hodili naokrog v japonkah, odprtih sandalih, pisanih srajcah, svilenih nogavicah, zvečer je malo zapihalo, pa si potegnil nase pulover ali jopo. Povsod prijazni ljudje. Čas velikih koncertov v novem Disneyjevem kulturnem centru v Down Townu, v strogem središču mesta, med samimi nebotičniki, kjer je stalo parkirišče osem dolarjev, vstopnice pa okrog sto dolarjev in več. Zgradba je najnovejši krik moderne ameriške arhitekture: videti je kot jeklena vesoljska ladja, ki je pristala »na glavo«. Hotel sem si kupiti katalog, vendar je stal petintrideset dolarjev. Razglednice so bile po dolar, medtem ko si povsod drugje lahko dobil za dolar kar štiri razglednice. Sploh so se začele v decembru vrtoglave razprodaje, histerično nakupovanje daril. V Los Angeles Timesu so se pojavili barvni kuponi, odrezki s popusti. Deset odstotkov, če si bil star več kot šestdeset let, petnajst odstotkov, ker je bil petek, in še deset odstotkov, če si bil lastnik posebne kartice posamezne veletrgovine. Torej petintridesetodstotni popust. V soboto je bilo blago cenejše še za deset, petnajst dolarjev. Nakupovalna mrzlica je dosegla vrhunec v nedeljo. Tako so bile dobre moške srajce po trinajst dolarjev, puloverji po trideset, čevlji prav tako. V »mollih«, velikih trgovinskih središčih, desetkrat večjih kot na primer Emporium v Ljubljani, so se gnetle ameriške družine z otroki. Prišli so z džipi, kupovali so vse po vrsti: čevlje, copate, spodnje perilo, posodo, odeje, knjige, igrače, srajce, sladkarije. Darila so jim zavijali v pisane vrečke. V prostorih so odzvanjale božične pesmi, Miklavži so se igrali z otroki, vse je dišalo po bližajočih se božičnih, novoletnih praznikih. Nakupovalci so utrujeni skočili v kino, nato so se okrepili v številnih restavracijah z mehiško, japonsko, vietnamsko hrano, predvsem pa z ameriški sendviči. Povsod so prevladovali debeli ljudje, predvsem črni, ki so nosile naokrog odvečne kilograme, stisnjene v velikih kavbojkah.

Dobil sem povabilo na razstavo slik hrvaškega arhitekta iz Metkovića, gospoda Tomislava Gabrića. Poznam ga že vrsto let. Pred dnevi je imel sedemdesetletnico in pripravili so mu presenečenje. Na slovesnosti se je v darilnem paketu z »mašlekom« pojavil njegov brat Pero, novinar Vjesnika. Gospod Gabrić je

napisal knjigo o hrvaškem jezuitu Ferdinandu Konščaku, ki je 1773. prišel v Santa Cruz in postal ugleden misijonar. Doma je bil iz okolice Varaždina, šole je obiskoval v Gradcu, v Ameriki je bil arheolog in raziskovalec, pionir in graditelj hiš. Govoril je indijanske dialekte in med njimi je širil vero in znanje. Umrl je naravne smrti. Gospod Tomislav je o njem posnel dvajsetminutni dokumentarni film (s svojimi risbami) in napisal knjigo o njegovem delovanju. Med iskanjem Konščakovih biografskih podatkov je naletel še na drugega misijonarja Ratkaja, ki je prišel pred varaždinskim Konščakom v Južno Kalifornijo. Gospod Tomislav me je povabil še na zadušnico v hrvaško cerkev sv. Petra v središču Los Angelesa. Umrta je namreč Artukovičeva žena. Artuković je bil v času NDH notranji minister. Po vojni je pobegnil v Ameriko, vendar so ga v osemdesetih letih izročili nekdanji Jugoslaviji, ki ga je kot vojnega zločinca obsodila na dosmrtno ječo. Moj prijatelj Staša mi je pred leti rekel, da je bil njegov stric pred vojno Artukovičev osebni

zdravnik. Ko so ustaši začeli zapirati Jude, se je v Jasenovcu znašel tudi dr. Feldman z vso družino in sorodniki vred. Gospod Feldman je sporočil Artukoviću, da ne more biti več njegov zdravnik, ker se je znašel v taborišču smrti. Minister je ukazal, naj takoj izpustijo iz Jasenovca vse Feldmane, in tako se je rešil tudi moj prijatelj Staša dr. Feldman. In prav on je prišel v Zagrebu na letališče in me s prtljago vred spravil domov.

Tokratno potepanje je bilo osvežilno, bodrilno. Med drugim sem igral tudi ameriški loto, kjer se je nabiralo čedalje več denarja: ko sem odhajal, je bil glavni dobiček že sedemindvajset milijonov dolarjev. V Los Angelesu živi trinajst milijonov ljudi, po petstoznih avtomobilskih cestah se noč in dan prevaža devet milijonov avtomobilov.

Najdaljša ulica, Sepulveda, je dolga samo sto petintrideset kilometrov. Na majhni ulici Santa Monica me vsakič preseneti velik semafor, ki objavlja podatek, koliko ljudi je v Ameriki umrlo za rakom zaradi kajenja. Ko sem odhajal, je semafor kazal številko 398.805. V Kaliforniji je kajenje prepovedano v vseh javnih lokalih. Ljudje kadijo v avtomobilih, na posebnih mestih pred uradi in doma.

V hotelski sobi sem napisal sinopsis o holokaustu. Tokrat o nogometni tekmi med mladimi esesovci in zaporniki. Ko so bosonogi Poljaki, Judje in Cigani premagali nogometaše v »kopačkah«, so jih poraženci hitro strpali v krematorij: od njih je ostalo samo vedro pepela. Čas pa je tudi ta pepel raznesel, raztrosil po svetu. In ko sem se vračal iz Los Angelesa do New Yorka, kjer je divjal veter in z lopatami metal atlantski dež v letalska okna, sem pomislil, kako življenje podari človeku eno samo vrednoto: ČAS.

Karkoli počneš, kadar se voziš, posedaš, delaš ali ljubiš, čas beži, presiha med prsti kot pesek s pacifiške plaže v Venisu, kot drobna sol s portoroških solin, kot spomin na minule, v kuhinji postavljene papirnate jaslice z belimi »birkami«, ki so z leti osivele, si zlomile tanke nogice in izginile v pospravljenih stvareh po materini smrti. Čas beži. Vse se stara. Vsi se staramo, samo novo leto nas pričakuje pred svojimi zasneženimi vrati. V Kaliforniji ni snega, zato pa so novoletne smreke visoke, okusno okrašene in takšne, kakršna je bila v preddverju hotela Crowne Plaza v Los Angelesu na dan, ko sem odhajal domov in ko so v oddaljenem Tigrisu na drugem koncu sveta ujeli Sadama Huseina. Živimo namreč v času, ko je vse postala politika.

Toda vsaj pred bližajočimi se prazniki pomislimo na kaj lepšega, na prijaznost med ljudmi, na Kalifornijo v naših srcih.

Branko Šomen

RAZMIŠLJAN

Vlado Žabot,
pisatelj, Ljubljana

Priznati moram, da sem navadno ob koncu leta nekoliko mistično razpoložen. Že od nekdaj. Zima, dolge noči, advent, volčji čas ... vse to je že v zgodnjem otroštvu pomenilo, da recimo »Mura zamrzne« in da se čez njo, kot je takrat, nekoč, rekla naša Sabina, v nočeh priklatijo volkovi, da tako rekoč iz samega pekla pridejo parkeljni, iz sveta mrtvih Lucije, na božično noč angelci z neba, ki se veselijo rojstva dobrega Jezuščka, pa dedek Mraz, trije kralji – skratka veliko vsega, kar postane v otroški magični duši še bolj skrivnostno in še bolj čudno. Ta otroška magičnost duše mi je torej k sreči ostala, zato ob koncu leta ne delam nobenih obračunov ali inventur sam s sabo, nobene

»štacune«, ampak se preprosto predam razpoloženju, v katerem je toplo od skrivnosti in ljudi.

V tem času najraje pridem v domače Razkrižje. Med domače ljudi. In med domače zgodbe, ki živijo povsod, ob hišah ali v njih, za skednji ali na »parmah«, okoli gostiln, ob cestah, ob potokih, vzdolž Murice in Mure, po sadovnjakih in poljih, po gozdovih in na pokopališču, in me čudno nemo, pa vendar hkrati tudi čudno jasno in živo nagovarjajo. Predvsem domači ljudje, domače pesmi, zgodbe, domače vode, polja, griči in tišina so zame adventna svetost.

Šajnovičev Marjan - Klempo mi je na vse to nekoč rekel: »Starejše, ko je drevo, globlje in debelejšje so korenine.« Da, Marjan. Prav si imel.

Sicer pa v zadnjem času precej študiram zgodovino – in razmišljam, da je to pravzaprav še zmeraj zelo meščansko zaznamovana veda. Predvsem torej »štacuna«, ki hoče ljudi že v zgodnjem otroštvu in kar počez fascinirati s pomembnostjo kraljev, vladarjev, vojaštva, vojn, s hierarhičnimi mitologijami, z mogočnostjo bogov, verstev, s poudarjanjem pomena velikih držav, državnih religij, zgradb, recimo egipčanskih piramid in podobnim. Ob vsem tem pa dosledno pušča v nemar piramido človečnosti. V meščanskih ideologijah je bilo pač zmeraj tako, da so poudarjale oblast, moč, denar, institucije, zavezujoče norme in s tem zmanjševale pomen navadnih ljudi, posameznikov in navadne, nepogrešljive človečnosti.

Sam namreč mislim, da je piramida človečnosti mnogo pomembnejša, mnogo bolj fascinantna kot vse institucije, vse cerkve, palače in vse vladarske piramide tega sveta.

Dobro, v Egiptu so recimo gradili piramide. Vladarjem v čast. Skupaj so nagnali ali privabili arhitekta, nadzornike, priganjalce in na tisoče navadnih ljudi ter zgradili mogočno piramido. Ni bilo lahko delo. In mogočnost države, religije in vladarja je fascinantno zagospodovala nad majhnostjo navadnih posameznikov in množic.

Medtem pa so v približno istem času po gozdovih tako na našem ozemlju kot drugod po neskončnih divjinah med zverjadjo in nedoumljivimi naravnimi silami tavale majhne, porazgubljene skupine ljudi – ter nihale med zverinskostjo in človečnostjo – dokler v teh preplašenih dušah naposled niso zakraljevale luč in toplina in zmeraj bolj trdne, zmeraj bolj neuničljive zaveze vrednotam, ki jim danes rečemo človečnost. Samo to je bila resnična zmaga, resnična pridobitev, ki k sreči še danes presega vsa bogastva, vse države, vse verske institucije in vse vladarske piramide tega sveta. Vprašamo se lahko le, ali jo bomo znali in zmogli ohraniti.

»Štacune« in »štacunarska« miselnost je seveda ne bodo. Tudi država, politika, vojske ter državne in po oblasti in moči hlepeče verske institucije ne. Ohranili jo bomo le ljudje. Saj ravno v drobnih, mimobežnih vsakdanjostih, v prijaznem pozdravu, v prijateljskem stisku roke vsakič znova zaleti. In vemo: praznik je zares praznik, če ga človek lahko praznuje med svojimi bližnjimi, med prijatelji in v družbi dobronamernih, iskreno veselih ljudi. Takrat je iskren stisk roke najlepše darilo, topla človeška bližina pa najdražji dom.

Skrivnostne delavnice na razvodju rek in stičišču slovenskih pokrajin

Hrepenenje po dotiku z ognjem

Ogenj je človekov pomočnik, dobrotnik in skrajni sovražnik. Greje nam dom ali ga požge. Z njim si človeštvo od vekomaj pripravlja prigrizek. A ko ognjeni zublji zajamejo gozdove, polja, se požrešno lotijo vasi in mest, ostane za njimi uničenje. Živalska in človeška trupla zoglejajo. In prastrah pred tragičnimi posledicami nenadzorovanega ognja spremlja človeštvo od vekomaj.

A se da z ognjem tudi prijateljevati - premagati strah nad njegovo dozdevno nadmočjo. Zadnja štiri leta je bilo 29 seans HOJE ČEZ ŽERJAVICO pri Peskovih v Brekovicah št. 9 pri Žireh. Od aprila do oktobra se vsak mesec zbere sredi tukajšnje spokojne narave po okoli 30 oseb, da bi doživele ritual hoje po žerjavici.

Dva kilometra navzgor se vzpenja strma, samotna stranska pot. Iz Žirov vodi samo do Vončinovih oziroma edine hiše na tistem območju. Hiši se reče pri Pesku. V bližini je razvodje naših vodotokov. V eno smer tečejo potoki in reke v Jadransko, na drugo v Črno morje. In tu je stičišče slovenskih pokrajin. Brekovic so na skrajnem jugu Gorenjske. Sosedstvo ji delata Primorska in Notranjska. Gorato pokrajino odevajo zlahtni smrekovi in mešani gozdovi. V vznožju so Idrija, Žiri, Logatec, Vrhnika ... V ozadju se bohoti Blegoš in družbo mu dela Triglavski vrh. Med drugo svetovno vojno je potekala meja čez Vončinove senožeti. Ločevala je Italijo in Nemčijo. Prejšnja, ki je po prvi svetovni vojni mejila med Italijo in kraljevino Jugoslavijo, se je vila kilometer nižje proti Idriji. Tu je bilo življenje na obrobju. Cvetelo je »švercanje«.

Pobudnik za hojo po žerjavici v Brekovicah je bil sin Brane Vončina. Nekoč so tukajšnji pastirji oziroma pokovci skakali čez kresove. In domačinka iz bližnje Ledinice mu je pred petimi leti pripovedovala, da je v Indiji hodila po žerjavici in da človeštvo to počne že tisočletja. Ideja je rodila sad. Zdaj prihajajo sem pogumni privrženci ideje iz vse Slovenije.

Pomemben je pogum

Ritual hoje po žerjavici oziroma tovrstne seanse vodi v Brekovicah Franjo Trojnar iz Maribora. Pripravlja jih tudi na Smolniku na Pohorju. Gospod Trojnar je po poklicu inženir strojništva. V TAM-u je na primer 30 let vodil oddelek za razvoj avtobusov. Meje vede ga že dolgo zanimajo. V glavnem pa se posveča rasti človekove osebnosti. Napisal je knjige Vizija uspeha, Moč duhovnega razvoja, Moč osebne rasti. Čez žerjavico je popeljal že okoli dva tisoč ljudi.

Za seanse so Peskovi najprej zagotovili primerno okolje. Za delo so poprijeli oče Franc Vončina, njegova žena Dina, sin Brane in drugi člani družine. Hoja po žerjavici poteka po zravnem travnatem Peskovem pobočju. Za šest metrov so znižali in poravnali okoli hektar vrha vzpetine. Prekopali in poravnali so nekaj tisoč kubičnih metrov zemlje. Okolje je zdaj videti naravno, prvobitno, domače.

Ritualov se udeležujejo vse strukture Slovencev v starosti do 65 let in tudi več. V glavnem pa so izobraženci, poslovneži, študentje oziroma taki, ki iščejo več samozavesti, življenjskega uspeha. Pri Pesku se zberejo udeleženci ob treh popoldne.

Tri, štiri ure ali tudi več jih Franjo Trojnar pripravlja na odločilni sprehod po žerjavici. Sproščeno se pogovarjajo, smejejo; gredo se družabne igre, ki človeka sproščajo. In poglobljajo se v lastno notranjost. Sebi in soljudem v okolju namenajo dobra dejanja, znebiti se želijo nečednih razvad, ki jih spremljajo v družini, službi, družbi. Podajajo si roke, obstopijo gorečo grmado in se družno poglobljajo v lastno notranjost.

V pripravi na hojo čez žareče oglje sodelujoči napišejo na list papirja svoje slabe lastnosti, katerih se želijo znebiti. Zapisano izročijo v pogubo ognjenim zubljem. Ko grmada dogori, ogenj poravnajo. In zdaj zbirajo pogum, odvrčajo

neodločnost. Preden stopijo na žerjavico, se spomnijo napisanega, nato se podajo čez njo.

Po žerjavici hodite z glavo in ne z nogami

Po analitični razlagi Paula Diela zemeljski ogenj simbolizira intelekt, se pravi (za)vest z vso dvoumnostjo v njej.

Franjo Trojnar o hoji po žerjavici med drugim piše v svoji knjigi Moč osebne rasti: «... Osebnost najhitreje raste, če se presežemo, naredimo nekaj, za kar smo mislili, da je nemogoče, in pri tem uspemo ... Dobro vodena delavnica naredi žerjavico hladno. Ko udeleženci hodijo boski prek žerjavice, imajo občutek hoje po kamenčkih ali luščeni koruzi z normalno temperaturo okolice ... Pri hoji po žerjavici, čeprav samo za trenutek, razum utihne, mi stopimo v stanje enosti z ognjem in ga varno prehodimo ... Nekajurne priprave, pozitivno razmišljanje, povezovanje s skupino nas pripravijo na hojo po žerjavici. Običajno tretjina udeležencev pride samo gledat. Zanimajo jih priprave in tako tudi običajno sodelujejo v njih ter na koncu skorajda vsi tudi gredo čez žerjavico ...»

Hoja po žerjavici udeležencem dvigne samozavest, saj so naredili nekaj nemogočega. In potem se lažje lotevajo novih življenjskih izzivov. Pomembno je spoznanje, da se po žerjavici hodi z glavo in ne z nogami. Po hoji se počutijo sodelujoči duševno očiščene. Umirjeni so in misli so jim jasne. Premagali so strah pred ognjem, za katerega bi lahko zapisali, da je človeku prirojen.

Odslej zmorejo več

Mnenja sodelujočih so spodbudna, ugotovijo, da odslej zmorejo v življenju več. Karmen meni: «... Valovi energije,

Vodja delavnic hoje čez žerjavico Franjo Trojnar iz Maribora.

harmonije, odprtosti in odkritosti so povezovali udeležence. Meditacije so potekale v spiritualnem vzdušju ... Ves čas me je gnala neizmerna želja, končno stopiti na razbeljeno žerjavico ... Premagala sem lastne meje in doživela občutek, da lahko v življenju ustvarim vse, kar si želim ...»

Janez priporoča: »Pojdite čez žerjavico in premagajte še eno psihološko in fizično oviro. Prebudite velika in sebi!«

Bojan trdi: «... Po sprehodu čez žerjavico sem ugotovil, da v življenju ni stvari, ki je ne zmorem.« In Zlatko nadaljuje: «... Po šestih urah priprav - iger - smo verjeli v sebe, v našo nastalo pozitivno energijo, in verjeli, da postanemo prijatelji z ognjem. Dovolil nam je, da smo se ga lahko dotaknili z nogami in ga prijemali z rokami. Ogenj nam ni ničesar naredil. To je zares čudež, to doživetje se je skregalo z vsemi fizičnimi zakoni, ki so nas jih učili v šoli ...»

Mojca je zadovoljna s sprehodom čez žerjavico: «... Pa vendar, pri polni zavesti sem jo prehodila. To je še ena potrditev, da se vse dogaja v glavi.«

Miran spoznava: «... Franju sem hvaležen za še eno spoznanje. Žerjavica sploh ni pomembna. Zdej vem, da ne potrebujem priprave za hojo čez žerjavico. Pripravo potrebujem za dušo, ki jo v tem norem tempu življenja zanemarjam ...»

In v Brekovicah se lahko potite tudi v pravi indijanski savni. Pripravlja jo ameriški domorodec. In tu se pripravljajo na organizacijo nekaterih delavnic s področja mejnih vedenj. Mogoče si tudi vi želite postati poslovno uspešnejši, želite imeti samozavestnejši vsakdanjik, izboljšati zdravje. S hojo po žerjavici bodo predvidoma nadaljevali v Brekovicah in še kje aprila 2004. Pozanimajte se. Številka mobilnega telefona Franje Trojnarja je 041 695 171. Brane Vončina iz Brekovic pa bo slišal vaše vprašanje po telefonu št. 041 433 964.

Franček Štefanec

Naše živalsko bogastvo

Črna štoklja

[Ciconia nigra]

Mag. Valika Kuštor

Hrvoje Oršanič

Pomurje je dežela štokelj. Pri tem seveda mislimo na belo štokljo (*Ciconia ciconia*), ki živi tudi drugje v Sloveniji, najpogostejša pa je vsekakor na severovzhodu.

Redkokdo pa najbrž ve, da živi pri nas tudi črna štoklja (*Ciconia nigra*). Ta je dejansko večidel črna (s kovinskimi odbleski), le po trebuhu in pazduhah je bela. Njen črno-beli »op-art« pestrilo rdeči detajli, kot so: rdeč kljun, rdeč kolobar okoli vsakega očesa in rdeči nogi. V višino zraste do 1 m, njen razpon kril pa doseže 2 m.

Črna štoklja je v primerjavi z belo zelo plaha in ne prenese človekove bližine, zato živi v odročnih, mirnih gozdovih. Ker za prehrano lovi ribe (dolge do 20 cm), žabe in školjke, si za domovanje izbira vlažne terene s tekočimi in stoječimi vodami. Na njih seveda lovi tudi še kaj drugega, recimo: plazilce, majhne sesalce in razne nevretenčarje. Polmer njenega območja domovanja znaša 5 do 10 km okoli gnezda in ta ogromni teritorij tudi brani pred vrstnicami.

Črna štoklja leti z iztegnjenim vratom, po čemer lahko njo, enako pa tudi belo štokljo, razlikujemo od čapelj; te namreč med letenjem vrat esasto zvihejo. Štoklje so tudi neme, kar se pri črni štoklji dobro ujema z njeno plašnostjo.

Samec črne štoklje živi z eno samo samico (monogamno) in kaže, da sta si partnerja zvesta. Zgradita si ogromno gnezdo, tako kot bele štoklje, vendar daleč od ljudi, na zelo skritem mestu in visoko (kakih 12 do 25 m) v krošnjah listavcev (zlasti hrastov).

Valita oba starša in oba tudi budno pazita na zarod ter branita gnezdo.

Črna štoklja je v Sloveniji zelo redka (gnezdi kakih 30 parov), en pas njene razširjenosti poteka ob meji s Hrvaško, drugi, vzporeden pas, pa v osrednji Sloveniji. V Pomurju gnezdi seveda ob Muri, saj je močvirna Murska šuma tipično prebivališče za to vrsto.

Sicer pa je črna štoklja razširjena predvsem v vzhodni Evropi. Tam tudi doseže največjo gostoto naseljenosti, ki pa zaradi velikih teritorijev znaša komaj 8 parov na 100 km². Jeseni se odseli prek Španije v zahodno Afriko (Senegal, Mali). Precej mladičev ostane prvo poletje kar tam; na sever jih potegne predvsem tisto pomlad, ko spolno dozori.

Ogroženost črne štoklje

Kakor vidimo, je črna štoklja občutljiva in okoljsko zahtevna žival, zato ni čudno, da je postala v dobi napredujoče tehnizacije zelo ogrožena. Naravovarstveniki so dovolj hitro reagirali na njeno izginjanje in uvedli potrebne varstvene ukrepe v zvezi z gozdovi in mokrišči, ki jih potrebuje, ter v zvezi z njo samo. Dandanes je na mednarodnem nivoju vključena v Dodatek I Direktive o varstvu ptičev in prav tako v Dodatek I Washingtonske konvencije (CITES) o prepovedi trgovanja z živimi bitji; po Bernski konvenciji pa je vključena v Dodatek II kot strogo zavarovana vrsta. Tudi v Sloveniji je na rdečem seznamu ogroženih vrst in z zakonom zavarovana vrsta.

In dejansko so se »oblaki« nad črno štokljo že v 20. stoletju začeli razgrinjati. V večini zahodnih evropskih dežel se spet naseljuje, pri nas pa njeno število nekoliko raste. Je pa črni štokelj še zmeraj bistveno manj kot belih; v vsej Evropi naj bi jih gnezdiло le 2600 do 3000 parov. Proces njene ponovne naselitve ljudje še zmeraj močno ovirajo: marsikje jo še prepogosto motijo, ropajo njena gnezda, podirajo drevesa, primerna za gnezdenje, zasajajo iglavce, na katerih ne more gnezdi, izsušujejo mokrišča in seveda onesnažujejo.

Torej je od nas vseh odvisno, ali bo ta plašni črni dragulj spet polno zaživel in prispeval svoj delež k ekološkemu ravnotežju v naravi.

Slovstvo: - Sket B. et al., 2003. **Živalstvo Slovenije** T25, Ljubljana. 664 str.; - Gooders, J., 1998: **Priči Slovenije in Evropa**, MK, Ljubljana, 511 str.; - <http://www.DOPPS-drustvo.si>

Vončinovi iz Brekovic nad Žirimi so prijetna družina. Glavni za hojo po žerjavici je sin Brane. Pomagajo mu oče Franc, mama Dina ter drugi člani družine. Foto: Franček Štefanec

Kdo pa so ti mladi fantje?

Pokrajina Baranja leži na skrajnem jugu Madžarske. Del pokrajine ob reki Dravi pa sega še na severni del Hrvaške. Največje mesto v hrvaškem delu te pokrajine je Osijek. Baranja je ravnica, ki je zaradi Drave dobro namakana ter z idealnimi možnostmi za poljedelstvo in živinorejo.

peljali v živinskih vagonih. Pot na delo in nazaj je bila plačana. Na sezonsko delo so prišli v aprilu, ko se je začelo prvo letno delo na polju, in se vrnili ob koncu decembra, velikokrat komaj dan pred božičem. Delo je potekalo od sončnega vzhoda do zahoda, vmes so imeli prosto le ob času kosila, ki so

Delavci v Baranji

Sezonsko delo Pomurcev v Baranji se je začelo že tik po prvi svetovni vojni in trajalo do leta 1960, ko se pojavijo na prostranih slavonskih poljih stroji. Ti so nadomestili ročno delo mladih fantov in deklet z vseh koncev nekdanje Jugoslavije. Med njimi je bilo veliko Pomurcev, in to večinoma mlajših od trideset let, ki so tako kot drugi prišli s trebuhom za kruhom. Pot od Murske Sobotice do Baranje z vlakom je trajala štiriindvajset ur, kar seveda za mlade Pomurce ni bilo zelo naporno, čeprav so se

pojedli stoje in v naglici, saj jih je čakalo delo, ki ni bilo ravno najbolje plačano. Hrana je bila dokaj enolična in skromna, čeprav so opravljali fizično delo. Meso je bilo na jedilniku le dvakrat na teden. Pogosto so jedli ajdovo kašo, kuhan fižol, zelje, krompirjevo juho in podobno. Za zajtrk so dobili le mleko in kruh. Dnevnic je znašala petindvajset dinarjev, za kar bi danes dobili pet steklenic piva. Tako je bilo za eno moško kolo treba delati tri mesece. Nedelja je bila dela prost dan, zato so se odpravili k sveti

maši v Osijek ali drugam. Med žetvijo pa je bila tudi nedelja dan, ko se je trdo delalo. Takrat je bilo na posestvu največ delavcev, tudi do tristo. Neporočeni delavci so spali v sobah s petdesetimi posteljami. Poročeni pari pa v sobah za dvanajst ljudi. Večer so po napornem dnevu namenili veseljačenju. Večkrat je kak fant po koncu dela ostal brez dinarja, saj je vse porabil v tamkajšnji gostilni. Med delavci pa so se vedno našli fantje, ki so vzeli s sabo na delo harmoniko. Tako so plesali pozno v noč. Ni bilo redko,

da so se rodila poznanstva in ljubezni, tudi z ljudmi iz drugih delov naše nekdanje skupne države, nekatere so tako trdne, da živijo še danes.

Prav z veseljem se nekdanji sezonci spominjajo časov, ki so jih preživljali na teh hrvaških posestvih, še rajši pa se spominjajo romantičnih večerov in skupnih toplih noči, ko so se mladenke in mladeniči veselili življenja.

Bojan Zadavec

»Jubilarno
sprotoletje«

Zakaj bi kazalo praznovati

Okroglih sto sicer ni, ampak tudi sedemdeset je kar lep čas in tisti, ki bodo v letu 2004 praznovali svojih sedem križev, lahko pritrdijo, da v Prekmurju ni bilo preprosto v razburkanem 1934. letu. Miško Kranjec bi dejal, da oni sicer vsega ne pomnijo in za prvi čas otroštva si sposojajo spomine drugih, kar pa ni vedno najbolj zanesljivo. Pravim »vedno«, ker so tudi zanesljivi dokumenti, ki prepričajo še tako nejevernega Tomaža. In od vsega so najbolj oprijemljive fotografije, ki niso le podobe vaških gostij in proščenj, konfirmacij ali bognedaj pogreba, ampak so ovekovčile najbolj smeje človeške sanje.

Že na začetku leta 1934 so malo obmursko srenjo pretresali veliki dogodki: januarja se je v Lendavi začel politični proces po zmagi opozicijske liste JSN (oktober 1933) pod vodstvom dr. Klara in duhovnika Jeriča ter uradne liste JSN. Zmagujoča opozicija in sreski načelnik Trstenjak so vaškim županom dali v podpis listino, kar pa ni bilo po godu odvetniku Pikušu in upravniku lendavske pošte, Vinku Žguru, zaradi blatenju časti in dobrega imena. Kleklove Novine so zelo dosledno oblikovale javno mnenje in trinajst-dnevna razprava na sodišču si tudi z vidika »prekmurstva« zasluzi posebno pozornost. Opozicija je pravdo izgubila: Klara so obsodili na 14 dni zapora in 720 dinarjev globe, Trstenjaka na 8 dni in 300 dinarjev, župane podpisnike na 7 dni aresta in prav tako na 300 dinarjev globe. Novine so ob tem

zapisale, da »dr. Pikuš potrebujejo počitka, ar so jako oslabeledi, i što bo oživo umirajoči organizacijo, je težko povedati«. No, strah in skrb sta bila odveč: ne bi bili politiki, če se ne bi poglivali, saj so junija 1934. zaradi komasacije spet volili v sedmih občinah dolnjelendavskega sreza: v Beltincih, Bogojini, Dobrovniku, na Hotizi, v Lendavi in okolici ter Turnišču. Kot vsake, tudi te volitve niso minile brez zapletov, kar pa je za našo zgodbo obrobne pomena, pomembnejša je vloga Kluba prekmurskih akademikov, delavskega kulturnega društva Svoboda iz Sobotice in učitelja Škergeta v Ženavljah, ki je ponudil svoj dom »prišlekom, ki jih je veter prinesel«. Zdaj bi me v pisanju lahko nadomestil prekmurski sanjač, Milan Vincetič - Vinci, ki je v svojem romanu ovekovčil prišleka z neba (morda svoje sanje?), toda rajši se bom držala

uradnih zapiskov in vam ponudila v dokaz tri fotografije, ki jih je 19. 8. 1934 na ženaveljski njivi, polni buč, posnel hodoški evangeličanski duhovnik Geza Heiner.

V soboto, 18. avgusta 1934, ob 19.50 je na veliko začudenje vrlih Goričancev stratostan, balon z zaprto gondolo, belgijskega znanstvenika prof. Crosyna in njegovega pomočnika Nera van der Elsta srečno pristal na ženaveljski njivi. Ko je poškodovani balon plul že tik nad vaškimi hišami, se je vso staro in mlado podalo za njim. Ko sta znanstvenika opazila ljudi, sta spustila vrv, kmetje, prva med njimi Ludvik Gomboc in Aleksander Duš, pa so z vrvjo potegnili ta čudež na njivo med buče in mladi fižol. Srečni pristanek dveh neznancev in balona je luterane, ki sicer ne verjamejo v čudeže, prepričal o nasprotnem. Toda prišleka z neba sta delovala izmučeno, kot da bi po bregačah tri dni okopavala krompir, zato so vedeli, da čudežev ni, in večni prekmurski sezonci so takoj ugotovili, da ta dva iz daljne Belgije, dežele, ki je »nekje v Evropi«, sicer nista pri pravi, ker letita po zraku v času, ko je svet prepreden s cestami in železnimi tirji. Kot se za naše ljudi spodobi, so jima vrli, gostoljubni domačini v najbolj gosposki hiši v vasi, pri šolskem upravitelju Karlu Škergetu, pripravili kopel v skafu, mehko posteljo iz pernic, balon pa je vso noč čuvala vaška straža. O drugih domnevnih nočnih dogodivščinah beri v Vincetičevem romanu, jaz ostajam pri opiso-

Prekmurski čudež na ženaveljski njivi vanju zgodbi, ki so se dogajale pri dnevni svetlobi. Pripomnila bi, da je tisto avgustovsko noč izdatno deževalo in iz balona je ušel plin. Omot iz zeleno-rjavega svilenega blaga, prepojenega z gumo, se je ulegel na njivo in pokril najmanj 100 m² površine. Poleg omota je bila gondola iz durahuminija, težka 850 kilogramov. V jutranjih urah so prihiteli zastopniki sreskega načelstva iz Murske Sobotice in znanstvenikom obljubili, da jima pošljejo v ponedeljek tovornjak, s katerim bosta vso opremo pripeljala na soboško železniško postajo, od tam pa v Belgijo.

Novica o njunem pristanku se je razširila po vsem svetu in Goričanci so, namesto da bi se po razmejitvi spet vpisali v zgodovino in kaj storili za svojo slavo, pridno pomagali sušiti namočeno platno stratostana. Dopisniku Jutra, ki je prispel v Ženavlje, je Crosyn povedal, da sta med poletom, ki je trajal 13 ur, proučevala meteorološke razmere na višini 16.000 metrov, videla Alpe, a sta zaradi bližajoče se noči in poškodovanega balona pristala med prekmurskimi griči ...

Drugi dan bivanja v Ženavljah je Crosyn in der Elsta ob njunem stratostanu v družbi ljudi upodobil priljubljeni hodoški »farar«, naskoli znan fotograf, upoštevan ljudski zdravilec Geza Heiner.

Slike so ostale, Škerget je prejel visoko belgijsko priznanje, kipar je v bron zlil okroglost sveta, Milan

Vincetič je ob pisanju romana o večnem iskanju pripeljal na zadnji klin nebeškega sladostrastja ...

To so pa zadostni razlogi, da prihajajoče leto 2004 razglasimo za »jubilarno«. Če navedeno ne zadošča, naj zapišem, da so 1934. posvetili evangeličansko cerkev v Lendavi, izšla je Ljudska pravica, ki ni vezana le na Miška Kranjca, ampak je dajala navdih kolegu B. Žuncu, Društva kmečkih fantov in deklet, ki so delovala že od 1924. leta, so se v Prekmurju začela obračati v levo, Juš Kozak je napisal potopis Za prekmurskimi kolniki, o deželi bogu za hrbtom.

Ella Pivar

Crosyn in der Elst med domačini

»Prišleka z neba« med gondolo svojega stratostana - balona

Bomboni namesto petard

Spoštujte pravico sosedov, otrok, starejših pa tudi domačih živali in hišnih ljubljencev, da v miru uživajo praznike, zato ne mečite petard v njihovi bližini in pred njihove domove, je predpraznični poziv, policisti pa pričakujejo, da ne bo odmeval v prazno.

V okviru akcije »ZVEZDA« - nosilec je PU Murska Sobota - so policisti na območju PP Gornja Radgona obiskali vseh sedem osnovnih šol, kjer so otrokom nižjih razredov pripravili predavanje Dovolj imam pokanja. Otroci so izpolnili nagradni kupon, po žrebanju pa lahko pričakujejo praktične nagrade. Vsem otrokom so razdelili bombone pod geslom »1500 bombonov - za 1500 otrok - namesto petard«.

»Policisti vsako leto znova obravnavajo množično uporabo petard in drugih pirotehničnih izdelkov. Mnogim je takšno početje v veselje in zabavo, je pa kljub temu za večino državljanov neprijetno in pomeni svojevrstno nasilje nad ljudmi.

Nepremišljena, neprevidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroča telesne poškodbe ... Zaradi poškodbe roke nekdo ne bo mogel postati pilot, kuhar, voznik

... Petarda je otroku poškodovala vid. Nikoli več ne bo videl! Petarda je zanetila ogenj in družina je za praznike ostala brez strehe nad glavo! Ali je vredno zaradi ene same petarde? Policisti se zavedamo posledic, ki jih lahko povzročijo pirotehnični izdelki, in prav zaradi tega bomo storili vse, kar je v naši moči, da omejimo nezakonito uporabo in zmanjšamo možnosti poškodb. Vsi pa se moramo zavedati, da se je s skupnim prizadevanjem mogoče izogniti marsikateri nevarnosti in usodni posledici. Policisti opozarjamo vse, še posebej pa starše, na nevarnosti in posledice objestne, nepremišljene, neprevidne in zlonamerne uporabe pirotehničnih izdelkov, da bi preprečili poškodbe, grobo ravnanje z živalmi, vznemirjenje občanov in materialno škodo.

Starši, bodite pozorni! Otroci in mladostniki radi eksperimentirajo, preizkušajo svoje sposobnosti in pogum. Z lastno iznajdljivostjo lahko dosežejo, da pirotehnični izdelek postane nevaren,« pravi pomočnik komandirja PP Gornja Radgona Srečko Steiner, ki se je skupaj s komandirjem Borisom Rakušo in vodjo okoliša Sandijem Jerencem udeležil akcije na OŠ Kapela.

Pirotehnični izdelki, katerih glavni učinek je pok, se smejo uporabljati izključno v času od 26. decembra do 2. januarja. Svetujemo: Odpovejte se tej pravici!

Stop prehitevanju »v škarje«

V Pomurju je letos umrlo ali se hudo poškodovalo v prometnih nesrečah več udeležencev v prometu kot leto prej. Smrtnih žrtev je bilo do zadnjega tedna v letu 17, lani vse leto pa 14. Vendar pomurski prometni policisti ne sedijo prekrižanih rok in hočejo ukrepati predvsem preventivno. Glede na to, da je najpogostejši razlog za nesreče ob prehitri vožnji in vožnji v vinjenem stanju nepravilno prehitevanje oziroma prehitevanje »v škarje«, sta komandir Prometne policijske postaje Murska Sobota Marjan Misja, ki te dni prevzema vodenje prometnega inšpektorata na PU Murska Sobota (na njegovo mesto komandirja PPP Murska Sobota pa prihaja Borut Kocet), in pomočnik komandirja PP Gornja Radgona za prometno varnost Srečko Steiner z nasveti poskušala pomagati voznikom. Tako Misja poudarja, da nikar ne sedajte za volan, če ste kaj popili, da med vožnjo hitrost prilagodite razmeram na cesti in da upoštevate prometne znake in vsa druga pravila. Komandir pomurskih prometnikov pa še posebej opozarja na nevarnosti pri prehitevanju.

»Voznik sme začeti prehitevati, če ima na cesti dovolj prostora. Pred prehitevanjem mora dati predpisan znak, zapeljati na levo stran prehi-

tevanega vozila in ga ob primerni bočni razdalji naglo prehiteti. Voznik prehitevanega vozila ne sme povečati hitrosti. Po potrebi mora zmanjšati hitrost in se pomakniti k desnemu robu vozišča. Po drugi strani pa voznik ne sme prehiteti drugega vozila, če je voznik, ki vozi za njim, že začel prehitevati, če je voznik, ki vozi pred njim po istem prometnem pasu, že dal znak, da bo začel prehitevati, pod vrhom klanca, pred ovinkom in v ovinku, kjer ni zadostne vidne razdalje, in če se po prehitevanju ne bi mogel varno vključiti na prometni pas, po katerem je vozil pred prehitevanjem.

Prehitevanje ni dovoljeno, če smerno vozišče za vožnjo vozil z nasprotno smeri ni prosto v dolžini, ki je potrebna za prehitevanje. Ne prehitevajte vozila, ki zmanjšuje hitrost ali ustavlja pred prehodom za pešce, na katerem ali ob katerem so pešci, prav tako ne ob zmanjšani vidljivosti in ne vozila ali kolone vozil, ki vozi z zmanjšano hitrostjo zaradi razmer v prometu,« pravi Misja, njegov stanovski kolega Steiner pa dodatno opozarja, da naj bi bili vozniki pri vožnji mirni, previdni in potrpežljivi, saj s svojo agresivno vožnjo lahko poškodujejo sebe in drugega udeleženca, ki upošteva predpise v cestnem prometu.

Na nedavni redni tiskovni konferenci na PU Murska Sobota je načelnik urada direktorja Slavko Škerlak med drugim spregovoril o problematiki vlomov v osebne avtomobile v pomurski regiji, ki spet postaja izjemno pereča. Po mnenju Škerlaka tukajne gre samo za tatvine vozil, ampak si v večini primerov tuji ilegalci »samo sposodijo« vozilo za prevoz od Prekmurja do Primorske. Vse več pa je vlamljanja v avtomobile, ko tatovi kradejo vredne predmete, predvsem avtoradije (minuli teden so v Ljutomeru zabeležili takšen primer vloma v štiri avtomobile) in druge reči, ki jih lastniki kar nastavljajo na vidna mesta. Zato Škerlak pravi: »Ljudje naj v vozilih ne puščajo vrednejših predmetov, ki bi lahko bili vzrok za vlom v osebni avtomobil. Storitve je zelo težko odkriti.«

Policisti svetujejo, da ne parkirate na slabo razsvetljenih ulicah in parkirnih površinah. Ob zapušcanju avtomobila je treba izveči ključ iz kontaktne ključavnice, zavrteti volan, da zaskoči, zakleniti vozilo, pred tem pa zapreti vsa okna in vrata. Torbic, kovčkov, plaščev in drugih predmetov ne puščajte na policah, sedežih ali vidnih mestih avtomobila. V avtu ne puščajte zlatnine, denarnic, osebnih dokumentov, gotovine ter drugih vrednih predmetov in sredstev ...

Zaščitite jeklenega konjička

»Priporočamo, da v vozilo vgradite alarmno napravo, ki preprečuje tatvino in javlja nasilen vstop v vozilo. Priporočamo tudi dodatno mehansko varovanje vozila. Na voljo so posebne kovinske palice, ki povezujejo katero od sklopov z volanom, lahko pa se odločite tudi za zaklepanje in blokado prestavne ročice. Pomislite tudi na zaklepanje prtljažnika za smuči in na varnostni vijak, ki preprečuje tatvino platišč. Ključavnico rezervoarja za gorivo in vrtljivo jedro ključavnice prtljažnika ali desnih vrat redno pregledujte, ali morda ni izpuljena ali poškodovana. Bodite pozorni tudi, če se oglasi avtomobilski alarm na drugem vozilu, in v primeru vloma ali kraje pokličite policijo. Pričakujemo, da bodo podobno ravnali tudi drugi občani, če se bo vključil alarm na našem avtomobilu. Zanimljivo majhno je število prijavljenih tatvin avtomobilov, ki so bili opremljeni z alarmnimi napravami. To pomeni, da je avtomobilski alarm nepogrešljiv čuvaj vašega avtomobila. Alarmne naprave morajo biti kakovostne, enostavne za delo in naravnane na primerno občutljivost. Lažno sprožanje alarmov moti stanovalce in povzroča policijsko delo, ki bi bilo koristnejše drugje. Alarmna naprava se mora oglašiti, če se nasilno ali s ključem odprejo vrata na vozilu, vrata prtljažnika ali pokrov motorja, pri poskusu, da se vozilo odpelje, pri dvigu vozila, pri demontaži koles ali avtoradija, razbitju stekla ali pri poskusu onesposobitve naprave. Če kupujete avto, je najboljši in najvarnejši nakup novega vozila pri ugodnem podjetju. Če se odločite za nakup rabljenega vozila, je najbolje, da ga kupite od dejanskega lastnika, brez posrednikov. Če vozilo kupujete v trgovini z rabljenimi vozili, pa od prodajalca zahtevajte vpogled v vso dokumentacijo o izvoru vozila. Naj vam prodajalec rabljenega vozila pokaže zavarovalno polico, zavarovalne kupončke in zeleno karto. Posebej preverite številko šasije in motorja, če nista mehansko poškodovani, ter skladnost s prometnim dovoljenjem ...«, poudarja pomočnik komandirja PP Gornja Radgona Srečko Steiner.

In če kljub vsemu storilec vlomi v avtomobil, je treba nemudoma obvestiti policijo. Do prihoda policistov ali kriminalistov se ničesar ne dotikajte.

Z napotki smo vam želeli pomagati, da vam neprijetnosti ne bi pokvarile brezskrbnih prazničnih dni.

Ekaterina in Rudolf Lepoša živita v Murski Soboti že osem let

»Zunaj je minus 55 stopinj. Drevje poka zaradi mraza, ječi pa tudi led na reki Leni, ki s svojimi tremi kilometri širine deli Jakutsk na dva dela. Na osrednji mestni ploščadi je postavljena velika sibirski jelka. V višino sega več kot dvajset metrov. Njene okrašene veje še vedno nekoliko pokriva sneg. Mesto živi v pričakovanju novega leta. Otroke po vrtcih in šolah pa obiskuje dedek Mraz, ki ga spremlja Snegoručka,« je o zadnjih sibirskih dnevih pred novim letom povedala Ekaterina Lepoša, ki je odrasla v Sibiriji. Z možem Rudolfom, ki je rojen Prekmurec, sta se spoznala v Jakutsku.

Mestna ploščad v Jakutsku. Temperature se pozimi spustijo tudi do 60 stopinj pod ničlo, kiperji pa pozdravijo prihod pomladi pri -42 stopinjah z ledenimi skulpturami. Ogledala si jih je tudi Ekaterina.

Sibirski jelka, dedek Mraz in minus 55 stopinj Celzija

Kakor pingvini

Zadnji teden iztekajočega se leta je v Jakutsku predvsem praznik za najmlajše. Že tedne prej se pripravljajo na obisk dedka Mraza. Naučijo se pesmice, recitacije in tudi otroško gledališko igro, potem pa je za njih največje doživetje, ko na solska ali vrteška vrata ali pa na vrata kakšne dvorane potrka mož s sivo kučmo in belo brado ter s polnim košem daril. Z otroki ne ostane le petnajst minut, temveč je z njimi ves dan, jim prisluhne, pogleda, kaj so se naučili, z njimi prepeva in se veseli.

Otroci zmeraj nestrpno pričakujejo, kdaj se bodo odpravili na srečanje z dedkom Mrazom. Ko napoči trenutek odhoda od doma v dvorano, jih starši doma oblečejo v debela oblačila, da jih na poti ne bi preveč zeblo. Človek, ki samo na hitro pogleda spreved otrok, ki hitijo po ulici, si najprej misli, da po ulici korakajo pingvini. Oblečeni so namreč zelo toplo, saj imajo na sebi troje hlače, več puloverjev, dvojne rokavice in še in še bi lahko naštevati. Zaradi debeline oblačil imajo roke kar odročene, če pa v snegu padejo, se zaradi gore oblačil na sebi ne morejo pobrati. Na noge jim morajo pomagati odrasli.

Prekratek pulover in majhna kapa

Ce smo že pri oblačilih, naj omenimo, da so bila na neki način pomembna tudi takrat, ko je Ekaterina spoznala Rudolfa. V Jakutsk je prišel kot gradbenik, ki je delal za avstrijsko podjetje. To je gradilo bolnišnico in še nekaj drugih zgradb. Z Ekaterino sta se spoznala na prireditvi, ki so jo pripravili njuni skupni prijatelji. Rudolf je nekoliko zamudil na dogodek in tako vzbudil Ekaterinino pozornost. V njej se je takoj prebudila človeška želja pomagati človeku, ki je bil tujec v njeni deželi in na prvi pogled neboljen zaradi vsega novega. »Velik, kakor je, je imel na sebi prekratek pulover, kapa na glavi je bila premajhna, roke brez rokavic so bile premražene,« je razložila Ekaterina. Na začetku je bilo med njima samo prijateljstvo, po enem letu so medsebojne iskre začele tleti močnejše in Rudolf, ki je izvedel, da so Ekaterini všeč moški z brki, je pustil, da so slednji zrasli tudi njemu. Po dobrem letu »bližnjega« prijateljstva sta se nato poročila in dobila hčerko, ki ji je ime enako kot mami, Ekaterina. Rudi se je hitro navadil na življenje v Jakutsku. »Pozimi je sicer zunaj mraz, toda ljudje so prav zaradi razmer, v katerih živijo, polni toplote. Skorajda ni bilo večera, da se ne bi srečali s sosedji, prijatelji ali sorodniki. Spomladi in poleti pa smo se ponavadi odpravili na večerne sprehode po mestu,« je pripomnil Rudolf. Ekaterina je dodala, da je bila ob prihodu v Mursko Soboto najbolj presenečena, kako prazen postanejo zvečer ulice. O ljudeh v Sloveniji pravi, da so na začetku hladni, ko pa se z njimi bolje spoznaš, se odprejo. Prese-

nečena je bila, ko so jo vsi na začetku pozdravljali, čeprav je niso poznali, vendar pa priznava, da se tudi v Sloveniji ljudje od pokrajine do pokrajine razlikujejo. Poleg tega pa še v šali dodaja: »Ko sva z Rudolfom še živela v Rusiji in sva si med dopustom ogledala vso Slovenijo, sva ugotovila, da bolj ko se bližava Pomurju, večje porcije so na gostilniških krožnikih.«

Vroča poletja

Jakutsk velja za obrobje Rusije, toda kljub temu je življenje v njem polno kulturnih in drugih dogajanj. Mesto ima pet gledališč, balet in opero. V začetku je bil to kraj, kamor so v stalinizmu izgnali ujetnike. Zaradi oddaljenosti od drugih krajev in mraza niso mogli nikamor pobegniti. Glede na to, da je tamkajšnje območje bogato z rudninami, da je pod zemljo veliko diamantov, zlata, premoga in nafte, so izkopavali naravno bogastvo. Drugi val, ki je pripeljal ljudi v Sibirijo, je bil čas komsomolcev. Mladi ljudje so želeli potrjevati svoj jaz in takrat je bilo najprimernejše, da so to storili v krajih, kjer so vladale tako imenovane ekstremne razmere. Jakutsk ima tudi veliko študentov, ki so prišli v mesto ob reki Leni, ker jih je tja poslala na obvezen triletni staž po končanem šolanju njihova Univerza. Le malo se jih je nato vrnilo v kraje, kjer so študirali. Ko so spoznali mesto in ljudi, so se odločili, da ostanejo za vedno. Država je podpirala razvoj v Sibiriji. Plače so bile dvakrat višje kot drugje v Rusiji, ljudje so imeli beneficirani delovni staž ter mesec in pol dopusta na leto. Pozimi so ponavadi delali, poletja pa preživeli ob Jakutskem

Rudolf je delal pri avstrijskem podjetju, ki je v Jakutsku gradilo bolnišnico. Po petih letih je podjetje zaprlo svoja vrata in Lepoševi so se preselili v Mursko Sobotu.

morju. Mimogrede, v Sibiriji ne vlada samo mraz. Temperatura resda dosežejo tudi do minus šestdeset stopinj Celzija, toda v poletnih mesecih vlada vročina in živo srebro v termometru se povzpne tudi na 35 stopinj.

Najraje prevaja

Ekaterina je profesorica zemljepisa in inženirka kartografije, vendar v Sloveniji ne opravlja svojega poklica, kakor ga je v Jakutsku, čeprav si to želi. Pravzaprav je v pokrajini ob Muri zelo težko dobiti kakršnokoli zaposlitev, kaj šele na področju, kakršno je kartografija. V osmih letih življenja v Sloveniji ji tako ni uspelo pridobiti redne zaposlitve. V tem času je zato izpopolnila svojo slovenščino in občasno prevajala iz ruščine v slovenščino in obratno, tudi na sodišču. Prve korake v svet prevajalstva je naredila ob pomoči gospoda Bedeka s Centra za tujce in gospe Nemeš s soboškega sodišča za prekrške. To delo jo najbolj veseli, čeprav priznava, da je pri prevajanju potrebno veliko koncentracije in predvsem natančnosti. »Nikogar ne bi

odslovila, če bi pozvonil na moja vrata v našem bloku v Lendavski ulici ter prosil za prevod, sama vem, kako težko je bilo meni, ko sem prišla v vaše kraje in nisem govorila vašega jezika,« je povedala Ekaterina. Pred nedavnim je dobila prvo redno zaposlitev, odkar je prišla v Slovenijo. »Nima nobene zveze z mojo izobrazbo, toda vsaj v službi sem, kjer lahko delam z ljudmi, kjer sem lahko prijazna in kjer sem včasih tudi prijetno presenečena, ko kateri od kupcev po mojem naglasu ugotovi, da prihajam iz Rusije, in z mano spregovori nekaj besed v ruščini,« se je Ekaterina razgovorila o svojem novem delu prodajalke v soboškem centru Tuš.

Ekaterina in Ekaterina mlajša med obiskom Moskve

Ekaterina je opazila, da veliko Pomurcev obvlada tuje jezike. Ruščino govorijo predvsem tisti, ki so se jo učili v šolah, dokler je v izobraževalnem sistemu nista zamenjali nemščina in angleščina. Za svoje znanje se imajo zahvaliti tudi nekdanji profesorici ruščine na soboški gimnaziji Zinaidi Emri, ki jo Ekaterina zelo ceni. Poleg tega, da se Ekaterina včasih srečuje tudi z drugimi Rusi, ki živijo v Sloveniji, ohranja stike s svojimi kraji tudi s pomočjo pisem, telefona, televizije. »Zdaj gledam na Jakutsk in na Sibirijo z drugačnimi očmi. Veliko stvari, ki so se mi takrat zdele samoumevne, se mi zdaj zdi novih, lepših. Malo me edino moti, da večina televizijskih postaj prikazuje Sibirijo samo v slabi luči in pri tem pozabi, da to ni samo dežela mraza in pijančkov. Sibirija ima tudi drugo, človeško plat. Na primer le malo ljudi ve, da ribiči in lovci puščajo svoje majhne kočice ob rekah in v gozdovih odklenjene, da je v njih vedno nekaj hrane, kurjave in vžigalic, da se lahko popotnik, ki se na poti izgubi, v mrazu zateče v zavetje kočice in tam preživi noč.

Dvanajst silvestrskih jedi

Te dni tudi pri Lepoševih pričakujejo prihod novega leta. Na silvestrovo si bodo gotovo poskušali pričarati tudi nekaj vzdušja, kakršno vlada ob silvestrskih večerjeh v Jakutsku. Tam se ponavadi zbere vsa družina in v vsaki hiši mora biti najmanj dvanajst različnih jedi. Prijatelji in sosedje se obiskujejo in na koncu se zberejo pri eni družini, čeprav je tudi pri njih na mizi doma enako število jedi. Usedejo se za mizo, vendar ne začnejo jesti, dokler se jim ne pridruži gostitelj. Šele takrat in po zdravici se lahko začne večerjati. Sicer pa obdobje po novem letu pomeni tudi, da bo do konca zime ostalo le še nekaj mesecev. V Jakutsku se začenja pomlad, ko temperature zrastejo nad minus 42 stopinj Celzija. Umetniki v Jakutsku proslavijo konec zime s skulpturami, ki jih izklesajo iz leda in snega, v Sloveniji pa se bomo skupaj z Ekaterino, Rudolfom in mlajšo Ekaterino veselili pomladi šele takrat, ko bodo zacveteli zvončki.

Rudolf in Ekaterina sredi slovenskega poletja

PENOVA
AKCIJA

O njih se je govorilo

Pomurskih 7 veličastnih za leto 2003

Marika Kardinar

Dobroznik je center sveta,
Ka se tiče keglanja.
Marika perece rada gej,
Lujča kruglo kak trbej.
Friško krugla prletij,
Sakši keglin doj vmorij.
Pomejče ona s kunkurenco,
Medalj puno ma kredenco.
Eti mate kruglo z energijo,
Ka de van še dugo zmagovalni veter pijo.

Marko Slavič

Firme odavle pa kupuje,
Ka si te lahko nabovi kuje.
F sulkiži kak veter Markec drvi,
Fsako prvenstvo on osvoji.
MS si je tak k srci vzeja,
ka na Diano se je gor fseja.
Komi de jo z dobičkon oda,
Si je gvišno že on broda.
Prekmurci nika prouti nemo meli,
Če na dobička lisenon
kuji mo si fkup sideli.

Jožica Maučec Zakotnik

Da zdravi vsi Pomurci bi bili,
Za to se naša Jožica bori.
Kot deklica mala se Maučec pisala,
Si rekla je, jaz v Ljubljani bom ostala.
Ne prenaša cigaret in alkohola,
Kaj šele zvišanega holesterola.
Tukaj smo: Da rešili bi jo vseh zablod
in spravili jo na pravo pot.
Šunko domačo zaj vij dobište,
Pa še kakši deci coj si spijte.

Jože Ošlaj

Česnek trnok on rad gej,
Ka te krf njemi zemejo ležej.
150-krat je že krv dal,
gvušno nika njemi je nej žal.
Če več takši meli bi lidij,
Še bole ponosni bi bilij.
Klobase pa rdečko mamo eti kredi,
Povejmo lejko samo: Ošlaj je rejsan v redi.

Jože Činč

Pravi:
Baba malo me njaj,
Rad bi bil fraj.
Čiduže bole je raso,
Da je retaše on kvaso.
Pune on ma sigdar trde lače,
Rad vozičke ma na trij potače.
Ka se boš za pečenje ešče dale brigo.
Eti doubu kujarsko si knigo.
Na konci retašon želimo si,
Ka bi še kakši
svoj komad napisali.

Borut Meh

Prišel iz lepega brezskrbnega življenja,
Iz nam daljnega Velenja.
Zagotovljen Muri naj bi bil uspeh,
Za tem stoji direktor Borut Meh.
Nekomu v Muri jih je napel,
Tako da Volvo ponoči je zgorel.
Knjigo Naše Prekmurje on dobi,
Za trenutek odloži naj skrbi.
Tudi potni list mu podarimo,
Da Muro rešil bi res mehko - fino.

Fabijan Cipot

Že kak mali f sebi čul je klic,
Z labdof mūva bejžala va fštric.
Inda v Fazaneriji se je vdinjo,
Pa coj naraji je preklinjo.
Lejčen, špilan, tak kak se šika,
Pejnez ne dobin pa skoro nika.
Po pejneze šou je v Maribor,
Pa tan leta je kak nor.
Skoro vekši kak fuzbala znalec
Muzike je Fabi poznavalec.
V roke zaj ete CD prijmi,
Naj to špila Hendrix Dimi.

in se za njimi kadilo ...

Dobremu možu v rdečem smo člani Penove trojke že na lanski razglasitvi pomurskih sedmih veličastnih zabivali, da mora na ta dogodek priti tudi četrtič. Že takrat nismo dvomili, da bo veliko Pomurk in Pomurcev s svojimi pogumnimi dejanji izstopilo iz poprečja. Izbor nam je spet delal probleme, saj je bila ponudba veliko večja od našega povpraševanja. Končna odločitev je bila, da so sedmerica, o kateri se je v letu 2003 največ govorilo in se za njimi kadilo, dve ženski in pet mož:

MARIKA KARDINAR, najboljša slovenska kegljačica, spet športnica Pomurja in kljub letošnjemu abrahamu prepričana, da se bo za njo kadilo tudi prihodnje leto na svetovnem prvenstvu.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, nekoč ambiciozna dekle iz Gančan. V prestolnici se je upala postaviti za svoje rojake in izborila denar za projekt Za zdravje in razvoj Pomurja.

FABIJAN CIPOT, nogometaš iz Nemčavec, ki pa je kmalu prerasel žogobrcarsko okolje soboškega predmestja. Po uspešnih igrah v Muri se je najprej prodal v Maribor, od tam pa v daljni vroči Katar. Plačujejo ga šejki, vseh pa je tudi selektorju SLO-reprezentance Prašnikarju, saj ne manjka na nobeni reprezentančni tekmi ...

BORUT MEH, generalni direktor Mure, ki je iz Velenja upal priti v Mursko Soboto in natreti oreh, ki se ga nobeden od domačih

»poslovnežev« ni drznil niti dotakniti. Vse leto je neutrudno iskal rešitve in še vedno verjame v Muro, v njen program in ljudi.

JOŽE ČINČ, glasbenik in vodja skupine Kvašeni retaši, ki je z duhovitimi prekmurskimi besedili kar na velika vrata stopil na slovensko glasbeno sceno. Po Sloveniji so letos prepevali Baba malo me njaj ali pa tisto o vozičku na tri.

JOŽE OŠLAJ, krvodajalec iz Puconec. 150-krat je daroval kri in se zapisal med slovenske rekorderje. Mnogim je pomagal, ne da bi drugi to sploh opazili. Daroval je najdragocenejše in nikogar ni vprašal za plačilo.

MARKO SLAVIČ, podjetnik, ki je dosegal rekorde s svojimi konji, zdaj pa je eden najdrznejših podjetnikov v pokrajini. Letos je kupil soboško Zvezdo - Diano prepričan, da bo s turizmom v mestu bolje, kot je bilo pod taktirko Radenske.

Prijazen gostitelj druženja z veličastnimi je bil generalni direktor Mure Borut Meh. Kako resno je zastavil pravila v Muri, se je pričel celo dedek Mraz. Pri vratarju so preverili vso njegovo prtljago z darili vred in niso imeli pripomb. Eno malenkost so verjetno spregledali. Med darili je bila dvolitrska steklenica domače »rdečke« za našega krvodajalca, vnos alkohola pa je strogo prepovedan. Ob odhodu dedka Mraza in veličastnih pa zadeve ni bilo mogoče več preveriti oziroma potrditi, saj je Jože Ošljaj svoje darilo natočil vsem in za spomin mimo vratarske službe odnesel le prazno steklenico.

Leta 2003 sem popenil ...

CIPOT: Mislim, da sem tip, ki ne peni, tu in tam se le malce razjezim. To, da smo izgubili proti Hrvaški, me ni spravilo posebej v slabo voljo. So pa zato pri tem »uspešnejši« nekateri mojstri, ki obljubijo, da pridejo, pa jih potem ni ob dogovorjenem času.

P.S. Fabi gradi novo hišo v rojstnih Nemčavcih.

MEH: ... na tekmi Nafta - Mura, kjer je Mura sramotno izgubila. Cvetu Žaliku smo pred začetkom izročili velik bankovec, ki nam ga je na koncu širokogrudno vrnil. In ne grem na tekmo Mure, dokler bo kateri od Murinih igralcev na tej tekmi še igral.

ČINČ: ... ker sem izgubil stavo. Stavil sem na 100 dni Čira Blaževića v Murski Soboti, ta hudič pa ni zdržal niti teh 100 dni. In popenim vsakič, ko za moje projekte prav tisti, ki na veliko razsipavajo denar, niso pripravljeni dati niti skromnih 50 tisočakov.

OŠLAJ: ... vsake tri mesece v bolnišnici, ko grem dajat kri. Večina pride, dat kri zato, da bi imeli potem dva prosta dneva. In popenil sem, ker ste me pri Vestniku ignorirali, ko sem stopetdesetič daroval kri. Na RK so mi povedali, da so vas povabili.

KARDINAR: ... vsakič, ko mi kdo iz Primorske ali Zasavja pove, da je bil na naših energijskih točkah pri Bukovniškem jezeru, kjer je bilo krasno, potem pa si v naših gostilnah ni mogel privoščiti ne pereca in ne bograča. Ponudili so mu dunajski zrezek in »kremšnito«.

MAUČEC ZAKOTNIK: ... kar naprej, ker v okviru naše kmetijske politike ob vstopu v EU ni pripravljenosti za preusmeritev vsaj 10 odstotkov denarja za zdravo prehrano. Pri nas bi z evropskim denarjem spodbujali prodajo polnomastnega mleka. Jaz to razumem tako, da evropski denar vlagamo v poslabšanje zdravja Slovencev.

SLAVIČ: ... pravzaprav ne vem, kdaj ne penim. Enkrat zaradi vina, potem zaradi konj in z njimi, zdaj bom še zaradi Zvezde - Diane. Najbolje bi se bilo preseliti v parlament. Kot vidim, se naši poslanci manj penijo. In še to je, če kaj dosežeš, vsi penijo.

Kako bodo izkoristili +1 dan v letu 2004?

CIPOT: Ker bom takrat v Katarju, bom težko kakorkoli izkoristil podarjeni dan v februarju. Če bi bil ta »podaljšek« poleti, ko sem doma, bi to izkoristil za družino. Sicer pa mi ta dodatni dan ne povzroča kakšnega posebnega veselja, saj imam v Katarju časa ne pretek in že zdaj ne vem, kam bi z dolgimi dnevi ...

MEH: Leto 2004 bo naporno, in če ga je še za en dan več, bo napornih dni še več. In vsi bodo dobili še en dan več možnosti in priložnosti za razglabljanje o usodi Mure.

ČINČ: To je tisti dan, ki sem ga čakal ... Posledice bodo znane samo ženi.

OŠLAJ: Izkoristil ga bom za obhod po lovskem revirju. Za dušo! 29. februar pa je sicer spomin na mojega pokojnega očeta, ki je imel na ta dan rojstni dan, v papirjih pa so mu vpisali dan prej.

KARDINAR: Kar na začetku leta ga bom unovčila. Obiskala bom g. Marka Slaviča in ga prepričala, da obnovi kegljišče v Diani.

MAUČEC ZAKOTNIK: Namenila ga bom svojemu osebnemu razvoju. Sredi leta bom kolesarila po prekmurskih kolesarskih poteh in razmislila o nadaljnji karieri - ali na ministrstvu ali kje drugje. Po enodnevnem kolesarskem maratonu bom odgovorila sebi in vam!

SLAVIČ: Izkoristil ga bom v prvem trimesečju leta, in to za temeljit razmislek o tem, kaj bi v Pomurju še lahko kupil. Po 1. maju 2004 bodo »jodlarji« vse pokupili - upam, da za dobro ceno tudi kaj od mene.

Pomurskih 7 veličastnih za leto 2003

RENATO LANG - Doma sem iz Tropovec pri Murski Soboti. Pri sedemindvajsetih imam ženo Moniko in skupaj sva pred nekaj manj kot štirimi leti ustvarila hčerko Anjo. Zaposlen sem kot električar elektronik, veliko svojega časa pa namenim hobiju - radioamaterstvu. Na prvem mestu sta seveda vedno hčerka in žena, ki se jima moram zahvaliti za veliko podporo pri tem mojem kar zahtevnem hobiju. Na fotografiji sem v družbi našega dubajskega gostitelja Alija.

Dubai - bogato

Al Khawaneej - predel mesta, v katerem živi naš gostitelj Ali al Futtaimu.

Ena od mnogih zelenic sredi peska. Lahko bi ji rekli umetna, saj brez dodatnega zalivanja ne bi »preživela«.

Slovenska ekipa radioamaterjev se bori za čim boljši rezultat.

In tole sem posnel, ker spada k mojemu hobiju. Samo del antenskih stolpov ...

Nekje sredi junija sem dobil povabilo predsednika Slovenia Contest Cluba, da se v oktobru kot član slovenske ekipe radioamaterjev udeležim največjega svetovnega tekmovanja na super lokaciji A61AJ v mestu Dubai v Združenih arabskih emiratih. Seveda takega povabila ne moreš zavrniti. V desetčlanski ekipi sva bila tudi dva Prekmurca, in sicer jaz, Renato Lang, S57UN, in Ljubo Pintar, S53O. V torek, 21. oktobra, smo z letalom Adrie poleteli proti Muenchnu in nato z letalom Airbus A 330 družbe Emirates Airlines v Dubai, drugo največje mesto v Emiratih in največje trgovsko središče zalivskih držav. Združeni arabski emirati (UAE) ležijo ob Perzijskem zalivu ter mejijo na Savdsko Arabijo in Oman. Od leta 1971 so sestavljeni iz sedmih emiratom, in sicer Abu Dhabi, ki je tudi glavno mesto Emiratom, sledijo pa: Dubai, Sharjah, Ajman, Umm al Qaiwain, Ras al Khaimah, Fujairah.

Država brez DDV

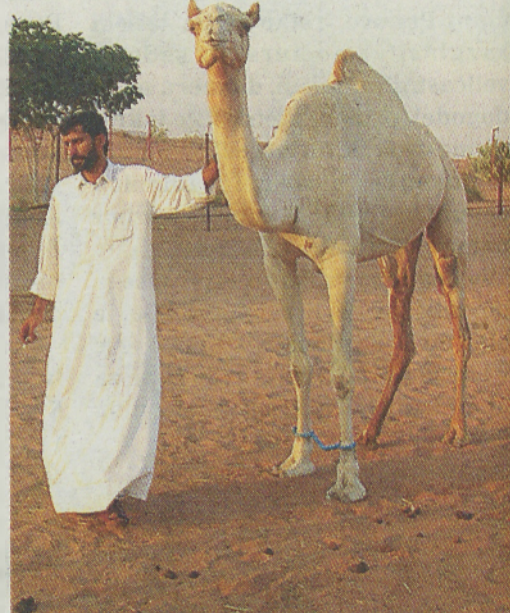
Uradni jezik, ki ga uporabljajo, je arabščina, a ne najdeš človeka, niti navadnega prodajalca na trgu ne, ki ne bi znal vsaj malo angleščine. Emirati so veliki 82.880 km² in imajo 2.484.309 prebivalcev, za katere država dobro skrbi, saj imajo enega najvišjih socialnih standardov na svetu (šolstvo in zdravstvo sta brezplačna, država nima davka na dodano vrednost). Že prvi stik s to državo je dal vedeti, da je Dubai bogato mesto z veliko stolpnici, hoteli, podjetji, neverjetno veliko je zelenih površin, ki jih neprestano zalivajo, saj so bile konec oktobra temperature še vedno krepko nad 30 °C. Po podatkih pa je v Sloveniji prav takrat snežilo.

Po prvi kavici na trdnih tleh smo se odpravili k našemu gostitelju Ali al Futtaimu, lastniku velikega posestva, na katerem stoji devet antenskih stolpov različnih višin vse do 50 m. Sam se v prostem času tudi ukvarja z amaterstvom, drugače pa je skupaj z očetom, za katerega pravijo, da je eden najbogatejših ljudi v Dubaju, lastnik velikega števila podjetij, različnih zastopništev znanih svetovnih znamk, lastnik svojih blagovnih znamk itd. (več informacij na www.afttron.com). Med vožnjo iz mesta smo opazili, da so vse hiše opremljene s klimatskimi napravami, kar se je pozneje izkazalo za zelo priročno zadevo, saj si brez nje ne morem predstavljati bivanja v tej deželi, kjer so se temperature čez dan gibale od 35 do 40 °C, ponoči pa tam okrog 28 °C.

Po ogledu velikega posestva, oddaljenega 13 km od centra Dubaja, na katerem stoji ducat hiš, smo se nastanili in odpravili v bazen ob naši hiši. Gostoljubje smo občutili na vsakem koraku, od vedno polnega hladilnika hrane, brezalkoholnih pijač, saj tam alkohol ni dovoljen, do uporabe motorjev za puščavo, izleta po safariju, vožnje po več emiratih itd.

Piknik v puščavi

Eno nepozabnih doživetij je bila štiriurna vožnja po puščavi. Nekaj kilometrov iz Dubaja ob glavni cesti sredi puščave ljudje ve-

Kamele so tu domače živali, ki jih srečaš vsepovsod, tudi na cesti.

selo drvijo po sipinah z motorji in terenci. Njim smo se pridružili tudi mi. Na začetku je bila vožnja kar nedolžna, ampak bolj smo šli globlje v puščavo, višji so bili hribi. Voznik je izvajal hujše manevre, tu in tam pa smo srečali kako vozilo, ki je obtičalo v pesku, in bilo videti, da bi bilo tam prostovoljno. Zanimivo pa je bilo, ko je izza sipine pripeljal neki drugi terenec in je naš voznik zakričal: »Watch the track!« Neverjetno, celo proga je tam, čestitke tistemu, ki jo vidi, ko pa je vse en sam pesek. Sredi puščave smo si ogledali farmo kamel, ki so tam domače živali, saj jih srečaš povsod, tudi na cesti, a te na nevarnost opozarjajo kar s prometnimi znaki. Tik preden je sonce zašlo, smo se ustavili na največjem hribu v okolici in si ogledali sončni zahod, ki je bil nepozaben, enak tistemu na odprtem morju, le da je vodo zamenjal pesek. Po vožnji smo odšli še na neke vrste piknik sredi puščave, kjer smo ob plesih trebušnih plesalk in zvokih domače glasbe počakali na večerjo, ki jo je pripravljalo kakih 20 kuharjev, in to kar na ogromnih žarih. Tam smo si turisti lahko nadelili njihove noše, se fotografirali, si naredili poslikave po telesu in celo kupili pivo (0,3 l - 800 sit), saj ga ob enotedenskem bivanju tam nisem več videl.

Najlepši in najdražji hotel na svetu

Naslednji dan smo si ogledali mesto Dubai. Najprej tisti del mesta, kjer predstavljajo stare običaje. Tam lahko tudi vidiš, kje in kako so nekoč živeli njihovi prebivalci, kajti danes tega nikjer več ne opaziš. V mestu je ogromno velikih stolpnih različnih oblik in veliko lepih hotelov (Sheratone, Hilton). Seveda če si v Dubaju, si ne smeš pozabiti ogledati njihovega hotela Burj Al Arab v obliki jadra, ki stoji na umetno zgrajenem otoku, do katerega pelje most. Vsi spominčki in razglednice se vrtijo okrog tega hotela, ki je najlepši in najdražji na svetu. Ogledali smo si tudi ulico zlata, kjer lahko vidiš enormne količine zlata. Na teh ulicah je ogromno prodajal, ogromno uličnih prodajalcev kopij ur Rolex in prodajalcev vode, ki se jih komaj otresaš, tako da je najbolje, da si kupiš eno

Najlepši razgledi so si podobni ali celo enaki: pesek, pesek, pesek in še enkrat pesek ...

mesto

vodo in imaš mir. Pol litra vode stane približno 200 sit, za primerjavo pa je cena enega litra bencina, ki je zelo nizka, okrog 80 sit. V eni trgovini smo opazili tudi kalorifer, za katerega pa mi ni jasno, zakaj naj bi ga kdo kupil ali uporabljal. Peljali smo se skozi pristanišče, kjer je veliko lepih jaht, ogromno pa je tudi starih barkač iz Irana, ki so dvakratno prenalozene z različnimi živili iz te države. In ogledali smo si velike nakupovalne centre, ki so gromozanski in zelo lepo opremljeni, npr. otroška igralnica v enem takem centru je bila tako velika, kot so recimo veliki naši trgovski centri.

Nafta in sonce sta zlato

S terenci smo se tudi odpravili na vožnjo po preostalih emiratih. Vozili smo se po širokih avtocestah, ki so vse osvetljene. Emirati namreč električno energijo pridobivajo v solarnih elektrarnah, saj imajo sonca na pretek. Prav zato smo zvečer srečali tudi avte, ki sploh niso imeli prižganih nobenih luči. Ceste so se nenavadno hitro ožile in bilo je vedno več smeti. Že po zunanjem videzu smo opazili, da ne gre več za vele mesta. Vse več je bilo goratih predelov, videli smo tudi nekaj oaz, veliko nasadov dateljinovih palm, sredi gorovja pa smo imeli priložnost nakupovati domače preproge in posode kar pod šotori pri domačinih. Obiskati smo nameravali naravne toplice a la Moravske Toplice, le da so bile zaprte, saj je bila v tistem času maša. No, tam so maše zelo pogoste, nekajkrat na dan. Poleg tega pa so džamije tudi ozvočene, tako da slišiš mašo tudi nekaj kilometrov daleč. Maše so bile večkrat na dan, verjetno tudi zato, ker se je naše zadnje tri dni bivanja tam začel ramadan. Ramadan je sveti mesec, v katerem muslimani častijo koran. Ramadan ni vezan na zahodni koledar in je vsako leto nekaj dni prej. V tem mesecu večina prebivalcev med sončnim vzhodom in zahodom ne pije in ne je ničesar, zato tudi turisti poskušajo upoštevati njihova načela. Med vožnjo smo si ogledali tudi izvir vode, za katero pravijo, da te pomladi. A nas je neurejenost in umazanost vode in okolice odvrnila od poskusa, biti mlad za vedno.

Pot nas je vodila tudi skozi mondeni emirat Fujairah. Tam smo se ustavili na kosilu v luksuznem hotelu Hilton, kjer smo se že omagani od posta (ramadan) okrepčali z okusnimi specialitetami. V Fujairah smo se ustavili na eni od mnogih prelepih peščenih plaž z velikimi valovi. Voda je bila malce pretopla za kopanje, saj je imela okrog 30 stopinj. Ko smo se vračali proti Dubaju, smo videli ogromno rezervoarjev nafte ter tankerjev, ki sredi morja čakajo na prevoz nafte v daljne dežele. Kljub velikemu številu prevoženih kilometrov na srečo nismo povozili nobene kamele, zato smo se srečno vrnili v Dubai. Tam smo noč presedeli na prostem in klepetali o nepozabnem tednu bivanja v

Ulica zlata

tem prelepem kraju. Ni nam bilo težko prebediti še te zadnje noči, zjutraj ob šestih pa smo se že odpravili na letališče. Poslovali smo se od Alija, na katerega smo naredili zelo dober vtis, saj je po njegovih besedah zelo malo takih narodov, kot so Slovenci, vedno pripravljeni za družbo in zabavo. Še enkrat smo se odpravili na prelepo letališče, kjer je več tekočih hodnikov in stopnic kot navadnih. To pa nam je prišlo prav, saj smo bili zelo natovorjeni. Po nekajurni vožnji in nekajurnem čakanju v Muenchnu na letališču smo končno zopet zagledali našo deželo na sončni strani Alp, ki pa nas je pričakala v dežju.

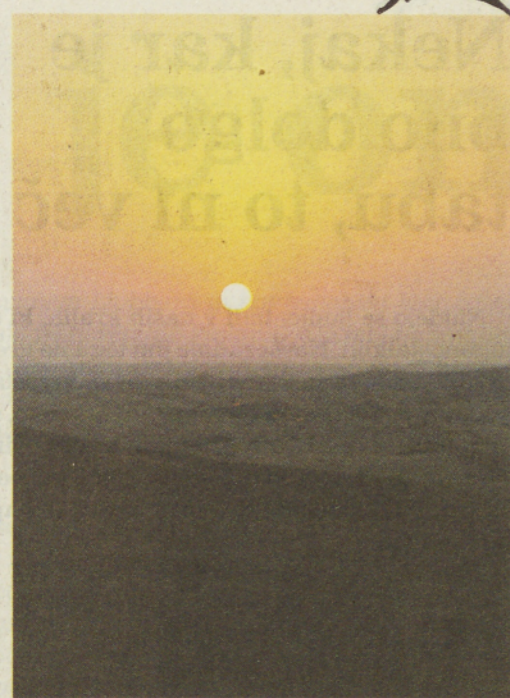
Težko je vse opisati z besedami, a najlepše je, če imaš priložnost, da to doživiš, in midva sva to priložnost imela. Toliko bolj sva vesela tudi našega ekipnega tekmovalnega uspeha. Po neuradnih podatkih na internetu smo zasedli 2. mesto na svetu!

In še fotografija za slovo. Ni bila fatamorgana v pesku: to sva desno ljubo in levo jaz. Počutiva se kot dva peska iz znanega vica, ki gre nekako takole in si ga pripovedujejo že otroci v vrtcu: Uh, je vroče, kolega ... In kakšna gneča, kolega ... Greva raje drugam ... In midva sva jo z veseljem mahnila nazaj v zeleno mursko deželo.

Jama, ki je pravi labirint. V njej se je težko znajti, še težje pa je iz nje priti.

Prizor, ki navduši. Sončni zahod smo navajeni občudovati kje na morju, mi pa smo ga za spremembo na pesku.

Ena od džamij, ki jih je kot gob po dežju.

Ena od mnogih prečudovitih plaž, ki pa so povečini v lasti hotelov in rezervirane za hotelske goste.

Nekaj, kar je bilo dolgo tabu, to ni več

Titu so stregli po življenju

Najdejo se ljudje, tudi v naših krajih, ki se jim toži po nekdanjih časih. Pravimo jim jugonostalgiki. Navsezadnje jim tega ne gre zameriti, saj smo sedemdeset let živeli v eni državi, od tega pet desetletij v novi Jugoslaviji, kjer je bil (vsaj tako menijo tisti, ki ne poznajo ozadja) »bog i batina« tovariš Tito, sicer sin matere Slovenke in očeta Hrvata. In ta politik, šef partije, vojske ..., še zdaleč ni imel samo prijateljev, ampak tudi sovražnike. Pa ne le takih, ki so si upali kaj kritizirati, potem pa so jih zatožili in je bilo joj, ampak tudi take, ki so razmišljali in celo pripravljali napad na to politično osebnost, torej atentat. Pa ne le enega!

Za nadaljnje pisanje kličem na pomoč generalmajorja v pokoju Marijana F. Kranjca, ki se je rodil 1935 leta v Kumanovem v Makedoniji, od koder so njegove starše in njega bolgarske okupatorske oblasti izgnale v Slovenijo. Osnovno šolo je obiskoval pri Sv. Juriju ob Ščavnici, nižjo gimnazijo v Gornji Radgoni, višjo gimnazijo

(več o njih lahko preberete v knjigi), zato na tem mestu le kronologija.

No, pa pojdemo lepo po vrsti!

Zarote: bombaški proces ...

1928: tako imenovani bombaški proces; 1938: stalinistična zarota proti kandidatu za generalnega sekretarja KPJ; 1941:

Med zarotniki tudi žena Jovanka – Pričevanje generalmajorja Marijana F. Kranjca

pa v Mariboru. V Beogradu se je šolal na višji vojaški akademiji, končal šolo ljudske obrambe, služboval v več garnizijah, tudi v Ljubljani. Bil je tudi poveljnik vojaške policije v Šibeniku ... Od leta 1962. do 1987. leta pa je bil nepretrgoma v Varnostni službi JLA, zadnja tri leta kot načelnik Oddelka vojaške varnosti 9. armade v Ljubljani. Po opravljenem izpitu 1989. leta ga je takratni predsednik predsedstva SFRJ Janez Drnovšek povišal v generalmajorja. Septembra 1990 je bil Marijan F. Kranjc na lastno zahtevo upokojen in se je vrnil k družini v Ljubljano.

Marijan F. Kranjc je precej pisal (tudi po uradni dolžnosti) za časa službovanja v armadi, veliko več pa zdaj, po upokojitvi. Prav te dni je izšla pri založbi Grafis Trade v Grosuplju njegova zelo zanimiva knjiga z naslovom Zarote in atentati na Tita. Neverjetno je, koliko zarot, načrtovanih atentatov, poskušanih in tudi izpeljanih, je bilo na Tita, a jim je ušel in je nazadnje umrl v visoki starosti zaradi običajne bolezni.

V tem članku seveda ni mogoče naštet, kaj šele opisati vseh zarot (tajni dogovor oziroma načrt za odstranitev) in atentatov

Jovanke proti Titu ...

Načrtovani atentati – 1941/42: gestapovsko-ustaški načrt obveščevalnega vdora v vrhovni štab in atentat; 1943/44: nemško-četniški in ustaški načrt fizične likvidacije; 1944: britanski načrt atentata; 1945: zahodnoobveščevalno-emigrantski načrt; 1946: ameriško-emigrantski načrt; 1948: sovjetski načrt atentata v Beogradu; 1949: sovjetsko-četniški načrt; 1951: sovjetski načrt atentata na Tita v Karadžorževu; 1952: ustaški načrt atentata v Zenici; 1952: Stalinov načrt bakteriološkega atentata na Tita v Londonu ali Beogradu; 1953: sovjetski načrt (torpedni napad) v Ortanski ožini; 1954: emigrantski in kominformbirojevski načrt atentatov v Turčiji in Grčiji; 1954: poskus atentata v Adnu; 1958/59: emigrantski načrti atentata v Indoneziji, Burmi, Cejlonu, Sudanu, Siriji in Egiptu; 1961: načrt atentata v Afriki in Latinski Ameriki, zaradi česar je bil odpovedan obisk; 1968: kitajski načrt atentata v Kambodži; 1971: neofašistično-ustaški načrt atentata v Italiji in Vatikanu; 1973: načrt atentata – desanta na Brdu pri Kranju ...

Poskušani atentati: gestapovsko-kvislinški ...

1941: gestapovsko-kvislinški poskus; 1941/42: nemško-četniški poskus likvidacije; 1942/44: več poskusov Nemcev in ustašev za likvidacijo Tita; 1946: zahodnoobveščevalno-ustaški poskus na Češkem; 1946: isti so poskušali z atentatom v Ogulinu; 1947: zahodnoobveščevalno-emigrantski poskus atentata na Tita in Dimitrova na Bledu in pozneje še na Velebitu; 1948: ameriško-četniški poskus v Beogradu; 1948 in 1949: sovjetski poskusi atentatov v Beogradu (dvakrat) in v Pazinu; 1956: kominformbirojevski poskus v Moskvi; 1957: ameriško-britanski in italijanski poskus atentata na Naserja in Tita; 1960 in 1963: ameriško-četniški in ustaški poskus v New Yorku; 1971: ameriško-četniški poskus atentata v ZDA in Kanadi; 1976: zadnji zahodnoobveščevalno-ustaški poskus v Zagrebu.

Atentati – izpeljani – maja 1944: nemški atentat (diverzantsko-teroristični padalski napad na vrhovni štab NOV zaradi likvidacije Tita), imenovan Skok s konjem; februarja 1947: sovjetski (medicinski) atentat na Brdu pri Kranju; oktobra 1948: sovjetski atentat v Beogradu; 1950: sovjetski atentat v Dubrovniku.

Morda je bilo to nizanje letnic in opisov za koga dolgočasno, a za bralce, ki jih ta tematika zanima, najbrž ne in bodo morda posegli po knjigi, kjer so natančnejši opisi.

Štefan L. Sobočan

Jovanka proti možu Josipu Brozu

Jovanka Budisavljević se je rodila 1924. leta v Liku. Je nosilka spomenice 1941. Leta 1945, ko je že imela čin praporščakinje JA, je bila dodeljena maršalatu kot higieničarka (gospodinja), odgovorna za kontrolo hrane, čistočo, zdravje, spanje in druge »potrebe« ... Že 1946. leta je spadala v najožji del fizičnega varovanja v sistemu varovanja Tita.

Pred tem je morala podpisati zavezo o tajnem sodelovanju s Službo državne varnosti. 1947. je postala osebna tajnica maršala Tita, 1952. leta pa njegova zakonita soproga. Titu je bil priča Aleksander Ranković, Jovanki pa Ivan Gošnjak. Jovanka je imela na Tita – vse do ločitve – izredno močan vpliv, ni pa ji mogel oprostiti, kot je izjavil pred svojo smrtjo, ker je »spal z obveščevalko«.

Večkrat se je vmešavala v državniške in varnostne zadeve. Pred odhodom državno-partijske delegacije v Moskvo leta 1972 je zahtevala, da mora Slavko Popović, Titov osebni sekretar, ostati doma, češ da je sovjetski vohun. S Titom sta se o tem prepirala in zmagala je ona: sekretar ni šel

na pot. Kasnejša preiskava je pokazala, da ni bil vohun.

Titovi bližnji sodelavci so skušali rešiti odnose med Jovanko in Josipom, sam Tito pa je 1973. leta imenoval posebno komisijo. Jovanka je burno reagirala, saj je spoznala, da gre za njeno glavo in ugled. Zagrozila je, da bo javno objavila razne dokumente o zlorabah in sovražnem delovanju nekaterih najvišjih državnih in vojaških osebnosti. Nagnala je tudi Titovega kuharja.

Kardelj je menil: »Jovanka je bolan človek, tako da lahko postane celo nevarna za Tita. Ustvarjen je sistem Titove izolacije od njegove politične okolice. Jaz ne morem več k Titu. Moramo jo izolirati od njega. Tito bi se že ločil od nje, vendar se boji škandala. Jovanka se ne predstavlja več kot soproga, temveč kot Jovanka Broz, to pa je njena politična igra.«

General Nikola Ljubičić pa si je upal izjaviti: »Jovanka vsiljuje Titu razne podatke, ki jih sprejema od zunaj. To Tita vznemirja in celotna organizacija služb v rezidenci je razbita. S tem je poslabšana varnost predsednika Tita. Ljudje hočejo zbežati ...«

Tito: Šuti, ti si kriva!

Stane Dolanc je z Jovanko opravil več pogovorov, a nič ni pomagalo. Ko sta bila z Dugonjićem pri Titu, je Jovanka obtožila partijsko vodstvo, da je krivo za Titovo zdravstveno stanje. »Molči, ti si kriva, ti pritiskaš name, ti mi zastrupljaš življenje!«

Tito je sklenil takole: ali se bo ločil ali pa bo odstopil z vseh funkcij! Člani komisije s Kardeljem, Bakarićem, Ribičićem, Bjedićem in Ljubičićem so se odločili, da bodo odšli k Titu in mu predlagali osamitev Jovanke zaradi varnostnih problemov maršalata: »Tovariš Tito, tovarišica Jovanka ima strastno, nezaupanje v varnostno službo in armadni vrh ... Meni je rekla, da je bilo od enajstih generalnih sekretarjev kar deset tujih agentov ...«

»Kar zadeva Jovanko, bom rešil sam s pomočjo ožjega vodstva,« je zagotovil Tito.

Ko je 1975. leta Tito nameraval Jovanko odlikovati z drugim najvišjim odlikovanjem, je to odklonila, ker ji Tito ni hotel osebno izročiti odlikovanja. Ko je 1977. dala natisniti knjigo Njuni dnevi, so mnogi politiki videli v tem njeno kandidaturo za Titovo naslednico! Preobrat je nastal, ko se je Tito avgusta

1977 odpravljaj na Kitajsko. Jovanka je zahtevala, naj se iz delegacije izloči Stane Dolanc, Tito je to zavrnil in sam odpotoval v Peking. Po njegovi vrnitvi je Jovanka izginila iz javnega življenja, saj je bila potem dejansko nadzorovana in v hišnem priporu.

Jovanka naj bi Tita tudi varala z generalom Džokom Jovanićem. Ko je Tito to zvedel, je bil popolnoma razočaran. No, najvažnejši pa je bil podatek, da Jovanka in general Jovanić pripravljata državni (vojaški) udar. Bil je presenečen, vendar ni hitro reagiral. Jovanića so takoj upokojili in ga nadzorovali, Tito pa se je Jovanki poluradno odrekel in 1978. odobril hišni pripor. Poslej je k Titu prihajala operna pevka Gertruda Munić.

Kljub vsemu je Tito najbrž vendarle še naprej ljubil tudi Jovanko in naročil, da mora po njegovi smrti uživati vse pravice soproge predsednika republike. Njegove želje niso upoštevali in jo izselili iz Belega dvora, vzeli vse zakonske in premoženjske pravice, omejili prostost ... Ne glede na vse pa vsako leto ob obletnici soproge smrti pride na njegov grob in položi cvetje ...

Čas neverjetno hitro teče: 4. maja 2004 bo že 24 let, odkar je v Ljubljani (1980. leta) umrl dosmrtni predsednik predsedstva SFRJ in vrhovni poveljnik JLA Josip Broz Tito. Starejši bralci se najbrž spomnijo parole Po Titu – Tito, kar naj bi pomenilo, da bo vse ostalo po starem: socialistične republike in avtonomni pokrajini, socializem oziroma enopartijski sistem, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, neuvrčenost ... Vsi pa vemo, da od tega ni ostalo nič, ampak imamo zdaj samostojne države, ducale strank, kapitalizem ... in da je bila Slovenija, ki je bila tako ali tako vedno prva, sprejeta v Nato in v Evropsko unijo.

Generalmajor Marjan F. Kranjc v pokoju

ustaška zarota; 1942: partijsko-etnična zarota; 1942/43: slovenska zarota proti Titu in njegovemu odposlancu; 1941/43: mednarodna zarota proti NOB Jugoslavije in maršalu; 1948: informbiro; 1949: generalska zarota; 1954: Djilasova zarota; 1961: zarota generala Žežja; 1962: Kardeljeva kominformovska zarota za nasledstvo; 1966: brionska zarota proti Rankoviću in Titu; 1961/68, 1972/74: republiške in pokrajinske zarote; 1968: albanska in kosovska zarota; 1969: slovenska in Kavčičeva zarota – cestna afera; 1971: zarotniška hrvaška »pomlad«; 1972: srbska anarholiberalistična zarota; 1980: zarota soproge

Aljoša Bagola

Najprej ABC. Sem Aljoša Bagola s Cankove. Sem nekdo, ki mora v štiridesetih vrsticah dokazati, da je nekdo. Verjemite mi na besedo - ker mi na sliko verjetno ne bi hoteli, ha, ha -, v domačem avditoriju je tovrstno početje preklemano zahtevno. Pri čezmurnih samopredstavitvah je - poleg moje starosti - že samo prekmursko poreklo dovolj eksotično, da se vtis ne sprevrže v izvis. Da si le-tega ne bi pritipkal doma, se hitro namenjam brskati po sebi, izpraskati kakšno značilnost in obelodaniti jo kot morebitno zanimivost. Zato v prispodobi spuščam plug, da si v grudi grudo vorjem v brazdo, ki morebiti izplodi količkaj zanimivega.

Torej, v običajnem tednu sem kreativni direktor agencije Pristop, absolvent in dolžnik diplome na Fakulteti za družbene vede, klaviaturist v bendu Soundtrade, šankist v domači gostilni Ajda, sreča na vrvi psičke Ajše in težko dosegljivi fant lepe Irene. Tudi če se na našeto ne nadene nesorazmernost v silovitosti posameznega početja, je to zadostna ilustracija nekega urnika razburika. Ker le-temu poleg iskrenosti namenjam tudi dobršen del živcev in - v dnevnem povprečju - 17-urno prisotnost in prisebnost, lahko rečem, da me moj urnik v veliki meri določa. Nekaterih urnik se poleni kot kurnik, drugih silovit je kot gorski hudournik. Ne bi sodil sem, če bi tukaj sodil o kurniku ali hudourniku. V prvem primeru bi se petelinil, v drugem pa slinil. Zato pravim, da dokler je ljudem ljubo, kar počnejo, naj si predpisujejo lastne odmerke. Od-do je pač odvisnost modernega časa. Odvisnost = donosnost.

Do nosnosti oz. do svojega nosu sem se vedno negativno opredeljeval. Še posebej, ko se je v zgodnja letih

posokolil in mi obraz obkolil. Zato me v Profilu ne vidite v profilu. (Z)nosno depresijo še vedno gojim, ker sem ugotovil, da je kratkomalo pač koristna. Kajti ustvarjalnost, ki jo moram iz dneva v dan prinašati na pladnju, je nihanje med manjjo in depresijo. Med možgani in srcem. Vendar je treba paziti, da možgani niso ožgani in da srce ne dobi prehude brce. Zato se z mojim bratom Dominikom vsak vikend

To je on

zvijačno izmuznem Ljubljani in kot trojanski konj drvim po čeztrojanski transversali. Prekmurje je moj napajalnik, da sem lahko kreativni gobezdalnik.

Cankovska klet ni kletka, ko se v njo nagrmadimo. Dominik, Ana, Dejan, Lelo in jaz, da jih naružimo venček avtorskih. Tukaj gre zahvala profesorju Šanjiju Vlaicu, mentorju in evergreen šarmerju, ki nama je z bratom privzgojil veselje do glasbe.

O tej se pa z dobronamerno pikrostjo vsakič skregava s sestrice Urško, ki svojim na-glas-benim okusom zahteva poslušnost gostov v domači gostilni. Šankiranje in sekiranje v le-tej pa je po zen(f)-budističnem zagotovitvi mojega očeta odlična sprostitev, ki mu zunajdružinska delovna sila nikakor ni prioriteta. Za kompenzacijski učinek nam mama s svojimi kuharskimi izvirnostmi razvaja okuševalne brbončice in je zato povratna relacija MS-LJ tako dosti bolj prebavljiva.

Upam, da moje pisanje ni kot kakšen pendrek, da bi z njim zganjal superionost. Ne vem, ali sem o sebi sploh kaj pomenljivega naabecedil. Vem pa, da moram drveti naprej po abecedi, saj mi vozovnica za skorajšnji let pravi takole: LJ-FRF-KUAL-BNK. Ljubljana, Frankfurt, Kuala Lumpur in Bankog. In podobno za rtazaj grede. Srečno in zdravo vam bom vsem voščil, ko se srečno in zdravo vrnem.

Zgodbe

Ki jih piše
Žirhenja

Čil in zdrav jih
bo jutri dopolnil 83

Davnega leta '48 je prišel iz Krškega v goričke Moščance Jože Žabkar. Kot mlad miličnik, ki ni vedel, kaj ga čaka, tudi tega ne natančno, kakšen posel bo opravljal, se je spopadel z novim okoljem, ljudmi, govorico in navadami. Jutri bo v prijetnem okolju svojih najdražjih praznoval častitljiv osebnih jubilej in prav gotovo obujal spomine, kako je bilo nekoč ...

Iz internacije med
miličnike

»Doma sem iz vasi blizu Krškega,« pripoveduje. »Ko

se je začela druga svetovna vojna, sem bil takoj na začetku z bratoma in sestro poslan v internacijo v Nemčijo. Tam sem preživel natančno tri leta, sedem mesecev in štiri dni. Vrnil sem se nekega sončnega dopoldneva (vsaj meni se je zdelo, da je sijalo sonce), že popoldan pa sem bil v partizanski vojski. Tu sem ostal do leta '47, ko so me sprejeli med miličnike. Ne da bi me kdo kaj vprašal, so me posadili na vlak proti Murski Soboti in od tam naprej v Moščance. Tu sem še danes.«

Pri tridesetih
komandir

Vendar v Moščancih ni ostal prav dolgo, saj je bil kmalu poslan v Begunje na šolanje. To je opravil z odliko. Sledili so spet Moščanci, nato zelo hitro Šalovci, kjer je bil postavljen za komandirja. Pravi, da mu ni bilo lahko, bil je mlad in neizkušen. »Delo je bilo težko, tereni so bili veliki, obvladovati smo jih morali peš. Ko smo dobili prva kolesa, je bilo lažje. Tudi življenje je bilo težko, saj veste, na kartice. Kljub temu me na ta čas vežejo lepi spomini. Tiste, manj lepe, sem poskušal pozabiti. Najhuje mi je bilo, ko smo obravnavali kraje. Veste, ogromno ljudi ni imelo kaj jesti, zato so si hrano vzeli. Ti so se mi smilili. Je pa bilo med njimi tudi nekaj takih, ki jim nikoli ni bilo dovolj. Imeli so zadosti, pa so hoteli še več. Pri obojih sem sicer moral ravnati enako, občutki pa so bili različni.«

Ob praznikih
več dela

V Šalovcih je ostal komandir Jože 14 let, nato je bil spet premeščen v Moščance. Tu si je ustvaril tudi dom. »Še danes ne vem, kako nama je z ženo Heleno uspelo,« se spominja. »Ob eni plači, sinovih, ki sva ju želela izsolati, in vseh drugih stroških, ki jih pač prinaša življenje, sva vseeno uspela postaviti hišico. Resda majhno, vendar našo. Res je tudi, da brez pomoči prijateljev ne bi šlo. Čeprav sem bil

miličnik, sem jih imel veliko. Trudil sem se biti pravičen, to sem zahteval tudi od svojih podrejenih. Še vedno se rad vračam višje na Goričko, v Šalovce ali Petrovce, in stari prijatelji me povsod lepo sprejmejo.«

Jože pripoveduje tudi o praznikih, takšnih, kot so sedaj pred nami. »Mi miličniki jih nismo poznali. Ko so drugi praznovali in se veselili, smo mi več delali. Tako je pač, to je usoda tega poklica. Še dobro, da je moja družina to razumela. Silvestrovo in moj rojstni dan smo pač praznovali malo kasneje.«

Brez ukazov in ure

Jože pravi, da mu tako dobro, kot je sedaj, ni bilo še nikoli. »Vstanem, ko se mi zazdi. Počnem, kar hočem. Ni ure, ni ukazov, ni dežurstev. Morda tisti, ki niso bili v tem poklicu, tega ne razumejo. Svoj čas si sedaj lahko razporejам tako, kot mi ustreza. Je pa res, da je do tega treba priti, zato je tu zaslužena 'penzija'.«

Tu sem doma

Jože je prišel v Prekmurje

Jože, komandir v Šalovcih

kot mlad miličnik. Ni vedel, kaj ga čaka, kako ga bodo sprejeli, kako dolgo bo tu ... »V začetku mi je bilo malce žal, da sem oblekel uniformo in odšel tako daleč. Vendar je zdaj vse, kar imam, tukaj. Družina, prijatelji, dom. Na Dolenjsko me vežejo samo še spomini. Veliko tistih, s katerimi sem odraščal, ni več ali so drugje.«

Jutri Jože praznuje. Ponosnih 83 let. V krogu domačih, na Goričkem.

Vse dobro mu želimo!

R. Ficko

Takšen je bil fantič iz Dolenjske, ko je prišel leta '48 v Prekmurje.

Starejšim sinom v Mariboru

Jože (desno) v Moščancih, na prvem delovnem mestu

HOROSKO PEN

Pripravlja: Agencija Hogod

za 2004 – leto
ljubezni

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Ste dinamičen in nemiren človek, a tudi odločni in neodvisni. Želeli boste pravo stvar, ki bi vas natančno zadovoljila, vendar se boste težko odločili. Vaša vrednost je v širokogrudnem sočustvovanju z drugimi in sposobnosti, da izpolnite lastne ambicije in skrivne želje. Če vam je v začetku leta ne zagode vaš najljubši rekvizit, ste lahko kar zadovoljni. Nekoliko brzdajte vzklipljivost. Velika verjetnost je, da se boste zapletli v ljubezensko avanturo, iz katere se lahko izčisti tudi kaj obetavnega. Sicer je pri ljubezni tako, da ni priporočljivo riniti z glavo skozi zid. Oven potrebuje veliko sadija, ki čisti telo in pomaga ledvicam. Če nimate časa, vam moramo povedati, da ima človek toliko časa, kolikor si ga vzame! Na profesionalnem področju veliko akcije, veččin in prijemov, rezultati se bodo pokazali pozneje. Vaš dan je torek, rača vrtinca, november prilaznost.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

kar bo pozneje dobro poplačano. Z lahkoto boste osvajali nova znanja in odprti boste za ideje, ki sicer niso v vaši domeni. Spomladi boste na splošno uspešni. Takrat boste tudi še posebej fizično privlačni, zato se vam obeta uspeh v ljubezni. Vaša narava, ki ne mara skrajnosti, vas bo obvarovala nepremišljenega in tveganega dejanja, ki bi vas lahko veliko stalo. Sredi leta pridejo obdobja, ko bo šlo bolj na tesno in ne boste vedeli, kam naj se obrnete. Vaša vrednost je v sproščenosti, družabnosti in miroljubnosti. Tako lahko tudi v tem letu pričakujete številna, ki bi vam radi pihali na dušo. Previdno maja, julija in decembra, ko se ne boste preveč dobro počutili. Letos morate pripraviti malo večje družinsko slavo.

Leto zmernega uspeha in napredka. Izkazali se boste na področju pomirjanja sporov med prijatelji in sorodniki,

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Čaka vas dinamično in dokaj napeto leto. Veliko boste imeli pokazati in preizkusili boste veliko poti do uspeha, od

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Takrat je vaša vrednost v modrih poslovnih odločitvah in ustvarjalnem zanosu. Ni dobro, da določene stvari opravljate v krču, po drugi strani pa sami veste, da ste veliko močnejši, kolikor večji je pritisk na vas. Glede financ ne kaže najbolje. Događanj na tem področju bo precej, a kaj, ko ne bodo samo ugodna. Mogoče bi vam prav prišlo nekoliko več egoizma. Poskusite, a pazite, da ne odidete v drugo skrajnost. Hojo po robu in tveganje zmanjšajte na minimum. Vaše telo je vir neznanskih moči, zato jih morate sprati s sproščati, tudi s telovadbo in gibanjem nasploh, drugače se vam bodo kaj hitro nabrali odvečni kilogrami. Na prehodu iz pomladi v poletje boste sumničavi in zadržani. Bi se začeli ukvarjati z jogo?

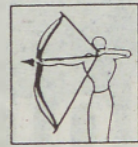
V letošnjem letu boste imeli izredno notranjo moč. Češarkali se boste lotili, povsod bo prilaznost za uspeh in zmago.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Zelo pomembno leto za vas. Po eni strani se boste zavedali svojih omejitev in zmanjšanosti, po drugi boste opravili pomembne življenjske

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

rediti. Po drugi strani pa ste počasni in obotavljivi, sovražniki pa iščete tam, kjer jih ni. Na reagiranje, ki je preveč čustveno, ljudje ne gledajo z navdušenjem. Ravno tako ne na ljubosumnost in zavist. Zdaj, ko ste našli svoje najpomembnejše slabe točke, si boste lažje izdelali nočt boja proti njim. Vsekakor upoštevajte vaše vrednosti, ki se kažejo v poštenosti, odkritosti in optimizmu, s katerimi lahko na druge naredite močan vtis. V drugi polovici leta si boste nekoliko oddahnili, saj bo splošna napetost nekoliko popustila. Previdnost predvsem aprila, junija in septembra, ko boste zaradi čustvene zadeve izgubljali tla pod nogami. Priporočamo druženje z zvestim prijateljem.

Leto se bo začelo ostro in dinamično, kot bi hoteli vsemu svetu povedati in pokazati, da mislite resno in da ste pripravljeni veliko na-

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

V nova leto boste stopili počasi. V začetku na splošno ne bo šlo vse tako kot bi želeli in nekaterih stvari ne boste mogli logično razložiti. Zadeve bodo lajšale vaše flegmatičnost, popustljivost in sposobnost prilagajanja okolju. Zaradi romantike boste nekoliko trpeli, boste tihi pa tudi žrtvovali se boste za tistega, ki ga imate radi. Pri finančah se zanesite predvsem na svoj denar, ne na tujega. Čudeža letos ne pričakujte. Vaša vrednost je v sočutju in odprtosti pa tudi domiselnosti in dobrotamarnosti. V prvi polovici leta boste poslušali različne očitke, v drugi polovici bo več miru. Pozornost posvetite telesni težji, s fizičnimi aktivnostmi pa ne pretiravajte. Močne depresije boste dobro preživeli, večjih težav ne rešujete s hrano. Ko boste želeli izreči kakšno pikro na račun sodelavcev, se raje ugriznite v jezik. Vaš element voda vam daje smisel za pomoč.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

ganzirati, vam ta obremenjenost ne bo povzročala večjih težav in slabe volje. Še več, medtem ko bi marsikdo drug stokal nad utrujenostjo, boste vi iz takšne situacije skovali nekaj dobrih. Če se to ne bo poznalo v denarnici, se bo povečal vaš ugled v okolici. V osebnem življenju ne bo vse enostavno in tekoče. Če imate partnerja, pričakujte težave zvezi z njim. Ljubezen se bo porodila po predhodnem trdnem prijateljstvu. Finančnega razcveta ne pričakujte, vendar brez denarja ne boste ostali. Vsak vaš tolar bo dobro zaslužen in tudi obrnili ga boste dobro. Vaša vrednost v letu 2004 je v ambicioznosti in preudarnosti, prav pa bo prišla tudi zadležnost. Skrben odnos do vaših bližnjih pa tudi vaša šegavost prineseta dodatne pozitivne točke.

Letošnje leto bo predvsem delovno, saj boste imeli obveznosti vrh glave. Kar si znate čas in življenje odlično organizirati, vam ta obremenjenost ne bo povzročala večjih težav in slabe volje. Še več, medtem ko bi marsikdo drug stokal nad utrujenostjo, boste vi iz takšne situacije skovali nekaj dobrih. Če se to ne bo poznalo v denarnici, se bo povečal vaš ugled v okolici. V osebnem življenju ne bo vse enostavno in tekoče. Če imate partnerja, pričakujte težave zvezi z njim. Ljubezen se bo porodila po predhodnem trdnem prijateljstvu. Finančnega razcveta ne pričakujte, vendar brez denarja ne boste ostali. Vsak vaš tolar bo dobro zaslužen in tudi obrnili ga boste dobro. Vaša vrednost v letu 2004 je v ambicioznosti in preudarnosti, prav pa bo prišla tudi zadležnost. Skrben odnos do vaših bližnjih pa tudi vaša šegavost prineseta dodatne pozitivne točke.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Kaže, da bo uspešno leto, ko boste dosegli marsikaj takega, kar ste si že dolgo želeli. Tudi v osebnem smislu vas čaka napredak, nekoliko s

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

se idej, ki mejijo na fantastiko, ne oprijemate v nedogled, po drugi strani pa bodo nekatera realne ideje potrebovale dodatne, celo hude napore in razlage, da uspete. V odnosih z najbližjim ne bo težav, razen če si jih boste sami nakopali. Okrog junija kaže, da se bo v ljubezni nekaj »ganilo«. Ne bo le prehodna muha. Veliko stikov z ljudmi, od katerih lahko pričakujete podporo, pa tudi precejšnjo poraba energije za vračanje uslug. Vaša vrednost se kaže v izvirnosti in idealizmu ter pogumem spreminjanju svojega življenja. Previdnost v obdobjih, ko boste čutili utrujenost. Takrat boste sposobni, da se spustite v tvegano dejanja, za katera vam bo pozneje žal. V najhujši krizi se potuhnite in nič ne ukrepajte.

Leto 2004 - veliko novega, veliko odličnih idej in tudi močosti, da z njimi prodrate. Na splošno uspešno. To je glavna smer s tem, da

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Prva polovica leta bo prejšnja kot ne zmedena in nejasna. Reševala vas bo rutina, predvsem pa vaš element zemlja, ki vam

RIBI

(20. II. – 20. III.)

si z najbližjimi, s katerimi se lahko pogovorite o vsem, in ki so pripravljeni, da se postavijo na vašo stran tudi takrat, ko vas ni zraven. V poslovnih zadevah boste pokazali vztrajnost in vzdržljivost, nekoliko vam bo škodila le vaša občutljivost. Na finančnem področju se bo največ dogajalo spomladi, denar pa lahko pričakujete jeseni. Zvezde ne kažejo, da bi se vam pripenilo kaj hujšega, vendar se pazite živčnosti in nezdravega načina življenja. Izkoristite sposobnost nadzorovanja lastnih čustev, spodbujanje notranjega miru in potrpežljivosti. Prišlo bodo obdobja, ko vas bo prevzela malodušje, ki ga boste dodatno podkrepili s trdoglavostjo. Težave z občutljivostjo rešite takoj, ker lahko vplivajo na zdravje.

Pričakujete lahko veliko dogajanja in kaj nekaj pomembnejših sprememb. Dolg čas vam ne bo. Pomembni so vam odno-

No leto 2003, komaj čaka ka ga denemo na smeti. Najbole mo ga poumlo po referendumaj. Skoro sakši mejsec smo meli enoga. Naj se vijdi ka je demokracija. Naj se čuje vola naroda. S Tunčon že dugo brodiva, ka bi napravila referendum, kak naj več nebi bilou referendumof f Sloveniji. Mijslin ka bi gladko skouz prišla. Ati pravi, ka se referenumi delaja zatou, ka te ovi ka bi naj o posamezni referendumski fprašanaj mislili, tou svojo brigo na povolen slovenski narod prej denejo. Ati se je najbole gor zvužgo pr ovon, da so se šli, če so baute naj odprejte v nedelo. Ja, ka pa te mij mamo s ten? Če njn vō ide, zakoj te ne bi bile odprejte. Bautaške se gor prosijo, ka morejo delati v nedelo. Ka pa policaji, pa medicinske sestre, pa doktorge, pa gasilci, pa varnostniki, pa ka ge znan što se se. Zakoj pa za tou nega refernduma? Ati bi fčasi bil za tou ka v nedelo policaji ne bi delali.

Lidje bi bole paztli, ka be bi zbetežali v nedelo. Dobro tou ka doktor za vikend dežurstvo zaslužji telko kak en bautaš cejli mejsec, je pa stvar čednejši od mene. Zeli so nas tudi v evropsko integracijo, kak oni pravijo, po domače v Evropsko Unijo. Velikanski dosežek slovenske politike. Od tistiga mal na friško sprejemajo zakone, pa akte, ka mo pripravleni da nas k leti med sebe zemejo. Najbole pripravljena država smo od sej. Nika ne pravin, za sakšo valo. Malo mi samo ne da mera, ka ovi z Evrope sigdar samo naše pridružitive predstavnike poslušajo. Nigdar pa nej kakšoga kmeta npr. eti z našoga Goričkoga, kak je on kredi za Evropo. Ati je pravo, ka se naj nika ne sekejran, če smo se lejko kraj od Juge ftrgnoli, da nan je bilou sega zadosta, zakoj se te ne bi mogli za par lejt kraj od Evrope., če do nas preveč žmijkali. Bole se naš ati sekejra, ka smo notri v NATO pakt stoupili.

Ta organizacija je znana, ka nikoga nika ne pijta, samo namesto cukrof, začajo doj metati bombe na državo, štera se njn ne vijdi. Baz NATO - jovih, naj ne bi bilou pri nas, so nan na začetki gučali. Te pa za eno malo, pa, ka je nej izključeno, ka je ne bi bilou - bar ene male. Ka od podmornic pa letalonosilk sploj nemo gučo ka se f Koper odijo kazat. Najbole so rade profesionalke, da te telko vojske išče dodatne uslege po Kopri. Kak sigdar nas žedne prej More vozijo. Vište referenuma od vojske pa f Sloveniji sploj nej bilou. Samo so nan inouk oznanili, ka je s štelungof f Sloveniji zdravo. Nikomi več nede trbelo v vojsko iti. Samo ovin, ka do tou ščeli biti, za pejneze - profesionalce. Leta 2003 se je največ gučalo tuj od razni afer, šteri nan f Sloveniji nikdar ne sfali. Pa policajski čin, eden pa drugji, pa nej dober, pa da je burja, nemre vō na morje. Tak ka san čako, ka de naša pomorska policija prosila državljane, naj se na morje vō ne pelajo, da je burja, ali pa nej se šteri ne proba ftopiti. Od aviona, nanč nemo gučo, zaj se sploj več ne vej, ka se je z njn zgoudilo. Te smo meli Klinični center, pa njūve mize. Tu se se zna, ali pa nika. Drage so bile, fejt predrage. Si so zozdstopili, pa nikomi nika. Mize se plačujejo dale. S sosidami našimi iz lipe naše se razmimo kak sigdar. Bratsko ljubezen so nan najlepše pokazali na vaterpolo prvenstvu f Kranji, pa te še da so uvedli gospodarsko cono na Jadrani. Prej študentskoga servisa so že zaposlili par stou potapljačof, ka riban gor na plavuti kelijo šahovnice. Ka ne bi štera f slovenski falat Jadrana zaplavala.

Pa od zunanjoga ministra Rupla se mi je tuj eto inouk senjalo. Li mi je gučo ka je nej kriřf, pa je nej kriřf. Tak ka nej, ja što je pa pri nas sploj kaj kriřf. Edino Šušara so obsodili, znankar je šou nekomi fejt na žifce. Ati pravi, ka je gvušno šteromi, nej ščel kraj dati falt mifje. Zadnja stvar od koj je trnok dosta guča so izbrisani. Ne pozabte ka mo drugo leto volitve meli. Tej izbrisani so njn ka oli na ogenj, v njūvi predvolilni mučkaj. Trbelo bi izbrisati, je pravo ati, te ka so zaj najviše zaptosani f Sloveniji. Tou san glj nej razmo, samo san se delo, ka mi je se jasno, kak naš poltiki, da je kaj pijtajo.

Gvušno san sefele pozabo, samo ka je bilou je bilou, v novon evropskon leti nas čakata samo med pa mlejko. Sen fkuپر želen fajne svetke, pa ne poukajte došta s petardami, ka nouvo leto brez pokanja tuj prijde - stouprocentno. Pa začajte že zaj šparati nouve dafke, ka nas čakajo v svobodnoj Evropi. Pa ka bi meli evropske plače, nej samo evropske cejne. Samo še tou si želen, bole ati je tou pravo, kak ge, ka bi naši prejgnji bar en den v leti mislili, ka ji je narod zvalo, pa ka bi malo mislili glj na te narod, nej sigdar samo na sebe.

Pa srečno (tou mo rejsan nucati) novo leto 2004

Vanek, OŠ Mali Bakovci, 5.b

VANJEK

Izraz duše skozi pesem Marka Bunderle

Na tla vržeš buciko, pa zagrmi

Marko Bunderla iz Kuzme je študent nemščine in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Poleg študija je dejaven tudi na drugih področjih. Marko pravi, da je največja sreča, ko je z ljudmi. Zelo rad je v družbi, kjer pogovori tečejo o študentskih problemih, filozofskih mnenjih in politiki. Pred kratkim je izšla njegova prva pesniška zbirka z naslovom *Notranje oko okna*, ki obsega sedemdeset predvsem erotičnih in psihedeličnih pesmi. Mladi avtor je povedal, da so njegova dela »mešanica« več stilov. Dvajsetletnega Marka Bunderlo prištevamo med najmlajše prekmurske pesnike, ki izdajajo v samostojnih zbirkah. V prihodnje si želi dolgih potovanj, v vse dele sveta. S potovanji si bo obogatil življenjsko obzorje in dobil navdihe za pisanje novih pesmi.

Kako to, da si se navdušil ravno za pisanje pesmi?

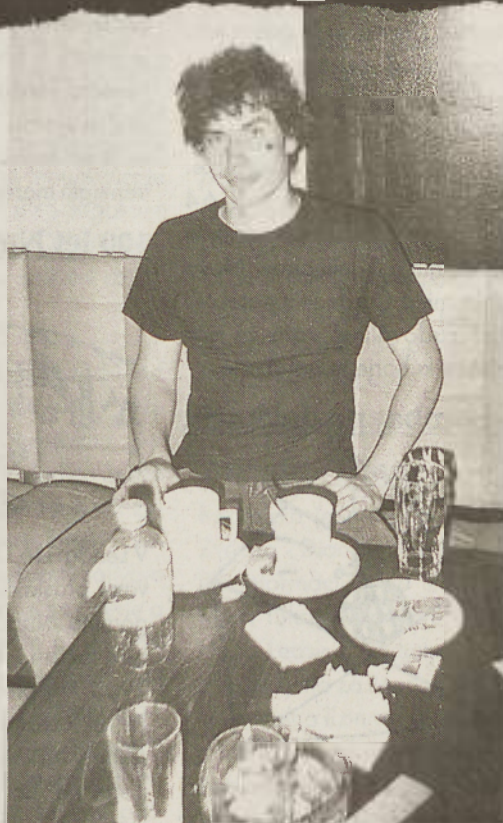
Prvi »krivec« za to je gotovo moj sošolec iz gimnazije v M. Soboti Matej Albert, ki je že pred mano začel pisati pesmi, pa tudi moja tedanja punca Simona je podpihnila žerjavico, ki se je razrasla v plamen. Zanos pa so mi vlile tudi nekatere pesniške zbirke oz. avtorji, kot npr. Tomaž Šalamun. Všeč mi je prodornost, ki jo lahko izžove že samo skupek treh besed. Jaz pravim temu: »Na tla vržeš buciko, pa zagrmi.« In tako poskušam tudi pisati.

Želiš postati slaven?

(Premišljevanje.) Ne, čeprav moram priznati, da me na trenutke zagradi neke vrste častitljivost: želim po uspehu, pozornosti in odobravanju soljudi, tako da mi veliko pomeni, če to, kar delam, doseže pričakovan odziv.

Te starši spodbujajo pri pisanju?

Ne neposredno. Saj tudi oni, dokler ni izšla zbirka, niso vedeli za moja »popotova-

Mislim, da je mladost neke vrste pripravljalo, »spoznavno« obdobje, v katerem spoznavš samega sebe in svet: vrteč se vedno hitreje, kažoč svoje številne obraze. Pravim pa, da vse »pizdarije«, ki jih hočeš storiti, moraš storiti zdaj, kajti kasneje te preveč stvari veže in omejuje in vse težje izstopiš iz ustroja vsakdana. Po drugi strani pa, kjer je volja, je tudi pot.

nja« po pokrajinah poezije. Spodbujajo me s tem, da mi dajo možnost, da lahko pišem – imam čas pisati. V življenju mi stojijo ob strani, vedno pripravljeni pomagati, če se le da.

Kam zahajaš v prostem času in s kom?

S prijatelji zahajam na koncerte (rock, metal, jazz ...), v lokale. Zgodi se tudi, da zaidem v Dramo in kino. Družbo mi dela tudi moja punca Maja. Skupno preživeti

čas poskuša čim bolj obarvati z različnimi užitki (gurmanskimi etc.). Bolj ko je pisano, boljše je.

Imaš brate in sestre in ali se tudi oni navdušujejo za pisanje?

Imam dva mlajša brata, vendar se noben od njiju ne navdušuje nad pisanjem. Matej igra saksofon in obiskuje 4. letnik Srednje glasbene in baletne šole v Mariboru. Skupaj z Denisom Horvatom, Brunom Domitrom in Tadejem Kamplom sestavlja jazz kvartet, ki me je spremljal ob branju pesmi na uradni predstavitvi pesniške zbirke. Poezija je skupaj z glasbo – v izvedbi teh zelo nadarjenih glasbenikov –, kopajoča se v nežnem soju sveč, pojila intimno in sproščeno razpoloženje. Najmlajši, Evgen, je še v osnovni šoli, sedaj v osmem razredu. Aktivno se ukvarja s športom, s karatejem v karate klubu Tromejnik v Kuzmi.

Kako gledaš na druge pesnike, pisatelje in druge umetnike?

Kot na ljudi, ki s svojimi prizadevanji osvetlujejo življenje, svet iz različnih perspektiv in nam ga prikazujejo v vsej njegovi lepoti, kompleksnosti, tragikomičnosti, pomanjkljivosti ... Ta raznolikost aspektov se poji z raznolikostjo ljudi. Na tak način se lahko tudi med seboj spoznavamo, rušijo se tabuji, gojita strpnost in mir. Po drugi strani pa je lahko cilj le estetski doživljaj, ki ljudi navdihuje, navdušuje, prevzame ali celo odvrača. Vsekakor je v njihovo delo vložena veliko truda in, mislim, da tega včasih ne vemo ceniti.

Komu posvečaš pesmi?

Največkrat trenutku. (Smeh.)

In če bi se še enkrat rodil?

Ne bi se rad še enkrat rodil. Poskušam iz tega, kar sem in kar imam, narediti čim več: živeti čimbolj pestro.

Bojan Zadravec

Vaša čustva

Vse dobro ti želim!

Izbiral si in izbiral, mi obljubljal nebesa in me vlekel za nos. Na koncu pa si izbral njo. Sprijaznila sem se tem in ne bom jokala za tabo. Nisi vreden niti ene kaplje solze, ki bi jo potočila zaradi tebe. Resda me je to hudo prizadelo in sem mislila, da je konec sveta. Kakšna napaka. Prav je bilo, da se je to zgodilo. Če se ne bi sedaj, bi se enkrat drugič, potem pa bi me samo še bolj bolelo. Lepo je bilo s tabo, zabaven si in duhovit, ampak to je premalo, da bi si s tabo zamišljala svoje življenje. Nočem v neskončnost čakati, kdaj se boš spet vrnil, kdaj boš spet pozabil name in se imel tako dobro s svojimi prijatelji. Živi svoje življenje in bodo srečen z njo.

Tina

Vaše pesmi

Ptica

Vse bi dala zate, ptica moja mala, da poleteti bi s teboj znala, da ne bi sama ostala. Rada počutila bi se kot ti, ko srečna si. Postala bi tudi jaz ptica mala, na nebu s teboj bi se igrala, vsak dan bi pri njem spala in ne bi več jokala. Midva srečen par bi postala in v srcu mlada ostala.

Majci

Tišina

Noč je vlažna, megla se skriva na moja lica. Gledam tišino, zrem v njo, da pozabila bi te. Tišini sem se prepustila, da bi tebe pozabila in spet srečna bi bila.

Mateja

Nestanovitnež

Ali tudi ona sprašuje se, sprašuje svetle zvezdice, ko na oknu žalostna sloni in tja v nemo noč strmi, le kje, kje hodiš ti, ali zopet pri drugi si, ti pacek, lažnivi ti, zakaj ne najdeš miru si, zakaj morajo zate solze padati, zakaj moraš srca lomiti. Ne, ti niso to, kar obljubljaš, s sladkimi lažmi zapeljuješ in srca mlada pogubljaš. Ti prave ljubezni ne potrebuješ, le za avanture ti ne živiš, za krili tekaš in noriš.

Sonja Š.

Na Vestnik nam pošljite kakšne zanimive fotografije iz vaših žurov, zabav, koncertov in trenutkov, ko ste se imeli lepo. Radi bi objavili nekaj vaših najbolj norih trenutkov mladosti. Veseli pa bomo tudi vseh vaših pripomb, mnenj, pisem, vaših čustev ter vsega, kar vam leži na duši. Naš naslov je Vestnik, Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po elektronski pošti: Nana.RR@p-inf.si. Rubriko uredila: A. Nana Rituper Rodež

Ko dobiš paradižnik ...

V četrtek so postavili člani Mladinskega informativnega in kulturnega kluba na Trgu zmage v Murski Soboti stojnico z zaboji paradižnikov, ki so jih nato podelili naključnim mimoidočim. Na ta način so MIKK-ovci želeli oddolžiti vsem posameznikom in podjetjem, ki so jim finančno ali kakorkoli drugače pomagali pri organizaciji festivala Te MIKK-a.

»Prireditve, kot je ta naš festival, so precej odvisne od donatorstva in sponzorstva. Na srečo pa nam vsako leto pomagajo družbeno odgovorni posamezniki in podjetja.

Sprva sta paradižnike delila Jože in Anita, nato so jima pomagali tudi drugi člani MIKK-a.

V roke in ne čelo

Ponavadi smo mi tisti, ki vedno nekaj prosimo in prejemamo, sedaj pa smo želeli tudi mi nekaj podariti,« je pojasnila upravnica MIKK-a Alenka Kukel.

Paradižnik je simbol julijskega festivala Te MIKK-a, ki v svojem nadnaslovu nosi tudi ime Para-days (beri kot piše, op. p.). Doslej je bil organiziran že dvakrat na letališču v Rakičanu, letošnji pa je pomenil velik uspeh, saj ga je obiskalo kar tri tisoč ljudi iz vse Slovenije in tudi tujine. S tem se je prebil med največje festivale alternativne glasbe v Sloveniji, ki je še dodatno obogaten z različnimi delavnicami, predavanji in športnimi igrami. Pri MIKK-u se tovrstne prireditve lotevajo podobno profesionalno kot v tujini, saj programski koordinator Ivor Knafelj tiskovno konferenco pred letošnjim tretjim festivalom obljublja že 12. januarja: »Dva festivala sta za nami, tako da so porodni in poporodni organizacijski krči mimo. Tretji festival po vrsti pomeni že majhen jubilej, tako da moramo publiki ponuditi nekaj posebnega, mogoče tudi povečati oder.«

In če gre soditi po besedah Tomislava Glavice (GT Oblivious), ki v MIKK-u skrbi za glasbeni del, bi ta festival res lahko bil nekaj posebnega. Tako se lahko zgodi, da bo ena glavnih zvezd Danko Jones, kanadski roker filipinskega porekla. Velika želja je tudi legendarna kanadska skupina Nomeansno. Če bo v tem času še koncertiral kje v Sloveniji, bomo tudi v Pomurju slišali in videli enega najbolj inteligentnih

in kvalitetnih bendov alternativnega rocka. Najverjetneje bomo lahko slišali tudi francosko skupino Kanjar d'Oc, ki nadaljuje tradicijo velikih bendov s polno trobili in tolkali tipa Les Negresses Vertes in Mano Negra. In skoraj neverjetna novica je, da so menedžerji Tomislavu ponujali kar letošnji svetovni hit The White Stripes, vendar je njihova cena previsoka, saj se meri v nekaj deset tisoč dolarjih. Ampak ne glede na to v MIKK-u obljublajo nova presenečenja.

T. K.

Večina mimoidočih je imela enako vprašanje: »Zakaj pa je to?« Nekateri pa so festival že poznali. Podobno akcijo so MIKK-ovci izpeljali tudi v Ljubljani in Mariboru, tako da so skupno razdelili 1500 paradižnikov.

Pomurec(ka) leta 2002

Glasovali so bralci Vestnika in poslušalci Murskega vala. Med predlaganimi se je znašio 85 moških in 83 Pomurk leta. Največ glasov (132) je dobil Milan Kučan in se tako že sedmič okitil s tem naslovom. Prvič je postala Pomurka leta dr. veterinarske medicine Smilja Nabergoj – zbrala je 146 glasov.

Slovo Jelše

Po 41 letih so dokončno zaprli vrata kavarne Jelša v Murski Soboti. Nadvse priljubljena kavarina je bila shajališče mnogih ljudi in mnogih generacij – od dijakov in umetnikov do podjetnikov in upokoјencev. Tu so se dogajali prvi ljubezenski zmenki in sklepali poslovni dogovori, tu se je bralo časopise in se krepčalo s toplimi napitki, tu so našli razstavišče pomurski fotografi. Jelša ni bila navadna gostilna ...

Priznanje gozdarju Žurmanu

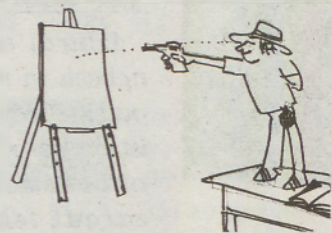
Zavod za gozdove Slovenije je na priložnostni slovesnosti 51-letnemu gozdarju iz Negove, Branku Žurmanu, podelil priznanje za najbolj skrbnega lastnika gozda v pomurski območni enoti za to leto. Upravlja okrog 12 hektarjev gozda. Pravi, da so z gozdovi, starimi do 25 let, sami stroški, dobiček prinašajo šele, ko so stari sto let, in dodaja, da je območje Slovenskih goric rastišče listavcev in česnje.

Nova slovenska vinska kraljica

Komisija, ki izbira vinsko kraljico, je ocenila, da je Simona Štravs pokazala najboljšo splošno znanje, da dobro pozna vinogradništvo in vinarstvo in da se zna sporazumeti tudi v drugih jezikih. Na osnovi teh ugotovitev so absolventko portoroške Visoke šole za turizem, doma iz Virštajna, razglasili za vinsko kraljico za leto 2003 in ji na glavo posadili krono.

Revolveraša na šoli

Na srednji poklicni in tehniški šoli v Soboti sta dva dijaka, prihodnja avtomehanika, malo nenavadno ponagajala. Profesor angleščine je med poukom odkril, da si sošolca podajata pištolo. Nekako jima jo je odvzel, nakar je šola poklicala policijo. Po vsej verjetnosti je nista nameravala uporabiti – razen morda za zastraševanje –, saj v orožju ni bilo ne okvirja ne nabojev. Eden je ob dogodku sicer izjavil, da bo »vse v luft spustil«, drugi pa, da sta pištolo našla v snegu na šolskem dvorišču.

Nova učilna na Cankovi

Hilda Vogrinčič, ki je na Cankovi ravnateljica že 21 let, je zadovoljna, saj se ji, predvsem pa učencem, odpirajo lepše možnosti. Po desetletnem mole-dovanju se je Ministrstvo R Slovenije za šolstvo znanost in šport obvezalo, da bo s 60 odstotki sofinanciralo izgradnjo šole. To v prihodnosti med drugim pomeni ukinitve dvoiz-menskega pouka in selitev določenih dejavnosti (računal-ništvo, knjižnica itd.) iz lukenj v ustrezne prostore.

Doktorat iz zapisnika

Politične strasti v občini Radenci zaenkrat ne kažejo znakov umirjanja. Po skoraj 80 dneh od konstituiranja občinskega sveta in podelitve mandata županu se menda ni naredilo nič. Da so zadeve resno žalostne, zgovorno potrjuje raz-prava o zapisniku s prejšnje seje sveta. Eden od svetnikov je mnenja, da je zapisnik »šala-ta, iz katere se ne more veliko potegniti«. Drugi pravi, da daje zapisnik čuden občutek, itd. Ko je kazalo, da se bo razprava umirila, je glasovanje pokazalo drugače in župan Toplak je sejo prekinil ...

Popis 2002

V Statističnem uradu R Slovenije so objavili prve podatke o popisu prebivalstva, ki so ga opravili lani aprila. Tedaj je bilo v Sloveniji 1.948.250 pre-bivalcev. Popis ugotavlja, da je vse več družin s samo enim otrokom ali celo brez njega. Pomurje ima 3.799 več žensk kot moških. Število prebivalcev po nekdanjih občinah pa je naslednje: MS 58.497, GR 20.260, LE 23.610, LJ 18.030.

Gornja Radgona – neugodna slika

V gornjeradgonski občini se srečujejo z velikimi socialnimi problemi. 1200 občanov je brezposelnih, zato ni čudno, da jih veliko ne plačuje sta-narin. Število neplačnikov in višina neplačanega zneska se iz dneva v dan povečujeta. Številni podjetniki so se zaradi nerazumevanja občine preselili na druga območja. Novi žu-pan obljublja, da bodo odslej vrata občine bolj odprta, pripravljajo pa že tudi in-dustrijsko cono.

Kočija za kraljico

Vinski kraljici Slovenije Simoni Štravs je Avtohiša Drev iz Petrovč 8. marca izročila v uporabo avtomobil Seat Cor-doba. Vinska kraljica bo to vozilo uporabljala na poteh, na katerih bo izpolnjevala poslanstvo promocije sloven-skih vin, vinogradništva in slovenske vinorodne dežele kot zanimive turistične destinacije.

Opera Murina

Sveče z obeh strani vodijo obiskovalce do zgradbe Ope-re v Ljubljani, pred katero gorita dve bakli. Nekaj pred osmo se vrata odprejo, ko-zarček penine, posaditev na določeno mesto po seznamu in modna revija Mure se prične (še prej »padobranci« naredijo gnečo in dvignejo tempera-turo). Med gledalci tudi Štefka, Alenka Godec, Karmen Sta-vec, Anja Rupel, Brane Rončel, Nina Gazibara ... Predstava na nivoju in sproščena. Dobra poteza.

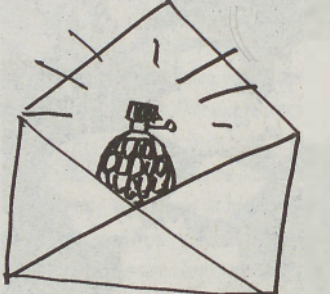
Lani Švica, letos Gradec

Učenci OŠ Stročja vas so že dokaj znani po uspehih na tekmovanjih iz znanja nem-škega jezika. Na državnih tekmovanjih dosegajo največ točk, lani pa so prejeli nagrado tudi v Švici. To jih je spod-budilo, da so se prijavili na mednarodni literarni natečaj založbe Perplex iz Gradca. V projektu so morali opisati značilnosti kraja, legende, običaje itd. Izmed otrok (12 do 14 let) iz štirinajstih držav so bili spet prvi.

Čarda bo živela naprej

Obnovitvena dela v motelu Čarda so na vrhuncu. Lastniki Avtocentra Lepoša so od 12. marca tudi lastniki maskote prekmurskega gostinstva – motela Čarda, ki je dolga leta sameval od vseh zapuščen. Do junija naj bi obnovili gostinski lokal in 20 sob ter pripravili prostor za večje prireditve. Nakup objekta je stal 64 milijonov, obnova pa zahteva dodatnih 25 milijonov. Nova solastnica Čarde je s potekom del zadovoljna, zato že išče dobre kuharje in natakarje.

»Bomba« na davkariji

Med poštnimi pošilkami, ki so jih prejeli na davčnem uradu v Murski Soboti, je bila tudi kuverta s sumljivim (eksploziv-nim?) praškom. Policija je za-prla okolico poslopja, potem pa je že prispela posebna enota za protibombno zaščito iz Maribora, ki je prevzela neprijetno pošiljko. Ali gre res za eksplozivno snov ali pa za kak drug prašek, morda celo za moko, bo pokazala anali-za. Dacarjem je v glavnem pismo pognalo strah v kosti.

Prleški Zobl žur v LJ

Prleški študentski klub je or-ganiziral skupaj z ormoškim klubom velik ljubljanski Zobl žur, na katerem so se oglasili Prleki in drugi ljubitelji dobre kapljice, zaseke (»zobla«) s čebulo in zabave na sploh. Deset vrst vina je naredilo svoje, Predin je naredil svoje, Soulfingersi so naredili svoje, skupina Board-walk je naredila svoje. Dekleta so mazala zaseko in rezala čebulo. Poslušalo se je, pelo se je, plesalo se je itd. Študentski žur kot žur. Še dobro, da jih mame niso videle.

Borut Meh optimist

Lansko leto je bilo eno najtežjih v vsej Murini zgodovini, saj je izguba dosegla 2,8 milijarde tolarjev. Krivde za nastalo situacijo se ne bo mogel otresti tudi Murin nadzorni svet, ki je menda marsikaj vedel o pos-lovanju Westmura, a ni ukrepal. Predsednik uprave Mure pravi, da ni prišel v Muro, da bi jo poslal v stečaj, in pri takšnem scenariju ne bi sodeloval. Ob-staja scenarij, po katerem bi Mura takoj poslovala pozitivno.

Perspektivni Gregor

Dvanajstletni Gregor Prelog iz Šratovec, član Teniškega kluba Emes iz Lastomerec, ki letos pr-vič nastopa med tekmovalci do 14 let, dosegla odlične rezultate. Na teniškem turnirju, ki ga je or-ganiziral TK Plus iz Ljubljane, se je uvrstil v finale. Po mnenju trenerja Tonija Pintariča lahko pričakujemo, da nas bo še večkrat razveselil, saj je na treningih marljiv in discipliniran.

100 let Nafta

V Lendavi so s številnimi priredit-vami proslavili 100-letnico no-gometa. Nogometno društvo je bilo ustanovljeno 11. maja 1903. Prvi predsednik je bil Emil Pollak, častni predsednik pa Mihaly Kakasdi Hajos. Če dru-gega ne, bo imel v prihodnje lendavski nogomet vsaj dovolj žog. NZS je namreč za ta visoki jubilej podarila 100 žog. Ob prisotnosti najstarejših živečih lendavskih »naftašev« so na no-gometnem igrišču odkrili tudi spominsko ploščo.

Glasbena šola bo

Deset županov je do 23. maja podpisalo pogodbo o skupni gradnji glasbene šole v M. So-boti. Pogoj, da bo gradnja s 44,5-odstotnim deležem sofinan-ciralo ministrstvo za šolstvo, pa je, da jo podpišejo vsi, se pravi dvanajst občin, torej tudi Roga-šovci in M. Toplice. Ni pravi čas za njo, menijo eni, lokacija se išče, o podpisu bodo razpravljali in odločali na prihodnji seji itd. Torej šola bo, vendar mogoče.

Maturantski pohod

Tako, kot je šel Atila s svojimi hordami proti Rimu, skoraj tako nekako se je končal dan matu-rantskega pohoda v Soboti. Naslednji dan v soboškem parku skorajda ni bilo drevesa, okrog katerega ne bi ležali kilogrami smeti, največkrat v obliki pivskih in vinskih steklenic. Maturanti so pokazali tudi svojo inovativnost, saj je bilo na tleh, pa tudi na – drevesih, videti desetine nakupovalnih vozičkov.

Američan v Pomurju

Na tridnevni obisk v pokrajino ob Muri je prišel ameriški vele-poslanik v Sloveniji Johny You-ng. Predstavil je možnosti sode-lovanja in poslovanja z ZDA, s sabo pa je pripeljal tudi dva so-delavca za trg in gospodarstvo, ki naj bi bila v pomoč pri na-vezovanju gospodarskih stikov.

Prišel Čiro rešit Muro

Miroslav Čiro Blažević, ki je popeljal Hrvate na svetovnem prvenstvu 1998. do brona, je postal novi trener Mure. 68-letni trener vseh trenerjev, kot mu pravijo sosodje, je podpisal za dve leti. Poznavalci trdijo, da bo poleg drugih Čiro pri-peljal tudi Šukerja in R. Jarnija. Tako naj bi se, po slabi sezoni, Muri pisali boljši časi. Tudi zaradi tega, ker je postal novi predsednik bogataš Georg Suban, ki napoveduje korenite spremembe in boj prav za vrh.

Milica lahko gre domov

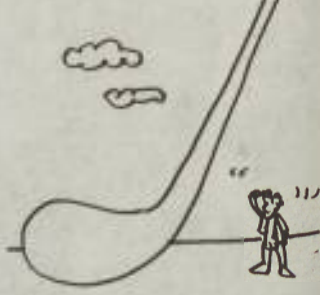
Odločitev senata, ki je mar-sikoga presenetila, je sporočila sodnica Maša Butenko: »Ma-koterjeva, zdaj lahko greste do-mov!« Temu sprva ni mogla verjeti niti obtoženka, saj je najprej obsedela in šele nato so jo obile solze sreče. Po tridesetih mesecih pripora je odvjetniku Čeferinu uspelo, da jo je z raznimi slalami v procesu »spravil ven«. Kazniva dejanja, ki bremenijo obtoženko, so tako huda, da zastarajo šele v 50 letih. Postopek ni končan.

Tovarnar Benko dobil ploščo

Tovarnarja Jožefa Benka, ene-ga najpomembnejših in najug-lednejših pomurskih gospodar-stvenikov med obema vojna-ma, je leta 1945 na osnovi montiranega procesa usmrtila ljudska oblast. Naiven, kot je bil, je bil prepričan, da mu nova oblast ne bo storila nič žalega, saj se je tudi on tako obnašal. Zdaj so se ga spomnili gasilci – nekoč je bil starešina prek-murskih gasilcev – in mu na pročelju stavbe v Lendavski ulici odkrili spominsko ploščo.

Palica za Guinnessovo knjigo

Pred začetkom evropskega prvenstva v hokeju na travi skupine C za ženske, ki poteka v Moravskih Toplicah, so pred-stavili največjo hokejsko palico za Guinnessovo knjigo rekor-dov. Je iz smrekovega lesa, dolga 15,22 metra, težka pa več kot toni in je vredna okrog milijon tolarjev. Izdelali so jo v Lipovcih pri mizarju Francu Maučecu, ki je tudi sam hoke-jist.

Julij

Avgust

September

Oktober

November

December

Cena pšenice še vedno XY

V prostorih Kmetijske zadruge G. Radgona so se sešli pridelovalci in predelovalci žitaric, da bi se dogovorili o ceni. Žitna industrija zahteva tržno ceno in tako, kot je v mlinih sosednjih držav, kmetje pa bi radi pokrili stroške in inflacijo, torej toliko kot lani plus inflacijo. Po dobri uri pogajanj so se razšli, vsak s svojimi predlogi. Pogajanja se bodo nadaljevala.

80 let dr. Vekoslava Grmiča

Mesec po rojstnem dnevu naslovnega škofa dr. Vekoslava Grmiča so uglednemu rojaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici pripravili posebno svečanost. Jubilar je pravi ljudski človek. Je umirjen in pošten in zato spoštovan pri vseh in na vseh ravneh. Je častni občan Sv. Jurija, Radgone in Maribora. Odlikovan je z redom republike z zlatim vencem, od Kučana pa je prejel odlikovanje srebrni častni znak svobode RS Slovenije. Taki ljudje, kot je on, naj živijo večno!

Milijonar v Moravskih Toplicah?

V tem trenutku se še ne ve, kdo bo spravljal v žep 59.791.178 tolarjev. Dejstvo je, da je v turistično-informativnem centru v Moravskih Toplicah nekdo vplačal kombinacijski listek za loto, ki je zadel sedmico. Srečni dobitnik ima zdaj dva meseca časa, da se oglasi z listkom. Takšno količino denarja izplačujejo samo na glavni direkciji v Ljubljani, zato je mogoče, da dekleta, ki so prodale listek, kakšne posebne koristi (darila) ne bodo imele.

Prvi Slovani v Prekmurju

Na podlagi najdb na trasi pomurske avtoceste je nastala ideja za film, ki ga snemajo v bližini kroškega broda. Tukaj so našli arheološke sledi najstarejšega vala Slovanov, ki so prišli prek moravskih vrat v letih 560-580 v Prekmurje, potem pa se razselili proti Alpam in po vsej Sloveniji. »Najdbe so bile presenetljive in delno se bo zgodovina naseliteljev pisala nekoliko drugače,« je povedal dr. Mitja Guštin, profesor na oddelku za arheologijo in producent filma.

Ilegalcev ni več

Šef postaje mejne policije Lendava Iztok Trček je pripravil tiskovno konferenco in podal pregled svojega dela, se pravi pregled dela policije na tamkajšnjem območju. Ugotavlja, da so razmere stabilne in da je na splošno vse zadovoljivo. Najbolj razveseljuje ga dejstvo, da so se ustalile razmere z ilegalci. Leta 2000 so na tem območju obravnavali 43.825 ilegalcev, letos pa samo 57. Od teh jih je 14 zaprosilo za politični azil.

Suša, suša

Suša pesti pokrajino že od pomladi. Najhujša suša v zadnjih sto letih je zarezala glatke rane in posledice bodo zanesljivo dolgoročne. Prizadeti so vse kulture, kmetje prodajajo živino, nekateri zalivajo vinograde. Dokončne ocene o škodi ni, zgovoren pa je naslednji podatek kmetijske svetovne službe: v Pomurju je 51 tisoč hektarjev njiv, vseh obdelovalnih površin pa je 67 tisoč hektarjev. Zaradi suše je poškodovanih 63 tisoč hektarjev.

Lepši »Lotmerk«

V okviru 47. praznika občine Ljutomer, ki sovpada s 135. letnico prvega slovenskega tabora, sta tamkajšnji župan Jože Špindler in predstavnik države Dean Peršon predala namenu krožno križišče, obnovljeno cesto v Grossmanovi ulici, hodnik za pešce in kolesarsko stezo. Krožišče bo dejansko polepšalo videz mesta, saj ga v sredini krasi domiselna fontana, čeprav nekateri menijo, da je predraga in bi bil ta denar drugje bolj potreben.

Računsko sodišče na Tišini

V Občini Tišina je sodišče vzelo pod lupo njeno poslovanje v letu 2002, ki še spada v mandat prejšnjega župana Alojza Flegarja. Verjetno bi mnogi radi, da se odkrije čimveč njegovih nepravilnosti, zato je bilo tudi poslano pismo, da naj sodišče podreza v omenjeno leto. Malo so seveda vmes strankarske igrice, saj vsi svetniki niso bili seznanjeni s pismom, čeprav je bila podpisana njihova stranka. Revizorji naj bi svoje povedali prihodnje leto.

Naj kmetija 2003

Po pol leta ogledovanja domačij, ki ga je opravila Vestnikova skupina strokovnjakov od agronomov, arhitektov do etnografov, so končno izbrali tistega, ki se lahko okiti z NAJ. Tokrat je to Halasova domačija v Črenšovcih. Vestnik in njegovo akcijo, ki se ob koncu spremeni v pravcato ljudsko rajanje, je pohvalila tudi Sonja Bukovec, direktorica Agencije za kmetijske trge. Malce hudomušno lahko dodamo, da je akcijo podprl tudi Bog, saj je poslal prav na sklepno prireditev po večerni suši obilni dež.

Novi lastnik Zvezda - Diane

Radenska je prodala družbo Zvezda - Diana po še neuradnih informacijah za 980 milijonov tolarjev finančni družbi Hypo Leasing. Podjetje naj bi bilo kupljeno za Marka Slaviča kot jemalca lizinga. Posel je bil tokrat speljan brez domačega Feniksa, ki je sicer Slavičev prvi lizingodajalec. Pivovarno Laško, ki kot večinski lastnik Radenske potrebuje denar za pivovarsko vojno z Unionom, kaj malo skrbiijo posledice te prodaje.

Merkator kupil Živila

Seveda nas to briga, saj so pred tem kranjska Živila kupila Potrošnik in nato v kratkem času skoraj do konca izničila več kot petdesetletna prizadevanja in odtegovanja prekmurskih trgovcev. Ob nakupu so Živila rekla: Potrošnik je posloval z izgubo. Če ne bi prišli mi in zmanjšali premoženja (prodali trgovin) ter posodobili poslovanje, bi tako ali tako propadeli. Kaj bo zdaj s prodajalnami na podeželju (25) in na sploh s Potrošnikom (kolikor ga je pač ostalo) je trenutno v božjih rokah.

Čiro odšel

Kot strela z jasnega je odjeknila novica, da je hrvaški nogometni strokovnjak Čiro Blažević po bolečem porazu Mure z Lendavsko Nafto v pokalnem tekmovalstvu odstopil z mesta trenerja. »To je eden najtežjih trenutkov v moji karieri. Ko trener izgubi tako tekmo, nima več pravice za nadaljnji kredit,« je izjavil trener trenerjev, ki je kljub velikim obljubam (in stroškom) svoje delo opravil daleč pod pričakovanjem. Novi trener je postal Milan Miklavčič.

Vodenik - slovo politiki

Ze julija je nekdanji gornje-radgonski župan kot član občinskega sveta uradno napisal odstopno izjavo, kar je občinski svet sprejel. Dejansko pa se Miha Vodenik z Melov ni pojavil na seji od takrat, ko se je novi župan od njega poslovil, mu izročil za spomin sliko in so se skupaj fotografirali. Zdaj bi vsi radi, da bi se spet kaj pojavil na občini in pomagal razrešiti nekatere posledice njegovega županovanja.

Pomurci in Udba

Pri založbi Nova obzorja je izšla knjiga Dušana Lajovica Med svoboda in rdečo zvezdo. Med drugim je bil avtor tudi častni konzul v Novi Zelandiji. Knjiga je bolj ali manj seznam 14.000 imen tistih, ki so na tak ali drugačen način sodelovali z Udbo. Knjiga je le nadaljevanje zgodbe, ki se je začela z objavo seznama na svetovnem spletu pod naslovom Udba.net. Vestnik je na »slepok« objavil nekaj priimkov, ki so »zveneli« pomursko ...

Pomurci imamo najdaljšega

Dobili smo dodatnih 7 km avtoceste. Od tega je most na Muri dolg 833 m in tako velja za najdaljši most v Sloveniji. Na otvoritev AC so se prišli slikati tudi poslanci. Od predvidenih 83 km ima Pomurje trenutno 11 km, kdaj pa bo zgrajena celotna avtocesta od Lendave do Maribora, pa ne ve nihče. Prometni minister je prepričan, da se bo to zgodilo do leta 2010, v nacionalnem programu pa piše da do leta 2013 ...

Evropski mladinski prvak

19-letni Denis Ficko iz Mlajtnec, študent prvega letnika Fakultete za šport v Ljubljani, si je na Dunaju priboril naslov evropskega mladinskega prvaka v karateju. Zveneči naslov je iz serije številnih odmevnih uspehov, ki jih je fant žel v svoji sedemletni športni karieri. Trenirata petkrat tedensko, enkrat mesečno pa v Čakovcu s člani hrvaške državne reprezentance (zaradi dobrih sparing partnerjev). Trenutno je registriran za Karate klub Partizan Ljutomer.

Gostilna Lovenjak prodana

Na soboškem sodišču so na dražbi prodali gostilno Horvat - Lovenjak, nekoč pojem kvalitetne gostinske ponudbe v Pomurju. 70 odstotkov od ocenjene vrednosti, kolikor je bila izključna cena, znaša 61 milijonov tolarjev, upniki pa so prijavili 106 milijonov terjatev. Kupec Werner Nothangel, avstrijski podjetnik, ki ima d. o. o. s sedežem v Mariboru, je vplačal varščino, kupnino pa mora v petnajstih dneh po podpisu pogodbe.

Terorist iz Radgone obsojen

Okrožno sodišče v Murski Soboti je 32-letnega Tomija Sluga spoznalo za krivega in ga »zašilo«. Dobil je 4 mesece pogojno. Fant se je napil rdečega vina, potem pa začel ogrožati varnost ameriškega predsednika Busha mlajšega, in sicer tako, da mu je v Belo hišo poslal mejl z naslednjo vsebino: »Predsednik, rešite Zemljo, vi riti, ubili vas bomo v Ljubljani. Dobrodošli!« Sluga Bushu, Bush CII, CIA policiji ... Še sreča, da fant ni vozil pijan, tedaj bi bila kazen še višja.

110 let bolnice

15. novembra 1893 je v nekdanji Kolodvorski ulici v Soboti začela delovati bolnica. Imela je štiri sobe, v vsaki šest postelj. Počasi se je širila, leta 1954 pa je bila zgrajena prva stavba v Rakičanu. Visok jubilej so hoteli počastiti z otvoritvijo nove porodnišnice, vendar bo ta nared (če bo!) šele prihodnje pomlad.

Država Ljutomeru 206 mio.

Država bo namenila za gradnjo ljutomerske čistilne naprave v prihodnjih treh letih dobrih 206 milijonov dinarjev. Napravo, ki bo vredna okrog milijardo tolarjev, bo koristila tudi občina Križevci, največ koristi od nje bodo imeli mrtva reka Ščavnica in vsi tisti, ki živijo ob njej.

Prva obletnica PAZU

Minilo je leto, odkar so pomurski doktorji znanosti ustanovili Pomursko akademsko znanstveno unijo, ki se ukvarja z možnostmi, kako znanje in izkušnje usmeriti v domačo regijo. V dveh dneh praznovanja obletnice se je z referati oglašali sedemnajst doktorjev in doktoric znanosti. Rezultate prizadevanj je na žalost še najbolj zaobjel dr. Anton Vratuša: »Pomurci imamo veliko idej in želja, vendar jih malo uresničimo.«

Kapelski fantje - 10 let

V dvorani družbe Kapela - vinogradništvo in vinarstvo se je slišala pesem kvarteta okteta Kapelski fantje, ki so tako praznovali 10-letnico obstoja in neutrudnega delovanja. Fantje so gostovali v ZDA (Pensilvanija), imajo dve kaseti, tretjo pripravljajo, četrta je na vidiku.

25 let Varisa

Lendavsko podjetje Varis, ki proizvaja sanitarne kabine, praznuje jubilej. Ta je sicer skromen, so pa toliko pomembnejši poslovni rezultati, ki jih dosega. Sedemdeset odstotkov prometa dosega na zahodnih trgih. Zaposlenih je sto petdeset delavcev, ki imajo, skupaj z družinskimi člani in upokojenci, v rokah kar 87 % premoženja družbe.

Terme 3000 - adijo

Kranjska Sava je objavila namero o prevzemu Term 3000 iz Moravskih Toplic. Dejstvo je torej, da bo lastnik doma na Gorenjskem in bo verjetno tudi dobiček šel tja oziroma ga bodo od tam razporejali. V tem trenutku je prezgodaj ugotavljati širše posledice in ni nujno, da bodo le-te slabe. »Moravci« potrebujejo močnega finančnega partnerja, kar Sava je, in če je nadaljnji razvoj toplic v njenem interesu, potem ...

Ameriška nagrada Kalamarju

Arh. Andreju Kalamarju iz Sobotice so na arhitekturnem bienalu v Miamiu v ZDA dodelili zlato medaljo za projekt v kategoriji večstanovanjske in poslovne stavbe. Fant je dobil priznanje za poslovni objekt Lev v Ljubljani, zgrajen na križišču Celovške in Tivolske ceste.

Čustva vplivajo na naše zdravje, vedenje, medsebojne odnose, učenje ...

Vpliv čustev je večplasten

V ozadju naših besed, misli in dejanj so čustva. Človekov razvoj jim je dodelil osrednje mesto v človekovi duši. Zakaj jim pripada tako pomembno mesto? Čustva so naši najgloblji občutki, strasti in hrepenenja in s tem naši modri upravitelji. Dajejo nam pomembne podatke o tem, kako razmišljamo o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Veliko nam povedo tudi o naših najglobljih ciljih in vrednotah ter o našem življenjskem smislu. Prav tako nam ponujajo tudi možnost, da na novo pregledamo in popravimo preteklost, damo življenjsko moč sedanjosti in preusmerimo prihodnost. Njihov vpliv je torej večplasten, saj zaznamujejo ključna področja našega bivanja, zato v nadaljevanju predstavljamo vpliv čustev na naše zdravje, vedenje in medsebojne odnose.

Zdravje

Čustva zaznamujejo naše zdravje, saj so možgani in živčni sistem povezani z imunskim sistemom, zaradi česar si neprestano pošiljajo sporočila. Trdimo lahko, da čustva vplivajo na naše zdravje. To podkrepljujejo tudi naslednji primeri:

- Če zatiramo ali omejujemo čustva, se naša odpornost zmanjšuje. S skrivanjem svojih čustev ali izogibanjem pogovoru o doživljenih čustvenih pretresih se torej izpostavljamo tveganju, da zbolimo.
- Jeza in tudi druga negativna čustva imajo na telo podobne negativne učinke kot npr. kajenje.

- Prehladi in okužbe zgornjih dihalnih organov lahko nastopijo zaradi čustvenih pretresov.
- Izpolnjeni medosebni odnosi so zdravilo, saj povečujejo odpornost imunskega sistema, krajšajo čas okrevanja in podaljšujejo življenje.

Vedenje

Nasilje, samomori, izbruhi jeze, nezaželeno nosečnosti, zasvojenost idr. govorijo o čustveni nepismenosti. Da bi spremenili vedenje, moramo razviti čustvene spretnosti. To pa pomeni, da moramo najprej razviti visoko stopnjo samozavedanja (prepoznavanje svojega notranjega doživljanja), nadaljevati z učenjem obvladovanja čustev (obvladovanje notranjega doživljanja) in s samomotiviranjem (razvoj takšnih čustvenih nagnjenj, ki vodijo k uresničitvi cilja ali pa ga pomagajo doseči). Ko razvijemo prej navedene osebnostne spretnosti, začnemo pri sebi razvijati družbene spretnosti. To pomeni, da si prizadevamo prepoznati čustva in občutke drugih in se nanje primerno odzivati.

Medsebojni odnosi

Če nismo sposobni prepoznati ali izraziti čustev, pogosto doživljamo frustracije. Prav iz tega vzroka pogosto nismo sposobni dojemati in razumeti dogajanja okrog sebe. Okolici se zdimo »čudni«, zaradi česar se drugi se ob nas neprijetno počutijo. Kadar ne vemo izgrajevati medsebojnih odnosov, se nam dogaja, da pogosto napačno razumemo kak pogled ali izjavo in se na to neprimerno odzovemo. Poleg tega nismo sposobni izraziti, da smo negotovi ali pa ne znamo predstaviti svojih in tudi namenov drugih. Ni neobičajno, da se zato nismo sposobni vživeti v čustva drugih in se ne zavedamo, kako naše ravnanje vpliva na druge.

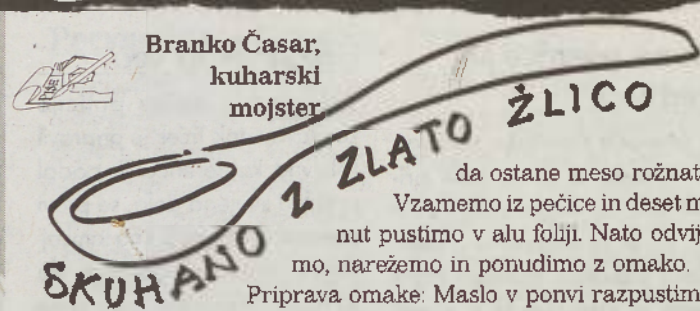
Tisti, ki so čustveno pismeni, imajo dobre odnose z drugimi ljudmi, ki so jih sposobni tudi razumeti. Zavedajo se, da morajo v odnosih z drugimi ravnati prožno, spretno in odgovorno, obenem pa jim ni treba žrtvovati svojih vrednot in potreb. Takšni ljudje vedo, kdaj je kaj primerno tako za njih same kot tudi za druge ljudi. Sposobni so pridobiti pomoč ali nekoga, ki jim takrat, ko to potrebujejo, priskoči. Da vse to lahko dosežejo, morajo razumeti besedno in tudi nebesedno komunikacijo, se zavedati vplivov svojih dejanj na druge in prevzemati odgovornost za svoja dejanja.

Mag. Simona Šarotar Žižek

Z našega štedilnika

Branko Časar,
kuharski
mojster

Postrvji fileji v skorji iz bučnega semena s krompirjevo omako

Sestavine: 400 g postrvje fileja, sol, poper, 40 g bučnega semena, 30 g moke, 20 g gorčice, 5 cl olja za pečenje. Sestavine za krompirjevo omako: 200 g krompirja, 15 cl juhe, 10 cl smetane, 2 cl bučnega olja, sol, sesekljan peteršilj.

Z ribjih filejev odstranimo kožo ter jih začnimo s soljo in poprom. Bučno seme sesekljamo in pomešamo z moko. Začinjene fileje na tanko premažemo z gorčico ter povijamo v mešanici moke in semena. Olje v ponvi segrejemo in na njem spečemo fileje. K pečenim filejem postrežemo krompirjevo omako in okrasimo s peteršiljem. Priprava omake: Krompir operemo, olupimo in narežemo na majhne kocke. Damo v primerno kozico, zalijemo z juho in skuhamo. Dodamo bučno olje, smetano in po potrebi solimo, nato pa z mešalnikom naredimo pire. Pristavimo, da zavre v gosto omako. Na koncu dodamo sesekljan peteršilj.

Jagnječja juha s penino

Sestavine: 100 g masla, 300 g jagnjetine, 150 g čebule, 200 g korenja, 25 cl penine, 150 cl perutninske osnove, 30 g sezama, sol, poper.

Priprava: Jagnjetino v hladni vodi splahnemo in na deski narežemo na drobne kocke. V kozici razpustimo maslo, na njem prepražimo meso do rumene barve, nato ga z lopatico vzamemo iz posode. Na preostanku maščobe prepražimo na drobne kocke narezano čebulo in korenje. Prepraženim sestavinam dodamo meso, premešamo in zalijemo s perutninsko osnovo. Prevremo in zakuhamo sezam. Kuhamo 15 minut in po potrebi začnimo.

Nadevan pljučni file v koruzni omaki

Sestavine: 400 g pljučnega fileja, 80 g prešane šunke, 80 g skute, 1 jajce, 250 g bučk, sol, poper. Sestavine za omako: 30 g masla, 10 g koruzne moke, 20 cl goveje osnove, 160 g sladke koruze v storžih, 10 cl sladke smetane.

Pljučni file razrežemo v obliki kvadrata, rahlo potolčemo, solimo in popramo. Skuto pretlačimo ter ji primešamo jajce, sol in poper. Bučke narežemo na tri milimetre debele po dolžini narezane rezine, solimo in v ponvi na olju opečemo. Šunko narežemo na dva milimetra debele rezine. Pripravljen pljučni file namažemo s polovico skute, obložimo z opečenimi bučkami, šunko in ponovno premažemo s skuto. Vse skupaj zavijemo v rulado. Rulado zavijemo v alu folijo in v pečici pečemo 20 minut pri 170 °C, tako

da ostane meso rožnato. Vzamemo iz pečice in deset minut pustimo v alu foliji. Nato odvijemo, narežemo in ponudimo z omako.

Priprava omake: Maslo v ponvi razpustimo, na njem rahlo prepražimo koruzno moko, zalijemo z govejo osnovo, dodamo narezano sladko koruzo v storžih in prevremo. Vse skupaj pretlačimo in ponovno pristavimo ter primešamo sladko smetano.

Nadevani profiteroli

Sestavine: 150 g moke, 30 cl vode, sol, 3 jajca, 40 g masla. Sestavine za nadev: 70 g mladega korenja, 70 g graha, 70 g brokolija, 60 g majoneze, 30 g drobtin, 20 g parmezana.

Vodo pristavimo ter dodamo maslo in solimo. V vrelo vodo zakuhamo moko in mešamo s kuhalnico tako dolgo, da nastane cmok. Odstavimo, do polovice ohladimo in primešamo jajca. Pripravljeni maso damo v dresirno vrečko in nabrizgamo kupčke na pomaščen pekač srednje velikosti ter pečemo v pečici 20 minut pri 175 °C. Pečene ohladimo, prerežemo, nadevamo in jih ponovno damo za 10 minut v pečico. Nato takoj postrežemo.

Priprava nadeva: Zelenjavo v slani vodi skuhamo in odcedimo. Narežemo na drobne kocke, povežemo z majonezo, parmezanom in drobtinami ter vse skupaj narahlo premešamo.

Kalčkova solata z redkvico

Sestavine: 320 g kalčkov, 280 g redkvic, 100 g solatnih listov, 5 cl kisa, 20 g gorčice, 5 cl olja, 20 cl kisle smetane, sol, poper.

Kalčke damo v skledo, dodamo naribano redkvico in rahlo premešamo. Oprane solatne liste damo posebej v skodelico za solato, obložimo s kalčki in redkvico ter prelijemo s prelivom iz smetane, kisa, olja, gorčice, soli in popra.

Novoletna torta

Sestavine: 6 jajc, 150 g sladkorja v prahu, 150 g margarine, 150 g naribane čokolade, 150 g mletih orehov, 60 g drobtin, 1/2 pecilnega praška, 2 cl ruma. Sestavine za kremo: 2 jajci, 120 g sladkorja, 100 g čokolade, 20 g ostre moke, 180 g margarine. Sestavine za posip: 50 g mletih orehov.

Margarino penasto umešamo, dodamo sladkor in rumenjake ter mešamo, da dobro naraste. Drobtine s pecilnim praškom, rum, mleto orehe in naribano čokolado umešamo v masleno zmes. Beljake stepemo v trd sneg, ki ga narahlo primešamo masi. Pomaščen in z drobtinami potresen tortni model napolnimo do polovice. Pečemo 50 minut pri 170 °C. Ohlajen tortni biskvit dvakrat prerežemo in namažemo s tremi četrtinami kreme. S preostankom kreme premažemo zunanjo stran torte in posipamo z mletimi orehi.

Priprava kreme: Jajca, sladkor, čokolado in moko stepamo nad soparo, da se zgosti. Odstavimo in popolnoma ohladimo. Primešamo penasto umešano margarino in gladko razmešamo.

KOPB – na novo odkrita bolezen

Slogan svetovnega dneva KOPB (kronična obstruktivna pljučna bolezen) je bil Dihajmo za življenje. Ob tem dnevu sta evropska federacija za astmo in KOPB izdala manifest o pravicah in dolžnostih bolnikov s kronično obstruktivno pljučno boleznijo. V manifestu je dan velik poudarek ozaveščanju prebivalcev o tej bolezni, ukrepih proti nastajanju le-te, njenem zdravljenju in rehabilitaciji. Le tako lahko omogočimo zgodnjo zaznavo obolenja, zmanjšamo pogosta poslabšanja, dosežemo premik invalidnosti v starejše obdobje in zmanjšamo umrljivost zaradi KOPB.

KOPB je ena najbolj množičnih kroničnih bolezni, je med glavnimi vzroki zboleznosti in umrljivosti po vsem svetu in navsezadnje je za državo draga bolezen. V svetu je približno 600 milijonov bolnikov, v Sloveniji pa med 50.000 in 100.000. KOPB je četrti najpomembnejši vzrok smrtnosti v svetu

(pripisujejo mu približno 2,75 milijona smrti), v ZDA pa porabijo letno za to bolezen 23,9 milijona dolarjev (za Slovenijo ni podatkov). Kljub vsemu naštetemu še vedno ostane veliko bolnikov s KOPB neodkritih (na ameriški celine približno polovica, v Evropi pa tri četrtine).

Zaradi vsega tega sta Svetovna zdravstvena organizacija in ameriški nacionalni inštitut za srce, pljuča in kri sprožila svetovno pobudo o KOPB, ki ima namen povečati ozaveščenost o KOPB ter ustvariti osnovne smernice za zdravljenje te bolezni.

Kaj je KOPB? To je bolezen kadilcev cigaret, redkeje pa nastane zaradi dolgotrajne izpostavljenosti velikim količinam dražljivcev v zaprašenem okolju ali ob nepravilnem izogrevanju biomas. Cigaretni dim škoduje vsem delom pljuč. Kot posledica kajenja se pojavijo okvare v velikih in majhnih sapnicah, pomnožijo se celice, ki

izločajo sluz, in nazadnje pride do razpada pljučnih mešičkov. Pride do zapore dihalnih poti, ki zmanjšuje pretok zraka v pljuča in iz njih. Ta zapora je večinoma progresivna in žal v manjši meri reverzibilna. V končni fazi se zaradi razpada pljučnih mešičkov zmanjša vsebina kisika v krvi oz. kisik iz zraka vse težje prehaja v kri, v kateri ga je vse manj, kar škoduje vsem telesnim organom.

Znaki bolezni so kašelj, izkašljevanje in naduha med telesnim naporom. Kronični kašelj in izkašljevanje se pogosto pojavita več let prej, preden se zmanjša pretok zraka v pljučih. Naduha ob naporu prav tako napreduje počasi in si jo marsikateri bolnik napačno razlaga kot izgubo kondicije, ne pa kot začetek bolezni. Tako se za prvi obisk pri zdravniku odloči šele tedaj, ko se pojavijo hujše težave. Večinoma je to po 50. letu starosti. Bolnik jo zazna šele po 20. ali 30. letih kajenja škatlice cigaret dnevno. Če pa pokadi

več škatlic dnevno, se bolezen razvije razmeroma hitreje.

Osnovni vzrok za pozno odkritje in nato pozno zdravljenje bolezni je premajhna ozaveščenost tako bolnikov in tudi zdravnikov. Večina bolnikov sploh ne ve, kaj je KOPB in kako huda je ta bolezen, po drugi strani pa marsikateri zdravnik kadilecem ne posveča dovolj pozornosti.

Če ste kadilec in imate našete težave, je nujno, da se čimprej oglasite pri svojem zdravniku, ki bo ugotovil, ali bolehat za to boleznijo, vam svetoval, da opustite kajenje, in vam predpisal ustrezno terapijo ter vas po potrebi napotil na dodatne preiskave. S tem se bo bistveno upočasnilo napredovanje te bolezni in vam omogočilo kakovostno življenje.

Vladimir Mrkšič, dr. med.,
spec. internist pulmolog

Besede
mode

Zadnjih 24 ur, minut, sekund

Na
lekarniški
tehnici

Lek in
mera

Zadnja sekunda

Misli je težko ujeti in ni kazalca na uri, ki bi kazal moč naših čustev. Če nameravamo sladko sekundo prespati, naj bo to zato, ker smo se sami tako odločili. Sonce bo spet vzšlo.

Tatjana Kalamar Morales

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Nadaljujemo s temo iz
prejšnje številke Pena –
bioritmom ...

približuje slabo vreme, tudi pri zdravih ljudeh pojavijo motnje v krvnem obtoku, že obstoječe bolezni povzročajo povečano nelagodje. Ko pa se slabo vreme spreminja na bolje, čutimo več krčev ali kolik. Tudi vmesno vreme, obdobje brez vetra, negativno deluje na človeka, saj je prav v tem obdobju največ srčnih infarktov in poskusov samomorov. Tako vreme zelo slabo, negativno vpliva na alergije, vegetativne motnje in povzroča potrtost.

Tudi letni časi, toplota in mraz, vlivajo na naše počutje in zdravje, kar so dokazali tudi v biometeorološkem raziskovalnem centru Laiden. Krvni tlak se dvigne v hladnem vremenu in pade v toplem, neodvisno od zunanjih temperatur se spreminja tudi v ritmu letnih časov.

Hitrost sedimentacije krvi (rutinski diagnostični postopek v

medicini) je prav tako povezana z vremenom. V hladnem vremenu se rdeče krvničke počasneje, v toplem pa hitreje sesedajo.

Vreme, letni časi in notranje ure so torej očitno povezani, čeprav to ni dokončno dokazano, kot ni dokazano, da sta naše zdravje in počutje odvisna od življenjske in fizične energije. Kljub temu se znanost začne vedno bolj ukvarjati s to problematiko, išče resničnost povezav med organizmi in nevidnimi, nedokazanimi vplivi na naše počutje, zdravje ali bolezen. Naša odvisnost od energij in bioritma je pomemben člen v verigi bivanja, razvoja in umiranja. Na to pa pogosto vpliva lunina mena, ki lahko bistveno deluje na naše počutje, agresivnost, čutnost, spanje, zdravje, učinkovitost zdravljenja in prispeva k povečani duševni neuravnoteženosti.

Zadnjih 24 ur, minut ali sekund v letu 2003 lahko preležimo, prehodimo, prepeljemo, prežremo, preplešemo ali preljubimo ... Nekateri verjetno tudi predelajo. Vsak trenutek ima drugačen čar. Skupek čarov bo mogoče zapisan v našo prihodnost, saj novo leto je tisti dan, ko si privoščimo sanje ne glede na to, kje smo in kaj počnemo.

Pogled v trgovine na silvestrovo

Veliko trgovin je pripravljenih sprejeti še zadnje in najbolj hvaležne kupce. Ti so povsod tako zaposleni, da si ne morejo vzeti časa za iskanje nove garderobe. Njim se pridružujejo tudi tisti, ki so dobili povabilo na silvestrovanje kar zadnji dan v letu. Veliko nas verjame, da so taka povabila najboljša in naredijo razpoloženje najživahnejše. Gre za to, da nič ne pričakujemo. In takrat ponavadi tudi najbolje kupujemo; mislimo le na to, kaj je na voljo in kako se poda telesu. Če z izborom nismo uspeli, raje razmislimo, kaj se skriva v naših omarah. Včasih se dogajajo čudeži in skombiniramo oblačila, ki smo jih nosili prej popolnoma drugače. Pri pregledu omare še najbolj pomaga žena ali mož ali prijateljica, ki z drugega zornega kota lažje »zagleda« novo podobo.

Zadnjih nekaj minut

Pogled v ogledalo mogoče ne bi bil odveč. Osvežimo se s posebnimi robčki, ki ponovno matirajo ten kože, in popravimo ličila, da bo pogled v nov dan nov začetek z novimi cilji.

Nezmernost preveva vsakdanje življenje, a zmernost si ga podreja

Razvajen otrok se dolgočasi med obiljem igrac. Žena in ljubica sta si v laseh, ker nobena noče biti za moškega druga. Še silovitejši si moški ne pusti odvzeti prvenstva pri ženski. In na plesišču s preveč plesalci si ti prej ali slej stopajo po nogah. Še bi lahko naštevali zgled za zgledom, le ozreti se je treba naokrog. Denimo, človek v preveliki obleki je smešen. Nerodni ženski je prekipelo mleko, ker se je zaklepetala. Pohlepne tatu so ujeli pri delu, ker ni utegnil gledati na uro. Sladokuscu je postalo slabo, ker je prevelik zaloga torte slaščici pokvaril sladkobo. Prehitremu vozniku zmanjka poti, obotavljajočemu pa časa, da bi jo prešel. In impresionistična slika je od daleč podobna madežu, od blizu pa je le vzorec lis.

Scenarij ni nujno črnogled. Koliko igrac je potrebnih, da otrok odrase? Koliko žensk je treba, da se moški potrdi, in koliko moških, da se uresniči ženska? Katera zabava in obleka sta po naši meri? Koliko razvad prebavi naš trebuh in koliko zablod preslepi naše oko?

Kajpak nič hudega, če se kdaj mleko prismodi in če se torte prenaže kdo, ki ni sladkorni bolnik. Pametni hiti počasi. In impresionistična slika se da pogledati s prave razdalje z malo truda.

Poglejmo še drugo plat. Prikrajsan otrok se nima čemu odreči. Samoljubnežu ogledalo laže. Sprevrnjeno je samega sebe povabiti na ples. Gol človek je brez imena. Kljub resničnemu trudu je malha pogosto prazna in žalostno je, ko ni kaj vzeti, in še bolj, ko nimamo komu kaj dati. Sladko grozdje, ki visi više od dosega rok, dobi grenak ali kisel priokus, ker lakota se sama ne nasiti in žeja se sama ne odčrpa. Izguba nas najbolj prizadene. In brez mogoče izbire je vsaka podoba dvomljiva.

Tudi tu scenarij ni nujno črnogled. Drug drugemu smo lahko lek in mera. A preverimo: »Kar imamo sami odveč, ponavadi tudi drugi ne pogreša.«

Janez Špringer, mag. farm.

Ko se je hrani in pijači težko upreti

Novoletni prazniki so tik pred nami. Z njimi pa tudi polne mize dobrot, ki se jim težko upiramo. Vendar pa ni kriva samo hrana, da ne porabimo ogromnih količin kalorij. Ponavadi pozabimo tudi na športne aktivnosti oziroma sploh na gibanje.

Nista samo pestrost in količina hrane tista, ki nas premamita, da preveč uživamo v hrani in pijači. V prenaždanje vodi tudi preobremenjenost, ali bomo pravočasno nakupili darila, uredili in okrasili stanovanje ter pripravili hrano in pijačo. Vendar lahko kljub temu uživamo. Pazimo le, kaj si bomo naložili na krožnik, poskušajmo pa se tudi izogniti stresu in preobremenjenosti, ki lahko zaradi dolgočasia, jeze ali utrujenosti vodita v prevelike količine hrane. Pijmo veliko vode! Če bomo prebili veliko časa v vroči kuhinji, žejo pa gasili s kavo in alkoholom, nas lahko to pripelje do dehidracije in izčrpanosti ter zamenjave žeje za lakoto.

Pa na zdravje in veliko sreče v novem letu!

M. J.

Prstana ne, orden pač

Če bi melanholija imela zvok, potem bi donela kot glas Patricie Kaas (37). Lepa punca je pred kratkim izdala album z naslovom *Sexe Fort* (Močnejši spol), kjer poje pesmi v nemškem jeziku. »Šele pri štiridesetih sem se začela zavedati, kako sem močna kot ženska,« je na promociji albuma pojasnila svoj pogled na odnose med moškim in žensko. Kot po naključju se je v tistem času izjalovilo prijateljstvo z nekim trgovcem z avtomobili. Vse skupaj je takole začinila odnose z moškimi: »V mojem življenju noben moški ne bo dobil od mene popolne ljubezni. Moja ljubezen bo večno razdeljena med glasbo in moškega!« Patricia Kaas torej še ne bo tako hitro nosila poročnega prstana, zato pa se lahko pohvali z ordenom na reverju: v začetku decembra ji je ZRN podelila odlikovanje za zasluge pri razvoju nemško-francoskega prijateljstva.

Punca meseca ...

je Anna-Marie Godard. Punca se rada fotografira v takšnih okoljih in pozah, v »zasebnem« življenju pa je nekaj povsem drugega, lahko bi rekli večstranska. Je večkratna ameriška prvakinja v standardnih plesih – valček, tango, fokstrot. Posnela je več spotov s Philom Collinsom in posnela nekaj filmov. Najnovejša je to, da bo znani risar stripov iz ZDA Stan Lee izkoristil njen lik za novi seksi strip z naslovom *Striperella*.

Nič niso boljši

Alain Midzic in Franjo Pooth. Priimek in ime nam, iz nekdanje Yuge, zvenita precej domače. Prvi je znan kot menedžer Verone Feldbusch, nemške tv-zvezde, po poreklu iz Južne Amerike, in kot vročerkren tip, drugi pa je njen zaročenec. Očitno sta šla nekoliko predaleč ...

Konec zgodbe se je začel približno okrog ene ure zjutraj. Takrat je v luksuzni disko Sam's v Düsseldorfu vstopila skupina kakšnih desetih gostov. Med njimi so bili recimo Franjo Pooth (34), njegov brat Mano (35), igralec Ralf Möller (44), Midzic in še in še. Potem ko so se udobno namestili med druge premožne goste, sta začela teči

Glavni »igralci«:
Franjo, Verone, Midzic in ...

šampanjec in vodka in vse je bilo v redu. Seveda pa pijanska družina ne zmore, da bi ves večer preživljala kar tako, v miru in razumevanju. Že najmanjša nerodno izrečena beseda ali pa samo nekoliko nenavaden pogled lahko pripeljeta najmanj do prepira. In med relativno mladimi in bogatimi petelinčki, o katerih je tukaj govora, pride kaj takega še bolj do izraza, saj se vinski bratci takega kova ne morejo kar tako zediniti, kdo med njimi je »ta glavni!« Vse skupaj se je menda obrnilo v prepir, ko je Manu iz rok padla čaša in se je vsebina razlila po specialno kreirani obleki Arndta Vierhausa (35), znanega nemškega tovarnarja pohištva.

Tako se uči mali Caspar

Kako se »pravilno« in pravočasno kupuje na britanski način, se mora človek naučiti že v zgodnji mladosti. Tega se zaveda mama Claudia Schiffer (33), zato je vzela na predbožični nakupovalni potep po znanih nakupovalnih ulicah s sabo malega Casparja Matthewa (1).

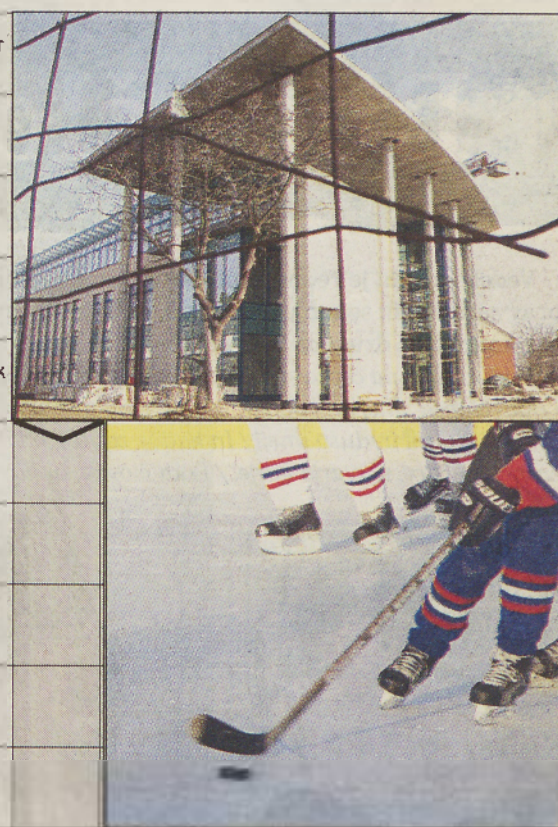
Fotograf ju je ujel v ulici Jermyn Street, ko sta ravnokar zavila v prodajalno Dunhill, kjer bo mamica kupila božično darilo za očka Matthewa, ki je sicer filmski producent. Cene v tej trgovinici niti niso pretirane: srebrni kemični svinčnik stane le 1.850 evrov, plašč iz črnega kašmirja dobite že od 2.500 evrov naprej. Ženska, ki hoče presenetiti svojega moža, pa lahko kupi moško torbico, ki ima pri ceni oznako »ugodno« in stane le 950 evrov.

Seveda gre zdaj za to, kdo je kriv. Vierhaus: »Ko sem mu rekel, naj malo bolje pazi, in ga vprašal, ali se za takšno svinjarijo ne spodobi vsaj malo opravičila, je vame skočil ta grešni kozel (Midzic) in me nepričakovano dvakrat s pestjo udaril v obraz. Doslej tega gospoda sploh videl nisem in se doslej z njim tudi pogovarjal nisem.« Midzic: »Jaz pa sem mislil, da sem na ta dan spoznal novega prijatelja. Gospod Vierhausen in jaz sva se ves večer odlično razumela. Veliko piv sva skupaj spila in tudi v tem lokalu sva sedela z ramo ob rami.«

Tako nekako je bilo. Kdo je zdaj kriv? Vsak od udeležencev večera ima svojo verzijo in od nje ne odstopa. Zadeva se bo zanesljivo znašla na sodišču. Javnost se sprašuje, ali je vse skupaj toliko vredno. Še več, širša okolica se sprašuje in tudi daje odgovore: Ali morda večkratni milijonar Vierhaus ne potrebuje dodatnega denarja, ker ima izgube, ali strokovnjak za PR Midzic ni dejansko mafijski bos? Zdaj gre za moško čast in za dva udarca bo nekdo drago plačal. Iz družine pivskih bratcev sta zdaj nastali dve skupini, ki bosta nastopili s pričanjem v prid enemu ali drugemu. Obe strani sta si zagotovili priče tudi pri drugih gostih, ki so bili ta večer v disku. Midzic je najel znanega hamburškega odvetnika Mathiasa Prinza, Vierhaus pa štiri odvetnike iz Düsseldorfa, med njimi je tudi pravni zastopnik Borisa Beckerja.

Kakorkoli že, po vsej verjetnosti bo sodišče prisiljeno, da bo razsodilo v korist Vierhausa, ki si je priskrbel najpomembnejši dokument. Dal mu ga je prijatelj, lastnik diska Sam's, v obliki pisne prepovedi vstopa v lokal Midzicu in Poothu zaradi kaljenja miru gostov ...

[illegible]

Ne odlašajte predolgo, rešene križanke morajo prispeti do 12. januarja 2004. Izžrebani nagrajenci boste svoja imena našli v Vestniku, ki izide 15. januarja 2004.

Bralci Péna se predstavljajo

Toliko je reči, s katerimi se ukvarja FRANC GORZA z Mote, da je bil že skrajni čas, da se predstavi v Penu

Bodi človek, čeprav te teptajo ...

Vedel sem, da je redno zaposlen v Ljutomerski Krki in da v prostem času piše pesmi. In prav zaradi njih sem mu predlagal, da bi kaj povedal o kovanju verzov. Potem pa je govoril še o marsičem drugem. Kar preberite!

Bodi človek, pa čeprav te teptajo. / Bodi človek, pa čeprav te / za vse drugo kot človeka imajo. / Bodi človek, imej svoj ponos, / četudi boš moral po trnju zanj bos, / ker bos si prijoval na svet. // Bodi človek in dušo imej! / In kadar zaideš, poišči se v njej! / Bodi človek, poslušaj srce, / saj pamet, ne srce, ustvarja gorje. / Bodi človek, in ko se ti joče, se izjoči ...

Leta 1983 sem se poročil s Cvetko z Mote.

Včasih nastopim kot humorist z »umetniškim« imenom Frančkoliza.

Tako sem zapisal v pesmi, ki je – enako kot še pet drugih – objavljena v izboru pesmi avtorjev iz Prlekije z naslovom Glas srca.

Sicer pa sem Franc Gorza, rojen 8. junija 1962. leta v Čepincih na Goričkem. Oče Štefan in mati Barica sta imel šest otrok in jaz sem bil najmlajši. Otroška leta sem preživel v rojstnem kraju, kjer smo živeli v revščini. Ker je bila moja mati zgarana kmečka žena, ki me je rodila pri svojih štiridesetih letih, bi jo včasih na kakem

V družbi s prijatelji na pikniku v Čepincih, kjer imamo počitniško hišico.

roditeljskem sestanku najrajši zatajil, a tega seveda nisem storil, ker sem vedel, da mi je dala veliko (nematerialnega) bogastva. Osnovno šolo sem obiskoval v Markovcih, višje razrede pa v Šalovcih. Bil sem odličen učenec, član vseh krožkov, nastopal sem na vsaki predstavi in sodeloval v vseh športih, vendar je poezija vedno znova privrela na dan. Pesmi sem pisal kot otrok, gimnazijec, kot delavec, mož in oče. Pesnikovanje je v meni, zatreti se ga ne da. Moji prvi prispevki so bili objavljeni v šolskem glasilu. Na gimnaziji mi je šlo vse, le nemščina ne, pa je to vzrok, da sem se prepisal na poklicno šolo in jo končal. Zdaj sem že lep čas zaposlen v Krkinem obratu v Ljutomeru.

Že od rane mladosti se ukvarjam s športom. Nogomet sem igral pri NK Mura, tekkel sem za AK Pomurje in igral hokej na travi za slovensko mladinsko reprezentanco. Po končani poklicni šoli sem prestopil v NK Nafta Lendava, kjer sem tudi dobil prvo zaposlitev. Sedaj sem trener NK Slatina v Radencih. Sicer pa sem izredno končal šolo za trenerje na fakulteti in dobil profesionalno licenco ter status samostojnega športnega delavca. S Cvetko z Mote, ki je po poklicu trgovka, sem se poročil v rosnih dvajsetih let starosti. Tam sva si tudi zgradila novo hišo. Po trinajstih letih zakona sva dobila toliko zeleni naraščaj: hčerko Bogdano, ki je zdaj stara devet let.

Družina, služba, pesnikovanje, športno udejstvovanje ... pa še zdaleč niso vse aktivnosti, ki jim namenjam svoj čas, ki pa mi ga hudo primanjkuje: pišem tudi priložnostne nagovore, na primer za razne obletnice; včasih nastopam kot humorist, dlje časa pa sem bil tudi igralec v KUD-u Ivana Kavčiča v Ljutomeru.

Moje pesmi – *Tota pesem prišeka* je bila zapeta na nedavnem festivalu narečnih popevk – so izpoved moje duše. So svetle in

temne, otožne in vesele ... In če sem že začel z eno od njih, naj še končam.

MURA. Kaj vse si v svoje / nedrje že vzela, / koliko solz, gorja, / ljubezni, sreče doživela; / kolikokrat si svojo pot ubrala, / koliko biserov iz kamna izklesala. // Pozimi si kot ptica neboljena / ujeta v svojo strugo, zasnežena. / A ko spomladi sonce te ogreje, / razbohotijo se tvoje veje. / Takrat mogočna spet si kot kraljica ...

Štefan L. Sobočan

Generalni direktor Krke Miloš Kovačič mi je izročil pokal za dosežek na igrah Krke.

Cvetkina in moja hčerka Bogdana in njena Bela

Miklavž in Božiček

pen

Zagledali smo ju na prireditvi beltinske šole v parku pred gradom in ju povprašali, kaj si najbolj želita. Klementina z Miklavževo kapo na glavi bi rada imela novo kuhinjo – iz igrač, Nuša z Božičkovim pokrivalom pa bi najrajši imela računalnik – pravi. Naj se jima izpolnijo vse želje! Vsem drugim otrokom in vsem ljudem prav tako!

FOTO JOG

To pa so moji mladi nogometaši iz NK Slatina.